

E

III

3

designatum cum sit
de vno vna p
pedibz. lxx
h. h. fac
no. p. g.
post al. f.
si passum
ad em. moe. n.
a filia + ego oia
i. obliquus + mag. a.
ablatis cadere ut hoo. lo. h. goro
expe. aut. ut. p. f. h. me. p. n.
oat. de. aut. r. b. n. r. e. n. t. i. l. i. b. z. q. n. o. n. s.
p. a. n. e. u. a. n. a. a. c. t. a. m. s. i. g. n. e. m. h. n. t.
s. i. g. n. e. g. n. e. a. c. t. o. r. u. m. s. i. n. i. p. a. s. s. i. m. a. m.
p. a. s. s. i. u. o. r. u. m. h. n. t. s. i. g. n. e. m. s. e. q. u. e. s. i. g.
n. o. m. c. o. n. s. i. g. n. e. d. d. z. d. e. v. b. o. z. p. s.
e. y. o. z. o. n. e. i. p. s. u. i. z. h. o. z. q. v. b. o. z.
i. p. l. u. i. q. d. p. f. i. n. i. p. s. e. p. m. i. n. u. l. a. m. e.
m. i. l. i. t. i. a. v. t. l. e. c. e. o. s. i. t. i. d. i. t. i. n. e.
m. a. s. s. i. m. a. p. h. n. t. a. c. t. u. i. s. i. p. l. e. n.
a. b. s. o. l. u. t. i. a. b. o. i. t. i. n. o. z. p. f. i. n. i.

mado deponit
vbi aloliusi c
an lra p fiam
meatur leg lai
de de hme hmi vboz d q un
dat p. de vbi g. rae aenua sig
m. r. e. g. n. o. r. u. m. a. p. p. e. a. n. i. e. y.
v. p. a. c. t. u. m. a. n. e. x. p. r. e. p. o. s. t.
e. y. v. i. t. i. n. e. y. s. i. g. n. e. p. f. e. m. i. n. a. t.
n. o. s. s. e. b. a. i. s. o. e. v. b. i. g. p. d.
s. i. g. n. e. s. i. g. n. e. t. e. n. o. i. a. c. t. u. m. e. y. v. i.
e. t. m. i. n. i. s. t. r. a. b. l. i. n. a. n. i. t. e. y. v. i. c. a.
e. f. f. i. c. i. a. d. a. r. i. n. e. y. v. i. e. t. e. s. s. i. a. c. t.
a. c. t. i. o. n. e. s. i. t. i. o. s. s. e. t. e. n. i. m. i. q. u. e. p. f.
p. f. i. n. i. a. t. e. l. l. i. h. o. e. s. i. c. u. r. d. e. m. z.
d. e. v. b. u. p. a. s. s. i. u. s. d. e. q. l. o. i. n. p. i. m.
q. u. i. a. l. d. i. c. a. t. c. o. m. p. e. a. g. r. e. n. d. i.
e. t. o. n. e. v. b. o. z. i. p. s. u. i. z. h. o. z. q. d.
v. b. o. z. i. p. s. u. i. z. h. o. z. q. d. s. i. g. n. e. a. c. t. i. t.
s. e. e. i. a. t. i. t. e. v. b. a. n. e. u. t. i. a. q. d. a.
s. i. g. n. e. a. c. t. i. t. e. t. e. n. i. m. i. n. a. t.
i. n. i. m. v. b. i. e. t. v. b. a. i. p. l. a. v. b. a.
a. n. i. t. n. e. u. t. d. i. n. i. q. d. a. s. v. b. a.

78.V.15.
E. III. 3

deponit
vbi aloliusi c
an lra p fiam
meatur leg lai
de de hme hmi vboz d q un
dat p. de vbi g. rae aenua sig
m. r. e. g. n. o. r. u. m. a. p. p. e. a. n. i. e. y.
v. p. a. c. t. u. m. a. n. e. x. p. r. e. p. o. s. t.
e. y. v. i. t. i. n. e. y. s. i. g. n. e. p. f. e. m. i. n. a. t.
n. o. s. s. e. b. a. i. s. o. e. v. b. i. g. p. d.
s. i. g. n. e. s. i. g. n. e. t. e. n. o. i. a. c. t. u. m. e. y. v. i.
e. t. m. i. n. i. s. t. r. a. b. l. i. n. a. n. i. t. e. y. v. i. c. a.
e. f. f. i. c. i. a. d. a. r. i. n. e. y. v. i. e. t. e. s. s. i. a. c. t.
a. c. t. i. o. n. e. s. i. t. i. o. s. s. e. t. e. n. i. m. i. q. u. e. p. f.
p. f. i. n. i. a. t. e. l. l. i. h. o. e. s. i. c. u. r. d. e. m. z.
d. e. v. b. u. p. a. s. s. i. u. s. d. e. q. l. o. i. n. p. i. m.
q. u. i. a. l. d. i. c. a. t. c. o. m. p. e. a. g. r. e. n. d. i.
e. t. o. n. e. v. b. o. z. i. p. s. u. i. z. h. o. z. q. d.
v. b. o. z. i. p. s. u. i. z. h. o. z. q. d. s. i. g. n. e. a. c. t. i. t.
s. e. e. i. a. t. i. t. e. v. b. a. n. e. u. t. i. a. q. d. a.
s. i. g. n. e. a. c. t. i. t. e. t. e. n. i. m. i. n. a. t.
i. n. i. m. v. b. i. e. t. v. b. a. i. p. l. a. v. b. a.
a. n. i. t. n. e. u. t. d. i. n. i. q. d. a. s. v. b. a.

deponit
vbi aloliusi c
an lra p fiam
meatur leg lai
de de hme hmi vboz d q un
dat p. de vbi g. rae aenua sig
m. r. e. g. n. o. r. u. m. a. p. p. e. a. n. i. e. y.
v. p. a. c. t. u. m. a. n. e. x. p. r. e. p. o. s. t.
e. y. v. i. t. i. n. e. y. s. i. g. n. e. p. f. e. m. i. n. a. t.
n. o. s. s. e. b. a. i. s. o. e. v. b. i. g. p. d.
s. i. g. n. e. s. i. g. n. e. t. e. n. o. i. a. c. t. u. m. e. y. v. i.
e. t. m. i. n. i. s. t. r. a. b. l. i. n. a. n. i. t. e. y. v. i. c. a.
e. f. f. i. c. i. a. d. a. r. i. n. e. y. v. i. e. t. e. s. s. i. a. c. t.
a. c. t. i. o. n. e. s. i. t. i. o. s. s. e. t. e. n. i. m. i. q. u. e. p. f.
p. f. i. n. i. a. t. e. l. l. i. h. o. e. s. i. c. u. r. d. e. m. z.
d. e. v. b. u. p. a. s. s. i. u. s. d. e. q. l. o. i. n. p. i. m.
q. u. i. a. l. d. i. c. a. t. c. o. m. p. e. a. g. r. e. n. d. i.
e. t. o. n. e. v. b. o. z. i. p. s. u. i. z. h. o. z. q. d.
v. b. o. z. i. p. s. u. i. z. h. o. z. q. d. s. i. g. n. e. a. c. t. i. t.
s. e. e. i. a. t. i. t. e. v. b. a. n. e. u. t. i. a. q. d. a.
s. i. g. n. e. a. c. t. i. t. e. t. e. n. i. m. i. n. a. t.
i. n. i. m. v. b. i. e. t. v. b. a. i. p. l. a. v. b. a.
a. n. i. t. n. e. u. t. d. i. n. i. q. d. a. s. v. b. a.

deponit
vbi aloliusi c
an lra p fiam
meatur leg lai
de de hme hmi vboz d q un
dat p. de vbi g. rae aenua sig
m. r. e. g. n. o. r. u. m. a. p. p. e. a. n. i. e. y.
v. p. a. c. t. u. m. a. n. e. x. p. r. e. p. o. s. t.
e. y. v. i. t. i. n. e. y. s. i. g. n. e. p. f. e. m. i. n. a. t.
n. o. s. s. e. b. a. i. s. o. e. v. b. i. g. p. d.
s. i. g. n. e. s. i. g. n. e. t. e. n. o. i. a. c. t. u. m. e. y. v. i.
e. t. m. i. n. i. s. t. r. a. b. l. i. n. a. n. i. t. e. y. v. i. c. a.
e. f. f. i. c. i. a. d. a. r. i. n. e. y. v. i. e. t. e. s. s. i. a. c. t.
a. c. t. i. o. n. e. s. i. t. i. o. s. s. e. t. e. n. i. m. i. q. u. e. p. f.
p. f. i. n. i. a. t. e. l. l. i. h. o. e. s. i. c. u. r. d. e. m. z.
d. e. v. b. u. p. a. s. s. i. u. s. d. e. q. l. o. i. n. p. i. m.
q. u. i. a. l. d. i. c. a. t. c. o. m. p. e. a. g. r. e. n. d. i.
e. t. o. n. e. v. b. o. z. i. p. s. u. i. z. h. o. z. q. d.
v. b. o. z. i. p. s. u. i. z. h. o. z. q. d. s. i. g. n. e. a. c. t. i. t.
s. e. e. i. a. t. i. t. e. v. b. a. n. e. u. t. i. a. q. d. a.
s. i. g. n. e. a. c. t. i. t. e. t. e. n. i. m. i. n. a. t.
i. n. i. m. v. b. i. e. t. v. b. a. i. p. l. a. v. b. a.
a. n. i. t. n. e. u. t. d. i. n. i. q. d. a. s. v. b. a.

2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27

data 94

TYRPINI ARCHIEPISCOPI REMENSIS
Caroli Magni hystoria.

virpini dei gra remensis Incepit vi epini episcopi ad leopoldum de
archieps ac sedulus karoli magni hystoria karoli regis.
impatoris in hispania cosolce leopoldo decano aquil
fuenti salute in xpo. Quia nup mandasti mi apud
uennam curatibz multu ab hystoria exstanti ut uob scriberem que
impator nr famosissimi karolus magni tellure hispanica & gale
tiana a potestate sarracenoꝝ habuit muroꝝ gestoꝝ apices etq;
laudanda sup hispanicos sarracenos tpea que ppis oculis
intuit sum. xuy. annis p abulans hispania & galecia una cu
eo exercitibz suis. pto scbe ureq; fructu mite n ambigo.
Item magnalia diuulgata que rex in hispania gessit. in sca dyoni
sy ego mea regali ut in scpsistis repue plenarie auctoritas utane
quit Jg auctori illi aut ptantoz actum scps pta. aut qz idem
absens ab hispania ea ignorant. intencio uti ea intelligat mini
me mea ad plenu scpsisse. et cu nullo uolum stud ab ea discordat
se. vnuas & ualeas & dno placeas amez. Incepit hystoria famosissimi karol
losissimi xpi karoli magni dñi tellure hispanica & galecia d pte sar
apls iacoby. cu alus aplis & dnics discipulis diuisa cosim di iaceno
mata ad emicibz ut fuit pnu galecia pdicauit deu eel u liba
assecle aplico corpe ab hode rege penno scilicet a ierosolimis usq; ut
ad galecia p mare trnsato eade galecia pdicauit k tpi galeciam
pea pccis suis exigentibz. fide post ponetes usq; ad karoli magni
impatoris uimanoꝝ galloꝝ theutonicoꝝ cetoz gentiu tpe pfidi re
no abierunt. hic uo karolus ptoꝝ multis laboribz p multa clima
ta orbis diuisa regna anglica scilicet gallia & theutonica. barvariam.
lothouigia burgundia ytaliam butania cetaz regiones innumas
q; urbes amari usq; ad mare diuisis subsidis minue iuicibili
bcho potencie sue adsiuit. & sarracenoꝝ manibz abstulit. xano
q; impio subuigant qui labore ac tanto sudore fatigat. ne ampl
bellu iniret. ut redem d dnet. posuit. Ad karolus usq; in
vada q; nocte intuit e karolus in celo dit scy. iacobum in
q; da uiam stellaru incipientem amari fuisse & tendere p theu
tonica & ytaliam in galliam & eptania rectissime traserunt p gatomiam

blascas et nauaria et hispania usque ad galecia que beati iacobi corpus tunc
sepulchrum latebat in cogniti. Quoniam uero cum karolus per singulas noctes sepe
perspicere cepit sepiissime premeditari quod significaret. Cuius huius summo stu-
dio cogitanti huiusmodi obuia et pulcherrima uultus que dicitur fas est huiusmodi spei.
nocte in extasi apparuit dicens. Quod agis fili mi. At ille inquit. Quis es do-
minus tuus iacobus apostolus christi alumnus. filius zebeder frater iohannis apostoli et euangeliste.
que dominus super mare galilee ad predicandum populos in ineffabili gratia sua eli-
ge dignatus est. que hodie rex gladio perit. et cor in galecia que asarrace-
nus adhuc curpe opprimunt in cogniti reuertit. Vnde uultus modum miror
cur etiam mea asarraceus munime libasti. que tot uires tantisque tras ac-
quisisti. Quod ipse et notifico quod sicut de potentiore omnium regum tenent te fec-
sit ad expandum uerum meum et libandum tellurem meam amantibus moabiturum
te uultus omnis ut et coronam eterne retributionis eximie pariter elegit via
stella que in celo uidisti huiusmodi significat. quod tu cum magno exercitu ad expug-
nanda gentem paganorum perfida et libandum uerum meum et tellurem et uirtutem
da basilicam meam et sancto spiritu meum ab his uis usque ad galecia iturus es.
et per te omnes ipsi amari usque mare pergnantes ueniam delictorum suorum
ad domino sperantes uis sunt. narrantes laudes et uirtutes eius. et mirabilia
eius que fecit. a tempore uirtute tue usque ad finem presentis seculi ibunt. Nunc autem
perge que ad portis. quod ego ero auxiliator tuus in omnibus et pro laboribus tuis
os impetro et coronam a domino celestibus et usque ad nouissimum diem erit
non tunc laudabile. Taliter beatus iacobus apostolus et uis apparuit karolo.
His itaque auditis karolus apostolice promissionis frater et uocatus et exactione
multis. ad expugnanda gentem perfida hispaniam ingressus est. De
una urbe quam karolus obsidione tenuit. papiloma extitit. Et
sedit ita et ibi milibus et nequit eam capere quod muris inexpugna-
bilibus munitissima erat. Tunc fecit pro domino dicens. Domine ihesu christe. pro cuius
amore et honoris has oras ad expugnandas gentes perfidas ueniam da mihi
hanc uirtute capere ad decem uois tui. O beate iacobe si tuum est quod in apparuit. da
mihi capere illam. Tunc deo donante beatus iacobus orate muri funditus cecide-
runt. Sarracenos uero qui baptizari uoluerunt ad uirtute reseruaui. et qui
renuerunt gladio trucidauit. His auditis mirabilibus sarraceni ka-
rolo ubique per gentem se inclinabant et mitebant obuia ei et uirtute et redde-

simuris papilome p[er] senec[ia] p[er] ad
C[apitulum]

5
bunt euntes ista e tota tra illa illi subtruto. Inuabat gens tartacemica
cu uidebat gente gallicam optima scilicet ac hu uinducta r face elegmte
Thonoufice pacificos recipiebant eos. armis r reiectis. In uisitato tar
cofago hu iacobi uenit ad petru r infixit in mari lancea. agnis do r sed
iacobo gras qui eu illuc usq dnt dices. qe i ana tre no potat. Valeria
nos uo qui p hu iacobi pdicatione discipuloz eius ad paganos pfidiam
ouli erant baptisnatis ga p man' turpini archiep'i regnauit illos
scilicet qui ad fide noluerit ruti qui no du baptizati erant. illos uo qui
fide recipere noluerit aut gladio trucidauit aut sub iamoz impio cap
tuauit. dem p tota hyspania iuit amari usq mare. De noibus

Bles r maiores uille qs tuc acsiuit ciuitatu hyspanie
ingaletia ita uulgo dicit. Bilisima. Lameci. Dumia. Calimbria.
Luci. Athreianas. yriatida. flindonia. Sachara. metpolis. Ciuitas
se marie. uimaria. Gruma. Compostella qms tuc ipis pua in hyspa
nia. anchala. Lodelfares. Lalamacha. vzeda. vlnas. Galanias. madi
ta. maqueda. Sci eulalia. Talaueria q est fructifa. medinacelim. i. i.
urbs excelsa. Derloga. Ofina. Jaguna. Segobia que e magna. flauil
la. Salamaca. Sepuudega. Toletu. Kalatia. Baladaioth. Turgel. Tala
ua. Godiana. Enita. altamora. Palencia lucia. uentosa que di karre
sa q e in ualle iudi. Caparra. Justunga. Oueru legio karrione. Bgal.
flageras. flagra. vracia que di archus. stella kalatahys. miracu
la tutela. Jarragocia que di cesar augusta. papilonia. Saiona. Jac.
Ofcha. inq nonagita tures mio ee. Lacona. Barbastia. Rozal. vr
gellu. Ana. Gerunda. Barcmona. Tragona. lerida. Tortosa. Oppidu
fortissimu. Sarba galli. Barlona opidu fortissimu. ingaleti urbs ad
ama hispalida. Escalona ora. Suane ora. Quodante urbs vbeda.
Searia petulla in qua fit argentu optimu. ualencia. Denia. Ja
tua. Gnada. Sibilia. Corduba. Abula. acitma. inq iacet torquet
r festu hu iacobi diens. ad sepulcru cui arbor oliue diuinitus
flores matris fructibz ontat. punuq; anu in dlepnitate eide.
scilicet yd' mai. urbs bistru inq milites fortissimi qui uulgo dnt
arabites habet. maiores in sila. bama que e urbs barbaria. me
lora. euca. fonteteria. Altorz. armaria. monecha. Gibalata. kar

thago. Septa que ē indistictis gnanie ubi maris ē angust' cursus.
Agelir similis & tharuph. imo cūcta tra hispaniar' tell' namaroz tellus
alaruar' tellus bistaioz tellus bascoz tellus palargoz. Karoli in
pys flectitur. Omēs p̄facis urbes qualdā sū pugna. q̄sdā cū mag
no bello & maxima arte karolus tūc adquisiuit p̄t̄ p̄facā lucēnā
urbē munitissimā q̄ ē in ualle uiridi q̄ cape dōt ad ultimū uen
it. Nouistiē uō uenit ad eam & obsedit eā. nū. mētibz & scā p̄ce
dō & scō iacobo cecidit muri ei' & ē desā usq; in hodiernū diem.
Quidā eū giges at̄ armus in medio ei' surrexit inq; magni p̄fces
nig' hēbant. Q̄sdā tū exp̄ditis urbibz alij reges galli & impatores
theutonici an̄ karolū magnū adsiuerunt q̄ p̄tea ad ricū paganoz
siue sunt usq; ad eus aduētū. Et p̄t̄ ei' mortē multi reges & p̄
apes in hispania sarracenos expugnant. Clodmē nāq; p̄mus
rex francoz xan' clotar' dagobtus. pipin' karolus marcell' ka
rolus calu'. Luduic' & karolus magne p̄tin hispaniam adsiert.
p̄t̄ dimisiunt. H' karolus magne totā hispaniā suis t̄pibz s' s' b
iugauit. Hec sunt urbes q̄s ille p̄q; s' u labore adquisiuit maledic
tū dō sine habitatore p̄manent usq; in hodiernū diem. lucerna
uentosa Caparra. Adania. *De ydola machmet*

Idola & simulac' q̄ tūc in hispania inuenit penit' desit. p̄t̄
ydolū machmet q̄ ē in tra alādalu. q̄ uocat' salacadis. Ca
dis d' loc' p̄pe in qua ē salān lingua arabica d's d'. Tradit sarr
aceni q̄ ydolū illud machmet qm ipi colūt dū adhuc uiuēt in
noīe suo p̄pe fabricauit & demoniacā legionē q̄clā sua arte maga
ca in ea sigillauit q̄ & tanta fortitudie illd' optinet q̄ a nullo uq; po
tuit d'figi. Cū enī aliq's xan' ad illd' appinqt statū p̄clat' s' cū a
liq's sarraceni cū ad orandi & d'p̄candi machmet accedit. ille inco
lumis recedit. Si forte sup illud auis q̄libet se deposuerit dico
mouit'. Est q̄ in maris margine lapis acciet' ope sarracenicō
optime sculpe' sup trā sit' deorsū lat' & q̄drat' desursū sit' altissi
m' scilicet q̄tū solet uolare in sublime corū. sup quē eleuatur
imago uilla de auricalco optano. in effigie hoīs fusi sup pedes
suos erecta facie tenens iūsus midie & manu dexterā tenent'

quāda clauē uigentē Que scilicet clauis ut ipi sarraceni aiunt ama
nu et cadet āno quo rex futur' fuit in gallia nat' fuit. qui totā tiam
hispānicā xanis legibz in nouissimis tēpibz subiugauit sicut ut uide
runt clauē lapsam gazis intra suis repositis omīs fugient. **De ecclyis**

Karolo q karolo reges et principes hispanie dederē bti Jacobi qd karolo
basilicā tūc p tres annos in illis horis amouens augmētauit huc tē.
auratūre canonicos scdm bti ysidori epi et fellores regiam mea istant
em tūnablis palleris qz lib's certisqz ornatis dēt ordinant. De re
siduo autō rāgēto mūdū quē de hispania abstulit regis illis abeamit
tas ecclyas fecit. Etiam scilicet bte marie uirginis qē apd aqs gūū et
basilicā bti iacobi p dīcto m loco. etiam bti iacobi q est in urbe btiēn.
basilicā bti iacobi q ē apd tolosā illā que ē in gallosima in tē urbe que
uulgo dī ara et scm iohem sordue uia iacobitina et ecclyā bti scī iacobi q
ē apd parisiis in tē sacra fluuū et m rīn et abbas qd p mūdū fecit.

Scm uelso karolo ad galliā **De reditu karoli ad franciā et d' aygolā**
quidā pagani rex african' noīe aygolād' cū suis ad regē
exercitibz tīā hispanioy s' acqsiuit eiectis et mfectis de opidis et
urbibz ctodibz xanis qd karolus ad custodiendā tīā reliquit hīs audi
tis karolus cū multis exercitibz rursū hispaniā adit. Et erat cū eo
dux exercituum mīlo de anglis. **De exemplo elemosine mortui**

et quale exemplū dñs tūc nobis omībz oīdē dignat' ē de hīs q
mortuoy elemosinas in iuste retinet nob ē dicendū sū q apd
baronā urbe basclōy karoli exercit' hospitā' effi miles qdā noīe ro
maric' ualde egrotus mortu' p rīnī. accepta pnia et eucharistia scēdote
ut equū quē hēbat uendēt p cūqz clicis regeris erogaret. quidā m
guineo suo pcepit. Quo mortuo sanguē ille in iudie stimlo tāt.
Equū centū solidis uendidit p cūqz cibis potibzqz uestibz uelociter
expēdit s' qz malis scīs diuini iudicis uindicta p rīna eē solet nī
actis xx. dieb' apparuit ei nocte in extasi mortuus dicens. Quā res
meas p aīe mee redēptione in elemosina t' mēdauit addandū scias
omīa crimina mea dñi in dimisisse. s' qz mūde elemosinā meā
retinuih. p xx. ita taris penus moras me intelligas fecisse. te
aut in eodē loco infernali un' exstis sū die crastina ponendū et me

De ecclyis
et f' f' f'

De reditu karoli ad
franciā et d' aygolā
rege

De exemplo elemosine
mortui

in paradiso fuit. His itaque dictis mortuus recessit unquam trememe
fuit enigilavit. Quia si primo mane narraret cuncta que audierat omnibus inquam
omnis exercitus detraha re se loqueret. ecce subito demones super eum saepe audi
unt qui rugit leonum luporum uululorum et statim de medio constantium ad
monibus in istis ulularibus unquam hac saepe rapitur. Quod plura. Quod unquam die
habet per montes ualles ab equibus et pedibus et multis inuenit. Denique in
per duodecim dies exivit in per terra telluris nauarorum et aruarum pagorum
reperit cor et examinatum et factum in quibus salicis fastigio et ascensibus
leugis habebat super mare distantis a patria urbe unquam diebus. Demones uero
ei cor erant namque ad tartara rapuerunt. Quia ipse seminat qui mortuorum
elemosinas sunt addidit mandatas in te retinet se dampnandos ieiunium.

Ostea uo cepunt

Quere aygolandum per hyspaniam karolus in illo cum suis exercitibus.
Que cauce cum iuestigareret inuenit cum in terra que de decapris super flumen
que de caia in istis salibus in optimo et plano loco que per alios in terra facundi
et per unquam basilica ingens et optatum in terra et auxilio karoli fabuacum inquam et re
de in terra corpa refectum et monachorum abbatis instituit. et magna uilla in
eadem pinguis terra loco. Appropinquatibus uero karoli exercitibus mandauit ay
golandum bellum secundum uelle suum ut xx. et xx. ut xl. et xl. ut e. et centum ut mille
et mille ut duos et duos ut unum et unum. Intra missi a karolo et milites
aygolandi et interfecit sunt sarraceni. In missis aygolandum. et in terra occi
si sunt mauri. Deum missi aygolandum. et milia et duo milia quia per quodam
occisa est per quia alia terra uenit. Tertia uero die reat sorres aygolandum secrete
et agnouit karoli detinetum et mandauit ei ut pugnam plenariam cum
eo sequenti die faceret si uellet. que abunquam. cella est. Tunc aderunt quidam
ex xanis qui sero ante diem belli arma bellica sua studiose preparantes et
hastas suas erectas infixerunt in terra ante castrum in istis uidelicet uita per
faci fluminem que si primo mane cortibus et frondibus decoratas inuenit.
hys salibus qui in acie prima martirij palmam dei fide accepturi erant
et uel quod dia fas est admirantes tamque dei miraculum gratie diuine ascri
bentes. abscedunt eas prope terram et radices que remanserunt in tellure in
modum praeclarum ex se magna postea generant arbusta que adhuc in loco
apparent. Sicut enim uulgo multe haste delignus fiximeis sunt.

(Marginal notes on the left edge of the page)

(Marginal notes on the right edge of the page)

res magnūq; gaudiū magnū arab; p̄ficiū ingensq; corpib; detinū.
 Quid plā. Die uo illa agit utiq; pugna inq; occisi s̄ xl̄ x̄anoy milia.
 Et dux nulo rotholandi genitor cū his q; haste fronduerūt i palmam
 martiry adeptus ē ⁊ karoli equus adeperit ē. Tūc karolus stans
 sup pedes cū duob; militib; x̄anoy pedicū in medio belli saracenoy.
 euagmavit spata suam noie gaudio sa. ⁊ trucidauit multos sarac
 enoy p̄mediū. Die uo ad uespascente utiuit saraceni ⁊ x̄am icastis.
 Alia v̄ die uenit ad succrendū karolo uū. magist; de italie hous cum
 uū. milib; uiroy bellatoy. Ino ut illos aygolad; agnouit t̄pa utēs
 illogonēlib; oris fecerit. et karolus cū suis exercitib; tūc ad galliam
 remeauit. In p̄fata acie fas ē intelligi salute p̄ ētantiū. Sic n̄ karoli
 milites pugnat; an bellū arma suā ad bellandū sp̄ant. sic ⁊ nos arma
 mā. i. bonas uirtutes. s̄ uicia pugnat; sp̄are debem;? Quisq; em̄ ut fide
 s̄ hereticā p̄uitatē ⁊ carnatē s̄ odium ul' linguatē s̄ auariciā ul' hūilita
 tē s̄ supbiā ul' castitatē s̄ libidiniē ul' orationē assiduā s̄ demoniacā rep̄
 tacō; ul' paup̄tatē s̄ felicitatē ul' p̄leuantiā s̄ instabilitatē ul' silentiū
 s̄ uirgā ul' obediā s̄ cōnalez aimū p̄mit. hasta florida ⁊ uictx̄ in die
 iudicij di erit. O q; felix ⁊ florida erit in celesti regno uictoris anima
 qui legitime s̄ uicia c̄tauit in t̄ra. Nō em̄ coronabit n̄ qui legitime
 c̄tauit in t̄ra. Et sicut karoli pugnatoyes p̄ fide obierūt in bello. sic ⁊ nos
 mou debem; uiciis ⁊ uicē uirtutib; suis in mūdo. q̄tū palma det̄pho
 floridam h̄c mereamur in celesti regno. De urbe

Hic aygolad; adunauit s̄ gentes innumas. saracenos. p̄idos. afr
 enos. p̄las. Lexephinū regē arabū. Burrebellū regē alexēde. auitū
 regē bugie. Ospinū regē agabie. fatinū regē barbarie. dylis regē ma
 roch. Alfinogū regē maiorice. anaymonē regē meq;. Ebhū regē sibi
 he. Alcumaiorē regē cordube. It uenit usq; ad urtē gastomā agēm. et
 cepit eā. De n̄ mandauit karolo ut ueniret ad se pacifice cū pua
 militū t̄ba t̄na p̄mittēs ei aurū ⁊ argēto. certūq; gazis. h̄c equos
 onatos si ipus suis s̄biatet. Id̄co hic dicebat q; agnosce eū uolebat
 ut postea in bello occide potuiss;. ⁊ karolus h̄ aiad utēs cū duobus
 milib; forciam usq; ad uū. miliaria. p̄e urtē agēm uenit. ubi di
 misit illos occulte ⁊ uenit cū xl̄ t̄m militib; usq; ad montē q̄ē p̄e

27
1190
1191
1192
1193
1194
1195
1196
1197
1198
1199
1200

urte un p cautas uidi ubiq dimisit illos. Et mutatis uestibz suis opti-
mis. sine lancea ut sup dorsu clipeo tñsido ut mos nūtorz tpe belli ē.
cū solo milite uenit ad regē. Illo quidā ab urte egssi ueniunt ad illos.
sciscitantes q̄ q̄rerēt. Nūcū sum? inquit karoli magu regis. missi ad
aygolādū regē nūcū. Ad illi duxant illos i urte an aygolādū. Qui di-
xerūt ei karolus misit nos ad te q̄ ip̄e uenit ut ip̄asti cū h̄ militibz.
z uult ē militare. z effia tuus sius illi dare que tolliat es. Idēco
ueni ad eū cū h̄. detuis similit pacifice et loq̄re ei. Tūc armauit se ay-
goland' adit eis ut rediret ad karolū z dicit ei ut expectaret eum.
Nōdū putabat aygolād' illū ēē karolū qui s̄ loq̄bat. karol' uo illū tūc
agnouit z explorauit urte q̄ p̄ce erat ad capiendū fragdior z uidit
reges qui erāt i ea. z redit ad h̄ milites q̄s ref̄ reliq̄at cū quibz redit
uicq̄ ad duo milia. aygolād' q̄c̄ ca' m̄secut' ē illos. cū vñ milibz mi-
liti uolens p̄ce karolū. s̄ ip̄i a cadūtes fuge cepunt. Deū karol'
rediens ungalliā coadunatis sibi exercitibz multis uenit ad urte agē-
ni et ob sedit eā z sedit cā eā sex m̄siū sp̄tio. Septimo ū m̄se apra-
tis uic' murū petrus z magarellis z tuis z arietibz ceteriq̄ artificis.
ad capiendū z castellis ligneis a karolo nocte q̄da aygoland' cū regibz
z maioribz suis plainas z foramina fraudulēt exiuit z flumiū ga-
zaronā qui fluit uic' urte tñsineantes. a karoli manibz euasit. Die
uō sequenti karolus urte cū magno triumpho intrat. Tūc q̄da ex sarra-
cenis gladio occisi sūt quidā p̄ gazaronā cū magno impetu euasunt.
Decem tantū milia saracenoz gladio pierunt. De urte ad uic'
Nōdū aygoland' uenit scōnas q̄ tūc saracenoz ip̄is s̄biacebat et ibi
cū suis amozat' ē karolus uō s̄secut' ē illū z mandauit illi ut red-
deret urte. Ip̄e uō noluit redde. s̄ exiuit ad bellū s̄ eū tali uenientia
ut illi eēt urbs qui uideret abū. Seru uō an die belli. castris z aciebz
z tuis p̄atis. ip̄tis scāz q̄s m̄t castrū q̄ dī thelab' g' z urte uita
flumiū noīe enāta. i sp̄ant quidā xani hastas suas erectas in tra-
m̄ cast'. Crastina uō die hastas suas corticibz z frondibz decoratas i
uenerūt. Hu scāz qui i bello p̄lenti accepti erāt martiry palma p̄
fide. Q' z tanto dī miraculo gauisi absctis hastis suis de tra m̄sunt
coadunati p̄mūt i bello fierūt z multos saracenos occidunt. sed

1190
1191
1192
1193
1194
1195
1196
1197
1198
1199
1200

1190
1191
1192
1193
1194
1195
1196
1197
1198
1199
1200

tandem martino occidit. Erant enim ex eis illorum milia. Et eis karoli
 ubi occidit karolus non oppellus formidine paganorum rescriptis iuribus
 ad suos exercitibus pedes miserunt multos illos at illi se ita ualentes et bellu.
 fatigati ex illis quos occidant. au fugiunt unum te karolus uio illos i securis
 obsedit urbe et carolus os muros et se illu q erat s sumu. Demu sequi
 ti nocte aygolad cu suis exercitibus an fugie psumu cepit. karol' uio h
 aiaditens insecut' e illos. et occidit rege agabie. rege lugie. et aliosq
 multos paganos circa. nisi milia. *De fuga aygolandi.*
 tunc aygolad fugies tunc meauit por' ceteros. uenit usq ad papi
 lonia. et mandauit karolo q ibi expectaret eum ca bellandi. Quo audi
 to karolus rediit in gallia. et cu summa ca os exat' suos longe lateq ad se ue
 nire mandauit. Et pcepit madas p tota gallia ut os sui q sub mal' sue
 tudinibz puoz duoz religati tenebat. soluta futuere. ppi capitis et uedi
 ote deposita cu oi pgenia sua p senta uentura usq in sepulchru libi p
 maneret. Et ne alicui barbari geti fici apli fueret. illi talz q a teo in
 hispania ad expugnada gete p fida net pcepte. Os pla. Omis ad qd
 ergastulis captos repit soluit et os paupes i uenit dicitur nudos ue
 niunt maluolos pacificauit. expulsos ab hereditatibz honoribz ppiis re
 leuauit. omis armis doctos et scutigos militari habitu honorifice ordi
 nauit. et os ab amore suo ite sepaunt. di dilectioe opunt' ad amicitia suam
 oio pntit. amicos et inimicos. domesticos et barbaros ad ppendu in hispa
 nia os sibi sciauit. Et os sibi sociabat ad expugnada gete p fida ego tur
 piu dnica aucte et nra bndictioe et absolutioe hos apctis dictis relaxa
 ba. Tunc coadunatis s. E. xxxviii. miliu uiroz bellatoz pfect' e in hispa
 nia s aygolandu. Hec noia pugnatoz maioz q fue cu eo ego tpmul
 archiepe rensis. q dignus monitis x fidele ptm ad bellandu fortem
 et aiacu et apctis absolutu reddebā et saracenos ppiis armis sepe ex
 pugnaba. Rotholm' dux exatuu comes cenomanesis et blauy d
 nepos karoli fili' ducis milois de angleris nat' heberete idoris.
 karoli cu. nisi. milibz uiroz bellatoz. At tū rotholand' fuit de q nobis
 nūc silendu e. Olius dux exatuu miles acrim' bello dextillim' b
 thio et inuicis potetissimi. comes scik getenesis fili' reni comitis.
 ai t'z milibz uiroz bellatoz. Et dux comes ligonensis filius comitis

odonus cum tribus milibus uirorum bellatorum, harsianus comes brenonensis cum vii milibus
uirorum bellatorum. Alii tamen rex adpe istius inbutama erat de quo nunc incho adple
mi non fit. Engelerus dux athenie cum iiii milibus uirorum bellatorum. Isti erant de
ci omnibus armis maxime arcibus et sagittis. Tunc illi Engeleri erat alii comes in
euchania scilicet in urbe pictauorum de quo non est ista loquenda. Hic uero Engelerus gne
gastoni dux in his athenie erat. Que scilicet urbs sita est infra lemonicas
et bituricas et pictauum quod est cesariacum. Primum illis deus fecit et atheniam no
minauit. Cui in urbe bituricas lemonicas et pictauum et stonas engolisma cum
pueris suis subiugauit. Unde tota pars illa athenia uocatur. Hic uero ciuitas
per Engeleri obitu inuoluta suo iustitiam uirtute eo quod ciues illi omnes inui
ca ualle gladio obierunt et alios colones hunc amplit. Gayerus rex bundega
lensis cum tribus milibus bellatorum cum karolo in hispaniam profectus est. Gelerus. Gelmius.
Salomon socius Estuati. Baldwinus frater rotholandi. Gandelrodus rex fisisie cum vii
milibus herouum. Desselus comes urbis quod uulgo dicitur nauitas cum duobus milibus he
rouum. Raiman dux baroarie cum x milibus herouum. Ogerus rex dacie cum
x milibus herouum. De hoc canit incantilena usque in hodiernum diem
quod innumera fecit mirabilia. Lambertus princeps burcensis cum duobus
milibus uirorum. Gamsan dux burgundionum cum x milibus herouum. Constan
tinus profectus romanus cum xx milibus herouum. Reynaldus de alba spina. Syn
therus de tuis. Willelmus lothoringe dux cum iiii milibus. Hego. Albus.
burgundio. Berardus de nubis. Gumarus. Estimius. Leducus. Inori. Serengari.
hato. Samalonus qui per idem fuit et erat exercitus prope telluris karoli xl
milibus militum. Sed expeditum numerus non erat. Isti profecti sunt uiri famosi et
hones bellatores potentibus consimiles potentiores fortiores et po
tes. Xna fide in mundo palantes. Ut enim dominus noster ihesus una cum xii apostolis
et discipulis suis mundum acquisit. Sic karolus rex galloz et imperator roma
noz cum his pugnantibus hispaniam acquisit ad decem uois die. Tunc omnes
exercitus in laudis bidegalensibus uadunt. Scopiebant enim tota illa terra longi
tudine et latitudine duabus diebus spatio. Xii miliariorum in longitudine audi
ebat finem et sonum illorum. Itaque arnoldus de bellanda puer transmeam portus
asereos uenit papiloniam. Hanc secutus est illi estatus comes cum suo
exercitu. Denique uenit arestani rex et Engelerus dux cum suis exercitibus
simul. Postea uenit Gudelodus rex cum suo exercitu. Denique Ogerus rex et

constantur cū suis exercitibz uenire. Nouissime uo uenit karolus cū alijs oibz
 exercitibz & occupauerūt totā terrā a flumine nune usq; ad montē qui distat ab
 urbe tibi leugis uia iacobitana. viij. diebz morā fecerūt ad trāsinandū portus.
 Interea mandauit karolus aygolando qui erat iurte ut redderet illi iurte qm̄
 reddiderat & iurā munerat aut exeret ad bellū s̄ eū aygolando uo uidit
 qd iurte nō poterat tenere s̄ eū elegit magis exire ad bellū s̄ eū qm̄ iurte tēperare.
 Tunc mandauit karolo ut daret s̄ inducias quousq; am̄s exat̄ et egder̄
 ab urbe & ad bellū p̄pareret & cū eo fore ad os loq̄ret. Desiderabat enī uidē karolū
 aygolandus. *De datis tibi s̄ dūp̄tate karoli & aygolandi.*
 Itaq; datis tibi mense eḡsus ē aygolando cū suis exercitibz ab urbe & dūm
 sis tibi iurte uenit cū s̄ ex maioribz suis an̄ karoli t̄ bunal qui cū suis ex
 ercibz uno miliario distabat ab urbe. Et erat tūc exat̄ aygolandi & exat̄ ka
 roli mōdā plano loco & apto qui ē iurte h̄ns in longitudie & latitudi
 ne vi. miliaria. uia iacobitana diuidebat utriq; exercitū. Tūc dixit karolus ay
 golando. Tu es aygolando qui terrā meā fraudulēt̄ amē abstulisti. Tellurem
 hyspanicā & gallicā b̄cho iuicibili potēte di. ac h̄sui. x̄anis legibz s̄
 iugam om̄ibz et reges meo ip̄o subiugauisti. Tu. i. di. x̄anos me ad galliā
 remeāre permisisti meas urbes & castella destruxisti totāq; terrā igne & gladio
 destruxisti un̄ multū. q̄p̄or̄ in p̄senti. s̄nox ut aygolando agnouit lostran
 suam̄ ambicā qd karol' loq̄bat̄ mirat̄ ē & gauis' ē. Didicerat enī karol'
 linguā sarracenicā apud urbe in qua cū eēt ueneris alij tō tēp̄e amo
 ratus ē. Tūc ait aygolando karolo. Obsecro mōd ut r̄m̄ t̄m̄ dicas cur terram
 q̄nē hereditario t̄ nō iungit̄ aī pat̄ tui aut ab aī. aī actat̄ nō p̄te
 dit̄ a m̄a gente abstulisti. Idō mōt karolus qd dñs nr̄ ih̄c x̄ c̄tor̄ celi
 & terre gentē nr̄m̄ sc̄l̄z x̄anā p̄ om̄ibz elegit gentibz. & sup̄ om̄s gētes
 totū mūdū ei dñari iustitū. tuā gēte sarracenicā legi nr̄e mōtū potui
 iur̄. valde mōd aygolando indignū ē ut gens nr̄a tue genti s̄ uacat.
 cū lex nr̄a magis q̄ uīa ualeat. Nos h̄enī mahmet qui di nūcā fuit. n̄b
 ado missus cū p̄cepta tenem̄. uno dol̄ oipotentes h̄ns qui iussu mah
 met nob̄ suā manifestauit q̄s colim̄ p̄ q̄s uiuim̄ & regnam̄. Aygolan
 de mōt karolus. in hoc eras qd nos di mādara tenem̄ uos uam̄ hoīs p̄
 cepta uam̄ tenetis. nos dñm̄ p̄m̄ & filū & sp̄m̄ sc̄m̄ edim̄ & adoram̄.
 uos dialohū in simulac̄s ur̄is r̄ditis & adoratis. s̄ue nr̄e p̄fidē q̄ tene

De datis tibi s̄ dūp̄tate
 karoli & aygolandi

pt morte ad paradysu i aduicia etna phennie redit. uie aie ad orat pfectat.
vni paret q magis ualeat lex ma q uia. Qua sp aiu baptismu accipe tu z
gens tua uiue. ai ueni in bellu. s me ut male mouaris. Absit ame in
qd ay goland ut baptismu accipiam z malimet dm meū oipotere abnegē.
h pugnabo ē z gens mea s te z gente tuā tali pacto qd si lex ma magis pla
cita ē q uia dō uicari. si lex ma magis ualeat q uia uos uicaris. ut usq
multimū diem uictis obpbū unuictis aulais z exultatio dēpētū. Insi
si gens mea uicat ego baptismu accipia si uiue possū. Qd exuicā pte z
cedi. Itari eligūt. xx milites xani s. xx. ex sarracenis icāpo belli z tali pac
to cepunt bellari. Quid plā. Illo omīs mēfā sūt sarraceni. Iti mittūt. xl.
s. xl. z pūmā sarraceni omīs. ptea mittūt. c. s. c. et itari fugientes res
xani mēficiūt. idō q tuātes mori fugunt. Iti uō tipū gūnt cētūū fide
liū x. q q p fide di uolūt pugnare nllom debēt res abire. Et sic illi occidūt
q res fugunt. sic x fideles q debēt fortit s uicia pugnare si res uisū sūt
iuitis turpis morum. h q bū s uicia pugnāt hi uimicos idō demones.
qui uicia amittūt facile occidūt. nō coronabz n qui legitime cētūū. Iti
mittūt. c. s. c. z mēficiūt omīs sarraceni. Et nī nulle s mille z occidūt
omīs sarraceni. Tūc data exuicā pte tba uenit ay goland ad allogandū ba
rolū affirmās legē xanor meliorē ēē q sarracenor. z polliat ē karolus
q die crastina baptismu ipē z sua accipet. Itaq redit ad gente suā z dicit
regibz z maioribz suis se uelle baptizari. Et pcepit cūctis gentibz suis
ut baptizarent omīs. Qd alii dēcesserūt. alii reuenerūt. De ordiūibz qui
Rastina uō die erat i iuuuo karoli z paupibz. vñ ay goland scandalū
ita tca tba data eundi z redeundi. uel ay goland fūp sūt z renuit bap
tā baptizandi ad karolū. Itaq ut uidit karolum aditā pūdentē z uisās tra
multas tū eū parat discūlentes q qsdā militari hitu inducos. qsdam
monachū hitu res rectos. qsdā canonicali hitu inducos diuisa ueste
uesticos interrogauit karolū de uno q ordine cūmodi gens erat. In ka
rolus. Illi inq d q s uides burris unū coloris inducos. epī z sacerdotes
nrē legis s q nob legis pcepta exponūt. z apcīs absolūt z bndic
tionē dnica rbiuūt. Qs hitu at uides. monachi z abbes illis sctiorē
sūt. q dnica maiestate sēp p nob iploreare n cessāt. Qs hitu candido
uides canonici dūt. q melior scōz sectā tenēt z p nob supbat implo

marginibus in doli sub figro mō
nec pūmā sibi dēfū. hōmā
significā s m doli sub figro mō
nec pūmā sibi dēfū. hōmā

8
tant missasq; matutinas & horas diuinas decantant. Interea iudeus aygola
d' m'qda pre xii paupes multimo hitu iduros ad hanc residentes in ma et
lanceamib; medetes pro cibo & potu ueteres interrogauit emodi hoies eeit.
It qe karolus ait hec e geus di m'ca; d'ni m'i ihu x' q's sic m'io xii ap'loz
d'ni p'mu' quiesq; diem pascon' Luc aygoland' p'ndit. Hu qui ca te residet
felices sunt & cui s'it & felicit' comedunt & bibunt & induunt. Illi uo q's di tu
oio ee dias & uicinos ei ee asseris & fame perunt & male uestunt & l'oge
ate picunt & t'p'it' t'ctant. Male d'no suo s'it qui sic t'p'it' m'ic'os ei recip.
magna u'ed'ia d'no facit qui ei famul' ita s'it. Leg'e tua q' dicebas lo
na ee ne ondis falsa. Et accepta ab eo lic'etia redyt ad suos & baptizari re
nuens mandauit et die crastina bellu. Tunc intelligens karolus p' pau
pes q's uidit male t'ctari renuit baptizari. Om's paupes q's m'ic'atu i
uenit diliget' p'cauit. Optime induit cibū & potū honorifice illis ex more
p'buat. S'inc ai aduicendū q' magna culpa kar' ac'p'it. q' x' paup'ib; stu
diolē nō s'it. Si karolus regē baptizandū & gēte suā p'didit. eo q' paupes
male t'ctant. q' erit de illis in ext'ni examinis die. qui male paupes
s' t'ctant. Q'ia audient uocē d'nicā t'ribulem d'icēte. distcedite a m. an. i.
e. Q'ia est'it' nō dedit' m' manducare &c. Considerandū q' lex d'ni &
fides eius in x'ano p'ntū v' n' op'ib; impleat. Sicut rex pagari' baptis
mū repulit id'co q' baptis'm opa recta nō uidit in karalo. sic t'neo ne
fidem baptis'm in nob' d'ns repudiet in die iudicij. id'co q' baptis'm
opa nō inuenit. De bello pap'ieles' & d' morte aygolandi regis.
Et die crastina die om's armati exu't' p'p'ue uenunt in camp' cū pug
nād' p'f'ato pacto duax legi. Et erat exerc' karoli. c. xxxiij. milibus.
& exerc' aygolandi cētū milib;. xam d'io. iij. acres fecerūt. & saraceni. v.
q'ū p'ma que ad bellū accessit statū uicta ē. sacoz ut uidiunt sarace
ni d'ct'it'ā suā in sinuā uadimāt om's aygoland' in medio illoz
ex'it. Q'd ut uidiunt xam acc'xiunt illos undiq;. Ex una p'te acc'xit
illos arnoldus de bellāda cū suo exercitu. & ex alia est'it' comes cū suo
exercitu. ex alia anastasi' cū suo exercitu. ex alia gadellod' rex cū suo exer
tu. ex alia ager' rex cū suo exercitu. & ex alia stant' rex cū suo exercitu.
ex alia karolus rex cū inuicis exercitib; suis. Quē arnold' de bellam
da cū suo exercitu p'us uruit sup' illos. & p'cidauit ac p'cipitauit om's

ad dertera ad lena quosq; puenit ad aygoladu qui in medio erat et potest
pba spata illu pemit. statiq; ses e nuni clamor ouit ruruert exutq; p
te xani sup saracenos et occidunt illos omis. No agit tara paganor occisio
q null' illoz euasit. n nra rex sibilie raltumator cordube h q ai paucos
saracenor tuis fugunt. Lara sanguis effusio die illa agur q uictores
usq; ad bases in sanguine natabat. Saracenu uo qui i uenti sut iurte
omis rridati fue. Ecce q karolus s aygoladu dectam p pacto xane fidi
occidit illu. Q ip p q lex xana omib; ritib; rlegib; excellit. Q xane sibi
fide tenuis corde r opib; inq;ta potius adpleuis uacit sup anglos cum
capite tuo r e mbru es sublimat' eris. Si uel ascende fime eoe q oia p sibi
ha s credenti die do. Tuc karolus quadimatis s exatib; suis gauisus de
tanto triumpho uenit usq; ad ponte arge uia iacobitana r i hospitau' est.

Vnt quida xani de xanis qui ad illicita spolia redierunt. qd in
gazaru mortuor cupide nocte illa re r redierut karolo ignozate in ai
pobelli q mortui iacebat r iuro r angero diuisiq; gars onitart ad karolu
redire cepunt. Ilco altumator cordube q erat abscondit' in montes ai
alijs saracenis q de bello fugunt. pemit illos omis n un' qde remasit.
Et erant nris illoz q mtficiut circa mille. h u uo giunt tipu fideiu pro
pccis etacu' s ptea ad uicia redeuntiu. Qa sic illi p q inimicos suos de
uicunt ad mortuos cupiditatis ai redierut r mtficiunt ab inimicis.
sic fidelis qstq; qui uicia sua deuicit r pnam accipit ad mortuos. i ad u
cia redire no d; ne forte ab inimicis id ademonib; mtficiat' sic illi q
ad aliena spolia reitentes p sentu uia p didunt. r nece tpi pterut sic reli
giosi q q scim dimisunt r ad terrena negocia in flectitur uita celeste p
dunt r morte ppetua aplectut. **De bello furre.**

Ira uo die nunciat' e karolo q apud monte garzini pncops qda
nanaror noie furre. uolebat dehellare s eu. adueniente uo karolo
ad monte garzini disposuit uenire pncops ille ad bellu s eu sequi die.
karolus uo sero anq' bellu est rogau' dnm ut ondet ei illos qui mo
rituti eent. desuis in bello. Die uo crastina armatis karoli exatib; ap
paruit rubeu signu dnice inhumis mortuor rer' scil; si loucas. Qs
ut uidit karolus mox retrusit illos in oratorio suo ne moreret' in bello
Qn iophensibilia s iudicia di r iuenigabiles uee ei. Qd pla. Pacto

bello & p[er]empto cu[m] t[er]ribilib[us] milib[us] nauar[um] scilicet & sarraceno[rum] q[ui]s custodia retin[er]at. karolus cepit examinare. Et erat nu[m]us illo[rum] cent[um] l. Et pugnato[rum] scilicet ca[us]a & si gladius p[er]secutoris no[n] abstulit palma t[ame]n martiri no[n] amisit. Tu[m]c karolus cast[ru]m montis garzini suu[m] d[omi]n[u]m accep[er]it tota[m]q[ue] terram nauar[um]. De bello feruanti giganti & de

Tatum n[un]ciatu[m] e[st] karolo q[uo]d apud nagam gigas quida[m] no[n]ne facit[ur] de grege goliath adueniat deous sine q[ui] cu[m] x milib[us] fo[r]m[is] admiral[is] d[omi]ni ad debellandu[m] karolu[m] regem miserat. Sic u[er]o lancea au[tem] sagitta no[n] formidabat vim & fortit[ud]ine[m] possidebat. Qu[ia] p[ro]p[ter] karolus ibi nagera adyt. Mox u[er]o ei aduentu[m] facit[ur] agnouit. eg[ress]us abire te singulari[ter] etiam scilicet unum milite[m] s[ed] alium petuit. Tu[m]c mittit ei p[ri]mu[m] a karolo ogeri[us] d[omi]n[u]m. Qu[ia] mox ut solu[m] gigas sc[ri]p[er]o aspexit. suauit[er] uix illu[m] uadit & ilico eu[m] b[er]chio dext[er]a cu[m] omib[us] armis suis apletat[ur] e[st] & deponit illu[m] cu[m] t[er]ris iudicib[us] iopi du[m] suu[m] leuit[ur] q[ui] est una ouis mitillima. Erat eni[m] statura ei[us] q[ui] cubitis xii & facies ei[us] longa q[ui] unu[m] cubitu[m] & nasus unu[m] palmu[m] mensuratu[m]. b[er]chia ei[us] & crura u[er]o cubitis erant & digiti t[er]tib[us] palmis. Deni[m] misit ad eum karolus cabell[us] & emaldu[m] de alba spina & detulit illu[m] solo b[er]chio ilico incante opidi sui. Deni[m] mittit stantiu[m] rex romanor[um] & oellus comes & ip[s]os simul unu[m] ad dextram aliu[m] a leua[m] carce[m] re[st]it. Deniq[ue] mittit expugnatores duo scilicet in simul separim & illos simulit[er] carce[m] ma[n]cipauit. Hys itaq[ue] inspectis karolus cu[m] t[er]ris insup[er] amicitib[us] nemine p[re]ca[us]us e[st] mitte ad expugnandu[m] eu[m] rotholad[um] cu[m] uix i p[er]tali[us] u[er]o accessit ad gigante[m] bellatu[m]. At ip[s]e gigas rapuit eu[m] manu dextera misit an[te] se sup[er] equu[m] suu[m]. Cui[us]q[ue] illu[m] portaret i[er]sus opidu[m] rotholandus resipit[us] uirib[us] suis i d[omi]no offit[us]. arripuit eu[m] p[er] m[er]itu[m] & statim eiecit illu[m] re[st] sup[er] equu[m] & cecidit abo siml[us] de equo p[er]t[er]i solo. Statimq[ue] eleuat[ur] a[er]a abo p[er]t[er]i & astedunt eq[ui]s. Illico rotholad[us] spata sua euaginata. gigante[m] occidere putans. equu[m] ei[us] solo ictu p[er] mediu[m] t[er]rida u[er]it. Cui[us]q[ue] facit[ur] pedes eet[ur] spataq[ue] euaginata manu tenes n[on] minus as munas intulit. rotholad[us] sua spata. m[er]chio q[ui] spata sua gigas tenebat illu[m] p[er]cussit minime eu[m] lesit. s[ed] spata ei[us] a manu excussit. Tunc facit[ur] gladio amisso. p[er]cutit pugno clauso putans rotholadu[m]. equu[m] ei[us] in fronte p[er]cussit. & statim eq[ui] obit. Deniq[ue] sine gla

ll.

duo pedes usque ad mona pugnis et lapidibus debellavit. Die vero adves-
pascere imperavit et his frater arotholado usque in ceterum tunc disposuerunt
inter se ut die cetera bello sui equis et lanceis ambo conveniret. et accessa pugna
eruntque pro utriusque ad se remeant hospicium. Crastina vero die summo di-
luculo separim veniunt pedes in campo belli sicut dispositum fuerat. frater
tunc secum detulit spatam suam si nichil ei valuit quod rotholadus baculum quodam retri-
tum et longum detulit secum cum quo tota die illum percussit sed minime eum lesit. percus-
sit etiam magnis rotundis lapidibus quod in campo humidum erat usque ad midie
illo sepe sentiente et eum nullomodo ledere potuit. Tunc ipse arotholado fratri
frater somno pergitur cepit dormire. Rotholadus vero ut erat uterque alac-
misit lapidem ad caput eius ut illic dormiret. Nullus namque illi tunc ce-
cidit audebat nisi ipse rotholadus quod talis institutio erat inter illos quod si xani su-
moxno vel frater iam daret etiam nullus ei iniuriam faceret. Et si aliquis etiam
data ante diffidenciam frater. statim infidetur. terracul non propter satis dormi-
vit. evigilavit. sedit uxor eius rotholadus. et cepit eum interrogare. quomodo ita fortis
sint et durissimi haberet quod gladium aut lapidem aut baculum non formidaret. vul-
nari magis gygas non potest nisi publicum. Loquebat ipse lingua hispanica
quod rotholadus satis intelligebat. Tunc gygas cepit rotholadum aspice et in-
rogare eum dicens. Tu autem quomodo vocaris. Rotholadus magis vocor. Tunc
genus magis gygas es. qui tam fortis me expugnas. francorum gene-
orundus magis rotholadus sit. At frater ait. Vult legis frater. Et rotho-
landus christiane legis de gratia sunt. et impus ibidem. et per fide magis
frater dicitur. Tunc et nomine audito pagani ait. Quis estis et magis edis.
Et rotholadus. filius magis dei patris qui ex igne nascitur. de patre. sepulchro
sepelitur. et ab inferis tertia die resuscitatur. et addi patris dextam super celos reg-
ditur. Tunc frater. Nos domini magis quod creator celi et terre unum deus est et filium
habet non patrem sed sic a nullo est generatus. ita neminem genuit. quod unum est deus non tri-
verum deus magis rotholadus quod unum est sed cum deus quod non deus est infide-
claudicas. si deus in patre eodem in filio est. et spiritu sancto. spiritus enim deus pater
est filius est quod deus est. unum deus permanens in tribus personis. si patre magis fra-
trem deus. eodem deum filium. spiritum sanctum eodem deum quod tres deus sunt quod ab sit. et non
unum deus. per quod magis rotholadus. si unum et unum deum et per dico. et unum est et tri-
um est. tunc tres persone coetue sunt et coequeles. Quales per talis filius talis

spēs scs. In psois ē ppetas in cētia unitas rīmaiestate adoratēq̄litas.
 Unū dñm r unū angli adorant in celis r abrahā tres uidit r unū ado
 raunt. Hoc oñde inq̄ gigas q̄lū tā unū sūt. Q̄tendā r t̄ inq̄ rotho
 land' p humanas carās. Sic machana dū sonat tā sūt ars scilz corde
 r man' r una cithara ē. S' in dō tā s' p r fidē r spēs scs r un' dō ē. Et sic
 in amigdala tā s' corū scilz testa r nucleus r una tñ amigdala ē sic
 tres p sone in dō s' r un' dō ē. In sole tā s' calor splendor r calor r tñ
 un' ē sol. In mota p aplaus' tā s' medi' scilz bēchia r cūl' r tñ una ro
 ta ē. In temetipō tā s' corū scilz nāb' r tñ un' hōes. Sic in dō r uni
 tas r tñitas cē phibet. Sic facit' inq̄ tñ dñm cē intelligo. S; q̄lū
 p' filiū genuit ut asseris ignoro. Credis inq̄ rotholand' q' dō ada
 fecit. Credo inq̄ gigas. Quē admodū in quid rotholād' adā anullo
 gniatus ē r tñ fil' genuit. S' dō p' anullo gniat' ē r tñ filiū ineffabilē
 an' oīa tēpa dñm r p' uoluit genuit a temetipō. Et gigas. Pla
 cent inq̄ m' q' dicas. S; q̄lū hō effect' ē q' dō erat penit' ignoro. Ille
 inq̄ rotholād' qui celū r tñ rōiā creauit ex nichilo. ipē fecit humanari
 filiū in uigine sine semine humano. S; spūamie sac' suo. In h' inq̄ gigas
 lato. q̄lū sine humano semine ut asseris nascit' de uig'is uob'. Et rotho
 land' ait. Verus qui adā sine semine alius hōis formauit. ipē filiū suū
 fecit sine semine de uigine nasci. Et sicut sine de dō parte nascit' sine mat'.
 sic ex mat' nascit' sine hōie pat'. Talis enī decet p' dñm. valde inq̄ gi
 gas erubescit. In h' uig' sine hōie genuit. Ille inq̄ rotholand'. faly gingu
 lionē r artori r gliscā facit gignē tñm r multos p'ctes r uultēs r apes.
 r hēntes sū masculino semine fac' patē plem ipē uigine in tactā ab si que
 uirili semine fecit gignē dñm r hominē. Q' p' mū hōinē sū alit' semine
 ut dñi fecit facile potuit facē ut fili' ei' hō s' de uigine sū masculino. cu
 bitu nascit'. Bū inq̄ facit' p' cē q' de uigine nat' fuit. S; si fili' dī fuit.
 nullaten' ut asseris in cruce mori potuit. Nascit' ut dicas potuit. S; si dō
 fuit neq̄q' mori potuit. dō enī nūq' morit'. Bū inq̄ rotholād' dixisti. q'
 de uigine nasci potuit. Ecce q' ut hō nat' fuit. Si nat' ē ut hō. q' mortuus
 ē ut hō. q' omis qui nascit' morit'. Si cōdēdū ē natiuitati. q' cōdēdū ē
 passioni siml' resurrectioni. Qm' inq̄ facit' cōdēdū ē resurrectioni.
 Qa inq̄ rotholād'. ut qui nascit' morit' r h' morit' die t'ia uiuificatur.

Tunc gigas audito uero murat et uidit. Dixitque ei Rotholmde cur tot uerba
mania in p[er]s. Impossibile est ut homo mortuus de nouo ad uitam resurgat. Non solum
in Rotholmde de filius amotius resurrexerit illum et omnes homines qui fuerunt ab inicio
usque in fine sunt resurrecturi ante eius tribunal. Taceat merito suorum iniqua.
P[er] hoc gemit unusquisque siue bonum siue malum. Ipse deus qui modicum auctoritatem in se
uoluntate esse facit. Genitum fructum et genitum fructum mortuum in terra p[er] facit. re
uiuiscere esse ac fructificari facit. Ille cunctos p[er]a carne et spiritu de morte ad
uitam resuscitari in die nouissimo facit. Leonis et mutua signa assume.
In die terra leo catulos suos mortuos anhelitu suo uiuificat. Quod mirum si deus
p[er] filium suum in die terra amotius resuscitauerit. Nec nouum uidi et dixi de filius
ad uitam redire cum multi mortui ante eius resurrectionem ad uitam redissent. Si he
lias et heliscus facile de factos suscitauerunt. Facile deus p[er] illi suscitauerit. Et
ipse qui plures mortuos ante sua passione suscitauerit. Facile amotius resurrexerit et
a morte nullatenus tenui potuit. Antequam enim esset spiritus in corpore fugat ad celum
mortuorum saltem resurrexerit. Tunc faciat. Facis inquit tuo quatuor dies. Si quatuor
celos penetrat ut dixisti. P[er] ignoro. Ille inquit Rotholmde qui de celis facile
descendit polos facile ascendit. Qui facile p[er] semetipsum resurrexerit facile polos
penetrat. Exemplum instat. rex et sume uide rex uita molendini quod ad ima
desuperis descendit. tunc descendimus ad sublimia ascendit. Tu ipse si forte de
quodam monte descendisti bene potest uiam redire uiam descendisti. Sol ab oriente heri
surrexerit et ad occidendum occubuit. Hodie similiter in eodem loco surrexerit. uel si
lius diuinitus illuc redire. Tali ergo pacto inquit faciat tecum pugna. Quod si
uerax est haec fides quod asseris ego uictus sum et simidax est qui uictus sis. Et sit
genti uicti iugiter obprobrium. uictoris autem laus et decus meum. Fiat inquit ro
tholmde. Itaque bellum abusus conuoluit. Et ilico Rotholmde pagum ag
gredus. Tunc faciat eiecit ictum spatia sua si Rotholmde si ipse Rotholmde
saltauit ad lenam et excepit ictum spate et in baculo suo. In terra ab isto ba
culo Rotholmde irruit in eum et ipse gigas nullum arripens leuiter incuna
uit sub se ad terram. Itaque agnouit Rotholmde quod tunc nulli euadere poterat ab
eo. et cepit inuocare in auxilium beati marie uirginis filium. et erexit se de do
mine aliquid et reuoluit eum sub se et misit manum suam ad mucronem eius.
et p[er]cutit eum parum ubi licet reuulsit ab eo. Tunc excelsa uoce cepit dominum suum
in uocare gigas dicens. Machmet machmet deus meus succurre mihi quia iam mo

rior. Et statim ad hanc uocem occurrentes saraceni impuerunt eis et portantes
 res manibus ictus opidum. Sotholad uero in columnis ad suos redierunt.
 Et statim rami una cum saracenis qui ferracium detinebant. iopidum qui erat st
 urte in gunti impetu egreduit. Sicq; gigante pempto urbs et castrum ca
 pit et pugnatore acate eripuit. **de bello laryarum.**

de bello laryarum

Ost exiguu il tpe relatu e ipatorum q apd corduba. Ebhun
 rex sibilis ralamator q de bello papilonie olim fugant exp
 tabat eu ca pugnadi. Et ueniant ad eos in auxilium uiri bellatores
 de vii urbibz. Sibilis scilz Granada. Desatua. denia. vteda. abula.
 Boetia. Tunc disposuit karolus ire ad bellu. S illos. Cuiq; corduba
 cu exercitibz suis appuqret. exierunt reges pfati cu exercitibz suis s
 eu armati longe ab urbe t bz miliaris. Et erat saraceni citi xmi
 lia. Xri u ferme vi milia. Tunc disposuit karolus exercitu suu in
 t bz finis. Qz pma militu pbatillimoz fuit. Soda pedicu p luma
 uo militu extitit. Et saraceni similiter fecerunt. Cuiq; appuqret uile
 re karolo pma tina militu mox s pma tina militu paganoz ue
 nit an singlos eqs illoz siglos pedices hntes lanuas barbas cor
 nutas. demonibz. siles. tenetelz. sigli sigla tpana q manibz for
 te pcutiebant quoz uoces et sonit equi mox militu mox ut audie
 runt tribuletz illoz silitudies uident. nimis pauertat res q dem
 tes fuge cepunt. nullaten eos milites retine ualebant. Cuiq; a
 he die tunc mox exercitu pma tina fuge uident i fuge omis
 ante sunt. Tunc saraceni ualde gausti res lero qd u i secuti sunt
 nos. Quisq; ad qda montem puenit. q ab urbe fere duobz milia
 nis distat. Ibi uo omis coadunati ex nob metipis asilu fecimus
 illos exptates ad bellu. Qd illi uidentes aliquitulu res redierunt.
 ilico tertia fiam ibi manetes usq; in ctmu. Mane aut sco ac
 cepto silio karolus. cu oibz pugnatouibz pcep ut os eqtes exerc
 nri eqz suoz capita linteris xpanis uelaret ne lanuas nefandoz
 aspicerent. raves eoz silie fortit obtuparet. ne tpanoz somit
 audiret. Ita inuabilis silio clausis oculis rauribz eqz accesserit
 osidetes ad pugna pugnederis sonit impioz subdolos. Tunc stat
 expugnauit illos. amane usq; ad midie multos illoz occidit

Nō tūc usq; ad omniū intinctionū. Et erant omīs sarraceni sūmā cōadunati.
In medio illorū plaustrū q; octo boues tēbant. sup; q; uexillū rubeū
eorū eleuat. morq; erat q; nemo de bello fuger. q; diu uexillū illorū erectū
uider. Qd; cū karolus agnouit, lorica & galea & spata iūcibili sep-
tus. diuina iūte obūit. ingessit ē int; acies unūq; p;cipitudo illos ad
dextrā & leuā quib; puenit ad plaustrū. Tūc p; spata p;cia q; uexil-
lū sustentabat abscidit. & statim omīs sarraceni huc illucq; dispersi fugē
cepunt. Illo tēp; exaruit magno clamore impetu octo. sarraceni
miserunt. rex sibi die occidit. & altum maior cū duob; milib; sarraceni
ingessit uirē munitur. Crastina uō die mandē uict; reddidit in
patriā nōrū urbē tali scil; pacto ut baptismū suscipet. impis q; karoli
abiacerit & urbē amplē de illo tenet. Hūc itaq; gestis t;as & p;uicus his-
panie pugnatorib; & gētib; suis. illis scil; qui in patria illa manē uolebāt
karolus diuisit. Terrā nauariorū & basclorū & brānens. & t;ā castellanorū sū-
cis & t;ā nageie & cesaraugste g;as & apulis qui in uō exarū erāt. t;ā
aragonis & p;ciāuis & t;ā alādalus uict; maritima theutonias & t;ā por-
tu galloz dacia & fūcis dedit. Terrā galerie sūci in hūare nobilit; qm
aspa ill; uidebat. Nemo p;ci fuit qui auderet karolū in hispania expugre.
vnc dimissis de calio karoli & p;fectōe ei' ad sctū iacobū.

maiorib; exarib; suis karolus in hispania b; iacobi lumina adit.
& quos nulla p;cia hitates. canos edificauit. illos uō qui ad p;fidia sarrace-
norū ueluti fūant. aū gladio p;mit aū in galliā exules misit. Tūc sū-
tuit p; ciuitates antistites & p;sbros & adunato iūte compositella. epōz
& p;ncipū ualio instituit amore b; iacobi q; cūcti p;sbles & p;ncipes &
reges s;ani hispanie scil; & galeriani p;sbles epō scti iacobi obedirēt. Apd
yriā p;sbilē mīme instituit. q; illā p; urbe nō reputauit. s; uellā s; nec
tā sedi p;stellanēsi eē p;cep;. Tūc in eodē calio ego t;pinus uenissis ad
ep; b; iacobi basilicā & altare cū. lxx. ep;is. karoli rogatu. h; unū ho-
norifice dedicauit. Et s; uigauit rex eadē ecclie totā t;ā hispaniā & ga-
lerianā dedit q; oī rōre p;cipiens ut uir; q;sq; possessor unūq; domū
totā hispanie & galene uir; mīmos. ānuatū ex debito daret & ab omī
sūitate rege p;cipiente libi eēt. Et statuit die illo. ut amplē illa ec-
clia uocet; sedes aplice. eo q; ap; iacob; ibi reuēscit & mea epōz to

karoli karoli & p;fectōe
ad sctū iacobū

in hispanie crebro stilia tenent. repales iuge regales corone pman' epi
 eide urbis. adde' apli dñi p'teant. Et si fides in alijs urbibz p'cis plor' ex
 igentibz. ul' dñica p'cepta defecerit ibi. cōsilio eide urbis epi recedent.
 Et mico illa ecclia fides reciliari & stabiliri decuit. qz sicut p' b'atū ioh'm
 euangl'istā. b'ā iacobi frēm in orientali p'te regni di ap'd galenā sedes e
 adē & aplica fides stant. Hec sūt pauld ubi sedes ephes' scilz q' ē ad
 dextam in regno t'reno & & cōpostella q' ē ad sinistm. Que uidelz sedes h'nt
 duobz fr'ibz filijs zeledi t'duisione puicaz argunt. qz ipi p'uenit ad
 ut un' ad dextam in regno ei' sedet & alt' ad sinistm. Tres aplicas sedes p' h'
 cipales p' omibz sedibz iorte mico religio xana uenari p' apue s'ueunt.
 Romanā scilz & galenā & ephesianā. Sicut n. tres aplos. petrū uidelz
 & iacobū & iohēm p' omibz aplis dñs instituit qbz sua secta certis plene
 in euangl'is pat' reuelauit. sic p' eos has tres sedes p' omibz cōsim sedi
 bz reuendas stant. Et mico hec sedes dñr p'ncipales qz sic hū tres aplici
 dignitatis grā certis p'cessunt aplos. sic illa loca sac' scā m'bz p'dicantur.
 & sepulta fuere dignitatis excellencia dñs tot' sedes orb' iure p'cedē debet.
 Iure roma sedes aplici p'ma ponit. qz eā p'nceps aplos petrus p'dicatione
 sua p'p'o t'ingne & sepultura dedicauit. Compostella nāq; sedes scda mico
 d' qz b'at' iacobz q' un' certis p'cipua dignitate & honore & honestate maior
 p' b'atū petrū extitit uncelis p'ncipū sup illos tenet. p'ut m'io laurean'
 eā sua p'dicatione olim munū sepultura sua sac'issima cōsecuit & miraculis
 adhuc plustt. & deficientibz b'nficijs idē dicitur nō cessat. T'cia sedes
 iure ephes' d' qz b'at' iohēs euangl'ista iea euangl'ii suū scilz in p'ncipio
 erat lib'ū enuctauit cōadunato epōz. d' hō. q's ip' p' urbes disposuerat.
 q's in apocalypsi sua anglos uocat. Eamq; doctrina sua & miraculis & basi
 lica q' in ea edificauit. imo p'p'a sepultura cōsecrauit. Et q' aliq' iudicia aut
 diuina aut hūana in alijs sedibz orb' sua difficultate t'minari nō forte q'
 unt in hys t'bz sedibz t'itari & diffiniri legitime & iuste debent. Itaq; gale
 tia in p'ncipis t'p'ibz a saracenis expedita ut tute di & b'at' iacobi & auxi
 lio karoli cōstat. honesta usq; in hodiernū diē in fide orthodoxa. De
 rat rex karolus capillis b'atū p'dna & fortitudie karoli.
 facie rubeus. corp' decol' & uentus. h' uisu effertus. Statura u'
 ei' erat in lōgitudine octo pedū suoz scilz. qui erat longissimū. ampl'

p' p'ona & for
 tudine karoli

sim' renib; uētre agnus. bēhus & crurib; gillis. omib; artib; fortissim'. cōmūe
doctissim' miles acrim'. habebat mīgitudine facies et unū palmū & dimidi
ū & barba unū & nas' circū dimidiū. Et frons ei erat unū pedis. oculi leonini
scintillantes ut carbūcū. Sup' oia octoz et dimidiū palmū hēbant. statū
p'rie erat quē ipē ua ap'ris oculis respiciebat. Singulū nāq; ei q' ipē atige
bat octo palmus extendebat. p' ill' q' depe'debat. Parū panis cōmedebat.
si q'itā p' dē arietis. aū gallinas duas. aū anserē aū spatulā porcinā. aū pa
uonē. aū gem. aū lepore integrū cōmedebat. Modiciū unū & aq'm sobe
buebat. Tante fortitudis erat q' miltē armatū sedentē sup' equū aū uice
capitis usq; ad bases simul cū equo uno ictu p'ba spata ferabat. Quatuor
fiatims ei' siml' facile extēdebat. Militē armatū rectū stantē sup' palmā
suā arm usq; ad caput suū sola manu uelocit' eleuabat. Et erat domus lar
gissim'. iudicis recussim'. locutionib; locul' entissim'. In unū sollempnitatib; p
cūlū aū p' capue curiā suā in hispaniā tenens. coronā regā & ceptū gesta
bat. Die scil; natal' dñi & die pasche & die pentecostes & die s'ci Jacobi. An' ei
t' humal' spata nuda more imp'iali fēbat. Cū lectū ei' p' singlās noctes
cētū. xx. fortes uiridoxi cōstituebāt' ad custodiendū eū. Et xl. p'mā noctis
uigiliā agebant. x. scil; ad caput. x. ad pedes. x. ad dextam & x. ad leuā ma
nu dextā nuda spata. & siml' ardētē candelā tenētes. Eodē ū m' sciam u
giliā alij. xl. Siml' alij. xl. scil; uigiliā noctis usq; ad diē alijs dormientib;
obsuabāt. Et si quē magna ei' gesta. ampl' adire delectauit enarrare mag
nū nob' ē & honorosū. Quēadmodū Galafus admiral' tollē illū t'pūcia
ornauit h'icu militari imp'atio tolet'. Et quēadmodū idē karol' p'ca amo
re eodē galafri occidit in bello b'ramācū magnū ac sup' bū regē saracenor
galafri inimicū. Et q' h' dūctas suas & intes adquisit' in oī t'no s' uigauit.
Et q' h' abbas & miltat' exhas p' mūdū instituit. & q' h' multoz scōz cor
pa & reliq'as manu & argēto collocauit. & q' h' romē imp'ator fuit & dñicū se
pulchrū adijt. & q' h' lignū dñicū secū attulit. aū multas ecclās dotauit. aū
tē neq'o. mag' defiat mar' & calant' q' ei' historia. Quēadmodū tū post
liberōem telluris Galetie ab hispania redijt. ad galliā nō b'uit ē d'icōdū.
Ostq; karol' mag' de p'ditione gamalon' & de bello r'ic'ian' illis &
imp'ator famosissim' totā hispaniā dieb; illis addit' & apli eius de pas
c' Jacobi decus adquisit'. rediens ab hispania p'piloniā cū suis exat' h'one

bz hospitat e. Et erat tunc ipis apud cetera uigam duo reges saraceni moran
 res. Marsili scilicet et elegandus frater eius ab admiraldo de pside ad hispaniam missi qui
 karolo impio subiacerent. Advenit et in omnibus vivebat si in caritate facta. Quibus
 karolus per gamaloni mandavit ut pabulum subiacerent aut tributum emitterent.
 Tunc misit xxx eqs onatos auro et argento gazasque hispanicos et ducuntos
 eqs uno duculo impuro onatos misit pugnatoribus ad potandum et mille
 saracenas formosas. Gamaloni vero xx eqs argento et auro et palleis onat
 tos fraudulenter obtulit ut pugnatores inanis illos haberet. Quod accidit et
 pecunia illam accepit. Itaque finito pacto in se ipso edicimus. redit gamalon
 ad karolum et dedit ei gazas que reges illi miserunt dices quod marsili uellet ef
 fici. et ipse ab eis suam ut ueniret ad karolum in galliam. et ibi baptisimam ac
 cepit. et totam terram hispaniam de illo tenuit. Maiores pugnatores unum solum
 ab eo accepit. mulieres vero nullas. et minores sustulit. Tunc karolus
 credens ab gamaloni disposuit transire per ceteros et redit in galliam.
 In accepto scilicet a gamaloni karolus. precepit karullimis suis rotholando
 nepoti suo cenomaniensi. et baluienti comiti. et oluio gelenensi comiti et ceteris
 maioribus pugnatoribus et xx. xanor militibus ultimam custodiam in rucanalle
 faceret donec ipse karolus cum alijs exercitibus per ceteros transiret. Itaque factum
 est quod precedenti noctibus unum saracenicum ebum quodam cum mulieribus paga
 nis et xanis et feminis que secum multi de gallia adduxerant fornicari sunt.
 morte incurrit. Quod placuit. Dum karolus per ceteros cum xx. militibus xanor et epino
 et gamaloni transiret. et per factam ultimam custodiam faceret marsili et elegandus. cum
 i. militibus saracenorum primo mane exierunt de noctibus et collibus ubi. solo
 gamaloni duobus diebus et noctibus latuerunt. et fecerunt duas tinas
 bellicas. unam xx. milia altam xxx. Illa vero que erat xx. milia primo cepit sibi
 to perire nos. Illo modo reuisti s. illos et expugnantes eos amane usque
 ad terram omnes occiderunt nisi unum quod ex xx. militibus euasit. Itaque nos tanto
 bello fatigatos et lassos. alia xxx. milia saracenorum aggesserunt et perierunt
 eos amane usque ad minoie nisi unum quod ex xx. militibus euasit xanor. Alii
 lanceis perforant. Alii spatis decollant. Alii securibus abscidunt. Alii sagittis
 et aculis perforant. Alii prias uibando percutiunt. Alii artibus suscipiunt. Ibi me
 fuerunt omnes pugnatores per rotholandum et baluini et epinum et thedum.
 et gamaloni. Baluini et thedus discipuli per nemora tunc latere et per ea eua

pergit

sunt. Tunc Sarraceni una leuga res redierunt. Hoc interrogandum est cur illos
qui minime cum mulieribus fornicati sunt dominus mortem incurere permisit. quod
uoluit ut ad ipsam patriam redirent amplius ne forte grauiora peccata ibi commit-
tent. Et enim uoluit illis pro laboribus suis coronam regni celestis pro passionibus re-
pendere. Illos uero qui fornicati sunt mortem permisit incurere. quod pro gladio passio-
nis uoluit peccata eorum delere. Et credendum est quod clementissimus deus uoluit remu-
nare tactos labores eorum scilicet qui in fine nominis eius steterunt. peccata dimittentes.
Licet enim sint fornicati tamen pro merito sunt in fine precepti. Igitur pro gentibus ad
Philippos pro quibus pro uincios sit committat feminas. Queniam tamen principes dant scilicet
et antoni. Quoniam cum uxor committatui preterit in bellum. etambo ibi corruerunt.
Dant superat est ab alexandro. antoni uero ab octauiano augusto. Quod si non deceret
expedit hinc mulieres in castris. ibi libido carissima est impedimentum sine anime
et corporis. Illi qui inebriati sunt et fornicati. significat sacerdotes et religiofos uiros
in uicia pugnares quibus non licet inebriari et cum mulieribus committari. Quod si fe-
cerint ab inimicis suis. id est a demonibus uolunt se superandos et eterna
morte preterandos. De pallio rotholandi et morte marisii et fuga lelogadi
Itaque pacto bello cum rediret rotholandus solus cum explorandi aduersus paganos
et adhuc ab eis longe distaret inuenit quendam Sarracenum acrum de bello fessum
in memore latente et captum unumque nexum fortiter cum usque. reuocatis ad arboris
quendam inuit. Tunc ascendit in montem quendam et explorauit illos et uidit quod mul-
ti erant. Et rediit res ad uiam riuuallis quod illi pregebat quod portus curre aqua
ebant. Ermo insonuit tuba sua ebnea ad cuius uocem redierunt ad eum ex ra-
nis cum centum cum quibus res preuenera usus Sarracenos usque ad Sarracenum
nexum rediit quod cum auriculis absoluit et releuauit spatam suam in uia super cap-
et dicens. Si mecum uenis in marisium in demonibus uisum te dimittam. Alio-
quin te occidam. flodum enim agnoscebat rotholandus marisium. Illico inuit Sar-
racenus cum eo et condit eum in agmina Sarracenicum a longe marisium cum
equo rufo et clapeo rotundo. Tunc rotholandus illo dimisso natus ad bellum re-
supras iuribus di cum hys quibus habebat inuit illico se Sarracenos et uidit quod
dam inuit alios quod erat statim maior alius. in uno ictu secuit eum et equum eius pro me-
dium ipsa spatam a summo usque deorsum ita quoniam pro Sarraceni cecidit ad dex-
tam et ad dextram ad dextram. Quod ut Sarraceni uiderunt illico marisium cum paucis
in campo dimittentes. huc illucque fugerunt fugere cepunt. Illos rotholandus

De pallio rotholandi et morte
marisii et fuga lelogadi

14
di uirtute fieri intuitu uirtutes saracenorum illos ad extantem et ad leuam precipua
do et secutus e maritima fugiente et potentia uirtute illu mit alios pemit que
meode bello. t. locu iortholandi qd secum adduxit in fretu s. et idem iortholad
uul. laceris uno hastis et lapidibus gunt paulus tactus euasit. mox u lili
gand maritima necesse agnouit cu alijs saracenis ab illis oris ilico rece
lit. Tere uo et balduin' ut pdictum et alij qda xani p memoria huc illucq
dapsi et pnti latitabant alij uo pnt' tunciebant karolus uo cu suis ex
atibz iam montis fastigia tunciebant et que p' igu fca fiant ignorabat. Te
iortholad' tunc bello fatigat' de nece xanor' et horoz herou' dolens sara
cenor' utibz magnis et percussioibz acceptis afflicte usq; ad pedem p'ccu
ciferet p memoria solus puenit et ibi sub artore qda nix lapide mar
moreu qui ibi erect' erat in pto optimo suprucaualle eis desubit. Habebat
q' ad huc qnda spata suam secum ope pulchra. acuminis in opabilem.
fortitudine inflexibile nimia claritate resplendente noie durenda. Dure
dam p'nt' duru uctu cu ea da. q' p'us deficiet b'chu' q' spata. Qm cum
euagnas; et manu ea tenet. intuet' e ea lacrimosis uocibz dix. Dentis
pudhrime. s; sep lucidissime longitudinis decantissime. latitudine o
ge. fortitudine firmissime. capulo eburneo cadidissime. de aurea sple
didissime superficie deaurate. pmo berillino decorato magno noie di. a.
us. in sculpro acuminis legitime uirtute p' dicit. Qs ampl' tua forti
tudine uirt'. Qs apl' te p'uidebit. Qs tenebit. Qs heb'it te. Q' te p'fide
bit erit iunct' no attonit' no fortitudie nimiaz p'rit' no ullis
fantasys pauid'. s; s'nt' erit diuina uirtute fret'. auxilio diuino caudat'.
p' saraceni desunt. gens p'fida desit. lex xana exaltat'. laus di et
glia celebrima fama acq'rit'. O quociens dnu m' ihu x' sanguie p' te
iudicauit. q'ciens inimicos pemi. Q' saracenos p' te fidauit. quot
iudeos ac p'fidos p' xane fidei exaltatione desit. p' te di uirtute ad iplet'.
pes. maniq; lacrima allueta apurat'. Q'ciens p' te ai m' d' p'fidu ai
saracenu pemi. uociens x' sanguie ut arbitror iudicauit. O spata fel
cissima. acutissimaz acutissima. cui simul no fuit n' aplius erit. Q'
te fabricauit n' ai n' p'osilem fecit. Nullaten' uirtue potuit qui exte uul
natus aliquatulu extat. Similes ignau' ai timidus te h'it. si sarace
n' ai aliq's p'fidus ualde doleo. His itaq; dictis timens ne nimiam

Yonini tube rotholadi
de confessione tunc ut

Sarracenoꝝ deueniret percussit spara lapide marmoreu tno ictu uolens
ea frange. Qd pla. Induab; ptib; a sumo usq; deorsu lapis diuiditur
& gladius biceps illesus educatur. De sonitu tube rotholadi & de
eiu tuba sua cepit. Aluisionis conuictuare. fessione tunc eius.
Si forte aliq; ex xanis q; p memora timore sarracenoꝝ latitabant.
ad se ueniret. ul' si illi qui port' ia tuncerant forte ad se rediret suoq; finit
ad eor. sparaq; sua requi accipent & sarracenos psequerent. Tunc tunc
tuba sua misit ut q; flatu oris eius tuba pmediu scilla uene
colli ei' & tunc rupta fuisse fuit. Tunc uox ad aures karoli qui in ualle q
karoli d; cu exitu suo tentoria fixat loco scil; q; distabat a rotholado
octo miliaris. usus gasconia anglico ductu puenit. Illo karolus
uoluit ad eu latit' auxiliu redire. s; gmalort' passionis rotholadi. ut
dix' ei. Noli ref' dne mi rex redire. q; rotholad' p minimo sol; tubiana
re cotidie. Scias q; au auxilio tuo nuc no indiget s; uenadi studio aliq;
feram psequens p memora conuictu discit. S; idola & silia uide p dicitur
fessionis copata. Tunc s; hba pti rotholad' uidet. agm' q; ad rotholadu su
numis desideret. s; uenadi balduino si s; agm' plet inuit. Q' cu agm'
huc illucq; q; eret si ueniret uidens eu morti pxiu. bndix' ei & for
uidans ne in man' sarracenoꝝ mureret. equu ei' ascendit & karoli
exitu pcedente relicto eo insecut' e. Q' recedente illo aduenit thedne.
& cepit ualde s; eu luge dices ei ut aiā suā fidi confessione munitet.
Acceptat q; rotholad' die eode eucharistia & delictor' suor' confessionez
aq; hda sacerdotib; an qm ad bellu pperaret. Tunc eni mos ut omis pugna
tores. eucharistia & confessione p man' sacerdotu epoz & monachoz q; ibi
ad erant. aiā suas munitet pus q; pugna inirent ad bellu. Tunc de
uatis in celu oculis. rotholad' & martu ait. Dne ihu x; p e' fide patam
meā dimisi in hui; barbaris oris ad exaltandā xanitate tuā ueni. ml'
ta p fidoꝝ bella tuo munit' auxilio deuicti. in unias alapas. runas
uulbia multa obpba. urisiones. fatigationes. calores frigora. fame.
sitim. anxietates p tidi. & in hac hora mudo aiā meā. Sic pine de uigi
ne dignat' es nasci. cruce pati. sepulc' sepeliri. ita die ab infis resusa
tari celos q; nuq; tu munit' p sentia deuicti uolunt' ascēde sic
aiā meā libare dignis amore etna. vlt' q; dicit fas e' me reu' & pto

dupl
marr

re ee confiteor si tu q omni peccator indulcor clemntissim'es q miseris omniu in
 odisti eoz q fecisti dissimilans peccata hoium ipse peccator q peccator oia facio
 ra iniqua que die ad te uisus fuit iugemuerit obliuioni ipeccati t
 dis q in inuicis peccasti i mulieri de phense in adultrio dimisisti i per
 lacrimanti relaxasti i of magdalene remisisti. Nam confiteeri padesi ra
 nuam apuisti in no tenege ueniam delictor. Quod in te peccavi in reuere
 ai am mea metua rege refoite dignus. Tu enim es cui in peccat mouendo coe
 ma h mutar i meli' qui ai am a corpe separa meliori uita uiue facis. qui
 dixisti te malle uita pccatoris qm moue credo corde ore confiteor q idto ai
 mea ab h'e uita ius educere ut p't moue ai i meliori uita facias uiue. Sensi
 iustitiam qm ius h'e tanto meliore h'ebit qm dicit ius a corpe. Et tenes
 pellem i carne circa mammas i cor ut id' theduc' reuult p'ea. duxit lacrimosis
 genitibus. Dne ihu x fili diuini i b're marie uigini totis uiscib; confiteor i
 do q tu redemptor mis uicis i nouissimo die de tra surrectus sim i carne
 ista uidebo dm saluatore meo. Trib; uicib; carne sua i forte tenens ma
 nib; ait. i carne ista uidebo dm saluatore meo. Que misit man' suas
 sup oculos suos i trib; uicib; similit' ait i oculi isti off'curi s. Et rursu ap
 tis oculis cepit aspice celi romis art' suos i p' signo sc'e d'is murire i
 die. Omnia trena ih uilescit ne em x donare iureor q uacuis no uidit.
 n i cor hois alcedit q p'pauit ds diligetib; se. Deniq; man' suas ad dm
 expandentes effudit p'ce plus in bello p'fato mortui fuerant dicens.
 moneat uisc'a mie tue sup fideles tuos qui hodie in bello mortui snt.
 De longinqs p'rib; in has barbaras horas ad expugnada gente p'fida.
 i ad exaltatione nois tu i iudicadu i iugne tuu p'ao su i declarada
 fide tua adueniunt. que aut p'ce manib; sarracenoꝝ p'henri iacent.
 si tudne eoz macias clem'e ab'lyge i barat' i iatib; ai as eripe dignus.
 mitte archang'los tuos sc'os sup illos qui eoz ai as accipiant de regno i
 tenebrar i p'ducant eas in regna celestia. q'rat' una ai sc'as martirib; tuis
 regnare ualeant tecu sine fine qui uiuis i regnas cu d'p. x'c. i. in sc'la
 seloz ai. Et statim theduco recedete in hac c'essione i p'ce b'ri rothola
 di m'is ai b'ca de corpe egdit. i ab anglis in p'henri rege iust' ubi
 regnat i exultat sine timore chorus sc'oz m'ra dignitate meritoru
 conuincta. De nobilitate i nouib; Margarete rotholandi.

f

om decz hūc g' natus deflere qrel
Quē letū sumt nūc tenet aula poli
Nobilis antiq' de crens ple pentū
Nobilior gestis nē sup alt' manet.
Legi p'nceps de nobilitate sedus.
moribz excellens culmine p'm' erat.
Tēploz cultoz vetās modulamine cuet.
vulnibz patē fida medela fuit.
Spes cleri tutorū duax panis egenū.
Largus paup'ibz p'dig' hospitibz.
Ite uenabulibz replis s' studio egenū.
mirror' i' celis. q's seqret opes. bellis.
Dogma corde tendit plen' uel' artha li
C'q's q' uoluit fonte fluente bibit.
Cōsilio sapient' aīo p' ore serenus.
Omibz ut p'lis. est amorē parens.
Culm' honoratū dec' almiū lum' opimū.
Laudibz i' c' militat omē decus.
P' tantis m'icis hūc ad celestia uertū.
nō p'mit urna rogi si tenet aula di.
De uisione t'p'm' i' delam'atione
si qua morte mortuus sit prout' ignoro. s' i' demones e'da marsiry sp'm
cū aiābz multoz infidelū ad incendia gehēnalia ferūt. dū h' dicem
ecce baldūm' sup equū rotholādū. q' oīa q' f'ca f'iant. rotholādū in
agonia positū urē lapidē in monte se dimisisse enarrauit. moxq' p'
omibz extatū omibz exclamātibz. rebz redeuntibz. i' uenit p'us karol'
rotholādū exaiātū iacētē eūsiū. s'chys sup' pet' m' effigie d'is posi
tis. i' rruens sup' eū cepit lacrimosis genitibz. i' singulibz i' xpabili
bz innum'abilibz. lugē. man' p'lotē facē suā unguibz lauare. bar
bā i' capillos euellere. i' dixit alt'isonus merens. O s'chū dextrum
corpus mei. barba optima. dex' galloz. spata i' t'cie. hasta i' flexibilibz.
lorica i' uolabilis galea saluationis. uide machabeo p'bitate cōpak
samsoni assimilit'. sauli i' tonare mortis fortuna. i' similibz. miles

vid karoli s' moue rotho
pla dū b'n rotholandi ladi
mris aīa exuet de corpe i' e
turpim' in ualle karoli loco
p'fato astante rege de functor
missa eod' die scilz x' vi. kl' ju
ly celebrarem. rapē in extas
audū choros in celestibz can
tātes ignorans q' h' eēt. s'ūz
illi ad sublimia m'sirēt ecce
p' t'gū t'ctū militū phalanx
q' de i'p'tu ueniens. p'dāqz
ferens aī me t'f'uit cui s'idi
to mor' dixi. Qd' f'cis. nos inq'
marsirū portam' ad i'f'na. t'ub
cūe urū cū multis michael
f' ad sup'na. Cūc missa celeb
ta dixi cōate regi. vācāt rex
f'ias q' rotholandi. nām cū
multis aiābz x'anoz. h'us mi
chael archāgel' deducit i' celū.

821
102

acerrime bello doctissime fortissime fortior gen' regale destructor sarracenoꝝ
 defensor xanoy mure' clicoy bacis orphanoꝝ runduay cly relectio rā pau
 pum q' dicitur releuatio eorū lingua ignara m' daci iudicis omniū co
 mes iudice galloꝝ dux exercitū fidelium cur te in has horas adduxi an
 mortuū te uideo cur nō mouor teū an me mestū r' manē dimitis heu
 in qd facia' uiuas cū anglis exultes cū m' in chonis letaris cū oib; scis
 Sine fine lugedū ē sup te que admodū luxit r' doluit dauid sup ionatan
 r' Saul ab dlon tu paratiū reperis nos dices sub oite relinqs. Ee tener
 aula nitent. nos lacrimosa dies. Rex q' luit gens octo ton' r' sup annos. E
 uel' t're m' ad ait' redis. Ad p'adya acat epulas. teq; reducto. Vn' genuit
 mūd'. gaudet honore polus. Suis libis r' silib; karol' rotholandū licat
 q' dū uixit. Statūq; in eode loco quo rotholand' iacebat defūc' illa nocte ten
 toria sua karolus cū suo exercitu fuit r' cor' exanāū balsamo r' ungu' r' aloē
 aduot. Exequis magnas cantib; r' iucib; r' p'ob; cū eū luminariū r' iugib;
 p' nemora accēsis honorifice tota nocte illa cūti p'egerunt. De hoc p'
 m' h'na nāq; sol stetit spatio tū dieꝝ r' m' milib; sarracenoꝝ i' d'as.

die sumo diluculo armati ad locū quo bellū p' actū fuerat p'ugnato
 res p'hemti iacebāt in r'caualle uerunt r' singuli amicos suos. q' dā penit'
 exanimatos q' dā adhuc uiuos s; letalit' mil' natos inueniūt. Quidā nāq;
 ab hac luce in meliore t'nslatū iacētē sup solū t're eūsi in effigie scis ex
 tensū uif. palis m'ra fixis cū uif. retortis fortit' uerū r' acollo uif; ad
 unguēs pedū r' manūū adtellis acutiss' excariatū. uaculisq; r' sagittis
 laccib; r' spatis p'foratū maguisq; utib; bacloꝝ artū iueniūt. Clamor q;
 r' iud' r' uox plāgentū innumābilis erat q' unus quisq; sup amicum
 suū dolebat. Totū nem' r' ualle clamorib; implebāt. Tūc uirauit rex p'
 regē oip'etē q' p' paganos curere nō cessaret. quousq; illos inuenit.
 Ilico illo p' illos curere cū sua nū milia sol stetit imobilis r' plonga
 ta ē dies illa spatio q' tū dieꝝ r' uenit eos uif' sumū ebra noie m'x
 cesar augtā iacentes r' uimedētes. Tūc n' milib; ex his m'ctis. redi
 sus ē rex n' cū sua milia ad r'cauallē. Qd plā. Defunctis r' i' finis
 r' uulnatis ad locū quo rotholand' iacebat t'nslati cepit inq're karol'
 si itum est an nō q' ganalon' p'ugnatores ut multi assēbant r' didis.
 Ilico duos milites armatos p' m'bellū scil; p' ganalono. r' reduci p'

semet ipso ad declinanda uita regni iussit. quorum theodoricus ilico pemit p mabel
li. hinc; edicione gamaloni declarata fuit illi karolus. uir eius ferocissimus.
toti exire et alligari et super eos scissores. uis. agrates. s. uis plagas celi et dig
na morte dieptus in hinc. De corporibus mortuorum aromatibus et sale aduocor.
unc defunctorum corpora amici eorum diuersis aromatibus aduent. alii mirra
alii balsamo. alii sale diligent perfundunt. multi corpora puenit fide
hant et sicora eriebant et sale alia aromata non hines odiebant. alii feti ling
nea adpendu ea aptabant. alii super eisd uectabant. alii humis. alii in man
sebant. alii uelutatos et infirmos uistalis super colla sua portabant. alii alios
ibide sepehebant. alii uisq gallia uel ad ipu locu amicu suu defebat. alius
portabat illu quisq impuredine dissolueret. tunc sepehebant. De duobz a
terit tunc ipis bina amicitiam uisq sac scis ap arelate alii ap blauu
papua sac sca. alium ap arelate mayl capis. alii ap burdegalam al.
q dñs p man stoz septē antitru scilz maximi agnitis. cphuni arelateis.
pauli narbonensis. sathuni tholosanensis. frontonis perigouensis. marti
alis lemonicensis. eutpy stonensis. In quibus maxima ps illoz
sepelitur. Et illi qui maac monas gaxni gladius intracti obierit in hys
amitis aromatibus pucti sunt. De sepultura wtholadi et eoz qui
satu naq; wtholandi super duas adblauu et diuisi laos sepulti sunt.
mulas cathero aureo subuecti. pallens tecti uisq blauu karol
detti fecit. in hinc romani basilica qd xpe olim edificauit. canonicosq; re
glares in hinc honorifice sepeluit. in uicneq; ipi ad exp. et tuba ebur
nea ad pedes. scilz ad dec. x. et ple mihie eius suspendit. In uisq p ea al
antidit. felix urbs piquissima blauu q tanto hospite decorat. Cui
corpali wlatio letatur et subsidus inuunt. apud belinu sepelit. obuius et
gadellog rex frige. et ogius rex dacie. et anastant rex britanie. et garrius
dux lothoringie. et multi alii felix uilla maalenta belini. q tantis hoibz
honorat. apud burdegala amicio bti seruini sepelit. Gasser rex burde
galensis. engelero dux adramie. Laber rex britensis. Gelin. Geler. Reinal
dus dealba spina. waltero detelinus. Silernus. Bego cu. et milibz alioz.
Oellus comes ap natas urte sua ciuatis multis britanis sepelitur.
Hys itaq; uiris sepulture editis. ac p aiaz eoz salute. xii. milibz. et
uncis argenteis totideq; talentis aureis uestibzq; et abanis. karolus

Y capibz mortuoz
aromatibus et sale aduocor

De duobz a
terit tunc ipis bina amicitiam uisq sac scis ap arelate alii ap blauu

De pal
mou

inde machabei memorat. Languis egenus. tota tñ q̄tra basilicā bñ roma
 ni blauensis sex miliariorū spatio porrigit totūq; opidū blauense cum
 cūctis q̄ s̄ p̄mēt r̄ mare q; s̄beo ē usib; eidē ecclie iallodio. amore rotholā
 di dedit ip̄cepit canonicis eidē lai ne alit̄ p̄stme huāne succuris officia
 amplius exhibent. s; solūm p̄salute. nē nepos sui scrozq; ei die passio
 nis eozdē. annuat̄. xxx. paupes cūctis uestib; necessariis i duerent cibari
 usq; reficent. xxx. psaltria. totidēq; missas cū uigiliis certisq; plenariis
 defictorū officis in memoracione eoz annuat̄ nō solū p̄bis. iūi r̄ p̄ oib;
 qui in hispania m̄rūm p̄diuino amore ut acceperant ut accepturi erant. di
 ligēt canonici. scilicet p̄sentes r̄ futi celebrēt. q̄m̄ q̄oz corone in celesti
 bz p̄ncipes si mēret. Qd̄ illi sub pacto iururandi faciendū p̄misit.
 Ostiaū ē karolus cū quib; dā exarib; de hys qui sepulti sūt apud
 m̄ris ablauiō discederet p̄ galcomā r̄ colosā rederet. relate caput caput.
 relate p̄ximū. Ibi uō iueim̄ burgundionū exarē. q̄ amob̄ m̄osta ualle dis
 cesserāt p̄ molanū r̄ colosam ueriant ueriant cū mortuis suis. r̄ uulnaris.
 q̄s lectulis r̄ bigis secū illuc adduxant. ad sepeliendū eos incunatio ap̄ his
 capis. In quo amutio tūc p̄ man̄ m̄ris sepultē t̄dit. Istū comes Ingo
 nēsis r̄ salomon r̄ hamon dux burgundionū r̄ arnold̄ de bellanda r̄ albic
 burgūdo. guald̄ r̄ esturme hato r̄ redue r̄ uoz. ite r̄ d̄ demiblis r̄
 terengar. r̄ namandix bararie cū x milib; aliorū. Constanti p̄stis a
 pud urtē romā delat̄ p̄ mare cū milis romanis r̄ apulis sepelit. Pro
 q̄ aiab; uncial. r̄ milia argenteas. totidēq; calēta aurea. karolus apud are
 late egenus dedit. Demanailo rotholādi comitis q̄ ab urtē guapoli
 ed ualde dignū ē mē cetā addūm̄ d̄ p̄cū s̄m̄e dignat̄ est.
 ihūx̄ det̄ reuocet̄ ad memorias q; p̄bto rotholādo dū adhuc uiuet
 anq; ingdit̄ hispaniā. ut sc̄ur dñs ostendit. Cūq; ut rotholāndus comes
 Guapolim urtē cū innum̄is exarib; septē ānoz spatio p̄cūctū obsedit.
 uelox aduenit pananiph; nūctans et q; karolus auūctis et̄ m̄ arte q̄da
 gus. uarunicecie m̄s ob sellis actib; regib; eet. scilicet wandaloz saxonū.
 r̄ h̄n̄oz r̄ eoz exarib; tenebat. mādans r̄ efflagitans ut s̄ cito cū suo
 exercitu succurreret eūq; apaganis liberet. Cū nepos auūcti s̄ dilecti. m
 nemte mēst fluctuabat anx̄ q; mag; eliget̄ aū urtē p̄q; tantos labo
 res passus fuit r̄ s̄buigare uolebat reliquē r̄ auūctm̄ liberare aū illū

3 h̄n̄ q̄ sepulch̄ s̄m̄ nō
 uoluer̄ iugit̄ caput

dimittē i urbē expugnari. Quātū p omīa laudabilē pietate redūdāt int̄ duas
fortunas ita angriarū. s; q̄ uenabil' uir egit ē audiendū. Trib; dieb; rēb;
noctib; nō manducās ai bibens. fact; p̄cib; cū suis exercitib; uacat. dīng; in
auxiliū iuocat dicens. Dnē ihū x̄ fili dī patris altissimi. qui diuisisti mare
rubrū in diuisiones. reduxisti isrl' p̄mediū el'. r̄ p̄cipitasti pharonē i eo. r̄
iuduxisti isrl' p̄m̄ tuū p̄destū. qui p̄cussisti gentes multas et adūsarias. r̄ occi
disti reges fortes. seon regē amoueor; r̄ og regē latam r̄ oīa regna chana
an r̄ cedisti t̄m̄ eorū hēditatē ip̄sō tuo isrl'. qui ierich' muros quib; adūsari
tū cūgebatur exat'. sine humana pugna r̄ absq; machinatioē humani ar
tificis septeno cūctu tubis clangētib; destruxisti. tu dnē destrue huius
urb' fortitudinē totāq; armaturā et in manu tua potenti. i b̄cho tuo i uia
bili. cōte ut gēs pagana q̄ in sua fide nō in te. s̄fidit. agnoscat te d̄m̄ unū
regē omīū regū cūpotē r̄ amoz. auxiliatorē r̄ gubernatorē eē qui cū
pat' r̄ filio r̄ spū s̄cō v. r̄. d̄s p̄m̄tūta s̄c̄. am̄. Qd̄ plā sc̄a hac p̄ce t̄ra die
sū huāno tactu lapsis undiq; muris urb' expugnatis q; paganus r̄ estu
gatis. rotholād' comes gauis. cū suis exercitib; ad karolū in t̄ra sc̄lz the
uonica statū p̄fūs ē eūq; potenti uirtute dī ab inimicorū obsidione eripu
it. ad d̄no sc̄m̄ ē t̄tud r̄ t̄m̄uabile in oculis nr̄is. O' legis h̄ carnē sp̄mo posse
uiuam. ut pietate dī subueniatur. De filio qd̄ apd̄ dyonisiū b̄m̄ ha
p̄. O' h̄ uicēna simul p̄xim'. r̄ ubi uulnū acatib; uulū adunauit.
i b̄bzq; r̄ p̄cussionib; multasq; alapis quas in hispania p̄cussit angri
arus remansit r̄ rex aliquāculū debilitat' cū suis exercitib; parisiacā adyt urbē.
Tunc adunato ep̄oz r̄ p̄ncipū. sc̄lio in basilica sc̄a dyonisiū agēs dō r̄ illi grās.
qui s̄ uī dēdat pagana gēte s̄ uingādā omnē ficiā ecclie et in p̄dio dedit sic
b̄tus ap̄ls paulus r̄ idemēns papa b̄o dyonisiū sep̄atu p̄ez. anā illā p̄bue
iat. Et p̄cepit ut om̄s ficiē reges r̄ ep̄i p̄sentes r̄ futuri p̄ctori eidē ecclie
eēt obdientes in x̄. nec reges sine el' sc̄lio essent coronati. n̄ ep̄i ordinadi.
n̄ apd̄ romā dānati eēt qui recepti. Bursū p̄ prima dona. p̄cepit ut eō
ecclie unūq; possidē unūq; dom' tot' gallie unūq; m̄mos. annuat' ad edi
ficandā eccliam daret. Et om̄s suos qui hos m̄mos lib̄t' daret. manu
misit. Tūc b̄m̄ dyonisiū in x̄ et corp' stans implorauit. ut p̄ salute illoz
qui lib̄t' illos m̄mos dabāt dnō p̄cē fūdet r̄ armis similit. q̄ ip̄a sua p̄
diuino amore dimisit in hispania in bellis lamacenoz m̄n; coronā

sc̄lio qd̄ ap̄ b̄m̄ dyonisiū
adunauit.

sc̄lio
vnde

accepant. Nocte prima regi damentis hanc dyonisiuſiſ appauit eūq; exi
 tauit dicens. Illis qui tua ſimonione & exēplo tue pbicitati aīati i bello car
 racenoz in hyſpania mortui uel moruſi ſūt. Delictoz ſuoz omni ueniā.
 illis q; nūmos ad edificandā eccliam meā dant. & dati ſūt gūtos ſui i
 uulnūs medelā ad impetū. Hīs auge relatīs pſi nūcios ſalubri
 me pmiſſionis deuotiōne offēbant. Et qui libet reddebat tūc ſi dyoni
 ſi ubiq; uocabat qm̄ lib ab omi ſiuitate rege p̄cipiente erat. hūc moſ
 ſurrexit ut trailla q; aīa uocabat gallia nūc franca uocaret. idē ab omi ſiuita
 te aliaz gentiū liba. Q; ip̄ ſiue liber d; q; ſup omis gentes alias dē & d natio
 illi dēter. Eūc karolus rex aq; ſi ſiuitas leodiu prexit. & balnea aqua ca
 lida & frigida tēpata meadē uilla ſedule paſi & bre marie uigūis baſilicā q;
 ibi edificauit. anno r̄ar̄geto cūctis q; ornatz eccliaſticis dēter ad ornauit.
 uerſiq; & noue legis hitorūis depiſi ſiuit & palatiū ſimilit q; ip̄ uicēam
 ſimilit edificauit. Bella nāq; que ip̄ in hyſpania deuicit & uulſibales artes
 m̄t cetera m̄uūm̄ mea depicta ſiuit. De uq; libalib; artib; q; karolus uipa
 ramatica ſalz q; ē omi amūm̄at q; docet q; latro ſuo d; p̄igi ſec. & ḡm̄atica.
 r̄ales uicē & q; h̄ debent ſcribi & quib; litis p̄tes & ſillate debent aſcribi.
 quib; locis duplōngi cōponi ut duo orthoſie codices qui p̄mi uicē cōdōs ha
 bent oñdunt. Orthoſia ē ſiua recte ſcribēdi p̄ā ortos ḡre d; r̄tos ḡſia ſēptā.
 Phanc aīlectores in ſcā ecclia q; legūt intelligūt. Qm̄ q; ignorat lectionē q; dē
 legit ſi minime intelligit. Sicut qui h̄ theſauri clauē & nescit q; m̄t latet.
 vſica ibi depicta ē q; ē ſiua ite r̄b̄n cārandi qua & diuina de musica
 ecclē officia celebrūt & decorāt. vñ canoche p̄u. hac uō arte cātores i
 ecclā canūt & organizant. Qm̄ qui ignorat more q; dē tonus uſulat. ſi uocū
 modulos & ḡdus ignorat. Sic qui in p̄gamento tota reglā lineas facit ſic
 uocē ſua emittit. Et ſcendū q; n̄ ē canē ſcōm̄a muſicā n̄ p̄. n̄. lineas ſē
 bar. Phanc & arte dauid cū ſcous ſiuis in p̄ſatio decarudo & cā. r̄tub duc
 tib; & abalis in hypano & choro organo olim decātabat p̄ſalmos. Omnia
 muſicōz inſtrūta phanc ſiā fuerūt. Hec uō ars ab anglicis uocab; &
 cantib; diuini edita fuit in iūcio. Quis q; dubitat uoces canētū
 aī & altare in ecclia deuota alactate emulſas. anglicis uocab; icelis
 admittit. dō nāq; lib ſat̄m̄oz ſic. Cū quib; & cū anglicis & m̄as uoces ut
 admitti uſtras dēſam̄. In hac arte magna ſac̄ritā magna q; muſia

Deſi. lib ab; artib; q;
 Caroli palati ſuo de
 m̄t dēter d; ḡm̄atica

De musica.

canet. Na. n. linee quib; scribit. r. viii. tomis canet. n. u. uices. p. d. ca.
 scil; fortitudine repanda iusticia. r. viii. hincudines quib; an. ma. munit
 et decoratur designant. **De Paletica** Paletica in aula regis depicta e
 q. d. i. u. a. f. a. l. s. o. d. i. s. c. r. i. b. e. r. e. d. i. s. p. u. t. a. r. e. d. e. u. b. o. v. l. a. a. e. t. o. r. u. m. r. q. m. e. m. e. r. e. t. p. l. a. c. i. d. e.
 r. i. t. e. d. o. z. l. o. q. r. e. o. s. g. r. e. d. i. f. a. c. i. u. d. v. b. e. n. i. f. a. c. i. u. d. i. r. e. l. o. q. u. i. t. e. a. r. t. r. e. d. d. i. t. **De grom**
 e. o. m. e. r. a. i. b. i. d. e. p. i. c. t. a. e. q. m. i. s. u. r. a. t. i. o. d. r. s. e. e. n. i. g. r. e. d. i. g. l. u. s. m. e. r. i. t. m. i. s. u. r. a. t. i. a.
Hecans hinc montu r uallu r maru spacia miliaria ueugas m
 sine docet. Qm qui ad plenu nouit ai spaciū cull; regionis ul tre ul loc.
 ul capi ul puicie ul urb uid; q brachus ul pedib; ul miliaris tedat. m lo
 gitudine r latitudine agnoscit. Phanc arte senatores romani cetatq; uiter
 p. n. e. r. e. s. r. m. i. l. i. a. r. i. a. r. u. i. a. s. d. e. u. r. t. e. a. d. i. n. t. e. r. s. i. l. i. u. m. t. r. a. d. e. s. i. d. a. b. i. l. e. m. f. i. n. i. c. h.
 d. i. s. t. i. b. u. o. i. s. l. a. t. i. t. u. d. i. n. e. r. l. o. n. g. i. t. u. d. i. n. e. o. l. i. m. m. i. s. u. r. a. t. i. u. r. h. a. c. i. a. r. t. e. a. g. r. o. l. e. q. u. i. s.
 i. g. n. o. r. a. t. e. s. t. i. a. s. r. u. i. n. e. a. s. p. r. a. r. u. o. s. r. e. p. o. s. m. i. s. u. r. a. n. t. h. a. l. o. r. a. n. t. **De armetica**
Armetica depicta e ibi q loquitur de munitio omniu rer q d plenarie no
 uir. ai turri ul muru excelsu uidet qd lapides meo s ul qd goute lun
 phe in apho. ul qd nūmū i uno annulo ul qd in extatu hoies ul milia hū
 tur. p. h. e. n. d. i. t. p. h. a. c. a. r. t. e. l. a. p. i. d. e. q. u. i. u. s. i. g. n. o. r. a. t. e. s. t. i. e. s. e. x. c. e. l. s. i. s. r. m. u. r. o. s.
 a. d. h. u. c. o. p. a. n. t. u. r. **De astrologia** Astrologia in ope regis depicta e q d rima
 tio stellaz qua accidentia bona ul mala siue p. r. i. a. siue p. l. e. n. t. i. a. q. a. l. i. b. i. f. i.
 u. n. t. s. i. u. e. f. u. r. u. m. n. o. s. u. n. t. Qm plenarie qui nouit. ai u age ul aliq; magnū
 face aperit qd s uenit e p. n. o. s. c. i. t. Phanc arte romie senatores necē uiroy
 stella moys barbaris sta reguq; ugnor detinū r nati nouant. Magi r
 rhodes stella apparetē xpū nati p. e. a. a. g. n. o. i. u. n. t. v. n. a. q. u. q. h. a. z. s. e. p. t. e. a. r. t. i. u. m.
 s. i. h. a. h. i. s. i. b. i. e. c. t. a. l. i. b. e. l. l. u. s. i. b. z. d. e. c. r. i. t. a. t. e. **De nigromancia** ex q ouunt p. r. o. m. a. n. t. i. a.
Hydromancia ubi lactus. mo exte. in aula regis depicte nō fuit qm li
 ba ars mane hētur. hanc enū lūte pot. si opari nisi demonioz familiar
 itate nllaten. v. z. u. d. i. c. t. o. a. d. u. l. t. i. m. a. d. r. Qd moie ei appbat. mācā enū g. r. e.
 d. i. u. i. n. a. t. i. o. d. r. s. u. g. q. n. i. g. m. i. n. i. g. m. a. n. t. i. a. d. r. n. i. g. d. i. u. i. n. a. t. i. o. p. i. u. o. s. g. r. e. r. o. g. u. s.
 d. r. y. d. r. o. s. l. i. m. p. h. a. v. n. p. r. o. m. a. n. t. i. a. i. g. n. e. a. d. i. u. i. n. a. t. i. o. **De hydromancia** limpha
 tica d. **Cirillus** enū nigmarie sic e. Incipit mors anime. **De oratione**
Caroli karolus g. r. u. i. o. d. i. d. o. n. o. r. e. x. g. r. a. n. o. z. a. c. p. a. t. i. r. o. m. a. n. o. z. k. a. r. o. l. i.
 a. t. q. i. m. p. a. t. o. r. f. r. a. n. c. o. z. s. a. c. i. a. n. o. c. t. e. d. n. i. c. i. d. i. c. i. p. e. t. e. l. e. b. r. i. u. m. m. a. r. t. i. n. a. y. i.
 h. o. r. a. r. u. d. i. u. i. n. i. o. f. f. i. c. i. u. d. u. n. c. a. u. t. a. r. e. p. a. u. s. a. t. i. o. n. i. s. a. u. b. i. t. u. r. u. e. l. l. e. m. t. a. p. e.

rethorica

de

De astrologia

De oratione
 De rethorica
 De grom
 De armetica
 De astrologia
 De nigromancia
 De hydromancia
 De oratione
 De caroli
 De horarū diuinū officii

Domitonus sompnū uerut uox adme dicens tribulit. h. uole exier are in
 spē auis. uerues iudebis hūc di iudicia. et aliq̄ p̄taga. et tū uerit ad te im
 spē auī in hora nō modica. Itaq̄ tū rapr' in spū equi me sustulit i spū fuit
 candidissim'. tenuitq̄ in manu sua gloriem lineū clarissē eritē uubar
 luminis. sic solent face comete quāto apparēt. Cepitq̄ illū dū dū uē. et dixit ad
 me. Accipe filiū gloriū micāris. et liga ac uoda finit in pollice tue dexte. q̄
 p̄ illū ducens in laboribus in fnoy penas. Et hoc tū p̄cessit me uelocit'
 detorquēs in afluū gloriem. dūcāq̄ me in p̄fundissias ualles et igneas que
 erant plene puteis andētibz pice et sulphure. plūtoq̄ et cera et adipe. uī in uē
 pontifices patris mei. et a uūclorū meorū. Quō ai p̄uenis in rogare in ob q̄
 rē tam ḡna patēt' tōm̄ta. respondunt in. sumi' ep̄i patris tui et a uūclorū
 tuorū. et dū debuit' illos et p̄m̄ illoz pacē et cordiā amonē et p̄dicare. sem
 nauim' discordias et incētores maloz sunt. vñ incedim' in istis tartareis et
 supplicis. et nos alii homicidiorū et rapinarū amatores. Huc et tu ep̄i et p̄ti
 satellitū uenunt. qui similit' amat nūc face. Et dū h' t̄nebūd' in facta
 rē. ecce nigri demonēs ad uolantes cū unās fr̄is et igneis uolebant
 apphēdē filiū glomeris quē in manu teneba. et ad se t̄hē. et reūbantibz ra
 dus ill' glom̄is. nō ualebat filiū t̄ngē. Dem' p̄ t̄gū meū c̄etes uoluerūt
 me aduocare. et in p̄os puteos sulphureos p̄cipitare. h' ductor n̄is q̄ pora
 bat glom̄em iactatū sup scapulas meas filiū glom̄is. et duplicauit illud. et
 t̄rāq̄ me p̄ se fortit'. itaq̄ ascendim' sup m̄tes altissios igneos de q̄bz ori
 ebant paluces et flumina fuentia et om̄ia metallorū ḡna bullientia. et uidi
 in uimias aīas hoīū et p̄cipū patris et fr̄m̄ meorū abas usq̄ ad capillos p̄
 pitans. alias usq̄ ad umbilicū. Clamaruntq̄ ad me euulando. Dū ama
 uim' te et in p̄tuo tuo et in aūctis tuis face p̄ha et homicidia et rapinas p̄
 cupiditate t̄ena. idō in ista ebullientia flumina metallorū dūta sustine
 ne uerita. Et cū adh' tamūd' incedem' audiuit aīas rē me clamare po
 tentes potent' uerita pacim'. Et respa sup r̄pas flum̄is bullientes
 fornaces piceas et sulphureas plenas magnis draconibz et scorpionibz
 et p̄entibz dūti ḡnis. ubi et uidi aliq̄s patris mei p̄ncipes et meos et fr̄m̄
 meorū n̄ nō et a uūclorū meorū dicētes ad me. Hec uob karole uides q̄ ḡna
 uerita h̄m̄s p̄ manū maliciā et supbiā et mala. et filia q̄ regibz n̄ris et tibi
 dedim'. p̄ rem cupiditatis. Cūq̄ dolendo et gemiscem. cucurterūt ma

dracones apris & plenis faucibus igne & sulphure & pice uolentes me inglutire
at ductoribus replicauerunt duplicauerunt super me enixi filii glomus ad cuius clar
tatis uisus superata sunt & ora eorum ignea & pice me uandol & dediderunt in una
uallē maximā q̄ erat extrema parte tenebrā uelut cibant ignis ardens. ex
alia uero parte tā amenissima & splendidissima ut nulla ratione dicere ualeam.
Vtq; me in tenebrā & flammivocā parte iudicij ibi alijs reges glis mei
et in magnis supplicijs. Et tunc nimia & stricta angustia putauit me statim
denigri in ipis supplicijs agitantibus nigris q̄ ipsam uallē inflammabant
cunctis igniū gub; & ualde tremēs filo glomus illuminare oculos meos.
Uidi alate uallis pallente luce ibiq; duos fontes fluere. un' erat nim
ū calid'. al' uo clar' & tepid'. Et erant ibi duo dolia. Cuius illuc enim filo glo
mus regente gillus meos intuit' super unū doliū ubi erat fluens aqua.
Uidi ibi stare genitorē luduicū meū usq; ad femora. Et nimis dolore
paulus & angore aggrauat'. Dixit ad me. Dñe meus karole noli timere.
scio q̄ rursus reuertet' sp̄s tuus ad corp' tuū. Pmisiť enim d's huc te ueni
re ut uides ip̄ q̄ p̄cā ego talia romis q̄s iudici colam' supplicia. Vno enim
die sum in isto fluens dolij balneo. & alia die transiit in isto alto sua
uissime aque doliū. Hecq; sit p̄cib; sc̄i pet' sc̄i remigij cui pascuis hactē
n' gen' m̄m regale regnauit. & si in sbuenis tuo tu & fideles mei ep̄i &
abbes romis ordo ecclesiastic' nullis oblationib; psalmodijs uigilijs ele
mosinis uelocit' libatus ero d' isto bullientis aq̄ doliū. Nā ff lotarius &
filius eius Ioduc' intercessionib; sc̄i pet' sc̄i remigij exempti sunt de istis
penis. & deducti sunt in gaudio paradisi. Dixitq; ad me. Respice sinisterrimum.
Ubiq; respexit uidi ibi duo altissima dolia bullientia. Ista inq; tibi p̄
p̄cā sūt nisi te emendat' & p̄miam egis de tuis nefandis delictis. Eop̄
q; tūc gūc' horrere. Cuius hiet comes meus in tanto pauore sp̄m eē
dixit ad me. Sequere me ad dextram parte lucidissime uallis paradisi. Et gōi
ens. n̄cpl' sū iugenti claritate cū glōsissimis regib; sedē lotariū
auūclm meū super lapidē topazū inire magnitudis. coronatū dyade
mate p̄ciosissimo. Rur' eū luduicū filiū eius. similit' coronatū vi
densq; me & mun' accersuit me blanda uoce dicens. Karole succed
formis nūc tuis. in impio romanorū ueni ad me. sc̄i pet' qm uenisti
p̄ penar' loca ubi ē p̄ tuus sup m̄s positus in his tuis sibi destina

nis. Hic per misericordiam dei cito liberabit de illis penis sic et nos liberati sumus multis sancti
 petri patribus quibus sancti tenuerunt cui deus magnam apostoliam dedit super omnes reges. et
 super omnem gentem fructorum qui non quodlibet inter paganos surgatus fuit iam
 deficiente nostra genealogia regnando et regnando. Unde cito quoniam modicus tolle
 tur oculis diebus fratres de manu impii de manu tua et per primum ui
 ues tepe. Tunc iustus luduicus dixit ad meo impium romanorum quod actum tenu
 isti iure hereditario debet recipere luduicus filius filie mee. Et dedit iustus eum in
 presentiam luduicū infantulū. Tunc inueniens primum lotarū auus me
 dixit illi. Talis uidetur esse hic infans quoniam ille fuit qui statuit deus in medio
 disceptionum et dixit. Talis est inquit regnum celorum. Dico uobis quod angeli eorum in celis
 spectant faciem patris mei in celis. Tu uero redde ei postquam impium.
 Per illud filium glonius quod in manu tenes. Tunc et dimodans filium glonius de pol
 lici dextere mee donabit illi omnem monarchiam impii per ipsum filium. Gratias
 ipse glonius fulgore sic iubar solis coadunat et totum in manu ipse. Sic per hoc
 factum mirabile uisu reuoluit et sic in meo ualde fessis et eritatis.
 Denique sciatis omnes uelint aut nolint. quoniam secundum destinationem dei in ma
 nu illius reuertetur totum impium romanorum et ego uoti super illum non sua
 leo age propienter me aratio mee uocationis ad domino. Eius qui uiuorum
 dominorum et mortuorum illud perficiet et adimplebit eternum regnum et semper
 nunquam impium permanet sine fine in secula seculorum amen. **De morte karoli.**

Ostendit excellentissimum karolus imperator romam pergens in ipso uic
 morbo correptus obiit. de qua corporis illius sepulchrum dicitur in provincia ludu
 nesi in monasterio naromani. Dicitur itaque cum illud multo uideret tepe uisio in
 monasterio sancti dyonisi in impago parisiaco auidam monachum nomine
 erthengario et auidam clericum sancti quinterii in uindecsis nomine alphonum in
 una nocte apparuit dicens se esse karolum imperatorem ac eum et se in palatium
 ad directum ut uoluntas optentis dei filio suo luduico regi et principibus reg
 ni francorum perduceret. Nam aut de duplici de numero et sanctis miribus dyonisi
 Rustico teleucio ualens omnibus quod fructus corporis illius sepulchrum basili
 ce brassimū dyonisi priuati et uicini dum aduere non quod quod tunc ualuit.
 seu ornata quod usque hodie in ipso sunt monasterio inestimabili precio.
 decorata auro gemis et lapidibus preciosis seu peria atque potentibus uel
 las stulit. Sane quod quocumque et tunc cor meum ad locum per dicitur. Quod

De morte karoli

filii eius audiens suocaris archiepiscopi amicitibus; abbibus. precipue sancti dyonisii
sui abbe walthero nomine honorifice alio sepulchre prime nantidani cenobii ad
locum deuchunt sancti dyonisii dignitatem an sancte thuraris altarium tumultant.
Regnante domino nostro ihesu christo qui cum patre et spiritu sancto uiuit et regnat deus pater filius et
spiritus sanctus. **De morte karoli.**
Hic exiguus uobis tempore karoli regis mors in hoc de morte karoli.
demonstrat. Cum ergo apud uienam in ecclesia ante altare die quadam ieiunium
cum uisitem psalmum de in adiutorium meum conuocare testium agmina in nu-
mirabilia multum ante me prius acutus lothorigia tendere agnouit. Quam-
uis prorsum. itum si quedam illorum ethiopi simile res sero gudu alios in
quere cui dixit. Quid tenditis. aquas gnu inquit ad karoli mortem tendunt ut ei
spiritum aduocata impiant. Cui dixit. adiuuro te per nomen domini nostri ihesu christi ut per acto-
ritate tue dispositionis ad me reuertis in uenias. Tunc modicum morari uix
expleto psalmo eodem die ad me redierunt et dixit nouissimum cum primo locutus
fueram. Quid egistis. Et demon. Galetiarum sine capite tot et tantos lapides
etigna in unum basilicarum suarum instata suspedit. quoniam magis appendunt bo-
na quam eius mala et idcirco et animam a nobis abstulit. Et his diebus demon eua-
nit. Itaque ego intellexi eadem die ex hac luce migrauit et subsidus beati iaco-
bi et ecclesias multas edificauit ad superna regna in uero subiectum. Nam et ego
ab eo die scilicet qua nos ab inuicem apud uienam separauimus impetueram ut
si fieri possit uicium mortalium sue mitteret in. Si autem mortem illam mors mea pre-
ueniret. simulit ante impetueram ut ei preueniret. Quod cum in egestudine
est. de rebus sanctis premissionis memorat precepit eadem multi alumno
suo antequam moreretur ut cum ei mortem agnouisset. illico in mitteret. Quid
plura. si ei mortem diebus xv. transactis per eundem uicium didicit ab ipso tempore
quo ab hispania recessit usque ad diem mortis sue illum assidue egstat
se et salute prefatorum defectorum eadem die que ipse in unum per diuino amore sus-
cepunt. scilicet. xvi. kal. iulii. xii. milia unctas argenteas totidemque calera
aurea uestes et cibaria annuatim in omni uita sua pauperibus solitum ero-
gasse totidemque psalms et uigilias cantari fecisse. atque eadem die et
hora que uisionem ego uideam scilicet. xv. kal. february. anno dominice incarnationis.
domini. dccc. lxxviii. illi ab hac uita migrauit. et apud agnoscit ous leo-
dy in breui orare basilica rotunda que ipse edificauit honorifice sepul-
chrum illum fuisse. et signa ante mortem eius per tres annos uigilante audiri.

De morte karoli

11

De morte karoli

Na solem et luna vii. diey spacio at colore an et morte rigit i mutari flo
 me uo el idest karolus pnceps q erat scpu i panere ecclie p fite an
 ei morte omio ptemerum delectu e. Porcu q erat int basilica regna erat.
 die ascensionis dnice fudit ptemerum ptemerum. cecidit. Pont ligneus q
 ipe apud magica septē anoz spacio ingenti studio sup finitū veni e
 dificiat in cendio fundit ptemerum iustū fuisse. Cūq ipe de loco
 ad locū pger tūc qdā subito dies acta efficit i flāma magnā rogi apre dex
 tera ius leuā an et oclōs uelocit ptiisit. vnde ipe ualde patetūis at
 tonitūz malitiam pte de quo occidit i anona q manu tenebat i altam.
 Illo sicut ei accurrerūt i manibz eū a tū eleuauit. Hūc q illū eē ptiapē
 in corona p fite mīm credunt quoz labores illū ptiulisse scim. In hoc
 q exemplo dat intelligi q qui eccliam edificat regnū dī s i pte. A demoni
 bus ut karolus eripit i celesti regno i fidus quoz edificat basilicas

vid pat galecie p karoli *de altumaiore cordube* *collorat*
 morte accidit nob ē nou memorie idendū. Cū q p karoli morte.
 galecie tellus p multa tēpa qeseret. demonis iustinctu surrex qdā sarra
 cenus altumaiore cordube dicens q i m galecianā i hispanicā q karo
 lus ab ancedubz suis olim abstulāt ipe s ad hēret legibz q sarra
 nicis i iugaret. Tūc coadunatis sibi exercitibz multis trā huc illucq de
 uastando. usq ad bā iacobi i ipe puenit i quinqz mea p mea inuenit totum
 dū puit. Simili basilicā aplicā indigne totam uastauit codices i misas ar
 gentas. i iumabula i cetera ornāmta ab ea abstulit. Cūq mea sarra
 cenū cū eqs suis hospitari eent agētes i ipe digestiones i sup altare apli
 cū agē nō timuerūt. Q p alii ex illis diuina uisione fluxu i iustinoz m
 tūbant. alii uo oclōz lumina p basilicā i iustū ut cetera errātes amittebāt.
 Quid plā. hac egitudine id altumaiore tact. omio i excecāt. Illo cū dā
 capiti su eide basilice i iustū cepit i uocare dū i anoz i auxiliū
 hys i iustis dicens. O dō i anoz. O b iacobi. O b marie. O b omiū i anoz. si
 ad p iustā i iustitā reuocauis mahmet dū meū ab negato. i ad ecclā
 iacobi i iustitā eū iust nō uenā. O uocle i iust magne si uētri meo i oclis
 meis iust dederis. qdā ad dno tua abstulit restitua. Tūc p. xv. dies oibz
 ecclie duplicat i iustitatis. ad p iustā i iustitā altumaiore reuocāt a tū
 i iust iacobi ab iustit. p iustit se nō aplē uenit i iust i oras eius cā iustit

de altumaiore cordube

predicans dñi sanox qñ ex magnū. iacobū magnū ex uirū. Postea ū horas hñ
panis deuastando puenit ad uillā q̄ uulgo dī oranz inq̄ bñ romani basili
ca optima i pulcherrima erat. palleis i adicibz optimis i cōbz argēteis i
textis aureis decorata. Ad q̄ tpe altumator ueniens rapuit q̄bz i ea iue
nit i uillā deuastauit. Nūq̄ meade uilla cū suis exatibz hospitat̄ eēt.
quidā dix̄ exatū ei inq̄sus eandē basilicā uidit columnas pulchri
mas lapideas q̄ eidē ecclie recta sustentabant q̄ i in similitudine de argētare
i uitate erant. i auaricie stimulis tact̄. quidā cuneū fereū in bāses cuiusdā
columnā i fixit. Cūq̄ itaq̄ cū meū illū malleo ferreo fortit̄ magnis
ictibz fr̄ret. corāq̄ basilicā delēere temptaret. diuino opante iudicio
idē hō in lapidē uicit̄. Qui i lapis usq̄ hodie in effigie hōis meade basili
ca p̄stat. hñs talem colozē q̄lem eidē saraceni tunica tūc habebat. Solet̄
i p̄gnariate qui illuc p̄cū cū tendit q̄ lapis ille fetore emittit. Qd̄
ut altumator uidit. ut domesticus suis. Nam̄ ē reuā dñs sanox i glificā
qui tales hñ alumpnos qui cū ab hac uita miḡunt tñ i uenos sibi rebel
les ita se iudicāt. Iacobz lunū octoz meoz abstulit. romani de hōie lapidē
fecit. Iacobz denātor ē q̄ ite romani. Iacobz enī octos meos reddidit in
mulus. s̄ hōiez meū nō uult reddē romani. fugiam̄ q̄ ab his oris. Tunc
ofusus ab cessit paganus cū suis exatibz q̄ sunt p̄ca p̄multū q̄ tēp̄
q̄ bñ iacobi patā inferare audeat. Sciam̄ q̄ de dāpnādos i eū. q̄ eius tel
lure amplē inq̄taunt. Quō apotestate saracenz illā custodierint cele
stimunē remuniabuntur. Calixt̄ p̄ d̄ morte i iuētiōe corp̄ bñ i p̄
eatus turpū remissis archiepē x̄ martir p̄ karoli regis in ep̄i nū.
morte modico iuēs tēp̄ ap̄ uienā doloribz uulnū i laborz suoz
angriatus miḡuit ad dñm. i ubi uis̄ mte ult̄ i odanū sc̄ly i sus orientē
in q̄dā ecclia olim sepult̄ extitit. Cū sc̄ly mū corp̄ n̄is tēp̄ibz q̄dam
clicus ex n̄is q̄da sarcofago optimo ep̄alibz uestibz indutū pelle i p̄a
i ossibz adhuc integū i uerunt. i ab illa ecclia q̄ erat uastata detulit.
illd̄ dā i odanū i uirtē i sepeherūt eū in alia ecclia i nūo uenāt. modo
coronā uictoriā q̄ optinet micelis. q̄ multis laboribz acq̄siuit. it̄is.
Credēdūq̄ hñ qui in h̄spania m̄m̄ p̄fide x̄ accepit in celestibz i
regnis m̄to coronāt. Et q̄uis karolus turpū unā cū rotholādo i
oluiō. cet̄isq̄ m̄tibz in r̄caualle morte minime accepissent. cū ab

Historia Amici et Amelii

eorum corona potentia non alienantur. qui passi sunt plagam et passionum et laborum dolores. quos cum ceteris magone susceperunt. Si socii passionum inquit apostoli fuerunt. simul et solationis erunt. Rotholadus inquit rotulus scilicet quod omnes reges et principes omnibus sanctis imbuebat. Oliverus inquit heros misericors et clemens et misericors super omnes extitit. clemens sanctorum demens opibus. Karolus inquit lux carnis. quod omnes reges carnis per se luce virtutum omnium et sancte et phitaris processit. Turpiter inquit pudicum siue non temporis. quod tempora verba et opera aliena erant ab ipso. Sextodecimo kalendas Julii illa die scilicet qua de mundo ad dominum transierunt. octava defunctorum vigilia. scilicet nulla. Regem etiam egyptis obsequiis et huius diebus celebrari. non solum per karoli defunctis pugnantibus iuu et phis omnibus qui ante eum eundem karoli usque in hodie non die in hispania in iero solimanis horis per se fide mirum super sunt. Quod et contra karolus per animam eorum salute die passionis eorum egeus usus sit in pure superius fas est inueniri. de his qui nauarii et de uia per sapia se genuit. vltius cesar ut dicitur tres gentes nubranos scilicet et scotos et cornubianos caudatos ad expugnandum hispanorum populos eo quod tributum ei reddere volebant ad hispaniam misit precipiens eis ut omnem seruum masculinum gladio interficerent. femine uero tam ad uitam suarent. Quia cum per mare tunc illa in gilli eunt. affectis nauibus suis ab urbe baranona usque ad cesarAugustam ab urbe baranona usque ad montem ouque gladio et igne deuastant. Hos fines transire nequeunt. quoniam castellam coadunari illos expugnantes a finibus se erodunt. Illi autem fugientes uenerunt ad montes marmos qui sunt inter nagam et papiloniam et baionam scilicet uisus maritimam inter bastane et laue ubi habitantes multa castella edificauerunt. omnes masculos quorum uoxes uis sibi rapuerunt ex quibus natos genuerunt quos per a aseribus nauarii uocant. unde nauarii inquit non unus. et non uera progenie aut legitima per sapia gaudet. nauarii et asida urbe quoniam addam de pul notum sump sunt quod est in illis oris ex quibus primus aduenerunt. Quia scilicet urbe in primis temporibus huius machis apostoli et euangelista sua predicatione ad dominum uenerunt. Incipit enim per pipini regis francoy quidam hystoria amici et amelii nati in puer in leriano oris est cast. pat. theutonico egypte nobilitatis et magne scitatis uiro. parentes uero eius quod illis unicus erat. uotum deo et uis apostolis per paulo uouerunt quod illum ad lauacrum baptismi suscipiendum romam deferrent. Si deus eiusa quam uita preterit eundem uotum tempore alimnesi comitit talis isopnus apparuit uisio eius uxorē pregnare. uidebat enim se quod alimnes in suo palatio.

De his nauarii et de uia per sapia se genuit.

Incipit hystoria amici et amelii nati in puer in leriano oris est cast.

romani pontifex multos pueros baptizabat et sic caritate firmabat. Comes
autem expositus admirans ante reuoluens quod praedictus uisus suis sapientibus fidelibus
comparauerit. amplexari obsecravit. Tunc quidam uenabilis senex diuino uisio mouit. dixit.
Letare comes letare mihi domine. quia magis publicis atque civitatis nasciturus est filius. Quod
diuina et silente prouidit ad limina apostolorum facias de te et per manus superius summi
pontificis lauacrum regenerationis scilicet. Comes autem gauisus. filium senis cui cecidit eum ap-
prehendit. Dixit est itaque puer et summa diligentia euertit. Dum in aliquando per uentum
uix postquam desiderium patris illius romam desereret. lucam ciuitatem peruenit ubi quidam no-
bile uirum natione theutonici et per statione filium diuina dispositione inuenit. qui
cum puero filio ad limina apostolorum similiter festinabat. ibique eum sacrum baptisma-
tis fonte lauare cupiebat. Cumque mutuo se salutarent querentes uirum eum
aut qui eum. multis alloquiis aliter uendunt. Et mutuo familiaritate firmata.
deinceps gradientibus una roma urbe ingressi sunt. In ineffabile caritate ac soci-
etate. quod inter pueros ceteris. et uoluntatis identitate uirum namque sine altero
cuius et in eadem se modo uolebat suscipere. nequaquam rebe sompni in in eodem cubi-
culo. Talis autem aspectus romani pontificis nomine deus dedit penes eos derulunt.
atque dormiunt. Domine scilicet prae. quoniam scilicet et edunt. ubi per apostolorum principis uicem
gerere. alimētis comes et uelut miles teritanti caritatis tue scitatis deuotio
exorant. quoniam eorum filios aqua sacrum baptismatis. dignis lauare. in super mu-
na licet qualiacumque si exintima cordis affectione. plata. demantibus illorum uel
accipere. adhuc uir scilicet uendens ait. si uita uia in quod sunt acceptabilia. si mi-
nime necessaria erogate illa pauperibus quibus illa magis utiliora esse noui-
tis. uirum autem petitioni licet peccator satisfaciens. puulis sacrum bap-
tisma dato. Quos pater et filius sua. filiet. et sic uelut ad amorem uer-
tunt caritatis inflammet. Et secundum tempus in basilica sancti saluatoris. cathedratis
puulis filio comitis nomine ameli. et militis filio amice. lauacrum bap-
tisma donauit. Quos multi romanorum militum cum magno gaudio et mun-
alacitate ut deus uolebat de fonte susceperunt. Post expletum uero sacrum regna-
tionis officium duos cyphos ligneos coptos auro et gemis romani pon-
tificis uir ueritatis scitatis uisus affert. pari similitudine parum magnitu-
dine et arte factos. deditque illis dicens. accipite hoc donum quod in eternum sit
uobis in testimonium. quia ego in basilica sancti saluatoris uos baptizauit. Qu-
ibus gratuito acceptis et multimodis redditis gratibus gaudentes et exulta-

res ad p[ro]p[ri]a h[ab]it[us] reu[er]si. Adultu[m] u[er]o beniamin p[ri]m[us] tanta sapia op[er]a d[omi]ni decorauit
 ut illu[m] q[ua]ntu[m] salomone[m] edes. Qu[ia] cu[m] ess[et] .an[no]r[um] .xxx. pat[er] eius iam senex
 febri[li] la[n]guore conuept[us] tali amonitione p[ro]monuit dicens. audi fili h[ab]e
 audi fili dulcissime. n[on] eni[m] t[em]p[us] instat. ut esmo. inu[er]te lege[m] humane ne
 p[ro]solua[m] et tuo arbitrio te reliq[ui]t. Mem[or]o fili p[ro]p[ri]e ma[n]data d[omi]ni et d[omi]ni.
 milita[m] et exerce. fide[m] d[omi]ni suare. amabili[ter] d[omi]ni amicos et d[omi]ni. viduas et
 orphana[m] defende. miseros et debiles necessitate[m] patientes subleua. atq[ue]
 ultimu[m] diem sp[irit]u[m] in memoria tene. p[ro]p[ri]a scelerate[m] et amicitia[m] filij am[er]is
 comitis nullo m[od]o obliuione t[em]p[or]is. Et ad na[m]q[ue] die romani pontifex nob[is] bap
 tismu[m] t[em]p[or]e dedit. eod[em] mune[m] usq[ue] honorant. p[ro]p[ri]a estis forma eq[ui] statum
 et comitatu[m] p[ro]p[ri]a ut q[ui]e p[ro]p[ri]e e[ss]et fr[ater] videmini. Talib[us] itaq[ue] fructis u[er]i
 bis p[ro]p[ri]a eucharistia tenet migra[n]t ad d[omi]nu[m]. sui cor[por]is ut dicitur de
 bitis obsequiis honoratu[m] t[em]p[or]e sepulture filius. mox ut solet fieri malig
 ni et iniqui hericamo iuueni cepunt inuide[m] multas emu[m]ias odio in
 iustitias inflama[n]t in sinu[m] iusticie. et dolos atq[ue] inuidias late[n]t p[ro]p[ri]a. At q[ui]e
 amabat om[n]es et illatas iustitias patient[er] colabat. Quid dicit. adeo s[ed] eu[m] tunc
 nup[er] m[er]itas. q[ui] eu[m] p[ro] dolor adilecto pat[er]no hereditatis casu cu[m] tota familia
 expulit. Cu[m] p[ro]p[ri]a ma[n]dato[m] recordans d[omi]ni s[er]uis suis eu[m] seq[ui]tib[us] d[omi]ni nob[is]
 otoc[us] adu[er]s[us] neq[ue]cia[m] ip[s]o[rum] et ma[n] m[er]it[is] p[ro]p[ri]a[m] expulit p[ro]p[ri]a. Et spero
 q[ui] d[omi]ni ma[n] sua nob[is] faciat succede[m] p[ro]p[ri]a. festinent[er] ad curiam comitis a
 melij. in iustitiate[m] et amicitia[m] uicti. fortasse nos possessione[m] et ius bonis
 duabit. In aut[em] ibim[us] ad hildegardem regina[m] karoli regis fr[ater]no[m] u[er]o.
 q[ui] erectis sp[irit]u[m] et suouit. Respondunt om[n]es dicentes. patri sum[us] te se
 qui et in om[n]ib[us] obedire. Veni it[er] arripientes p[ro]p[ri]a ad curia[m] comi
 tis. Comes aut[em] beniamin p[ro]p[ri]a[m] uisitare amicu[m] sociu[m] suu[m] e[ss]et p[ro]p[ri]a[m] defunc
 tu[m] fuisse audierat. Qu[ia] cu[m] no[n] inuenit[ur] tristis abcessit. p[ro]p[ri]a[m] eni[m] se
 p[ro]p[ri]a[m] p[ro]p[ri]a[m] p[ro]p[ri]a[m] no[n] reditu[m] n[on] p[ro]p[ri]a[m] inuenit[ur] amicu[m] suu[m] sapi
 entissimu[m] et melitu[m] milite[m]. Querit au[tem] illu[m] p[ro]p[ri]a[m] et fr[ater] loca. q[ui]t p[ro]p[ri]a[m]
 utonica[m] et ubi. sanguinos eius audierat e[ss]e n[on] ulla[m] etatudine[m] d[omi]ni illo
 meruit audire. Et amicu[m] comite[m] cu[m] suis q[ui]ere no[n] cessauit don[de] apud
 queda[m] nobile[m] uir[um] hospitari s[ed] ill[is] reatantib[us] ordime q[ui] etigerat infortu
 na sic locu[m] e[ss]et nobil[is] ille. Necu[m] manete milites km[us]. filia[m] mea[m] t[em]p[or]e d[omi]ni
 u[er]o e[ss]et p[ro]p[ri]a et sapientie fama[m] audiu[er]unt. uos aut[em] p[ro]p[ri]a[m] auro et arg[en]to

ditato placuit illi h. anno. & celebrant nuptias cum maximo gaudio. Post an-
nuum & diuturnum ibi tactis. dixit amicus melius miles decem suis suis. fecimus
quod non debuimus. amicum comitem querere desistimus. Et relictae ibi duobus deser-
uis suis. cum capho quod adie baptismatis huius parisiis festinauit. At comes
per biennium iam incessanter amicum quaerit. dum autem appropinquat parisiis inuenit
quendam pignorem quod interrogauit ut puerosque solebat si uidisset amicum berica-
ni militem expulsu a patria. At ille dixit se nunquam illum uidisse. Tunc comes
abstruxit tunicam deditque ei dicens. Intcede pro me ad dominum & ados eius ut in-
det sua manna melitum inuenire amicum & meo labori quae biennio uolens
patior sine inuenire. Et sic comes curiam karoli regis adiuit. ubi ibi
amicum inuenit. Pignus ubi re suum faciens circa horam uesperinae inuenit a-
micum. Et in uice salutatione reddita dixit amicus. Pignere si te di a te cupio
doci si de amelio filio amensis comitis. ubi fuit traax audisti. Mox ille
admirans respondit. Quis tu miles qui me deludis pignorem. Tu quidem uidisti
amicum amensis comitis filium ut dixisti. qui hodie amicus quod si amicum bi-
canum uidisset. Nescio quae tua uentura mutata scios equos & arma mutata
& quis idem quod hodie sciscitatus es. quoniam hora tua hanc mihi dedit tunicam. Tu amicus
autem. Noli amorem frater hinc. Ego enim non sum ut edis amensis comitis filium
amicum bericani miles quod eum non credo querere horum denariorum elemosinam benignus
accipe et tuis oronibus ad dominum intcede ut amicum mihi dignetur dedit
reperire. Tunc pignus accepta manna respondit dicens. festina milites parisiis.
ibi ipso inuenies quae tam desistant quis. Et festinas amicus secum eum.
Alta ergo die amicus iam parisiis discessit. & tunc sequentia fluvium in ipso quod
flouido cum suis comitibus comedebat. Qui cum uidissent bicanos armatos
uenientes. festinant surrexerunt & arreptis armis obuiam cicerunt. At uo-
ba bicani miles eos iam insperat & taliter suos allocutus erat. Parisianos
scitis uident milites. qui sunt fortes & eximpugnabiles animos erigite fortiter
pugnate. utraque uiam uelut defendite. Si enim huius pugnam potuerint euadere cum
magno gaudio ibidem parisiis & in regali curia magnifice recepti e-
runt. Et relaxatis utriusque frenis ceciderunt. hastas erigunt. enses euag-
nant. ita ut nullum edens dentis ingruentibus euadere mortis pugnam. Sed opus
qui cuncta nouit puolitate sua dispone & sine itorum laborum ipone. in
prima fronte utriusque parte resistere fecit. Tunc bicani miles ait. Vnde estis mi-

lites fortissimi. qui amicum exulem cum suis sociis uultis iustitiam. Adhanc
 uocem ameli pallidus obdormiens. et amicum indicium militem recognouit. Tu co
 mes. ait. O amice hinc et oves laboris mei. ego sum ille tuus cum nomine
 sameli filii aimestis comitis. qui te exiit querendo iam biennio non deui.
 Nos illis descendentes inuicem singulis amplexibus oscula sumus. gaudio ex
 ultant. et de tunc impunita leticia deo gratias reddunt. Tunc super ameliu emse
 ubi sibi relique utrum fidem in se sperauerunt. et ad curiam karoli regis simul
 regreduntur. ubi erant iuuenes moderatos sapientes. pulcherrimos. pares
 uno cultu. et eodem uultu ab omnibus dilectos. ab omnibus honoratos. Quid
 refaram. fides est amicus thesaurarii regis. et ameli dapifer. Iam uero demum tunc
 acto. amicus sic loquitur amelio. O sodes. Solatiu uite mee uxorem meam desid
 uide. quam fere dimisi. et quam cito redibo. Tu autem in curia moraberis et caue
 as tibi a filia regis et maxime a nequissimo comitis arderia fallaci amica
 ria. Cui comes amelius respondit. In tua uisione in cauebo. si reditum
 festinam si ad exopto. Sic miles indicus discessit. Comes uero ameli
 super regis filiam celos inueat. et ea quam cito potuit operuit. Sed heu non sunt mo
 nita amici fidelissimi que marchano pater ameli debent uigilanter
 permaxime et uoluntate illi reprehendere. et tunc tunc casus multum ui
 dentur eximius. cum nec dauid sanctior non salomone sapientior aliquis
 regnauit. Intra delator arderic qui iniquitate gaudebat. et omni probitate
 muidebat. talis ameliu alloquitur. Nescis comes. nescis hinc. amicum re
 gis thesaurarii finatum esse. et ob hanc causam fugam accepisse. Nunc autem mi me
 cum amicitie fides. et mea fide in multisque societate super sibi reliquas sine
 mora accipe inreuerendo fidesque abusus. comes ameli inquam arduo sua
 secta pande non timuit. Dum quidam ameli ante regem staret. ut aquam peteret
 illi manibus impi arderic sic regi locutus est. Noli rex accipe aquam de ma
 nu scelerati hominis qui magis dignus est morte quam honore quam regis florem
 iniquitatis abstulit. Adhuc comes ameli tremens cecidit. et in ipso
 nichil respondit. Tunc rex benignus illum leuauit et dixit ei. Surge ameli ne
 timeas. et uide ab hac infamia te defende. Tunc surgens dixit. Noli in
 tustine rex iudicibus uis arduo delatoris crede. qui habenas iusticie diri
 gis. non amore uel odio eas a recto iudice flectis. Rogo uos spacium consilij
 in corde uelitis. ut cum tui consilij de hac infamia cum delatore arduo du

ellu faciam & eu p'sus uirtuū eē undiq; astute curia dūcā. Tunc rex ait
vōp urm suū q'rat. s'illū ad curiam p' nouā festuū redeat. Et i'stato t'm
no. utq; an' aspectū regis astuat. s; ardic' heribū comitē s'ē habuit. co
mes uō amell' ab omib; relict'. de absentia amici sapientissimū suspūas
ualde d' stat' doluit. Tūc pia regina hildegandis comitis ameliu cam tu
endā suscepit. Inp'ctū itaq; spaciū s'illū comiti amelio. tali lege cō
stingens se. q' n' p'fixo t'mino ad curiā reu'sus foret apli' ad regalē ipā.
thor accedē nō audet. Dum uō amell' s'illū q'rere festinat. amicu ad re
gis curiā redamōs inuenit. Sui p'fatus ad pedes d'c'. Omnia salutis i
mee. heu fidē meā male suau. q' d'c' de filia regis incurre. atq; an' illē
s'p'cū cū falso arderico duellū statui. At ille suspūans dixit illi. Hic s'ca
os duntant' uicta nemous h' ing'diam. Vbi dū dunt' eū inc'passet
h' ei dedit s'illū ab archano sapientis pectoris platū. Cōmitem' uesti
mīca & eqs. ad domū meā p'fice s' sine mora. & ego cū p'ditore comite.
bellū dō aduūate faciā p're. Sui amelius respondit. Vm ad domū tuā
sodes p'fistat. qui uxore tuā & familiā tuā nō noui neq; facē illoz
uidi. Respondit amic'. Secūre ad domū meā p'ge rā sit familiā atq;
uxor. p'dent' q're. s; caue ne nullom' meā cāgas uxore. Tūc utq; fletus
discessim'. Abijt amic' meā ad regis curiā sub sp'e ameliy. amell' ad do
mū s'cū sub sp'e amici. at uxor amici ut uidit ameliū comitē c'dent'
sui eē uirū. more solito aplectēs illū. oīcā ei p'be uoluit. At ille respōd'.
Secede a me q' uisat in t'ps fletū & nō gaudēdi. Ex quo enī discessi. at
multa passus sū adūsa & adhuc multa restant p'fenda. In nocte autē
cū eundē uittāll' lectū onsem me se & ipām posuit. Vide mōt' ne aliq'
it' in appinques. q' statū h' ense morieris. Et sic reliq's dixerunt noc
tes donec amic' ex impuō redyt. uolens expri' si ei fidē de uxore sibi
amilla suāll'. Jā uō adueniat statū ē dies. & ameliū q' uō redierat re
mebunda regina expectabat. At delator ardicus. cui cūcta p' regem
famulabāt'. omib; palam dicebat q' regina ad regalē thoz nō debe
at accedē. que filia regis comiti amelio p'misit uolare. In t'ca ecce
amic' induit' uestimētis s'cū hora q' s'cra redyt rān' s'p'cū regis in
g'diens. sic eū alloq'ur. Mitissime rex qui lapids erigis & innocen
tes defendis. ego p'p'us sum cū falso arderico s'bellū facē & piā reginā

eiq; filia atq; meipm ab infamia q' nob imponit defende. Tunc rex benigne respō
 dens dixit ei. Noli comes timere q' si uictor fueris eandē filia noie delixēdā
 p uxore t' dā. Mane autē sūd pma diei hora arderē atq; amicus armati i
 capū exeunt. astante rege & tota p'fata gēte. At regina p'fissima cū uignū
 ac uiduay atq; cōiugataz multitudine. ecclias scās frequēte nō cessat.
 ibiq; orando multas effundebat lacrimas. munib; altaria honorādo & lu
 mmaria multa accendendo. Tunc amicus cepit recogitare mē se dicens.
 Hec m' qui mortē h' comitās tam fraudulēt cupio. Hec nāq; q' si illū
 mēfeto. r' ero ante supnū iudicē. Si uō meū tulit uita. de me sp' obpbū
 narrabit p'petuū. p' h' ardicū alloq' sic. O comes inq' nimis stultū. ace
 pisti cōsiliū q' meā mortē tam ardentē appetis. uita tuā mortis p'iculo
 tā impudent' mittis. Si falsum tū q'm imponis uelles refellere. & du
 ellum exiciale p'fusus dimittē. meā sēp amicitia atq; sicutū p'fes h're.
 Adhuc ardicus f'ribūd' rēdit. Nec tuam uolo amicitia atq; sicutū. Si uō
 tarē rei sicut se h't. coram omib; unato tuū caput. nufie desidans. Inat
 ardicus hunc filiam regis opp'fisse. uinat & amicus ardicū m'itū esse.
 Dem' cōcurrunt ab hora autē diei t'cia usq; in quātā t'ranctib; illis. uict'
 ē ardicus delator imp'fissim'. & amicitia atq; sicutū ei. At rex dolens
 q' ardicū amisat. & gaudens de unica filia q' ab infamia amicus dō adiu
 uate libauerat. placuit illi ut cū magna familia copiaq; auri & argēti
 amico incho militi & sapientissimo omni in uxore t' dēt. Deditq; illis
 quādam ciuitatē iuxta mare. p'cipiens eis ut ibi habitarent. Amicus autē gau
 deus eam suscepit & p'ea ad domū suā ubi erat comes amicus q' acius
 potius festinauit. Quē ut uidit amicus uenientē cū exatū fugam
 ampuit. putans amicum eē deuctū. At amicus p' illū mittens dixit.
 Noli comes aufuge. Si festina ad me redire. De ardicō nāq; t' ditorē te
 iudicauit & filia regis t' desponsauit. Quā reuisus accepit. & in memora
 ta ciuitate cū uxore sua dem' habitauit. Amicus cū uxore sua manētē.
 percussit d's morbo lepre. ita ut delecto surge nō p'st' uix illd' q' sc'ptū est.
 Omne filiū quē recipit d's. corripit flagellat & castigat. Tūc uxor eius
 obias noie uā illū exosū hēbat. q' multociens eū suffocare uoluit. At
 amicus oronē & oratū suos suos ad se uocauit & dixit eis. Tollite me cito
 de manib; neq'stine uxoris mee. ap' hūq; meū latet accipite & ad

bericamū castrū me portate. Cū añ castello appinquallet turba obuia qñsū
dicens. Quis ē iste infm̄ quē huc defertis. Q̄ dixerunt. Iste ē amicus dñs
ur̄ lepra percussus qui ad uos uenit rogans. ut ei miserī uelitis. Mor illi
suos impū ubauerunt. t̄ amicu de curru quo portabat p̄cūnt dicen
tes. Sic cito discedite n̄ apli h̄ ubū hic sit auditū n̄ uultis amittē uicā
Tunc amicus p̄cipens dix̄. O d̄s p̄ssime p̄r ē uniuersū me miā ruitas.
ai morte in ebue ai miē tue cōsiliū atq; subsidū in mis̄o porrigē dig
ueris. Benū memoratis suis dix̄. Ad lumina ap̄toꝝ me mis̄um p̄du
cite fortasse d̄s ubi miā sua mee p̄uidebit miserie. Cūq; romā p̄uenit
fend. occ̄ro illis amantū pontifex romanū uir magne pietatis atq;
s̄c̄tatis cū multis romanis militib; q̄ amicu de baptisimi fonte sus
cepant. t̄ magne humilitatis amalia sibi t̄ suis sufficient̄ p̄buerunt.
Post tenuū uō fames in tam ḡuis incuitate orta ē q̄ t̄ filiū pater
ate depelleret. Tunc azones t̄ orat̄ amicus dix̄. Dñe nostri q̄ fidelit̄
adie obitus pat̄s tui t̄ suuū n̄eq; in aliq; p̄ceptis tuis resistit. Sūc
uō in hac tra uicū ultius nō ualem̄ ēē ai rec̄todire n̄ fames cogere mor
tē uelini subire. vñ rogam̄ ut des nobis licētia q̄ possim̄ euadē pestē
istā mortifam. Mor amicus p̄cipens inflectib; dix̄. O fili nō sū o uni
cū meū subsidū. p̄dm̄ uos oro uehic me nō duritatis s; ad domū
comitis ameli amica t̄ dca; p̄ducatis. At illi r̄ndētes dix̄. H̄ ep̄
tuis obediunt̄ p̄ceptis t̄ donec potim̄ obedientes erim̄. Cūq; festi
nant̄ p̄duxisset illū in ur̄tē comitis ameli. t̄ añ eius curiā tabellas
more talū in finoy tangēt. comes amelius ut audiuit dix̄ cūda
suo suo. Panē t̄ carū accipe t̄ romanū caphū optimo imple uino t̄
defer illi infmo. s̄m̄ n̄ uō uisū impleuit t̄ reūsus dix̄. P̄ fidē dñe
q̄ t̄ uirau n̄ caphū tuū tenem̄ p̄ fidē eōdem illū ēē q̄ h̄t in inf̄. q̄ abo
uidetur unū pulcritudis atq; magnitudis ēē. At comes dix̄. festina
t̄ adduc illū ad me. ut aut̄ p̄duct̄ ē añ comitē in̄rogauit unū esset.
aut qualis talē caphū accepisti. At ille dix̄. Benicamo cast̄ se fuisse
orūndū t̄ rone a sc̄o pontifice d̄s dedit. caphū t̄ baptisimū accepisse.
ibi h̄ nom̄ amicus habuisse. His auditis statim cognouit illū suū
ēē sc̄o. qui eū amore ret̄rat. t̄ filiā regis fr̄coꝝ ei t̄ dederat in ux
rē. P̄terit̄ q̄ se sup̄ illū magnas emittēs uoces t̄ ebas effundens

26
lacrimas osculando & amplectendo eum. Hic & dux comitis. Hic cum audisset
currit & solutus tunicis multas super eum fudit lacrimas reducens ad me-
moriam quod hic iudicium delatorum foris expugnauit. Post unum uero luctum in
domum induxit eum & prothoro eum collocauerunt dicentes. In nomine nobiscum
domine. Domina tua egredietur de corpore ergastulo. Omnia namque membra tua erunt &
secundum tue uoluntatis nutum fient. Mansit itaque apud illos cum duobus suis
suis. Quada uero nocte dum comes & amicus in eodem iacent thalamo absente
uore. Ecce raphael angelus ad missus uocauit amicum & ait ei. Amice
dominus. At ille exultans quod uocatus est amicum respondit. Numquid dor-
mire scire kme. Et ait angelus ad eum. Sed respondisti quod factus es super nos
cuius socius imitans iob & thobie patientiam. Ego sum raphael angelus domini.
Quod te misit ueni ut tue sanitatis medicinam indicarem tibi. Quod exaudite sunt
orationes tue. Audi ergo preceptum domini. Dic amelio comiti ut duos filios
suos interficiat & in sanguine illorum te abluat & sic recipies sanitatem. Cui
amicus ait. Absit domine mihi ut ipse salutem meam comes fiat homicida filiorum.
Dixitque angelus. Ita oportet si quod sic precepit dominus. His diebus recessit. Amelius
autem qui dominiens hoc audiuit & perit amicum interrogauit dicens. Quis
tecum usque locutus est. Cui amicus respondit. Nemo domine. Sed meas preces mo-
re soluto precibus meis fudi ad dominum. Comes uero ait. Non est in quod tecum as-
seruit locutus. Tunc surgens preuenit ad hostium thalami. Inuenitque illud clau-
sum & dixit. Dic mihi si nocua tibi aq sunt & plata. Tunc amicus cepit ama-
rissime flere & dixit. Quia me appellas domine mihi licet iustus cum magno
timore dicta tibi re ordine. Angelus domini raphael uenit ad me & dixit mihi. Amice
hoc dicit dominus. Interficiat comes amelius duos filios suos & in sanguine il-
lorum te abluat & sic leprosum mundabis. At comes cum hoc audisset amor dicit.
Quam uice in domum meam te suscepit suos & ancillas & omnia ^{mea} primum tibi
fecit que dolere petis & frangis dicit esse per angustiam ut meos interficiat fili-
os. Hinc amicus infletus prorepens ait. Licet uacuum sum locutus tibi tamen sup-
plio ut me de domo tua non expellas. Comes autem respondit. Quod tibi
promisi usque in diem mortis tue libenter faciam. Hic te ad iuro per tua fidei.
& matrem societatem & per baptismum quod in eadem die uerme suscepimus. si uerba hoc
angelus dixit. an aliquis indicauerit. Respondit amicus. Sicut uerum est quod angelus
in hac nocte locutus est. Ita deus ab hac lepro me liberet. Tunc amelius

secreto cepit flere & sic mente reuolue. Si autem regem pime patris fuit ille mo-
ri ego pro eo filios meos non interficiam. Si fide usque morde in suauitatem quam nulli non
suabo. Abraham namque pro fide suatus est. Si in fide uicium regna. Et uitas in
euanglio ait. Quoties uultis ut fiant uobis homines & uos eadem facite illis.
festinauit namque ad thalamum uxoris sue uixit & ad sacrum missa audienda eam
uocauit. Nec mori more solito ad ecclesiam comitissa preter. At comes
mucrone armato iuit ad lectum in quo relescebant pueri & inuenit eos dor-
mientes. Et in cubens super illos amarissime fleuit dicens. Heu me fi-
lii mei de uobis animum non ero pater. Si demum lamator. Quis unquam audiuit patrem
sponte filios interfecisse. Et stillantibus super eos lacrimis excitati sunt. Pueri
uero faciem patris respicientes ride cepunt. Quibus etiam tunc annorum iam
hincibus dixit. Silius uir pro dolor in luctum uictus. Quod innocens sanguis uir in
hac hora ab impio patre effunderet. His diebus decollauit eos. Quorum cada-
uera cum caputibus in eodem lectulo coapta. quia dormientes reposuit. & in san-
guine quod collegat scutum aspexit dicens. Domine ihesu christe qui fide hominibus
uare precepisti. & lepsum in uerbo tuo misericorditer mundasti. hinc scutum meum
dignis mundare. pro cuius amore sanguine filiorum meorum non timui fundere.
Et statim mundatus est alexander. Exultantes itaque gaudio magno. in uitas
de gratias reddiderunt dicens. Benedicis deus & pater domini nostri ihesu christe qui saluat
operantes in se. Post hoc comes induit amicum uentum suum optatus.
Dum uero ad sanctam ecclesiam teneret. ut ibi de gratias redderent. mox circumabula
pro se de uolente sonare cepunt. Quod ipsius ciuitatis audiuit undique ad-
mirando ad eos curauit. Uxor quoque comitis cum uisibus pariter incedere uideret
cepit quare quod illorum eius maritus esset. Indignata inquit amboz cognosco.
Si quod illorum meus sit maritus ignoro. Cui comes ait. Ego sum amicus & iste
socius meus amicus qui sancti factus est. At comitissa admirans ait. Illo pro
mundatum uideo. Si quod hanc sanctam sit scire cupio. Comes respondit. Omni-
potenti deo qui eum mundare pietate sua uoluit agamus gratias & quod uiter
si fecit inuestigare minime laborem. Iam uero hora tertia transierat. nec
pater neque mater ad filios interficiat. Vixit crebra comes tenebat suspensa.
& mortem filiorum mente reuoluebat. Tunc comitissa iussit affri pueros
ut agularerent eis. At comes ait. Dimittite pueros placido somno reles-
cere. Post hoc solus intrauit thalamum ut super filios fleret. & inuenit eos

in lecto ludentes. Circa q̄ colla cicantes admodū fila rubea usq; ad ip̄oz
 mortē appuerūt. Et suscipiens in ulnis suis comes deportauit eos ad
 ḡmū uxoris id̄x. **O** uxor gaude q̄ filij tui uiuūt. q̄s uisione angli
 occidi & eoz sanguē mūdā ē amie. **H**oc audito uxor dix. **O** comes
 ut m̄q̄t me nō m̄duxisti ut uata ad sanguē filioz meoz colligēdū
 tenuisse. & amica secū tuū & d̄m̄n̄ meū aspisse. **T**ūc comes ait. **C**esset
 ūba ista & deinceps dī s̄uacio in istam̄ deuote q̄ hodie in domo nr̄a mag
 na d̄s dignat̄ ē facē mirabilia. **Q**d usq; ante exitū fecerunt suando casti
 tatē. s̄m̄ ē aut magnū gaudiū p̄ decem dies in illa ciuitate. **E**ad ū die
 amici uxor inū. arrepta ē a demone & cadens p̄ p̄cipitiū exp̄nauit. **P**ost
 celebrationē diez sup̄ d̄oz mouit amie ad b̄icanos ex̄cū & tā diu obse
 dit eos d̄m̄ se uictos reddidit. **Q**uos benigne suscep̄. & omnē offensio
 nē & culpā donauit. **H**abitauit aut cū illis tenēs secū p̄mogenitum
 ameliū filiū. & uictus d̄o in timore seruauit.

F actū ē aut p̄ alij̄tos annos. ut aduan̄ ur̄b̄ rome papa legatos
 suos ob defensionē romane ecclie ad karolū regem fr̄coz mittet.
 q̄ ualde affugebat̄ arege longobardoz desidio. **E**rat n̄āq; tunc karolus
 in loco qui d̄r̄ theodocionis uilla. **I**lluc ueniens d̄m̄ apl̄ici missus ad
 am̄ noīe petrus. p̄tib; pape eū rogat ut ip̄e ad defendēdā st̄am̄ eccliam
 curreret. & p̄p̄m̄ romanū de manu siḡb̄i regis libaret. **C**onfestim̄ id̄
 missim̄ karolus fr̄coz rex dixit eū n̄ūcios suos dep̄ans ut ci
 uitates & reliq; que b̄to p̄f̄ ab̄stulāt pacifice reddet. & planarias p̄
 romanoz faceret iusticias. p̄mittēs in sup̄ ei quordecim̄ milia auri soli
 doz q̄tate mauro & argento. **S**z neq; p̄cationib; neq; munitib; et
 f̄ca s̄m̄m̄ cor̄ flectē ualuit. **E**t tunc c̄gyptus ip̄e karolus rex magnus
 uniūsa regni sui multitudinē ep̄oz ab̄b̄tū ducū. p̄ncipū marchioz
 & alioz fortissimoz militū ad occupādas ciuitas ciuitas ex̄eod̄ ex̄a
 tu suo. aliq̄s misit. **H**ūc quos fuit uenabilis uir albin̄. andegauēsis
 ur̄bis ep̄c̄. cū uita & m̄itū iam d̄m̄do floruerat. **H**ūc q̄ rex cū p̄li
 bz bellatorib; f̄ūas. p̄ montē sinensē ad easd̄ app̄iauit clausas. & p̄
 montē iouis auuicm̄ suū b̄nardū cū ceteris fidelib; italiā m̄tre p̄
 cep̄. **P**redc̄is uō desidiis & tumultis eius multatudo ad resistēdū for
 titer inq̄is clausis assistebat̄ q̄s fabas & diuisis munitis c̄o

se munire fecit. At uo eade hora q̄ p̄noiat̄ x̄anullim̄ rex ad eadē appiē
ret clausas ilico suos millos ad p̄farū duxit desidiūm de p̄ans ut ci
uitates quas sc̄o p̄t̄ uolent̄ abstrulat̄ pacifice redder̄ s̄ q̄ p̄tib; e
achese penit̄ noluit. Dū ū itanta duricia p̄tū rex desidius p̄dura
ret karolus x̄anullim̄ rex f̄nc̄oz cupiens pacifice iusticias b̄n̄ petri
recepte d̄ret̄ longobardoz regi ut solūm tres obsides longobardoz
iudiciū filios illi f̄der̄ p̄p̄is restituentis ciuitatib; & continuo s̄i ulla
illata malicia aū misso p̄lio ad p̄p̄a cū suis f̄nc̄oz exercitib; reuētur̄.
S; neq; sic ualuit ei malignā int̄e flectē v̄n̄ op̄s d̄s aspiciēs ip̄i malig
ni desidiū inq; p̄fidia atq; eius itolabile p̄tūā dū uellēt f̄nc̄a alia die
ad p̄p̄a reuēti misit t̄p̄rē ualidāq; t̄p̄idationē i cor ei unū d̄ozq; lon
gobardoz ita ut nocte ead̄ p̄p̄is dimissis tentorijs atq; om̄i sup̄lectili
fugā om̄s gn̄alit̄ nemine p̄sequere arripent. Qd̄ c̄neus karolus cum
suo exercitu p̄secut̄ ē eos. Et sic in mare om̄ia flum̄ia fluere uident̄. Sic
gentes f̄nc̄oz angloz theutonicoz ceteraq; gētes italia inq; di uidēs. In
quo exercitu comes ameli & amic̄ d̄t̄ et aderant p̄ora agētes officia
manu regis. Q̄ tū x̄op̄tib; cotidie insistebāt reuinādo orādo elemosi
nas faciendo uiduis iorphanis op̄tulādo nā regis sepe mitigādo.
malos colādo & regna romanoz c̄sudento. Iis an̄ t̄at̄ exercit̄ i longobardi
am undiq; c̄fluxit̄. Rex tū desidius cū suo exercitu p̄uo reuēsus ei in c̄
pania restitit. Vbi enī rex desidius hēbat sac̄dotē karolus ep̄m̄. Si ille
monachū iste alt̄em si ille milite iste p̄ncipem si ille p̄ditē iste ducē & co
mūte. Quid dicam ubi desidius unū milite karolus ad bellū xxx. p̄
tāt̄ int̄e. Et leuatis signis acieq; ordinata iugēs q; clamor utriq; ex
iuit. Hic & illinc saxa telāq; uolant̄ milites undiq; ruunt. Longobardi
uō p̄ tres dies tam fortit̄ pugnant̄ ut nullorū innumabili multitu
dine ductar̄ gētū cedent̄. S; karolus diuino igne accensus p̄ t̄ciūm
diem uocauit maiores & fortiores de exercitu dicens. Aut in bello cadi
te aū uictoriā nob̄ acq̄rite v̄n̄ sc̄m̄ ē ut rex desidius cū longobar
doz exercitu usq; ad locū qui nūc̄ d̄imortaria fugēt. qui tūc̄ noiābat̄
pulc̄ silua q; delectabil̄ erat. Paulauit itaq; ibi sic suos allocq̄ns. In
lites fortissim̄ meē panē manducate. aquā bibite ref̄gerū equis
p̄tate. Mane aut̄ orto die sup̄uenit rex karolus cū suo exercitu in

uenitq; longobardos armatos & ibi utiq; exat' uirilit' pugnauit. Mortua e' g
 ibi uo pua multitudo exercitus karoli scilicet & desidiy & ob hanc m'fectione loc'
 ille usq; hodie mortalis dr. Int'fect' e' & ibi gen' regis karoli amel' uideh' cu'
 suo amico. Qd' ds sicut unanimit' cordia & dilectione d'umx ita & in morte
 separe noluit. Huc aut' cu' ipis multa corpora fortissimoz militu' tradita.
 Desidius uo quidoc' cu' s' iudicibz & multitudie ppli longobardoy papa
 ex omi' edans uallauit. Dig'etq; animo s'ua ad se adduc' fecit excellentis
 sima regina d'uge' sua burdegade cu' filius n'. Que' bs albu' andegauensis
 ep' cu' certis ep'is & abbibz illu' regi atq; regine dedunt ut corpora m'fectoy
 sepeliri atq; ibi eccliam stru' uideret. Qd' illu' regi atq; regine placuit.
 Sabcare s' g' due ecclie una karoli uisione q' dedicata e' in honore bi euse
 bi uicellensis. Alia no' structa e' uisione regine & in honore bi pet' p'f'eta.
 Rex uo aut' q' genu' suu' & nuicu' suu' multu' dilexit misit mediola
 nu' uisitq; affri archas lapideas. In una eoz d'ie e' amel' ap'd eccliam
 bi pet'. ita uo amul' ap'd eccliam dedicata in honore bi eusebi'. Reli' q' u'
 corpora hic atq; illic sepulta s'nt. Mane aut' s'io dispositioe diuina un'cu' e'
 corp' ameli' cu' suo sarofago. uir' sarofagu' amici lectia regali. Q' am
 randa duoz scietas o' ineffabilis entas que n' in morte diuidi meruit
 amore dz op' memorandu' & memoriale miracu' uoluit. qui uirtute hac
 dedo suis discipulis ut in montes r'altie possent. sup' q' miracu' rex & regi
 na genuit. man' h' ibi p' tres dies agentes officia uir' s'ioz atq; man' uis
 t'buert' dotes basilice in honore bi pet' dedicate. Exatus aut' karoli in
 r'ob' s'ione in b' latorabat. D'iq; ua di sup' omis longobardos qui in ea
 de ciuitate erant cu'aret' atq; tenuet' tam multi illoz signozibz & clade
 mortu' h'is defecissent di' nuicu' em' de ciuitate p' decem m' ses ob' s' s' siml'
 q' & desidiu' longobardoy regē & m'ctos qui cu' eo erant excellentissim' rex
 s'ioz ap' h'endit & s'ue p'rat' eoz regiu' ibi uigauit. Prefatu'q; desidiu'
 regem el' & uigē tecu' in s'ua d'ie. S'is uoq; albu' quā mortuos resus
 citauit & eos multos illuminauit. p' sbros diaconos & clericos in p'f'eta
 bi eusebi' ecclia ordinauit. & cepit illis ut corpora sup' d'oz s'ioz assidue
 inuoduerent. Passi s'nt au' milites x' amel' & annie s' b' desidio rege longo
 bardoy q' r'o id' octob' regnate d'no nro ihu' x' qui cu' p're & spū s'io uiuit
 & reg' s'io p' omia sc'la sc'loz am' q' n' p' s'io u' a' h'ale p'le' regit' s'io apollo
 y' m'

¶ Vit quidam rex antiochus nomine aquo ipsa civitas nomen accepit antiochia. Hic ha-
bit ex amissa virgine filiam virginem speciosissimam nomine creusam in qua natus nichil
exultat nisi quod mortalis erat. Que cum admirabilem etatem venisset et que pulchritudinis
esset multa cum in matrimonio postulabant et cum multa donis sollicitatione cu-
piebant. Sed cum perhesitaret cui lipidissimam filiam suam in matrimonio daret. cogit
te iniqua cupidinis flamma incidit in filie sue amore et se plus diligit quam o-
portet. Qui cum luctaretur cum furore pugnabat cum dolore vitatur ab amore et ex-
cidit illi pietas et oblitus esse patrem esse videtur. Virgine sed seu iudicium pectoris ef-
fere non potuit. Quodam die prima luce vigilat in cubitum filie famulos
longius se cedere iussit quam cum filia secretum colloquium habere. Simulante fu-
rore libidine diu repugnare filia nodum virginitatis eripit. peccatoque sce-
lere evasit cubitum. Scelerata prius impietate puella admirans sepe celare.
si impavimento vel etiam uidebat. Cuius puella quid faceret cogitaret. nux
subito interfuit. Quam ut vidit flebili vultu aspectoque sanguine pavimento cor-
ruit et ait. Quid sibi vult turbat animus tuus. Puella ait. Cata nux in hic
in cubiculo duo nobilium nomina perierunt. Nux ait. Quis que dicas. Puella ait.
Ante legitimam nuptiarum diem seuo scelerata sum. Nux ait. Quis tanta au-
dacia virginis thorus ausus est violare. Hec tamen tamen regem. Et ubi est
pater tuus. Puella ait. Si intelligis nomen patris peris in me. Itaque ne si gen-
tibus pateat mei genitoris scelus et patris macula eius. innotescat mor-
tis in remedium placet. Nux ut audivit eam mortis remedium querere.
blando sermonis colloquio revocavit in vitam. prius suam voluptate obtempe-
re hortatur. In hoc rex impulsus simulata mente ostendebat quibus si
se peris genitorem inter domesticos et privatos maritum se filie letabat. Et
ut sepe impie thorus filie fueret. ad expellendos periores. nimum
neque genitorem extogitavit. et questiones proponebat dicendo. Si quis unum
questionis mee solutionem invenit accipiet filiam meam in matrimonio.
qui tunc non invenit decollabit. Quia plerumque undique reges ac principes
patebant in incredibilem spem puelle peribant. si quis per prudentiam huius
questionis solutionem non invenisset decollabatur. et caput eius in pice sa-
liguo ponebatur ut advenientes ymaginem mortis videntes turbarentur
ne ad talem aditionem accederent. Cum has conditiones rex antiochus
extogitasset in proposito huius regis spatio quidam adolescens turpe patre sue

princeps. locuplex ualde apolloni noie fidus hūmdata lūmā. nauigis attinge
 antiochia Inq̄stusq̄ ad regē ait. Aue rex. Vt uidit rex q̄ uidē uolebat ad iu
 uenē ait. Salui sūt nupti tui. parentes ultimū tibi signaunt diē ultimū
 nomā reliq̄rūt. Iuuenis ait. Regia p̄ gemē orō. in matrimonio filiā tuā peto.
 Rex ut audiuit q̄ audire noluit. respiciens iuuenē ait. Nōstī conditionem
 nuptiarū. Iuuenis ait. Nōstī ad portā uidi. Indignat̄ rex ait. Audi q̄ q̄stio
 nē. Scelē uehor mat̄na carne uestor. q̄ro fr̄m meū filiū m̄ris mee. uo
 ris mee uirū nō cognosco. Puer accepta q̄one paululū recessit. a rege.
 t̄dum p̄tore q̄eret. dū struat̄ tā. lucrat̄ cū sapia. fauente dō t̄uenit q̄o
 nis solutionē. rursū ait ad regē. Bone rex p̄posuisti q̄stionē audi eius
 solutionē. Nā q̄ dixisti scelē uehor n̄ ē m̄ris te respice mat̄na carne.
 uestor filiam tuam intuerē. Rex ut audiuit q̄stionis solutionē iuuenē
 exsoluisse timens ne scelus suū patefacet. irato uultu eū respiciens ait.
 Longe es iuuenis a q̄stione eras. Nūc ut dicas. Decollari n̄ ueras s̄
 hebis. xxx. dies spatū. Recogita te reuēsus dū fūis. Si q̄stionis mee so
 lutionē iuuenis accipies filiā meā in matrimonio. Si aut̄ legē agnos
 cas. Iuuenis d̄bat̄ accepto c̄mentu nauī suā ascendit. tendit impatā
 suā t̄m. s̄ p̄t̄ discemū adolescentis uocauit rex dispensatorē suū.
 cui ait. Caliarthe sc̄tor̄ meq̄ fidelissime m̄nisti. t̄as q̄ tyr̄ apollo
 nī iuuenit q̄stionis mee solutionē. Ascende q̄ nauī. c̄festa ad p̄loquē
 dū iuuenē. Et p̄uenis tyrū q̄re inimicū eius qui eū fr̄o aū ueneno
 p̄imat. Reuēsus cū suis libatē accipiet. Staci taliarth̄ assumens pe
 cuniā simulq̄ nauī petiit patā innocētis. Apolloni uō p̄or at̄tin
 git patā suā. Accipit cū magna laude acuibz suis. sic solent p̄nci
 pes qui b̄n̄ m̄lent. Ducit indomū suā cū laude uocibz leticie. In t̄us
 petiit cubicū. c̄rimo uellit sibi affr̄ sc̄na cū uoluminibz gr̄cis et la
 tinis. unūq̄q̄ q̄stionū ut exaud̄ q̄ret q̄stionē. t̄ uō iuuenit n̄ q̄
 iuuenit. t̄cū nō iuuenit. aliud sc̄cū cogitans ait. Nūc fallor antioch̄
 rex impio amore diligit̄ filiā suā. t̄ recogitans sc̄cū ait. Q̄d agis apol
 lōni. Questionē regi soluiti. filiā nō accepisti. Sed dilas̄ es ut ueneris.
 Continuo uellit sibi p̄ntē naues et al. c. milibz fr̄m̄ti honari. t̄ m̄
 t̄ pond̄ auri t̄ argenti t̄ uestē copiosam paucis cōm̄t̄ibz fidelis
 simis suis. hora noctis t̄ra nauū ascendit. alto pelago nauigat. Alia die

quiritur a ciuibz nec inuenit. meror ingens nascit. q. princeps amantissim^{us}
nust^{us} aperet. Jonat plant^{us} in tota ciuitate. Tant^{us} em^o amor ciu^uu^m cla^u
eum erat ut multo t^{em}pe tondores cessaret publica specula tollerent^{ur}
balnea clauderent. n^{on} t^{em}pla n^{on} tab^{er}na quisq^{ue} ing^{re}deretur. Et d^um h^{ic} t^{em}po gerit^{ur}
tur sup^{er} uenit taliarch^{us} dispensator qui ad necand^um eu^m a rege missus
fuit. Et uidens om^{nia} clausa ait ciuid^um pu^{er}o. Dic si uales. q^uid decausa ci^{ui}
uitas h^{ic} inluctu morat^{ur}. Qui puer ait. O homin^em imp^{er}u^m + stultum
scit in^{ter}rogat. Iob ciuitas h^{ic} inluctu moratur. q^uia princeps h^{ic} parte apol^{loni}
l^oni ab antiocho relictus nust^{us} aperet. dispensator ut audiuit gaudio
plenus rediit ad nau^{em}. Et cepta nauigatione. id^em attingit antiochiam.
Et pueniens ad regem ait. Letare d^{omi}ne mi rex. Apollon^e eni^m timens reg^{is}
mitui uires nust^{us} aperet. Rex ait. fuge quid p^{otes}t. s^{ed} effuge n^{on} p^{otes}t. Con^{tin}
tinuo tale edictu^m posuit rex antioch^{us} dicens. Quic^{um} eni^m tuu^m apollo^{nem}
m^um in uiu^um p^{er}duxit. accipiet quinquaginta talenta auri. Qui u^o caput ef^{er}
attulerit centum accipiet. Hoc edicto posito. n^{on} s^{olum} id^em inimici s^{ed} amici
eius cupiditate decepti ad p^{er}sequend^um uiu^um p^{er}abant. Querit^{ur} apol^{lonem}
l^oni p^{er} mare p^{er}etas. p^{er} montes. p^{er} siluas. p^{er} diuisas indagines n^{on} inueⁿⁱ
nitur. Rex uisit classes p^{er} mare. s^{ed} mora^m faci^{en}tes qui classes nauu^u
in^{ter}u^{en}it. inuenis ille apollon^em t^{em} tam d^um mediu^m umbilicu^m pelagi te^{ne}
nebat. Respiciens ad eu^m gubernator ait. D^{omi}ne apolloni. ni^{quid} de arte
mea aliqd^{am} q^{ui}ris. Apollon^e ait. De arte tua nich^{il} q^{ui}ris. s^{ed} a rege illo antio^{cho}
cho q^{ui}ris. In^{ter}iore p^{er}tem pelagi teneam^{ur}. Rex longa h^{ab}et manu^m q^{uod}
uoluerit face^{re} p^{ro}ficiet. s^{ed} u^{er}end^um est ne nos p^{er}sequat^{ur}. Petant^{ur} tan^{quam}
terit nob^{is} euentus. Et ueniens tharsu^m descendit mare. Et dum deam^{us}
bularet ad litus maris. uisus est aquoda^m elanico no^{me}ne t^{em}po suo. qui id^em
uenerat. Et accedens ad eum elanico ait. Inue d^{omi}ne apolloni. ac ille
salutat^{ur}. fecit q^{uod} ho^{mo}es p^{ro} p^{ro}teres face^{re} s^{ue}ru^{er}unt. s^{ed} in^{ter}u^{en}it ho^{mo}em. Indig^{na}
nat^{ur} senex ait u^{er}o. Inue apolloni. Resaluta. n^{on} noli despice paup^{er}itate^m
honestis moribz decorata. t^{em} audifortitan^{em} q^{uod} nescis. q^{uod} p^{ro}ceptus es.
Apolloni^{us} ait. face^{re} p^{ro}ncip^{em} q^{uod} s^{ed} p^{ro}ceptis. Senex ait. Quic^{um}q^{ue} te regi an^{ti}
ocho uiu^um exhibuit accipiet. l. talenta auri. si caput tuu^m obtulit
c. Qui p^{ro}ncip^{em} uisit. c. talenta auri aff^{er}it. t^{em} dedit ei dicens. Paup^{er}ime
auru^m accipe quia meris. t^{em} puta te in caput at^{er}uicibz amputasse. t^{em}

portante gaudium regi. Ecce hies pmiu centu talenta auri & pinasma
 n' & sanguine innocente. Cui senex ait. Absit. ame dne ut ego hui' rei
 causa pmiu accipia. ap n' bonos hoies amicitia no xpat. Et ualedicet
 ei discessit. Respicrens apolloni uidit se ueniente notu s' hoiem.
 mesto uultu & dolente noie stragulatione. Accessit p' tu' & ait. Due st'
 gaulio. St' gaulio ait. due dne mi apolloni. Quid itaq' hys locis tur
 bate nite uisaris. Apolloni ait. p'sc'ptu uides. St' gaulio ait. Q' ex causa.
 Apolloni ait. Quia filia regis antiochi. uno ut uiuis dixim. iuge eul
 in matrimoniu petu. Itaq' si si pot' uita ura late uolo. St' gaulio ait. Dne
 apolloni. ciuitas paup' e' & nobilitate tuam no pot' sustine' p' dura fame.
 seu aq' p'it' st'itute amone. nec e' ulla spes salutis ciuibz. h' edelissima mors
 ante oculos nros e'. Cui apolloni ait. Dabo ciuitati nre centu milia modioz
 frumta. si fugam meam celauit. St' gaulio ut audiuit. p'st'it se pedibz
 st' & ait. Dne apolloni si esurienti ciuitati subuenis. no solu fuga ma
 celabunt. h' si uide' e' p' salute tua dmicabunt. Apolloni itaq' ascendes
 thonal in foro. ciuitis ciuibz p'sentibz ait. Cives tharsie. q's anone rari
 tas opp'uit. ego apolloni ty' releualo. Credo uos omis bnficia memo
 res. si fuga mea celauit. Scitote me legibz antiochi regis ee' fugatum.
 si ura felicitate fauente huc sum delat'. Dabo uob' centu milia modioz fru
 mta. eo q' sum impata m'ca. singlos modios exel' singlos. Hoc audito
 cives tharsie q' singlos exos micarent' exhilarati & do g'as ageres
 etiam frumta portabant. Tunc apolloni ne deposita dignitate. m'cato
 ris mag' q' donatoris nom' uider' assuime' p'ciu q' accepit euisd' ciui
 tatis utilitatibz redonauit. Cives uo obtanta eius bnficia. exere biga
 ei in foro fecunt. m'q' stans dextra ei' fruges tenens. sinist' pede calcas
 modiu. Et in base scripserunt. Chartia ciuitas apollonio tyro donu de
 dit. eo qd' libtate sua fam' sedauit. Inpositis dem' m'ibz paucas. hortā
 te stragulatione & dimistade. iuge ei' ad pentapoli cyrenā nauigare possit.
 ut ibi lateat. eo q' ibi benignitate agi affirmaret'. Su' ingenti g' hono
 re. ac ciuibz deduct' ad mare. ualedicens omibz cōcedit rate. Qui dū
 p' aliq' dies & totide noctes uēris p'sp'is nauigat. subito mutata e'
 pelagi fides & uēris scitatis se subito totus fudat. polus. Dant uē
 ri murgati. mors sedula & dūa ereptas sibi remis no inuenit in idis.

Hinc not hinc boreas hinc horrid affric' instat. Hic tēte suo neptun' spū
harenas. Triton tribuli cornu cantabat in undis. In tali caligine tēpsta
tis pierunt uniuersi. Apolloni' solus inhēto tabe fatigat. m' h' p' t' p'
lum cyrenā p'icat. Et dū euomit undas q's potant in tuens mare tūq'
lum qd paulo an turbidū senserat. sic ait ad fluct'. O neptime p'da
tor maris. fraudator hōum. innocentū deceptor. tabular. lat. antiocho
rege crudelior. utriā aīam meā abstrulles. Cui me solū reliq'sti ege
nū i m' sūm n' p'ie i naufragū. Facili me rex p'sentur. Q' itaq' p'gā.
Qm' p' t' p' t' a. Q's igno' dabit m' auxiliū. Hec dū loq't. ne uidet q'
se uenientē quēdā robustū senē. arte piscatorē. didido habitu cop
tū. Cui cogere neē uicinate. p'stuit se ad pedes eius. i p'fussis lacrimis
ait. saūere quicq' es. succere nudo naufrago. nō humilibz gētūin.
ut scias cum miseraris. Ego sū tu' apolloni' patē mee p'nceps. audi
nūc trophēū calamitatis mee. qui m' genibz tuis puoluit' dep'or
uitā. Piscator ut uidit p'ma specie iuuenē pedibz suis p'stū m'ia mo
tus leuauit eū i tenuit' idū' infra tectū paupertatis sue. i p'oluit epu
las q's potuit. Et ut plent' ostendēt suā pietatē exiit se p'anus i m'
duas p'ies scdit eq's. cedit in manu iuueni dicens. Colle q' habeo
huade inuitatē ibi forsitan inuenies q' misēat' tui. Si nō i uenīs
huc reitē. paupertas q' m' ē sufficiat nob'. Mecū piscabis. Illud tū am
moneo. ut si qū dō fauēte dignitati tue reddid' suis. respicias paup
em mei piscatoris. Apolloni' ait. nisi memino tui. nō naufragū
patiar. n' tui similit' inueniā. Et h' dicens demonstrā s' uia i' car
pens. p' t' a' ciuitatis intant. Et dū cogitat unde auxiliū p'et' uice
uidit p'um nudū p' plateā aruētē oleo unctū sabano. ferētē ludos
iuueniles. ad gymnasiū p'tinētes. maxima uoce dicentē. audite p'
egni tibi i ingenui. Gymnasiū patet. Apolloni' h' audito. exiens
se p'anus ing' dū iauaciū utit' lūre pallido. Et dū exētes sin
glos uēta' i tueret. patē s' q'rens nō iuenit. subito architētes
rex tot' regionis ill' cū turba uenit famulor'. Et dū cū suis pi
le ludū exeret. uolente dō miscuit se. apolloni' regi. i decētētem
sustulit pilā i subtili uelocitate p'ussa. remisit regi ludētī. re
misitq' rursus uelocit' rep'ulit. nec cadē passus ē flotatūq'

sibi rex uelocitate iuuenis & siqua sciebat se in lusu pale nemine pa
 re se hie ait ad suos. famuli recedite. Sic eni iuuenis ut suspicor in
 comparand' e' apolloni' ut audiuit se laudare. ead' accessit ad regē & doc
 ta manu cū tanta diligētia lauit ut de senē iuuenē redder' idiscessit.
 Rex ad amicos p' discessū iuuenis ait. Iuro uob p' cōmūne salutem
 meli' me nūq' lauissē q' hodie. nescio e' bñficio adolescentis. Et res
 piciens unū de famulis ait. Iuuenis ille qui in officiu' fecit uide q's
 sit. Ille secus iuuenē uidit eū stredidū p'ano cooptū reuisitq; ad
 regē ait. Iuuenis ille naufragus e'. Rex ait. uide scilicet & dic ei.
 Rogat te rex ut uenias ad cenā apolloni' ut audiuit archestē & du
 centē famulo puenit ad regē. famul' ing'illius ad regē ait. Naufragus
 ad e' si eū sit uili hūm' infire cōfundit'. Stari rex iussit eū regalibz
 uestibz indui. apolloni' cūctis epulantibz nō epulabat'. s' aurū
 argentū uestes. mīstia rega stens cū dolore & fidabat. Quidam
 senex inuid' ur' regē discūbens uidit iuuenē curiose singla res
 piciēte & dix' regi. Bone rex ecce hō qui tu leniguitatē animi tui
 ostendisti. forte me tue inuidet. Rex ait. male suspicaris. Nā iuue
 nis iste nō inuidet. s' plura l' meliora se p' didisse restat'. Et hylari uul
 tu respiciens iuuenē ait apolloniū. Iuuenis epulare nobiscū &
 meliora de dō spā. Et dū hortaret' iuuenē subito interfuit filia regē.
 iā adulta iūgo & dedit oscula pat' deni' discūteribz amicas. Que dū
 oscularet' singlos puenit ad naufragū reditq; ad prēm & ait. Bone
 rex xpi' optime q's e' ille iuuenis q' s' te honorabili loco discūbit &
 flebili uultu nescio qd' dolet'. Rex ait. Nata dulcis iuuenis ille
 naufrag' e' & inguinatū officiu' g'illimū fecit. p'p'ea ad cenā illū
 rogauit uenire. Q's aut' e' aut unde sit nescio. Licet enī te omnia
 scire forsitā dū cognouiss' miseribz ill'. Hortate aut' pare puella
 uenit ad iuuenē & ait. Licet tacitūtas sit cūctior genositas tū no
 bilitatē ostendit. Si uō molestū t' n' e' indica m' nom' tuū & casus
 tuos. apolloni' ait. Si nom' q'ris in mare p' didi. Si nobilitatē q'ris
 tharso reliq'. Puella ait. Ap'ci' indica m' ut intelligā. Tūc ille uni
 u' sos casus suos exposuit. fūmūq; sinone lacrimas fūmū cepit.
 Quē n' . uidit rex flētē respiciens filiā suā ait. Nata dulcis

respiciens filiam suam ait Nata

peccasti dū uis nom̄ r̄ casus adolescētis scire. uerēs renouasti colores.
Peto itaq; filia ut quōd uis iuueni dones. Puella ut uidit sibi ap̄re
ul̄ p̄missū q̄ ip̄a p̄stare uolebat. respiciens iuuenē ait Apolloni m̄
es. deponē memoriē. r̄ q̄ indulgētia p̄ris mei p̄mittit locupletato te.
Apolloni cū gemitu r̄ uēctūa gr̄as egit. Rex gauisus ē obtinēta filie
sue bitudine r̄ ait. Nata dulcis de fer h̄a. r̄ aufer iuueni lacrimas.
Exhilata uiuū. puella iussit s̄ h̄a de f̄i. At ubi accepit eam nimia
dulcedine miscuit sonitū. Om̄s laudare cepunt r̄ dice. nō p̄t meli⁹
nō p̄t dulci⁹ Apolloni tacebat. Rex ait. Apolloni sedā rem facis.
Om̄s filiā mei marie laudant. tu solus tacendo uitupas. Apolloni
p̄udit. Bone rex. si p̄ntis dicā q̄ s̄tā. filia tua in arte musicam
inadit. si nō didicit. Deniq; uite in f̄di h̄a r̄ s̄nes q̄ nescis. Rex at
chistes ait. Apolloni intelligo te in om̄ib; locupletē. Et iussit ei dari
lyrā. Eḡsus foras apolloni induit se statim. corona caput sup̄i deco
rauit r̄ accipiens lyrā in f̄uit r̄ stetit. ita u nō om̄s apolloniū. han
gelū dicent. atq; in silentio f̄d. arripuit plectrū. aimūq; accomoda
uit. uti mister uox cantu modulatu cū cordis. Disculentes n̄ tēge.
inā magna uoce clamare cepunt. Post h̄ deponēs lyrā. induit comi
cū statim. r̄ mauditas actiones exp̄ssit. Deim̄ induit t̄gā. nichilo
mirabilē placuit. Puella ut uidit iuuenē om̄i artū studiozq; cu
mulatū. inadit in amore. f̄mitoq; uiuū. puella respiciens p̄rem
ait. Care genitor p̄missas in paulo aū. ut quōd uoluisse de tuo. dare
apollonio. ad q̄ rex. P̄missi r̄ p̄mittō. Puella intuens apolloniū
ait. Apolloni magi⁹ accipe ex indulgētia p̄ris mei. aur̄ talēta du
centa. aur̄ p̄nda q̄draginta. uestē copiosam. f̄nos iugēti f̄t ait ad
famulos. aff̄e p̄sentib; amicis. q̄ apollonio magi⁹ meo p̄missi. r̄
in f̄no p̄nue. Iussu regine allata s̄nt inuisa. Laudant om̄es
libtate puelle. Facto uiuū leuauit se om̄s ualedicētes regi
regine r̄ discesserunt. Itē q̄ apolloni ait. Bone rex r̄ musicors.
r̄ tu regna ornare ualete. Et respiciens famulos q̄ s̄ regina dona
uit. ait. Tollite famuli h̄ que regina in donauit. r̄ eam hospitalia
requirere. Puella timens ne amplē eū uideret. si abscedēt respiciēs
p̄rem ait. Pater optime placet tibi ut apolloni ho. die dicit

abscedat. & q̄ illi donasti amalis hoibz rapiat. Rex ait. Benedicis filia,
 Et confestim iussit s̄ assignari thecā ubi reposita. S; puella amore mē
 sa uictā hūc noctē fugit in p̄ore iudicū. uba canit q̄ meior querit a
 pollonū. nō sustinet amore. Prima luce uigilat. irrupit cubicū pa
 tris. seditq; sup̄ thoz. Pater ut uidit filiā ait. Dulcis nata quid ē qd
 p̄t̄ siuectudinē mane uigilasti. Puella ait. Hec̄na studia me exorta
 iunt. peto itaq; p̄t̄ k̄nē. ut me hospiti nō studioz p̄cipiendoz grā
 tiadas. Rex plen' gaudio iussit ad se uuenē uocari. Qui ait. Apolloni na
 ra mea studioz tuoz felicitatē ac dicitē cupit. Itaq; si desidio eius pa
 rueris. utro t̄p̄ regni mei uices q̄ q̄tōd tibi mare abstulit. ego m̄tris
 restitua. Apolloni hoc audito. docet puellā sicut q̄e didicerat. Iniposi
 to pauca t̄pus spacio. cū nō p̄t̄ h; puella ulla ratione amoris sui uultū
 tollere. simlata infirmitate cepit febre scē. Rex uidit filiā suā subitā
 infirmitatē incūlle. sollicitate adhibuit medicos. ac illi t̄p̄tabāt uenas.
 tangebāt singulas p̄tes corp̄is. egredimur nullā cūm iueniebant.
 Post paucos dies rex tenens manū apolloni. foras ciuitatē egreditur.
 Et dū cū eo ambulat. iuuenes nobilissimi tres. p̄longū t̄pus filiā
 eius in matrimonio petierūt. regem unā uoce salutauerūt. Quos
 ut uidit rex subridens ait. Quid ē q̄ una uoce parit̄ salutantis. Un'
 ex illis ait. Petentibz uob; filiā tuā in matrimonio. sepius nos diste
 uendo crucias. p̄t̄ qd̄ hodie simul uenim'. Cives tui sum' locuple
 tes. bonis natalibz genui. Elige unū de t̄bz. quē ius h̄c̄ generū.
 Rex ait. Non ap̄to t̄p̄e uenistis. filia enī mea uacat studio. & p̄ amo
 re studioz in lectis tacet. S; ne uidear uos sepe diste scribere in co
 dicellis noīa uīa. & dotis q̄ntitatē mittatē mēc̄ ut ip̄a eligat quē uo
 luerit. Scripserunt illi noīa sua. & dotis q̄ntitatē. Rex accepit codicel
 los & anulo suo signauit. & dedit apollonio dicens. Sim. & in melia
 tua. hos codicellos p̄t̄ discipulē tue. Apolloni' acceptis codicellis. pe
 tit domū regiam. intravit in cubicū. Puella ut uidit quē diligebat
 ait. Quid ē magi. qd̄ singularis cubicū m̄t̄. Apolloni' ait. Su
 me hos codicellos q̄s tibi p̄t̄ m̄t̄. Rege. Puella accepit. Rege
 tum noīa p̄ior. Et plectis codicellis. respiciens apollonū ait. Ma
 gis nō tibi dolet qd̄ ego nullo. Apolloni' ait. Imo gratulor quod

Inundantia studiorum precepta te uolente mihi. Puella ait. Si amares doleres.
Hec dicens. instante amoris audacia. scripsit et signatos codicillos apollonio
tradidit. Ille offerebat regi. Scripsit autem hoc. Bone rex et patet optime. quoniam in
dulgencia clementie tue permittit me ut dicam illi uolo naufragum iugem.
fortuna deceptum. Et si mueris pro quod pudica uirgo tam impudenter
scripserim. quod pro pudore indicare non potui. per quam mandavi que pudore
non habet. Rex plectis codicillis. non ignorans quoniam naufragum dicit. res
piciens tres iuuenes ait. Quis uirum naufragum passus est. unus ex illis
andromo nomine ait. Ego. Alii ait. Tace moribus te sumat. necum litas didi
culi. porta ciuitatis nunquam egredis es sine nobis. Quoniam naufragum protuli
sti. Rex cum non inuenisset quos eorum naufragum protulisset. respiciens apollo
nium ait. Tolle codicillos lege. Peni si ut quod ego non intelligo. tu intel
ligas qui interfuisti. Apolloni acceptis codicillis uelociter percurrit. et
ut sensit se amare erubuit. Rex apprehendit manum apollonii. et paulu
lum ab his iuuenibus secedens. uidens faciem eius roseo colore perfu
sam. intellexit dictum ait. Quod filia mea rapuit te. uotum meum est.
permitto itaque ne fastidias nuptias filie mee. Et respiciens iuuenes
illos ait. Certe dico uobis. cum nubendi tempus fuit mittam ad uos. Et di
misit eos absque. Relictoque apollonio inuenit ad filiam suam ait. Nata
dulcis quod iugem elegisti. puella uero protulit se pedibus suis ait. Pater pi
issime. quod cupis alidue desiderium meum. amo naufragum fortuna decep
tum. Si ne teneam ambiguitatem simonum. apollonium cyrum preceptorem
meum. Cum me si non dederis amissam filiam. Rex non sustinens filie
sue lacrimas motu pietate ait. Nata dulcis quod tibi placet non renuo.
Ditem quod nuptiarum mora constituit. Postquam die uocantur amica uicinarum
urbium. Quibus sedentibus ait. Amici quare uos in unum uocauerim dis
cite. Scatis filiam meam uelle apollonio nubere preceptorum suo. Peto si
omnibus leticia sit. quod filia mea uiro prudenti data est. Et hoc dicens. die
nuptiarum indicit. Summant dies. iuuentia plura tendunt. celeberrime
nuptie regia dignitate. Inpositis diebus aliis mensibus cum esset puel
la gauida. Sexto mense estiuo tempore dum deambularet iuxta litus ma
ris. uident nauem speciosam. Et dum eam mirantur. uerant. cognouit
apolloni esse deparata sua. Et iussus ad gubernatorem ait. Dic si uales

unde uenis. Gubnator ait. Atyro. Apolloni ait. Patam meā uoiaſti.
 Ergo ty'es Iuuenis ait. ut dicas. Nouis aliquē parte pncipē apolloni
 um noie. Iuuenis ait. ac ſimem p̄m. Gubnator ait. Scubi illū uideas.
 die illi letetur ⁊ gaudeat. Rex enī antioch' ſidamine paſſus ē. arſit
 cū ſilia ſua. Opes autē regnū antiochi. apollonio reſancit. Apolloni
 ut audiuit gaudio pler' reſpiciens iugem ſuā ait. Dnā q̄ anī me nau
 ſigū nō credidi. nī p̄ba. peto itaq̄ cūa dūx ut p̄mittas me p̄ficiſti
 ad regnū p̄cipiendū. Puella ut audiuit. p̄fuſis lacrimis ait. Care iugē.
 ſi in aliquo longo uinē eēs. ad partū meū feſtinare debes. Nunc autē
 ⁊ cū ſis p̄ſens. diſponis me relinquere. ⁊ ſi hoc uides. parit' nauigent'.
 Et ueniens ad partē ait. Care genitor letare ⁊ gaude q̄ ſeuuſſim' rex
 antioch' p̄ut cū dūge nata ſua. d̄s enī p̄cuſſit eū ſulmine. Opes
 autē regie ⁊ diadema. dūge meo reſiunt. P̄mitte me nauigare cū
 uro meo. Rex hilarat'. uulit nauū. p̄duct' uilitore ⁊ impleri onētibz
 bonis. etiā h̄p̄idē nucem ſuam. ⁊ obſtedē p̄uſſimā p̄ partū eius.
 ſimul nauigare p̄cepit. Et data p̄fectura dedit ad litus. Oſculatur ſi
 liam ⁊ geritum ⁊ uentū p̄ſp̄um optat. Tūc aſcendunt nauū cū mul
 ta familia multoq̄ apparatu ⁊ alto uento nauigant. Qui cū p̄ aliquot
 dies uariis uentorū flatibz detinentur. ſeptimo mēſe enna ē puella.
 ⁊ ſedis ſuſſum redemptibz coagulato ſanguine concludo q̄ ſp̄ū. defunc
 te reſp̄entat ut effigem. Subito exclamauit ſanula. cucurrit apol
 lonē. ⁊ uidit iugem ſuam exanimē iacentē. ſedit. ueſtimenta ſua. ap̄
 tore. unglz p̄mas adoleſcentie genas diſterpſit. ⁊ lacrimas ſimdens.
 iactauit ſe ſup̄ pectus. defuncte ait. Cūa dūx ⁊ unica ſilia. archi
 ſtans. Quid reſpondebo regi tuo pat'. qui me naufragū fecit. Et
 dūm hec ihys ſimilia deſiens dicit. mirauit ad eum gubnator ⁊
 ait. Dnē tu quidē p̄re facis. ſi nauis mortuū nō ſuſtinet. hūc q̄
 cor' impelagum mita. Apolloni uat' ait. Quid narras p̄llime
 hoīū. placet tibi ut h̄ cor' impelagū mitā. qd me ſuſcepit nauif
 gū ⁊ egenū. hūc h̄ uocauit fabros nauales. ⁊ uulit coaptari tablis
 ⁊ fieri loculū ampluſſimū. ⁊ cardis plūteis circūdari foramina ⁊
 rinas om̄s bituminari. Quo p̄fecto decoratā puellam ilocu
 lum miſit. ⁊ xx. lib' argēti ⁊ x. lib' auri ad caput eius poſuit

et scripturam sic tenuit. Quicquid huius corporis inuenit et humo condidit. dimidium sibi
retinet et dimidium pro fune expendat. Et misit eam in mare. Deum uult et
fante diligent custodire ut uel in mal' huiusmodi iocundum solatium uel ut p
filia ostendat neptam regis. Tercia die unde euaunt locum in litore ephesorum.
non longe a proelio quidam medicus nomine cremonis. qui illa die cum discipulis
deambulabat secus lit' maris. Et uidens locum affluctibus maris ex
pulsam iacentem in litore. ait famulis suis. Tollite cum diligencia locu
lum et adurite portate. Et ita factum est. Tunc medicus lenit aperuit locum. et
uidens puellam regalibus ornamentis decoratam et speciosam nimis. falsa
que morte occupatam obstupuit et ait. Ut uideo huius puella parentibus mis
tas reliquid lacrimas. Et uidit sub capite eius pecuniam positam et codi
cellum scriptum et ait. Videamus quid desiderat dolor. Quae cum designasset.
inuenit scriptum. quicquid huius locum inuenit habent xx libras argenti et x
libras auri. peto ut dimidia parte tibi habeat et dimidia pro fune eroget.
Hoc enim corpus multas reliquid lacrimas. Quod si aliter fecerit quam dolor
desiderat. ultimum suorum incidat et si qui corpus eius sepulture commendet
inueniat. Pro lectis codicillis ad famulos ait. Prestem corpus quod dolor
desiderat. Juro autem pro spe uite amplius uel huius fune me erogauerunt. Et dum
solicite sepulcrum instruit. superuenit discipulis medici aspectu adoles
cens. ingenio senex. Qui cum uidisset speciosum corpus uix sepul
chum ait. Magister uenit nouum funus? sermo ait. Bene uenisti. huius
hora te expectabat. Tolle a proelio unguenti et quod superius est butyro.
super fune sepulchre. Puenit de spe ad corpus puelle. dehinc aperire
uestes puelle. fundit liquorem paraficum officioso manus. tactusque
procordia sensit. reprobauit corpus et obstupuit. palpat in diuina uenarum.
aures. nares. labris probat. sensit spirantem. gratialem uitam cum morte
luctari. et ait ad famulos suos. Obstruite sepulcrum. Quibus factis. pu
ella reprobata coagulatus sanguis liquefactus est. Quod ut uidit uiuens
ait. Cremona magister peccasti. nam quod putabas defunctam uiuere. Et ut
facilius credas ego illi adhibitis uiribus experimeto ostendo tibi. Huius
dictis. protulit puellam in cubiculo posuit in lecto. calefaciens oleum.
madescit lanam. adhibuit super pectus puelle. Sanguis qui intus
coagulatus erat. accepto calore cum infusione liquefactus est cepit spe

qui inclus' erat p medullas descendente. venit itaq; celestis apuit oculos. &
 recepit spm que pdidat. Deniq; balbuciens simone ait. Ego uos p oi
 potentē ne me alit tangatis qui oportet regis filiam regis uxorem.
 Magi' cemoni introiuit in cubichm & uidit puellam uiuam q' iā pu
 tauat mortuam. Respicens q' disciplin suum ait. Amo cuiā. appbo p
 deuciam. laudo diligētiam. Et ait disciplo. Ne artis tue bñficiū pu
 tes te pdidisse. atq; pecuniam. h enī puella mercedē secū attulit. Et
 iussit puellam salubriorib; cibis & fomtis recreare. Post paucos dies
 ut cognouit eam regio genē orā. cōuocatis amicis. ad optauit sibi i
 filiam. rogante puella cū lacrimis ne ab aliquo cōtingerēt. mē stās ful
 sit moniales. ubi omī genē castitatis inuolabilis siuebat. In tēa a
 polloni' dū nauigat ingenti luctu cō gubernante applicuit tēto. Des
 cendit ratem. petiit domū stranguilonis & dimidiadis. Quos cū salutari
 casus omīs exposuit. at illi dolentes q' tū mamilla iuge flebant. tū iure
 suata sibi filia gratulabant. Apolloni' intuens stranguilonē & dimisia
 dem ait. fidissimū hospites p' amissā carā iuge. suatū in regnō
 nolo. neq; ad locum reitū. cū in mari pdidi filiam. h' immēre tū
 cia nauigando pduisa regna me laborare desido. Comūdo uobis
 filiā meam ut cū filia uā phylora nūtat. & cū bono animo & sim
 plici susceptis eam. peto ut baptismate suscepto patē uā nomē ei
 imponatis tharsiam. In sup iūctem uxoris mee nomine
 liquoridā puellam pitillimā. que filiā am meā nūtat relin
 quo. Hec dicens tradidit infantē. dedit aurū multū & argen
 tū & uestes piosissimas. & unauit se barbā & capillos & unguēs
 nūq; decepturū. anq; filiam suā nuptū fōdidit. at illi obstupescā
 q' tam g'ū uariā se obligat. cū magna fide puellā se educati
 tos pmittit. Tūc apolloni' nūdata filia nauē ascendit. ignota
 & longinq; petiit regiones egypti. In tēa puella tharsia stā ē q' nq;
 anno y & mittit ad solā. Dem' studijs libalib; erudita. cū ad q' tuor
 decim annos uenit. reitā de auditorio. in uenit mūtē suā sibi
 tmeā egyptudinē incurrit. sed itaq; uix eam sup thoy. casus in
 firmitatis expuri. Cū nūc ait. Audi dnā mouentis ancille
 tue ūba supma. & pectori tuo amenda. Et dicit. Dnā tharsia que

tibi patre aut quoniam matrem vel quoniam patriam te putas habuisse. At illa respondit.
Pater charisii patrem stegulionem matrem demisiadem. Rursum ingenuus et ait dominus
audi natalium tuorum originem ut scias quod post mortem meam agere debeas. Erat tibi
pentapolis pater mater camilla regis archiditis filia quod ut enixa est statim
proculsa spiritu ultimam vitam finivit diem. Pater tuus apolloni effecto lo-
culo regalibus ornamentis et multa pecunia in mare misit matrem tuam
ut ubicumque fuisset elata haberet insuperius exedias suas finis sui. Nam rex
apolloni pater tuus amissa iuge lugens et te incunabilis postquam tu
tam solatio recreatur applicuit charisio. commendavit te mecum cum magna pe-
cunia et ueste copiosa stegulioni et demisiadi hospitibus suis. uotumque
faciens barbam et capillum neque unguem se depositurum nisi post te nup-
tum foret. Si pater tuus qui tanto tempore nec respexit nec salutis tue nuntium
misit. forsitan perit. Et ne casu hospites tui quos tu parentem appellas aliqui
iniuriam faciant. curte adfor et ibi inuenies statuam patris tui. Ascende
et statuam ipsius apprehende et casus tuos omnes exponere. Tuus uero memo-
res beneficiorum patris tui iniuriam tuam iudicabunt. Puella ait. Charis-
mus si plus casu contingente ultimam finitalem diem quam habere dixisset.
huisse me originem natalium meorum nescisset. Et hoc dicens uixit in gremio
domine sue emisit spiritum. Exclamauit uirgo. curritur familia. Charisiam uo-
lentem in litore maris monumentum fabricatum est ubi uirgo sepelitur.
Post paucos dies puella rediit in studia sua et reuera cotidie de-
solus non post se abi-
net. et casus suos om-
festis dum demisiadis cum filia sua et cum charisia in publicum ambularet.
et tuos uidentes charisie spem et ornatum omnes unadicebant. Felix pater
tuum est hoc filia. ista autem que adhaeret lacrimis eius turpis est et inhonesta. Tu
demisiadis ut audiuit filie sue uituperationem in finem uisa est. Erat
uirum. Pater eius ex quo profectus est habet xiiii. annos et non uenit ad filiam
eius recipendam. credo mortuus est. aut in pelago perit. Amicum hunc
nemine habet. tollam hanc de medio et de ornamento eius filiam meam ex-
honorabo. Et uisit uenire uisitum suburbanum. Qui ait. Theophile
si cupis libertatem. charisiam tolle de medio. uisit ait. Quid percurrit in-
nocens uirgo. Scelesta dixit. Regare in non potest facere quod uideo. Sim autem

senties me uari Inſiſce eam inuice in mare. tūc renūciatis actū ſim
 um libertatis accipies. Villic' ſpe libertatis ſeduct'. ilico cū dolore recessit.
 & pugionē acutiſſimā ſibi elegit. & abut' p' nutus ſue tarſle monumē
 tū. puella uō deſtūdus rediens. uenit ad monumētū casus ſuos expo
 nē. Villic' impetu ſcō. puelle cūes apprehendit & traxit. Et dū uellet
 inſiſce eā. ait puella. Teophyle quid peccauit q' manu tua moriat. vil
 licus ait. Tu nich' peccasti ſ' pat' tuus apollonū. qui te cū magna pe
 cunia regalibz uelut' hic deliquit. puella cū lacrimis ait. Peto dñe
 ut ſi nulla ſpes ē uite mee dñi implorare me p'mittas. Villicus ait.
 implora & dō ſcit me coactū hoc ſcelus facturū. Illa dū deſcenderet
 dñi ſubito puante nauigando applicuerunt & uidentes puellā rē
 uigo mortis poſitam. clamaunt. Crudeliſſime homicida. p'ce tibi
 qui ſcā tenes. hanc ſi tetigis. a nob' aui acubz deſtrueris. Villicus
 r'itus uoce puante fugit p' monumētū. Puante q' applicuerunt ad
 litus. tulerunt lignō & altā pelagū petierunt. Villic' p' morā exiit
 & uidens puellā a noue r'p'tā. grās agit dō q' nō p'fecit ſcelus.
 & reuſus ad ſceleſtā ait. Qd' p'cepisti dñā ſcā ē. & p'le q' p'miſiſti.
 ſceleſta ait. Qd' narraſ latro. ſomniadū feciſti. & libertatē q'ris. & e
 uide ad uillā & fac opus tuū ne uari ſentias ſenore tuū. Villicus
 rediit ad uillā. leuans manū ad dñm & dicit dñe tu ſciſ q' nō p'petui
 ſ' ſcelus eſto iudex in hac r'anda. Poſtā aut' die p'yaluce uisit ſcēlā
 ra ut amillū facit ſub inſidiola fraude celaret. ſimilōbz milit' ad
 uocandis amicos & p'p'ces parte. Qui uementes. ſedunt. Tūc
 ipā lugubris uelut' cū data. lamatis cūbz nudo & lūido p'ore af
 firmans colore exiit decubico ſictas ſingens lacrimas & ait. amici
 fideles ſatorq' tharſiā apollonū filiā heſtina die ſtomachi dolore
 ſubito in uilla ſurbana eē deſūda meq' eam honeſtiſſimo ſimē
 honorifice m'idaſſe. pate p'ncipes aſſir matione ſeducti ſimonis.
 credidūm. Poſtā aut' die placuit uniu'ſis p'hapibz obm'itū apollo
 nū. ſine euis in h'ore facere monumētū exere collato. nō longe a
 monumētū l'quidus nutas eius. ſcribentibz uitarū. Tharſie uigi
 ni apollonū filiē obbūſica patris exere collatū donū dedit. In
 tea puante qui tharſiam rapuerunt. uicuitatē militēnā applicuerit.

uenale mē cetera mancipia ponit. Et uidens eam leno lenonius noīe ai
pidissini. cetera cepit ut eam emeret. Et athenagoras princeps eīe ciuitatis
intelligens nobilem sapientē puellam obtulit decē talenta. Leno ait.
Ego. xx. dabo. athenagora obtulit. xxx. Leno p̄bet. x. athenagora ob
tulit. I. Leno insenti dat. c. dicens. si quis sup̄ dederit ego. x. talenta
sup̄ dabo. athenagora ait. Quid m̄ cū lenone cōtende. p̄mittā eū emē.
Et cū es in lupanar. ostendit. ego p̄or m̄trato ad eā idurpā uiguitatē
eius. Adducit puella lenoni munitatē pecunia sumpsit idmū. Puella
ut audiret q̄ leno eā p̄pauit. p̄stuit se pedibz eius dicens. Misere dō
succurre uiguitati mee. et ugo p̄dō ne uelis h̄ corp̄ meū s̄tānu turpi
studio occupare. Leno ait. Alienā te misā nescis q̄ apud lenonē auarū
n̄ blande p̄ces n̄ lacrimae ualent. Causa lucri te acquisiuit. Et uocauit in
licū puellarū. ait. Vide cellam ubi ugo ponat. a titulus an̄ s̄batū.
qui p̄n̄i tharsiam uiolare uoluit. libm̄ aurū dīm mediā dabit. p̄ca co
tidie singulos aureos accipiat. fecit uilluc q̄ uilluc dñs ei. Ecce autē
die antecedentibz liris et tibis. et symphonis. ducit ugo ad lupanar. athe
nagora p̄n̄i affuit. uelato capite lupanar. ingreditur. Intra cubicm̄.
et sedit in lecto puelle. Puella claudit hostium. et p̄cedens ad pedes eius ait.
Misere dñe. p̄ dīm te adiuu. et puicētiā tuā. ne me uelis s̄ h̄as. tur
pitudine uiolare. Contine q̄d impudicā libidine. et casū nūc in selessi
me uiguis audi. Cui cū uisof casus suos exposuiss̄. et sus̄ p̄cipue
p̄ter abstinuit se. ait. Frige te s̄m̄i q̄p̄ uices. hoīes s̄m̄i casibz s̄
iacent. Sateo et ego ex amilla. uigite filiā. de qua simili causa possim
metuē. Et. x. aureos uigam in manū dicens. Quā tharsia ecce plus
qm̄ uiguitas tua uenat. p̄posita sit. de aduementibz age p̄obz simili.
quoduisq̄ liberis. Puella p̄fuit lacrimis ait. Ego dñe pietati tue grās
ago. et ugo te ne aliq̄ narres eoz q̄ ame audisti. athenagora respondit.
Si narratio filia mea cū ad tuam uenit etatem. p̄pauit simile tenā. Et
cū lacrimis discessit. et occurr̄ illi discip̄s eius. ait. Qñi tecū. athena
gora ait. Non pot̄ melius. Et secus ē eū athenagora aduicēdū extum
ret. Ille uiuens ut int̄uit. puella more solito hostiū claudit. Cui uiuens
ait. Dic si uales quā tibi uiuens dedit qui ad te uenit. Puella ait.
Quatēdenos aureos dedit m̄. iuuenis ait. Homo diues ē q̄ q̄dē fa

Ecce

usq; si librum et plectrum, ut scias me ad esse meliorem, tolle integram aurum librum.
Athenagora autem fores stans audiebat et dicebat. Plus dabis amplius plorabis.
Puella acceptis aureis, prestavit se ad pedes eius, et similiter exposuit casus
suos. Confudit hominem, auctoremque libidine, et exurgens iuuenis ait.
Menare duos in nos homines sunt casibus subiacentibus. Puella ait. Domine pie-
tati tue ago, et peto ne cuius narres, quam ame auduit. Exiens iuuenis in-
uenit Athenagoram ridentem, et ait illi. Magis homo es, non huiusmodi tui lacri-
mas tuas fundes, et adiuuratione sancta mihi se ne verba preceant aliorum, et
tunc cepit expectare tacentes. Sed aut huius rei fine infirmam puel-
la obtulit pecuniam lenoni, dicens. Ecce iuguitatis mee precium. Quam
melius est hilarare te esse, et non lugente. Sic ergo age, ut cotidie ampliores
pecunias accipias. Puella ab eo verba ait. Ecce quantum potuit iugui-
tas. Hoc audito, leno uocauit uillitum puellarum, et ait. Nig tam negli-
gent agis, ut nescias, et Tharsiam iugine esse, si ilgo tui offert quantum da-
bit mulier. Duc eam in cubiculum tuum, et eripe nodum uirginitatis eius.
Et iug, uillitum in cubiculo duxit eam, ait illi. Vnum mihi die si adhuc iugo
es. Tharsia ait. Quam diu deus uoluit iugo sum. Uillitum ait. Vnum ergo istis
diebus, tantas pecunias attulisti. Prestavit se puella ad pedes eius, et
ait. Sustine domine subueni captiue regis filie, ne me uelis molare. Et
cum ei omnes casus suos exposuisset, inquit motus ait. Huius auarus est mens
le, non nescio si preceat prestare. Puella ait. Dabo operam studium libalibus
erudita, similiter huius pulsio, modulato, uiludum, iube ergo casus in frequen-
ti loco scampna deponi, facundia oris mei, preceat melior, et casus me-
os omnes exponam. Quoscumque nodos questionum, proliuerit exsolui,
et multa te ampliato pecunia. Quod cum fecisset, uillitum omnes etas proli
ad iugine curauerunt. Et uidit puella iugente preceat in gaudi, facildam
studiorum huiusmodi, et iugenas questiones mirabiliter prestarebat.
Fit ingens clamor circa eam, amor omnium tantum exiit, ut uiri femine
que cotidie infirmam offerret pecuniam. Athenagora autem princeps ciuit-
tatis diligebat eam, ut filiam suam, uaut uillitum donaret multa, et
illi condaret eam. Et dum cotidie iugo nua proli tantas, et gaudet diui-
cias in sinu lenonis. Apolloni uenit Tharsia, quod dodecimo mense facta est
no. Et coopto capite, ne a quoque ciuium tam reformis aspiceretur.

ad domū p̄gebat stragulionis. Quē ut stragulio a longe uidit p̄rexit
p̄or rapidissimo cursu ad domū suā admittite uou suē ait. Certe di
xas apolloniū naufragio p̄esse. Illa dixit. Certe dixi. Stragulio ait. Per
sima mulierū cōdelis exēpli ecce uenit ad recipiendā filiam. q̄ dicent
patri de ei filia ē parentel sumi nos. Scelēta ait. Misā mulier &
fiteor. dū mām dilexi filiā p̄didi alienā. accipe ita filiū & indue lu
gubres uestes. fictas sūge lacrimas. Duam eam stomachi dolore de
fecisse. & cū talē hīc uidit credet. Et cū hīc se dicent. uisunt apol
loni domū reuelat caput hispida abhore remouet barbā & ap̄t co
mā fiontis. & uidens eos lugubres ac uidentes ait. Hospites fidis
simi si tū hīc adhuc in uob̄ p̄manet uoni. q̄ maduentu meo fundi
tis lacrimas. ut q̄p̄ iste lacrimē nō sunt uirē hīc mee. Scelēta tūc mōto
ex p̄llis lacrimis ait. utinā talem mīcū nō p̄tulissim. n̄ ego ū nix
meus. Nā tharsia filia tua subitaneo stomachi dolore defecit. apollo
nī hīc audito. toto corp̄e tremebund̄ & palluit. & diu defixus stetit.
Resupto q̄ sp̄ū malā intuens mulierē ait. Diuisiada filia mea si
singis ante dies paucos decessit. nuq̄ pecunia & uestes p̄erūt. Resp̄
dit diuisiadis. Expre p̄erūt & expre sunt. q̄q̄ ante ip̄m aliq̄ p̄fēbat.
& dicunt ei. Nunc crede nobis q̄ filiam tuam suscepim̄ in columē
fluare & scias nos nō mīcū hēim̄ testimoniu. Tu es memorati b̄
fioz tuoz. exere collato in p̄ximo litore filie tue monumētū ē. ecce
tūt. q̄ p̄ocel uidē. apolloniū credens eam defunctā ad famulos ait. Sol
lite & ferte ad nauē ego uadā ad filie mee monumētū. it ubi p̄uenit.
legit titulū. Tu es tharsie uiginti apolloniū tyri filie exere collato
monumētū fecim̄. Plecto titulo stupenti mīce. stetit. mirat̄ se nō
posse flere. maledicens oculis ait. O crudeles oculi. p̄cū titulū nate
mee cūere. & nō p̄ris lacrimas funde. Q̄ ut suspicor filia mea uiuit.
ueniet̄ ad nauē ad suos ait. P̄cite me in sentinā nauis. cupio
eū efflare sp̄m in undis. q̄ uir̄is hant h̄re. Et dū p̄sp̄is nauigat
uētis. tyro reuēsit. subito mutata ē pelagi fides. & p̄dulta annua
maris dulcissima lactat. Quibz aut̄ dū rogātibz ut amotis p̄iculo
liberētur. ad mīcū ciuitatē p̄uenit. Subnator it̄ p̄ om̄ibz plau
sū cedit. apolloniū interrogādo ait. Quid ē qd̄ son̄ hilaritatis auer

37
meas p[er]mittit. Gubernator ait. Gaude d[omi]ne. hodie nob[is] festa s[un]t celeb[er]
da eo q[uo]d unum ad h[ic] p[er]uenim[us]. Apolloni[us] ait. Frigo hodie om[n]is festa celeb[er]
te p[ro]t[er] me. Et uocauit discipulo[r]e[m] rait. Q[uo]d lugeo q[uo]d amaro s[un]t animo.
ne h[ic] sufficiat famulis meis ad pena[m] q[uo]d me tam infelicem d[omi]n[u]m sorti
ti sunt. dona d[omi]n[u]s aureos pu[er]is. remat s[ed] q[uo]d uoluerunt t[er]re festum
celebrent. me aut[em] uero uocari ad q[uo]d. Q[uo]d si q[ui]s fecit crua illi fr[ig]i uideo.
Discipulo[r]e[m] emit q[ui] n[on]a erat. redit ad nauem. Ex nauem nauem. et leti
distribuit. Et d[omi]n[u]m leti epidaure[m] Athenagora qui charsiā ut filia sua
diligebat de amblans ad nauem suam et celebratē. Nidans uidit nauem
apolloni[us] ceteris nauib[us] pulchre et oratione[m] rait. Amici ecce ista na
uis p[er] alios in placuit. q[uo]d u[er]o pulchre e[st] redimita. salute ut audierit
sua nauem laudare dicit ei. Inuitant te p[ri]nceps magnifice si digna
ris. Athenagora uidens eos immanes discit e[st] ait. Q[uo]d om[n]is tam con
cedes discubitis nauis d[omi]n[u]s quis e[st] Gubernator ait. Nauis d[omi]n[u]s in
lucis morat[ur]. iacet sub lano nauis in tenebris mori distinat in mari
iugē p[er]didit. in t[er]ris filiam amisit. Athenagora ad unum de suis ar
dalo no[m]i[n]e dixit. Dato tibi duos aureos. t[er]ra[m] descende ad d[omi]n[u]m tuu[m] t[er]ra
ei. Athenagora h[ic] ciuitatis p[ri]nceps rogat te ut de teneb[is] p[ro]cedas.
ad lucē. Ille respondit. Q[uo]d n[on] p[ro]fui duob[us] aureis q[ui] tuor[um] circa h[ic] tam
mutile n[on] inuenisti sic me. q[ui]re aliu[m] q[uo]d u[er]o u[er]o ut quicunq[ue] appellauit
da eius fr[ig]at. Athenagora ait. Hanc legē uob[is] statu[er]e n[on] in que
ignorat ego ad eū descendā dicit q[uo]d uocat. Dixit famuli. Apollo
ni[us]. Athenagora ut audiuit. ait. in t[er]ra. Charis patre apolloniūm
uocabat. Et demonstratib[us] pu[er]is p[er]uenit ad eū. Quē ut uidit barba
scindit capiteq[ue] in tenebris iacentē submixa uoce ait. Apolloni aue.
Ille ut audiuit uocē eius. uocari se putans ab aliquo suo. turbulento
multu respiciens uidit s[ed] ignotū hominē multu decoratū furore silē
tū u[er]o. Athenagora ait. Scio te n[on] u[er]o q[uo]d ego ignot[us] tuo no[m]i[n]e te
salutauim[us]. Dico q[uo]d p[ri]nceps s[un]t hui[us] ciuitatis. Athenagora no[m]i[n]e. Ambu
lanti ad lucis ad nauiculas aspiciendas. in t[er]ris uidi nauē tuā diligēt
ornatā et laudauim[us]. salute u[er]o tuus me inuitatib[us] lib[er]i ad distribuit.
in q[ui]s u[er]o d[omi]n[u]m nauis. dixit te u[er]o morari. q[uo]d ego n[un]c uideo. p[ro]
fui t[er]ra q[uo]d ueni. p[ro]cede de teneb[is] ad lucē. Dicitur epulare nob[is] t[er]ra. spero

enī de dō q̄ p̄m̄genti luctu dabit tibi dñs leticiam. Apolloni' uō luctu fatigat. leuauit caput et dixit. Quisq̄s es dñe uade discite epulare cū meis ac si cū tuis. Quā afflic' calamitatib; gētib; nō p̄sū epulari q̄ n̄ uiuē uolo. Athenagora cōfusus ascendit nauē et dicēbens ait. Nō potui p̄suade dñō uō ut adluce exiret. Quid facā ut eū apposito mortis reuocē. Venit in bñ imitē. uade puer m̄s adlenonē et dic ei ut mittat ad me tharsia. h̄t enī sapiam et suauissios simones. ipā enī forte p̄ eū exhortari ut talis uir nō talit' moriat'. Lenō cū audisset licet nolens dimisit eam. Et cū illuc uenisset tharsia dicit ei Athenagora. Quā hic ē ars studiorū tuorū uicā ut uolueris hui' dñm nauis sedere inteneb's iugē ac filia lugētē. et exhorteris illū exire. Et ē pietas cā. p̄ q̄ d's hoīb; fit. pp̄. accede q̄ et suade eū adluce exire. forsitan p̄nos uult eū d's uiuē. Si h̄ p̄ fate. dabo t' decē talenta argenti et iugia aureos et p̄ triginta dies redimā te a lenone. ut possis meli' iugum tuē uacare. Puella audiens constant' ascendit ad hominē et submissa uoce salutauit eū dicens. Salue quicūq̄ es salue uolare. Nō enī aliq̄ polluta ad te uolādū aduent. S; inocēs iugo q̄ iugum meā int' nauis gācastratis inuolabilē ob suo. Tunc carminib; modulata uoce canere exorsa ē. P̄ sordes q̄ d'or. S; sordis cōsca nō sum. Sicut inipnis nescit cōpūgi mucronē. Puare me repuere gladio fientis inq̄. Lenoni uicta nūq̄ uolauit pudorē. Si flet' aut lacrimē aū luctus de amissis in eū. Nollem in uobisior ap̄re. si uollet t' eem. Regio sū p̄cāta sanguis et dō uibente uileor q̄nq; letari. Bede polo faciem. aīnū ad sūdā tolle. finge modū lacrimis. auare solue dolores. adherit d's hoīmū rator et uictor. qui nō sinet hos et fletus calid' labore relinqui. Ad hec uēba apolloni' caput leuauit et uidens puellam ingemuit et ait. Ego p̄dentie tue et nobilitati tue et solatōm h̄nc uicē rependo. et te dias regib; orant. parentib; multisq; ab infantia calamitatib; te lassatā narras. Nunc accipe ducentos aureos. ac sine uilucē redimis leta dedisse. uiltius ne me apelles. Recēti enī luctu et renouata cōdelitate talesco. Puella acceptis aureis abire cupiebat. Et ait ad

eam athenagora. Quo uadis tharsia. Sine effectu laborasti. Non potuim
miam face hoi & subuenire se inefficienti. ait tharsia. Omnia q̄ potui feci.
& datus in ducentis aureis rogauit ut discedem. asserens se renouato
dolore torq̄ri. Et ait athenagora. Ego tibi q̄dringentos aureos dabo
tū descende & pice abste aureos quos tibi dedit. & dic ei. Ego salutem
tuam nō pecuniā peto. Et descēdes tharsia iux̄ eū ait. Jam iusto scalo
sapore p̄manē destitisti. p̄mitte tecū ul' inuis teneb̄s m̄lere sino
nē. Si enī pabolariū meor̄ uodis solūis uadā. alioq̄m refundā ē pecu
niam tuā & uadam. Apolloni' ne pecuniā recipere uiderint. cupiens
p̄dentis puelle. audire sinonē ait. Licet in malis meis nulla in cu
ra superat. n̄ flendi & lugendi tū ut curam ornamento leticie. die que
interoga. curata es & abscede. Peto enī ut fletibz meis spaciū t̄bu
as. ait tharsia. Est domi' m̄llis clara que uoce resultat. Ip̄a domi' re
sonat tactu s̄ nō sonat hospes. Ambo tū currunt hospes simul & domi'
uina. Et ait ad eū. Si rex es ut assis in pat̄a tua. rege enī nil uenit
p̄dentius. solve questionē & uadam. Apolloni' caput agitant̄ ait. ut
scias me nō eē m̄tū dicam. Domi' que m̄tris resonat unda ē. hos
pes hui' domi' tacet. nō sonat s̄ h̄ pilas. Ambo tū currunt hospes si
mud' & domi'. Longa feror̄ uelox formosa filia silue. Innumis p̄ter
comitū strypata carius. Curro uias multas uestigia nulla relinquo.
Apolloni' ait. O silentiū me eē licet ostendem que ignoras. Tamē ne tō
tate uidear. ut pecuniā recipiā. respondebo questioni tue. scior̄ te
tam tenā etate sic mirifice eē imbutā p̄dentia h̄ artis. Nā longa
ulor & formosa filia silue. nauis ē que ferat uelox uento ip̄elle
te strypata carius uias multas dectens uestigia nulla relinquet.
Puella inflāmata solutionū p̄dentia ait. P̄ totas cūdata flāmis. m̄
pigues edes. hic in nimum uallata n̄ uxor. muda domi' nud' om̄is
ibi uenit hospes. Apolloni' ego ait. Ego siluetū deponem in nocēs
m̄tem in igues. Inuicem enī imbalneū ū hic in flāme surgunt.
muda domi' ē q̄ nich̄ m̄ n̄ sedile ū nud' hospes sedet. Et ait itm̄
tharsia. Nō sū uicta comis & intus plena capillis. Intus nā in s̄
cies quos nō uidet ullus. nec manibz mittēdo manū rursūq̄
remittor. fleḡ manū mittēdo manibzq̄ remittor. Apolloni' ait.

Hanc ego in tērapoli hū ducē ut fierē amīc' regis. Nā spā m' ē uicta co-
mis. i m' plena capillis. manibz nulla marisq' remittit. Et ut in thar-
sia. Nulla m' ēta ē nulla pēgna figura. fulgur m' ē m' diuini sidis in-
star. Qui nich' oūdit i n' uidit an'. Apollon' ait. Nulla ēta figura m' in
speculi. q' m' tūtur asp' tu nulla pēgna figā q' q' nich' i se hūit oūdit.
Et ait ut in tharsia. Nos sim' ad celū qui tendunt alta petētes. Eūles
quāto ordo uir' nos. o'c' om'is. Alta q'cūq' petunt p' eos ascēdit ad aulās.
Post hys d'is tharsia misit caput suū sup' apollonū i stratis manibz
plexa ē eū dices. Ut q' te tantis malis affligis. Exaudi uocē meam
i dep'ante respice i ignē. q' tante p'demie uirū. mori nefas ē. Si iui-
gē desidās d's restituet. si filiam saluā i incolūne inuenies. Et te-
nens lugubrē enis manū ad lumē conabat' arthē. Apollon' i maci-
diā i'isus. sintrē i calce eā p'etit. Et impulsa cecidit. de eiusq' genu
cepit sanguis effluere i sedens puella cepit flere idicē. Vardua p'
tas celoz q' me patiebaris inoētē tātis calamitatibz ab ip'is ama-
bilis fatigari. Nā statū ut nata sū i mari. ut fluct' i p'ollas mat' mea
algoribz i stricta mortua uisa ē. i sepulcrū eī t're negata ē ornata
a patre meo i d'ita ē loculo. cū xx lib' auri mari i d'ita ē i ego i g'ui-
lion' i dimisiade impiis. a patre meo nulla cū ornām'tis i uestibz
usq' ad uocē p'iuuidiā pueni. Nā uisa sū i p'umiri a seruo eius. i p'na-
tis sup' uenientibz i p'ra sū i m' h'c urbe lenoni i d'ita. V's celoz red-
de me tyro apollonio pat' meo. qui cū matre meā lugēt. i g'uibio-
ni i dimisiade pessimus me reliq't. Apollon' h' signa audiens. exclama-
uit cū lacrimis uoce magna dicens. Concurrite famli. currite amia.
i amia pat' sine i p'ponite t' d'ice. Qui audientes clamorē cūc'it
om'is. cūc'it arthenagora ciuitatis illi p'nceps. i uenit apollonū
sup' collū tharsie flentē i d'icentē. Hec ē filia mea q' lugeo. ob ē
cām reducias lacrimas. i renouatū luctū assip' sam. Nā ego sū tyro
apollon'. qui te i m' d'auu i g'uiboni. Dic m' q' h'c d'icē nux tua.
At illa dix' h' q'ridis. Apollon' adhuc uehēm' clamare cepit.
Tu es filia mea q' lugeo. Et illa dix'. Si tharsia quis ego sū. Eūc
erigent se apollon' p'iectis lugubris uestibz. iduis uestes mūdissi-
mas. i ap'heusā eā osc'labat' i flebat. videns arthenagora eos utiq'

in amplexu in hentes flebat r ipe amarissime narrabat qut sibi hoc
 ordine olim puella in lupanari posita uniuersa narrasti r qutu tepis
 erat q apmatis aducta ididcta fuisi. Mutens se athenagoza ad pedes
 apolloni r dix. P dim uniu te aduro qui te patre restituit filie nealy
 uio tharsia tradas q in sta pnceps su h ciuitatis r mea ope ungo
 pmanst r docere me patre inuenit. Apolloni ait. Ego huic tante
 bonitati tue no p su ee struis imo opto q uotu fca n de posturum
 me luctu ante qm filiam mea nuptu eididit. Hoc uo redat ut filia
 mea de lenone uidet que sustinuit inimici. Hys auditis athena
 goza ac cicut ad curia r aduocatis omibz ait. P uissime ciues milite
 ne ciuitatis scians tyri apolloni regem magnu huic uenisse cu ex
 atu eiusus ciuitate cam lenonis qui tharsia filia eius in lupana
 ri stituit. ut q saluet ciuitas deducat ad eu leno. iudicet se deo.
 ut no ciuitas peat. Hys auditis r phensus leno r iudicis argo mani
 bz ducit ad foz. fit tribunal ingens r induit apolloni ueste rega.
 omibz r flore deposito atqz torsus capite dyademate imposito cu
 filia sua tribunal ascendit r tenens ea in amplexu cora pto. laci
 mus ipediebat. Athenagoza uix ipauit plebi ut tacet. Quibz silen
 tibus ait. Ciues milite que nos inu reperta pietas r ggaunt in unum.
 uidetis tharsia filiam mea apre suo hodie cognita qm cupidissim
 leno ad nos spoliandos usqz hodie de pssit. que uia pietate uigo p
 manst. ut q pleni caritati ure gras referat nate ei pante ui
 dicta. Omis una uoce dixunt. Leno uiuus ardeat r diuice ei dent
 puelle. Ad ducit leno r igni edit. Villi eius cu uniuersis puellis
 r facultatibz edit puelle Que ait uillio. Dono tibi uita q bnficio
 tuo r uniu uigo pmanst. Et donauit ei ducenta talenta r libertatem.
 den puell cora se pntatis dix. Quicqz de corp illi stulstis in
 fausto uob habere libe estote q siustis mecu. Erigens se apolloni
 r. Allocut pplm dicens. Gras refd pietati ure uerandi ac puf
 sum ciues quibz longa fides pietate pbuit. qete r buit. salutem
 exhibuit. glam educant. urm e q rediuim. multibz rediuua
 uita successit. urm e q fraudulenta mors cu luctu suo deucta e.
 urm e q uigritas nulla lella sustinuit. urm e q patris amplexu

by unica restituta ē filia. Phoc tanto munere uide. ad restituenda ciuitatis uide menia tibus uobis aurum pondera quingenta. Quod cum essent fecerunt eum ingente statuam supra nauis stantem et calcantem caput lenonis et filiam in bethio dextera sedente. in base scriptum. Apollonio reuocato edui maris et charisie scilicet uiginti filie eius uniuersus. ipsi mulierum obnummum amore eternum de memorie dedit. Post hinc paucos dies rediit filiam suam in iugum athenagore cum ingenti leticia ciuitatis. Huius pactis cum greco suo et filia sua uolens redire in patriam suam misit pcharisium uidit uisumque angulum a deo missum dicentem s. Apolloni ad ephesum descendente in templum scilicet di genitricis marie cum filia tua et genio tuo. ibique omnes casus tuos exponere ante altare. Postea charisium ueniens iudicabis filiam tuam innocentem. Huius dicens angelus discessit. Apolloni expostus. in dicat filie sue et genio quod uidit in sompniis. At illi dixit. Fac domine quod tibi uideri. Et misit gubernatori petre ephesum. Et in tanto urbem petiit templum scilicet di genitricis marie ubi iuxta eius camilla inter sanctas moniales principatum tenebat. Et rogat sibi aperiri sacrum. Et congregati aduenisse regem ignotum cum filia sua et genio suo orandi cum nimis dominus. Hoc audito camilla genio regalibus caput ornauit. Inuestitu purpureo uenit uirginum stipata carius. Sicut effigie decora. et obnummum castitatis amore. assebant omnes nullam esse ei gratiam dotem. Quam uidens apolloni cum filia et genio cecidit ad pedes eius. Cantus enim pulchritudinis eius emanabat splendor ut quia in anglico edecur stare hitu. Et apertio sacro oblatibus munibus cepit apollo in ante altare cunctis audientibus uoce apta dicere. Ego ab adolescentia mea rex natus tyro appellatus apolloni. cum ad omnem artis peritiam uenissem. potentissimi regis antiochi questionem exsolui ut filiam eius creuisam pulcherrimam in matrimonium acciperem. sed ille fedissima sorte sauciatus. periret. nix filie effectus est et per nata fuerat constitutus. et me machinabar occidere. Cum dum per mare nauigando se uicium euadere conarer. a dignissimo rege archidote nauis gressime susceptus. deo misante et auxiliante eius filiam camillam nomine in iugum accipere iulit. Post uero. vii. mense cupiens in patriam

40
mea ad regnum percipiendum redire illa in mare gauda adducit hanc
filiam meam quam in templo coram deo statui in manu pariens spiritum emisit.
Ego eam deum regali induitum et in locum cum xx libris argenti et decem libris
auri collocata iussu matris in mare ut uiuenta dignissime sepeliretur.
Hanc uero filiam meam nutrendam multis hominibus mandauit et in egypti partibus
luxu quatuordecim annis uxore. Vnde adueniens ut filiam meam reciperet.
dixit eam defunctam et rediuiso luctu diluigijs indueret uestibus
cupiens mori filiam reddita est. Cumque huius familia uicinando nar-
raret leuauit se camilla uxor eius et inuixit eam in amplexu. Apol-
lonius non credens eam esse uirgine sua repulit eam atque illa cum lac-
rimis uoce magna clamauit dicens. Ego sum uirgo tua camilla filia re-
gis archidris et mittens se in amplexu eius cepit dicere. Tu es
tyrus meus apollonius tuus magister meus qui me docuisti. Tu es qui
me apud archidre accepisti. Quia naufragam ad amicum non cum libidinis
sed sapientie ubi est filia mea. Et respondit ei tharsis dicens. Hec est. Et flebat
in uicem. Inuixit in toto epheso tyrum apollonius regem uxorem suam
camilla cognouit quam ipse sacerdos habuit. Fuit leticia ingens. Coro-
nata ciuitas organa disponuntur. Fecit apollonius diuinitatem. Cuius le-
tantur. Postea uero apollonius cum uxore et filia regis nauem ascendit ne-
mensis antiochia regnum sibi suatum thesaurisque antiochi regis uic-
tos accepit. Huius regis tyrum regis apollo accepta dignitate constituit
ibi in loco suo regem athenagora genum suum. Huius ordinatis cum uxore
regis et filia cum exitu in mirabili uenit tharsis et honorifice suscep-
tus. Iussit statim comprehendere stegulionem et dimissam uxorem eius et dicit
ad se et coram omnibus dixit. Beatissimi tuus tharsis magister apollonius
tyri. Aliqui uirum exant magister. At illi omnes una uoce dicunt. Vere
regis patris uxorem diximus. Quod te mori libent optant. Cui ore fame
est agam. Huius statua in biga posita a nobis testatur. Apollonius autem. Cum
mandauit filiam meam stegulioni uxori eius et eam in reddere nolue-
runt. Scelata dixit. Nonne huius scis dicit quod tu ipse monumentum titulum
legisti. Apollonius uellit tharsis filiam suam in conspectu omnium uenire et
uelata facie ueniens male mulieri dixit. Dimissadis aue. Ego ab-
feris reuocata saluto te. Mulier scelata ut uidit eam toto corpore

conuenit. sanant cives tharsi & dñi celi qui solus uicinis mirabilia se
at gaudeo laudabat. Et iussit tharsia theophilum uenire cui ait. The
ophile ut possit & melius ignota clari uoce responde. Quis me misit
& precepit. vultus pandit. Diuisiadis omnia mea. Tunc omnes cives rapue
runt & guihone & el uxore & ex ciuitate lapidarunt uolentes theophi
lum occide. & tharsie inuentu non tangit. Et ait. fuit iste ad deprecandu
dñm horari spaciū in tibi uisū in tua pietas non me defendit. Quē
nauimissū. abire in columen precepit. Quicquid uero & guihone & diuisiadis
hinc ad se tharsia supsit. sup
loni & morat ibi in libris sex & mag
na munia populo dedit. ut restaurarent treme & mēna muroy & tres.
Dein nauigat cum suis ad pentapoli ciuitate crenā. Inuitu uero regis
apolloni cum uxore eius & genio & filia coronat ciuitas. omnis gratula
tur populo. Inque rex architectes. ultima sententia sua. palpabat ipu
dio. Videbat neptē cum matre filia cum marito. regis filias regisq; ne
potes. Et semo tremulus. deuisu apolloni & filie recoallat. integrū
adhuc annū perducat. Post hunc letus mouebatur. perfecta etate in a
nibus eorū. medietate uero regni sui apolloni preliquit. & medietatem
filie sue dedit. in fine suo sollicitate eos amonuit ut cunctis diebus
uite sue dignas deo laudes qui uaria & tam stupēda & fecerunt mirabilia.
prie non cessarent. Postmodum apolloni in regno collocat. ambulando
in mare uidit illum piscatore qui eum naufragū suscepit. Et iussit eum
apprehendi & ad palatium ducti. videns piscator se amittit. apprehendi.
& ad palatium ducti occidi se putabat. Et iussit apolloni corā. iuge
sua iussit eum adduci ad se. Et ait. Eam uix hic est parantiphis meus.
qui in naufragio opem prebuit. ut ad regem ueniret & ostendit. Et dicit
illi. Benignissime uentile ego sum tyrus apolloni cum dimidiū hie
tui dedit. Et donauit ei ducenas libras argenti & uos & uicinas
uestes & fecit eum diuitē usque dum uixit. Elamius uero qui insidias
antiochi regis preceperat apollonio nunciabat. uenit ad eum dicens. Dne
rex memor esto elamii filii tui. Et apolloni apprehensū manū et
erexit eum & solari cepit eum & fecit eum diuitē & ordinauit comitē.
Huius prophis genuit de camilla iuge sua filium. quū in loco amiel
architectas regem & stant. Casus autē suos suorumq; & uimū signorum

47

dei diuinitate ipse sius diligenter descripsit digitis et duo eximie uoluntaria fe-
cit. Vnum ad ephesum ciuitatem uisit de ferre ut in templo sanctissime dei ge-
mitis marie ob inuentione iugis sue dulcissime ad laudem dei ibi eternaliter
permaneret. Aliud bibliotheca sue nepotios suos signa mirabilis dei angustie
que sue labores latent in clausula collocavit ut quicumque legat huius rei euentum
lege audiat. Deum cuncta uisua maiestate ordinante posse que sibi placent atque
dubitantem perficere credat. Quis autem tam diuino instabilis non diuisis hominum
impedire casibus que cuncta per benignitas patrum factis ad laudem dei mandauit
scripturis non credendo dicitur si omnia que auditu foela fabulosa et assensu respicere
ad se assensu supra nobis insipientibus potestas alta humiliando in-
firmamque leuando ludit conspectu cogitet. Nam multa quibus nihil in eis ambi-
guitas dei in uia imperiorum sepe leguntur pacta seculis sic de sanctissimo suo dei
nobis narrat historia. Qui cum tanta tenax rebus affluentiam diuitiarum huius
daret ut ei operum copia non possit diuiniari adhuc et paucissimum felicitatis
genus est. tum plebem uiciorum sublimatis gaudet. tum his omnibus repere super-
bis que inestimabili corporis molestia afficit. in tanta deo id sententiam in-
stant decidit ut omnis uirtuti eius ac propinquis que multa prebuit benefi-
cia negato sibi hospicio ab eo recedent. Nec non inuisibilis et inuicta
fides tanta in eo uirtute asperitate increbrescit. adoleus et solus in tenebris in-
centum relinquens in uita ab eo discessit. Sed ille ut factis in his omnibus cruci-
antibus deum laudando anime corporisque sanitatem ad uirtutem meruit gratiam et omnium
que plus prebuit duplici animo recipiens lucrum per multa temporum curricula
lectus uiciorumque perditio. Nec hinc quod distimile. Aliud dicitur fuisse
perferant de quodam potentissimo rege nabuchodonosor qui cum totum perne orbem
antiquum suo subuigantem in ipso et de deum ab hominibus uoluerit adorari atque
uirtute elationis ad hominis naturam spem ad. alium uero se tunc in toto mundo deum
prebuebat colit. in super et in sui cordis uesania plus ad dei laudem prebuit
tres calore fidei arduentes uiros. sidrac. misac. et ab denago. uicta nehi-
ni tunc in horribiles canunt flammis. uisit eos precipitari. Quos quod
in tantis periculis laborantibus prius ut delusi regis uirtute confuderent. deum
celi laudantes. diuina illius gratia concessit abire. Post uero ille iniquissimus
rex nabuchodonosor a uicta mirantem munia monentibus sibi uisus per vii. an-
nos ut uos uirtutis per uictum quod fuit. quia re uirtus dei miris nemo

Innocentius super symbolum et missam.

diffidat. Iste uob apolloni de quo paulo an suo fuit tres filios filiasq; du
 ad gignedo desua conuge annula xxx annis felicit reguabat. prante duo
 qui uiuit & regnat i c. s. am. **Explicit apolloni do dicant qras.**
 Via corde creditur ad iusticia Innocentii de simbolo
 ore aut sic professio in salute ut ostendat ecclia qd euangli
 ubi corde recepit mox fidei symbolum ore decantat.
 qd cu epc incipit ut significet q omne bonu a xpo pcedit.
 Nam omne datu optimu & omne donu pfectu de surtu e descendens
 a patre luminu. Quo tra ne multu ille celestis dicet. cantraum uob
 & no saltatis. choz euaglice doctrine. Sama uoce respondet & sollempni
 tripudio fide catholica pfitet. Symbolum aut gre. latine sonat in
 dicium ul collatio. tum q regula fidei plena indicat & pfecta. tum
 q simul in unu conet articulos fidei. Traditur eni q postq apli
 spm pachi accepunt cu forent iam ad pdicandu euangliu pfectu
 tum confentes in unu sup articulos fidei statuerunt ut sicut omis
 in una fide erant concordis sic omis una fide concordu pdicarent. Et
 idu symbolu opnentes. unqscq; uolum & ptiula una apposuit.
 Vn scdm aplon cathalogum. xi. ptiulas diuinitu. x. i. symbo
 lu q pt euangliu. fide pt pdicatione ostendit. Vn uhs h eo loq
 te multi crediderunt in eum. Nam & scdm aplm. fides e exaudi
 tu. audie e au p ubu di. Damascus ip stituit ut symbolu canter
 admittat. ex decreto uniuersalis synodi apud constantinopolim celebrate.
 Petrus dix. Credo idm p. o. c. c. r. Andreas. Et in ihm xpm f. e. u.
 d. in m. Jacobz. Qui ceptus e de s. s. n. ex m. uigne. Iohes. Passus
 sub p. p. c. m. & sepult. Philips. Descendit ad inf. r. d. r. amonius.
 Bartholome. Ascendit ad celos sedet ad dextram d. p. Thomas.
 Inde uertu e iudicare uiuos & mortuos. Mathe. Credo in spm
 scdm scdm Jacobz. Scdm eccliam c. s. con. Symon. Remissionem pccoz.
 Thareus. Carnis resurrectione. Mathias. Et uita etna amen.
 E igitur Expositio Innocentii p. sup amone de tribz signis
 clemntissime pr. Eade die q sunt sup oblata & calice.
 qua laudes acurbis xpo sunt acclamare uidelicet decima
 luna pmi milis qm scdm lege. typicus agri iudomus hebreoz uise

De ...
... ..

rebatur uerus agni iugalis e ierlma. raneq mms lanulis obsessus. ml
 nis uelidys qrebat admortē. Tradit ē aut. acrb. adeo. auuda r auideo. De
 pma traditione dicit apls. ppo filio suo nō pepcit ds. h p nob oibz tōdit
 illū. De sōda scribit in matheo. Querebat iudas oportunitatē ut tōder
 illū. De tōa legit in iohē. Seris tua r pontifices tui tōdunt te m. Su
 ma fuit exgrā q dilerit nos r tōdit semetipm p nob. Sōda exauarica
 q instituerit ei tōginta argenteos. et exiū qrebat oportunitatē ut eū
 tōder sine turbis. Tōa ex inuidia sciebat eū pylat q p inuidiam tōdidit
 sem eum. Ds q tōdidit illū ex dono iudas p mune iudeus in sacrificiū
 mlibatū qd utiqz uidet libatū h gentes qm ablatū ē eis reguū r datū
 ē genti facienti fructū eius. Ad hoc q designandū sacdos facit tres cru
 ces sup oblatam r calicem. cū dicit. S dona h muna h scā sacrificia illi
 bant. Quasi dicit. Offerunt t demittit p h dona h muna h scā sac
 ficia illibata. Memorantes illam tōditionē q ds fecit ex dono iudas
 p mune iudeus in sacrificiū illibatū. Singuli tū admortē mortē aut
 crucis. Nam licet diuisa sūt opantia. tū unū tōdē extant opation.
 Hoc tōa tōditio tūc incepit cū fili' ex tōcto di patris. ex consilio spc
 sū. nec nō ex ppo bñplacito ueniens ierlma semetipm exposuit pa
 sioni. Qui cū uenit. ibidem exposuit ad quid uenit. Nisi gnū m qd
 sumū cadens infra mortuū sūt ipm solum manet. Si aut mor
 tuū sūt multū fructū affert. Et ego si exaltatus sūo atra omia tra
 ham ad me ipm. Hoc aut dicebat significans q morte oēt dñi cla
 rificari. ul potius q m dūta sūt opa tūtatē potest referri totū
 ad inuidiam tūtatē. q tota tōditio xp̄m in mortē ut tota p xp̄m
 redimēt nos amorte. Donū eū ē dantis. sicut accipientis. sacrificiū
 offēdas. Et p̄ dedit fili' obtulit. sp̄ sc̄s accepit. Hinc q dicit apls xp̄
 p sp̄m sc̄m semetipm obtulit dō immaculatū. Singuli tū dedit. ob
 tulerunt r accepit. S; ad distinctionē dicit p̄ dedit. sp̄ auctoritatē.
 fili' obtulit. sp̄ humanitatē. sp̄ sc̄s accepit. sp̄ benignitatē. O libā
 lis grā libalitas gratiosa. qd ds dedit nob in donū. h accepit a nob i
 mune. Tādē eū sacrificia. dona sūt simul r muna. Dona sūt nobis
 collata. muna a nob oblata. Nam q sacris offerunt altaribz r muna
 muncipant r dona. Vñ dñs inquit in euglio. Si offeri mune

tuum ante altare uade pro reconciliari fratri tuo. Et ap[osto]lus de pontifice. ut of-
ferat dona et sacrificia pro peccatis. Daniel quoque dixit ad balthasar. mu-
nera tua tibi sunt et dona tua alii da. Simon uero igitur. Scilicet. pie deuota
omnis est exercitatio. ut ineffabili mandatio faciunt. Non enim unum inueni-
tur uocabulum quod tamen sacrum digne ualeat appellare nisi quod gratia me-
li[us] de eucharistia. quod exponit bona gratia. Dicunt autem plures dona. sacri-
cia. quod panis et uinum. ante quod consecratur diuise sunt species substantiarum.
et diuise substantie species. Et ubi. creatio celestis asserit. species idem re-
manent. si substantie dicuntur. ita quod diuisa sunt. et tamen. si unum
est. et tamen. Nam idem substantia species continet. et non uideatur substantia
dicatur. sicut infra plenius et plene ostendetur. Dicunt enim sancta et illibata.
quod panis et uinum significat sacro sancti corporis et immaculati sanguinis ihesu
christi. Non enim dicuntur illibata quod non dum gustata. sed post illibata dicuntur in-
maculata. que sine macula cordis et corporis oportet offerri. quoniam et cor
ab iniquitate purgetur. et corpus ab inmundicia. quoniam ut inquit ap[osto]lus. qui-
cumque manducauit panem uel calicem indigne domini bibit. reus erit cor-
poris et sanguinis domini. Probet autem seipsum homo et sic de pane illo edat et calice
debeat. Qui autem manducat et bibit indigne iudicium sibi manducat
et bibit non diuidens corpus domini. sed multi infirmi et multo illos et
dormiunt multi. De tribus ecclesie sacrificiis. **De tribus**
oro tria sunt ecclesie sacrificia que significantia sunt in ueteri testam[en]to
et sacrificium iusticie et facti. eucharistie. De primo. sacrificium de quo supra dictu[m]
latus. De secundo. tunc acceptabis sacrificium iusticie. De tertio. offeram tibi
hostiam laudis. Super altare caro mactatur. Infra thuribulum thus
adoleret. Ad prociatorum sanguis infertur. Caro mactatur in oratione.
Thus adoleret ex deuotione. Sanguis infertur. pro redemptione. Super
altare corpus. infra thuribulum cordis. ad prociatorum dei patris. In his
sacrificiis panis uinum et aqua specialiter offeruntur. In sacrificiis panis.
uinum doloris et compunctionis. aqua memoris et plorationis. pa-
nis laboris et afflictionis. Doloris in corde. memoris more laboris et
ore. In sacrificio iusticie. panis fortitudinis et stantie. uinum rectitu-
dinis et patientie. aqua mansuetudinis et temperantie. fortitudinis inter-

De tribus ecclesie sacrificiis

adusa rectitudis inē inq̄. mansuetudis inē p̄bra. In sacrificio eucharistie
 panis unitatis unū caritatis. raq̄ fidelitatis. Panis p̄corpe unū p̄aia.
 raq̄ p̄p̄lo. In h̄o sacrificio p̄mū educat. scdm̄ deducit. t̄m̄ induat. Edu
 cat incipientes. deducit p̄ficientes. induat p̄ficientes. ex egypto ofisi
 om̄is. p̄fertū ofessoris in patam̄ gl̄ificationis. Tria sūt q̄ scdm̄ p̄ph̄as
 d̄s inq̄rit ab om̄i hoīe. sc̄ly dilige m̄am̄. face iudiciū. sollicitū ambu
 lare cū d̄o. Dilige q̄ m̄am̄ qui uult offere sacrificiū p̄m̄e. faciat iudici
 um qui offere sacrificiū iusticie. cū d̄o sollicitū ambulet qui uult offere sa
 crificiū eucharistie. In p̄mis. Hic nob̄ p̄mo inuestigandū d̄icit. quibz
 uidelicet p̄ quibz. q̄ue. r̄ q̄re sacrificiū altaris debeat offere q̄ quor̄ ex
 ip̄o canone possum̄ euidēt aditē. Quibz. s̄c̄ly uidelicet d̄o in diuine
 tuitati. p̄ quibz. p̄ eccl̄ia tua sc̄a catholica. uidelicet. p̄ om̄ibz. orthodoxis.
 Qualit̄ in unitate di. uidelicet in unione sc̄oꝝ. Quare p̄b̄ficis. corpa
 libz. sp̄ualibz. r̄ctus. h̄ p̄ om̄ibz. p̄ d̄m̄. p̄m̄ū notatur cū dicit. tibi red
 dunt uota sua. et uo d̄o unio sub. scdm̄ p̄ eccl̄ia sc̄a catholica. Tertū
 in unione r̄ memoriam uelantes. Quartū p̄demptioē aīay suay
 p̄ p̄ salutis r̄ colunitatis sue. sacrificiū q̄ laudis offit̄. genalit̄ pro
 cunctis. h̄ sp̄ualit̄ p̄ quibz. d̄a. p̄ placis r̄ subditis. p̄ uiris r̄ mulieribus.
 p̄ sacerdotibz. r̄ altantibz. p̄ nob̄ r̄ p̄ uiris p̄ placis r̄ subditis. ibi. una cū fa
 milia tuo. p̄ unō. q̄. r̄ om̄ibz. orthodoxis. p̄ uiris r̄ mulieribus. ibi. me
 m̄o d̄ne famulor̄ famularūq̄ tuar̄. De sacerdotibz. r̄ altantibz. ibi. oī
 um eccl̄ia r̄ altantū r̄ qui t̄ offit̄ h̄ sacrificiū. De nob̄ r̄ uiris. ibi. p̄ se r̄
 q̄ om̄ibz. In p̄mis. i. p̄ncipalit̄ offit̄ tibi p̄ eccl̄ia tua sc̄a catholica. r̄
 uniuersali toto t̄raz orbe diffusa. q̄ fidei sc̄a unitas. Quā pacifi
 care digneris. ut pacē h̄eat ab h̄eticis r̄ schismaticis adunare q̄ d̄sp̄sa
 ē inē p̄fidos r̄ paganos. q̄ r̄ custodire dignis. auctis r̄ demonis.
 r̄ regē in p̄p̄is r̄ adūsis. Idip̄m̄ cū uidet̄ eē pacificare qd̄ aduna
 re custodire. qd̄ regē. Eūc enī pacificat. cū fidelū n̄ces adunat. ut
 p̄ sp̄m̄ sc̄m̄ caritate diffusa multitudis credētū sit cor unū r̄ aīa
 una. Eūc custodit. cū in p̄p̄ia mundi regit. ut d̄sc̄o mittens
 auxiliū om̄i syon creatur. Lic enī. vi. in apocalypsi sc̄bat̄ eccl̄ie.
 una in unione ē colūpna. n̄a sapia edificat s̄ domū excidit colūp
 nas. vi. una q̄ eccl̄ia. vi. ordinibz. distributa. ut. vi. schismaticis. in

figura q̄ ille pacificat & adunat ille custodit & regit qui p̄ ip̄i regimen
& munim̄ unū p̄posuit unūsis ut om̄s ab uno sicut corp̄ accipit
gubnat. p̄ quo stat̄ orat̄. Vna cū famulo tuo p̄ n̄r̄ d̄. Vñ stat. uol
quit pelagus. ab unūso orbe sep̄tos eē qui qualibz dissensione nec
sacra missa apostolica pontificis memoriam scdm̄ consuetudinē non
frequētant. Qui uō nō sūt de romana dyocesi p̄ suo debent orare ponti
ficē q̄tūcūq̄ unitatē p̄ unūculo pacis obs̄uent. Orandū & p̄ p̄ncipe
ut apl̄s docet ad thimotheū. Obsecro inquit p̄mo om̄iū s̄ obsecra
tiones. orationes postulationes. gr̄a actiones. p̄ om̄ibz hoībus.
p̄regibz & om̄ibz qui in sublimitate sunt constituti ut quietā & t̄nq̄
lam uitā agant in om̄i p̄terate & castitate. Sicut enī due uite sunt.
celestis uidelz & terestris. una qua sp̄s uiuit altā q̄ caro exp̄ū nūc̄.
ut possit subsistere celestis spiritualibz & terena carnalibz pascit̄. Ita due
sunt potestates eccl̄astica uidelz & mūdana. una q̄ modet̄ carnalia.
altā spiritualia. ista p̄ clericos & illa p̄ laicos. ut ista uacat celestibz q̄m̄
ad aīam. & illa terenis q̄m̄ ad corp̄. P̄ utiq̄ potestate orandū d̄ est. p̄
om̄ibz orthodoxis qui sub unā fidem catholicam & ap̄olicam uerā
tū & colunt. Orthodoxi q̄ recte gl̄osi dicūt qui d̄m̄ recte fidei cō
fessione gl̄ificant. Licet aut̄ unus tū offerat sacrificiū. Pluralit̄
tū dicit. Officiū? q̄ sacerdos nō tū in sua. s̄ in eccl̄ie p̄sona sa
crificat. Qua p̄ in sacrificiō corp̄is & nich̄ ab uno mal̄ nich̄ a malo
mun̄ p̄ficiat̄ sacerdote. d̄m̄ sacerdos cū certis manū assistat & formā
obs̄uet̄ t̄ditā a columba. quia nō in unūo sacerdotis. s̄ in uerbo con
ficiat̄ creatoris. Non q̄ sacerdotis iniquitas effectū impedit sacrificiū sic
nec infirmitas medici uirtutē impedit medicine. Quāuis q̄
op̄ op̄ans aliquid sit in unūo. semp̄ tū op̄us op̄atū ē in unūo.
S̄ sic om̄ia sunt in unūo. sic om̄ia sūt in unūo in unūo. ma
lus q̄ cū uitā accipit mortē incurrit. Sicut es̄rio. uol̄ cum
mortē sustinet. uitā accipit. Nā qui manducat indigne iudici
uitā s̄ manducat. Inueniō d̄m̄ famulor̄ famular̄ q̄ tuar̄. In h̄
loco debent uiuor̄ uoīa recitari & om̄iū cōstantiū. Ex hoc uic
tima uerbor̄ manifeste conuict̄. qd̄ hic quasi qd̄a sic loc̄ ubi sacerdos
sp̄aliū offerat. Vnde t̄m̄ ē in sacris canonibz ut om̄s ueniat

cauē

fideles uisitas sollempnitatibus ad ecclesiam et scripturas apostolorum et euangeliorum au-
diant. Qui uero non presunt in oratione usque diu nulla pagantur uelud quod
est ecclesie moniteres. uenit in unione pueri. Verum cum deus nichil igno-
ret si aliquid ualeat obliuisci quod est quod petimus ut non meminit deus. Por-
ro deus sciens est. de enim scientiarum dominus et ipse ipse cogitationes et ipse de-
scire quod apparet. unde nouit deus qui sunt et deus nescire quod reprobatur. unde
non nouit uos. recedite maledicti in ignem eternum. Barthus de obliuisci ma-
lorum cum malum ad bonum uertitur. unde si ipse egit peccatum. omnium iniquitatum
eius non recordator. Dominus quoque quique recordatur ad miserendum. unde me-
mento mei deus quod uenit est uita mea. Quodque recordatur ad puniendum.
unde merito domine filiorum eorum in die iudicij. Cum ergo petimus ut non me-
minit si petimus ut non miseretur. secundum illud. Remissio misericordie
nue tuae domine misericordie tue. Quorum tibi fides agnita est et nota deuotio.
Quasi dicat. qui solus preciaris fidelibus et deuotis. Qui solus iudex
in conscientijs qui recte credant et deuote te intelligant et diligant.
ut poterint scrutator et cordium. Deus scientiarum occultorum omnium p-
scrutator et cognitor. in cuius conspectu nulla creatura est inuisibilis.
Per quibus tibi domine offeruntur. uel qui tibi offerunt. Quasi dicat merito
domine non solum eorum pro quibus offeruntur. sed et sacerdotum qui offerunt. Unde enim
sacerdos offert pro populo. nichilominus et ipse uel ipse dicit pro quibus offeruntur.
uel qui tibi offerunt. quod non solum offerunt sacerdotes sed uniuersi fideles.
Nam quod spiritualiter adimplet ministerio sacerdotum hoc uniuersaliter agit uoto
fidelium. Dicit autem sacrificium laudis. secundum illud. apostoli. quicquid facitis.
omnia in laude dei agite. ut et deus laudet in uobis. uel sacrificium lau-
dis deus. quod cum deo quicquid offeruntur. sua sunt reddunt. non nostra larguntur. unde
si esuriero non dicam tibi. meus est enim oris terra et plenitudo eius.
Ergo immola deo sacrificium laudis. et redde altissimo uota tua. uel
potius sacrificium laudis. quod ipse huius maxime deum laudare debent. quod
non solum se dedit pro nobis in peccatum. sed et dedit se nobis in cibum.
ut pro peccato redimeret nos amore pro cibum aleret ad uitam. unde Qui
manducat me uiuet pro me. Ipse suscipit omnibus uidelicet sangui-
neis. affinitibus. familiaribus uel amicos. Licet enim diligere teneamur et
inimicos. secundum illud. Diligite inimicos uostros. Quare tam debent?

De hys bonis p qbz factis
laudat offit.

ordine caritatis. scdm illud Incedit me rex in cella unaria i ordinavit
ime caritate. Na i apls ait. Du temp hms opem bonu ad omnes
maxie aut ad domesticos fides. De hys bonis p qbz factis laudat offit.
Bo redemptioe aiaz suaz. Quasi no p tēpali luctu ul appetitu
treno. h p spe salutis etne i incolomitate i p salute ul inco
lunitate sperata. Ite naq salvi facti sumi p salute mris i incolomi
tate corpus. Na utiq sanitas ē ab illo qui dicit. Salus ipsi ego sū. verū
utq sanitas puenit ex redemptioe aie i de remissione peccati. De
pno eni pcedit infirmitas. ut usq i uis uirtutis. tūc inquit san' fcs es.
uade iam. ampl' uolu peccare ne deius tibi aliquid iungat. p o
ta sūt hois bona. uidelz corpalia. spūalia. etna. hoc ē infima media.
supma. p qbz se dicit sacdos offit. pro corpali. i incolomitate. p spūa
libz. i p redemptioe aiaz suaz. p etus. i p salute. Na i dñs docet uol
phis orare. petrus. vñ adueniat regnū tuū. p spūalibz. vñ fiat
uolūtas tua sicut i p corpali. vñ. panē mīn co. d. n. h. Offit
g facticiū p etus ut dent nob ipmū. p spūalibz ut dent nobis
admitū. p corpali. ut dent nob ad amniculū ut puta pueniam
ad illa. alioqn nō offit dō facticiū n p seipm q tē ē dñs ds nr.
vñ i ppha. stitemini dño qm lōi. vñ. cū dicit apls. qd uirtus i
infirmitate p fiat. Et ctm. Cū infirmitas tūc fortior sūt i p tēns. Quid
ē qd corpus incolomitate facticiū laudat offit. ut i iura nob ul
reddita sanitate. grānū actiones in ecclia retām. Qd facticiū i qd
ibi g reddūt uota sua offendū sūt i diuine tūmū.
Cū mā dñem i aliena reddam. qū uota si sua sūt reddunt.
i nō pōt dñant. v' si reddūt qū sua sūt. s' nō pōt aliena. Hanc
uocē bonū i hois ē i di. h di p auctoritate grē. hois p libtate
arbitri. p ope q dicit apls. Nō aut ego. h grā di meū. Et tcm. vō
adiutores di sūm. Et nō dō uiuū i uō. dū nāq dicit. i hoies. i
demonēs. i ymagines. h hoies ad optatiue. demonēs usurpati
ue. ymagines. nūcupatiue. p ad optatiue ut ibi. ego dixi dū estis.
i fili excelsi omīs. p usurpationē ut dñ. omīs dū gentiū demo
nia. p nūcupationē ut ibi. appellauit dōs opa manūū homiū.
pūm s uuu i ueri. h nō etni. Ibi sūt uuu. h nō dū etni i ueri.

De facticiū i qd offend
sūt i diuine tūmū.

Tercij u sūt ut u uiu n etu. Si ille solus ē etū uiu uer. imo uita u
 tas. ueritas q̄ d̄s ē p̄sentia. Q̄ d̄s de se dicit. ego sū d̄s nō ē alī p̄ter
 me. Licet aut̄ h̄ obsecratio sp̄alī d̄rigat̄ ad p̄m̄ p̄ auct̄e p̄ncipū nā
 i fili' ita nos docet orare. Pat̄ n̄r̄ q̄ est ic̄ p̄ q̄ in p̄ncipio canonis
 d̄r. Te q̄ cledicillime p̄r p̄ thm̄ xp̄m̄ d̄m̄ filii tuū d̄m̄ m̄m̄ sup
 plices rogant̄ ac petunt̄. eq̄l̄t̄ cā indiuidue t̄nitati sac̄f̄itū laudis
 offertur. tam pat̄ q̄ filio q̄ ut̄sq̄ sp̄ū. quoz sic indiuisibilib̄ ē maie
 stas. sic adoratio uix q̄ uitas dicit. Si adoratores adorabunt p̄m̄
 in sp̄ū uitate. Nam qui d̄m̄ latigit. uacit̄ adorare p̄m̄. adorat̄ is̄p̄ū
 sc̄d̄ uitate. i. in filio. q̄ p̄r̄ eētialit̄ ē in filio i. fili' naturalit̄ in pat̄e. i.
 sc̄d̄ sc̄s substantialit̄ in ut̄sq̄. sc̄d̄m̄ illd̄. Ego in p̄r̄ xp̄i in me ē. Quia
 p̄ ita p̄t̄ distrete distingui id q̄ d̄r. sc̄d̄m̄ d̄o uiuio tuō q̄ ē. in me
 i. p̄ essentia. app̄etur p̄ noticiā eētialit̄ pat̄ ratione p̄ncipū. Quia
 p̄r̄ a nullo ē i om̄ia sunt ab ip̄o. fili' qui p̄ generationē. sc̄d̄ sc̄s q̄ p̄
 cessionē tā om̄ia p̄ rationē uitas filio qui de se dicit. Ego sū uitas.
 i. de quo dicit psalmista. uitas d̄tra oca ē. uita sp̄ū sc̄d̄ sic h̄etur in
 simbolo. Credo in sp̄m̄ sc̄m̄ d̄m̄ i. uiuificantē. qui exp̄r̄ f. p̄. Totus
 q̄ indiuidue t̄nitatis. indiuisa ē adoratio q̄ p̄ncipalit̄ exhibet̄ in hoc
 sacrificio. De t̄nna memoratioe sc̄d̄ q̄ sit in t̄nna.

De t̄nna memoratioe
 sc̄d̄ q̄ sit in t̄nna

Om̄iunicantes. Secta que sc̄d̄m̄ d̄ictos canones actio nūcupat̄.
 n̄ tota simul ab uno s̄ p̄ncipalim̄ a plurib̄. ex eo q̄ p̄penditur
 fuisse composita. q̄ ter in ea sc̄d̄z memoratio reperit̄. Licet hoc q̄m̄ p̄
 uenit ad laudē i. gliam t̄nitatis. In sc̄da quippe memoratioe sup
 plent̄. qui de p̄mitiū sc̄s de eē uidebant̄ in p̄ma. Verū in ea memo
 ratione q̄ sit an̄. sc̄ctione corp̄s xp̄i postulat̄ sc̄d̄z suffragiū. In ea
 uō q̄ sit p̄. sc̄ctione corp̄s xp̄i sc̄d̄z. sc̄d̄m̄ implorat̄. q̄ nūm̄ an̄
 q̄m̄ corp̄s xp̄i ē. uuiūsalis eēt. sc̄d̄m̄. i. an̄q̄ regnū adueniat ne
 cessariū ē nob̄ in uia sc̄d̄z suffragiū ut meritis eoz xp̄ob̄z diuine
 p̄tectionis muniam̄ auxilio. Si ubi corp̄s xp̄i fuit sc̄d̄m̄. i. ubi reg
 nū aduenit. assequimur imp̄ata sc̄d̄z. sc̄d̄m̄. ubi societate i. partem
 cū sc̄s apl̄is i. martirib̄ h̄eant̄. In uia quippe muniam̄ sc̄s p̄
 fidē q̄ xp̄i h̄unt̄. nos h̄m̄s. nos enī fidē i. sp̄e. illi sp̄e h̄m̄t̄. uerū.
 Nos p̄t̄m̄. sc̄d̄m̄ illi possident̄. brauiū. nos pugnam̄. in uia. illi

trophant in pati. Communiunt q̄. & memoria ueniam aplōz & m̄m.
& p̄cipue glōse uirginis di genitricis marie ut eoz suffragio de fide p̄
ducant ad spem. de studio p̄ducant & p̄ueniant ad b̄n̄uū. de uia t̄r̄sea
n̄ ad patriam. In hac aut̄ commemoracione scōz illud eccl̄a obliat q̄ an
tiq̄tas age. s̄ue uir ut morōnibz suis recolat patriū memoriā. q̄t̄m̄
eoz uirtus suffragantibz. facill̄ obtineat q̄ implorat sic moyses pro
peccante p̄plo it̄cedens. patriū memoriā int̄posuit. Recordare inquit
abraham. ysaac. & isrl̄ suor̄ tuor̄. Sic azarias orasse legit̄ in fornace.
Ne q̄s̄o auitas nuān tuā anob̄ dñe d̄s n̄r̄. p̄ abraham dilectū tuū.
& ysaac suū tuū. & isrl̄ sc̄m̄ tuū. s̄uultū m̄ra patriū in filijs suffragā
tū. Unde cū ezechias diuinū auxiliū postularet audiuit. p̄tega
urbē hanc & saluabo eam p̄ me & p̄ dauid suū meū. & alibi. Ecce ego
stendam regnū de manu salomonis. uerūcū una tribz remanebit
ei p̄ suū meū dauid ut remaneat lucina d̄s suū mei cūctis diebz corā
me i ierlm̄. vñ. p̄ dauid suū tuū nō auitas facie x̄m̄. Et quā ex uni
tate eccl̄e nō ē loc̄ offendi facticiū unitatis. id̄ scōz memorie. Inui
uam̄ in facticio. q̄t̄m̄ in amunione scōz facticiū offam̄. Nā sic
un̄ panis ex multis gr̄is & unū cor̄ ex multis m̄b̄s sic ex multis fi
delibz una cōstat eccl̄a. Sc̄ptū ē enī. Aligenigena nō uelut̄ ex eis. q̄m̄
sc̄a sunt. & id̄ solum illum ad estum hui' agni recipim̄. qui m̄e con
iunct̄ ē domui. iudebz omniē domesticā fidi. ap̄t̄p̄e usq̄ ad plebem.
& p̄plo usq̄ ad publicanū. Quō ū fiat in canone commemoratio scōz
ic aut̄ oportet inquiri ē in canone nulla et̄ro ūf̄ct̄a. d̄m̄
fiat commemoratio scōz & offendor̄. cū int̄ scōs eos magnifice
ueniet̄ eccl̄a. h̄z ad hoc p̄ p̄balit̄ responderē q̄ canon plus fuit edit̄
q̄ memoriā offendor̄ eccl̄a celebrēt. Nā om̄s fere sc̄i. qui commemorāt̄
in canone p̄cellere. Inuestiū ip̄m. p̄ ioh̄m̄ & paulū martellinum
& petrū qui primo successerunt. Eccl̄a uō p̄ t̄p̄a beati siluest̄. cepit
scōz offendor̄ memoriā ueniri. Nā & sedes ep̄ales quibz dispositionē
b̄i petri in singulis ciuitatibz antiquas sunt. cōstat nō in me
moriā offendor̄. s̄ ad honore aplōz & m̄m̄. & p̄cipue b̄e marie uir
ginis uenabilē sūt dedicate. Nā in eccl̄a uenit̄ hystoribz q̄ sc̄s
tonefacius. q̄ q̄t̄ abato gregorio romane urbis ep̄atū tenebat.

Quē in Anticommone ordo
scōz & offendor̄.

sius p̄tibz a fœca cesare impetuit ecclie & tēplū rome. q̄ ab antiquis
 pantheon ante uocabat. a quo eliminata om̄i spurcia. fecit eccliam
 sc̄e di genitricis atq; uirum martirū xp̄i. sanou aut ex eo q̄q; diuinitur
 p̄cessisse q̄ ap̄toꝝ cathalogus nō ita reperit in illo dispositus. sicut in e
 n̄dacionibz euḡlis inuenit. In p̄uobz em̄ edictionibz ut inquit the
 rosimi. nō solū euḡlistaz mutat̄ est ordo. s; & uerboꝝ & s̄n̄iaz erat cō
 fusa cōmixtio. Traditur aut̄ gelasiiū p̄m̄ quinquagesimū abeato pe
 tro canonem p̄ncipaliter ordinasse. s; ut beatus gregorius asserit in re
 gatio scolastico illam orationē exposuit que sup̄ eucharistiā d̄i i seeta.

Anc ḡ oblationē. Due d̄re sacrificiū soli d̄o sic offerendum.

īre sacrificiū soli d̄o sic offerendum.

sunt sp̄s s̄uicitatis. una q̄ soli d̄o debetur. & d̄i lara. & alta q̄ creatis
 impendit̄ & d̄i d̄ula. utramq; sp̄m̄ d̄n̄s detinuit dicens. Reddite
 que sunt cesaris cesari. & que sunt d̄i d̄o. ad latam p̄tinent templa. al
 tara. sac̄dota. sacrificia. & huiusmodi. que soli d̄o sunt exhibenda. qui gl̄ia
 tur in celo uisoz magi. & metuend̄ sup̄ om̄s qui in d̄uatu eius
 sunt. Non enī sc̄is ad honore d̄i. s; d̄o p̄ci ad honore sc̄oz dedicantur
 templa. consecrant̄ altara. sac̄dota statunt. sacrificia off̄unt. ne forte
 si sec̄ agatur nō theosebim s; p̄colata conuic̄at. Hinc ḡ d̄s in lege p̄ce
 pit. Dominū d̄m̄ tuū adorab. & illi s̄iues sc̄i. soli d̄o s̄uicitē adorari
 quis impentes. Diesq; n̄ros. Beat̄ gregorius has tres p̄tiones in
 canone d̄i addidit. uidelz diesq; n̄ros in pace d̄i p̄uic. p̄cū qui p̄ nob̄
 ē d̄it̄ in manū eoz qui pacem odunt. ab et̄na dampnatione eripere
 eum qui p̄ nob̄ d̄pali morte dampnat̄ ē. Et in electoz grege num̄a
 ri. p̄ eum qui p̄ nob̄ deputatus ē cū iniquis. Sit pax p̄ d̄oꝝ. &
 est pax uisoz. pax temp̄is. & pax et̄n̄itatis. Porro pax temp̄is n̄ d̄ū
 credit̄. & bonus & mal. s; pax et̄n̄itatis n̄iq; dabit̄ nisi bonis. q̄
 nō ē pax in p̄is dicit d̄n̄s. De pace p̄ d̄oꝝ dicit psalmista. Zelau i
 padubz pacem p̄ d̄oꝝ uident. adūstet hanc pacem d̄n̄s inquit in
 euḡlio. Non ueni inuic̄e pacem s; gladiū. De pace uisoz dicit ap̄ls
 fruct̄ sp̄s ē caritas. gaudū. pax. patientia. hanc pacem d̄n̄s reliq;
 ap̄lis dicens. Pacē relinquo uobis. pacē meā d̄o uob. De pace tem
 pis ait p̄ba. Quet̄ in diebz eius iusticia. & h̄m̄d̄m̄tia pacis. Hanc pa
 cem incc̄ant̄ p̄t̄ ecclia. Da pacē in quid d̄n̄e i diebz ur̄is. q̄ nō ē

alii q̄ pugnet p̄ nob̄ n̄ tu d̄s n̄r. De pace et unitatis dicit d̄ns ap̄t̄s. Pacem
 meā dō uob̄ nō q̄m̄ mund̄ dat ego dō uob̄is. Hec ē s̄m̄ p̄ph̄am par sup̄
 pacē de qua dicit psalmista. In pace in d̄p̄m̄ dormiā et quiescā. Super
 hanc t̄p̄licē pacē ter oram̄ immissa. Diesq̄ n̄r̄s in pace disponas. Da
 ap̄t̄us pacē in dieb̄ n̄r̄s. Dona nob̄is pacem. ut de pace t̄p̄is. p̄
 pacem p̄d̄ris t̄r̄seam̄ ad pacem et unitatis. Ob̄ h̄ i sac̄dos immissa ter
 osculat̄ altare in principio in medio fine. Designat̄ q̄ fuit s̄ Oblatā
 uam oblationē. Quarta s̄a vii ex duodecim et calicem.
 ad pallo supplantat̄ humane sac̄legum̄ p̄t̄uit. dū filiū dei
 xxx. solis argenteis uendit phariseis in reuoluntate dāpnū qd̄
 incurerat p̄ effusione unguenti. Quare inq̄t nō uendit hoc un
 guenti c̄c. denariis. et datū ē egenis. Dixit aut̄ hoc n̄ q̄ ad eū de ege
 nis p̄t̄nebat s̄ q̄ fuit erat. et oculos h̄ebat. ea q̄ mittebant̄ porta
 bat. Quilibet argenteus ualebat. x. denarios usuales. ita dāpnū
 unguenti q̄ ualuerat. c̄c. denarios. xxx. reuoluntate argenteis.
 h̄ uō dicam̄ argenteos fuisse denarios usuales. dicent̄ q̄ iudas uē
 didit x̄p̄m̄. q̄ si uile mancipiū xxx. denariis. qui sūt decima trecent
 toy denaroy quos ualuerat unguenti p̄ qd̄ despectiue loq̄tur
 d̄ns p̄ p̄ph̄am. Appendunt inquit mercedē meā xxx. argenteis. de
 coy p̄cū q̄ app̄at̄ ab eis. ad designādā q̄ p̄cū q̄ntitatē. quo x̄
 ē uendit̄. sac̄dos facit hic tres cruces. unam sup̄ oblatā. et calicē
 cū dicit. b̄ndictā. as̄c̄ptā. ratā. s̄a. xxx. multiplicationē suscipunt
 a t̄nario. Post modū aut̄ ad designādā uenditionē et redemptionem.
 duas cruces in p̄mit̄ singillat̄. unā sup̄ oblatā. et altā sup̄ calicē
 cū dicit. ut fiat corp̄ et sanguis. Quasi dicit. Illa uenditio fuit
 maledicta. p̄scripta. irita. iniqua et detestabilis. s̄ tu d̄s hanc
 oblationē dignis facē b̄ndictā. as̄c̄ptam. ratā. rationalilē et ac
 ceptabilē. Judas enī dilex̄ maledictionē et ueniet̄ ei. noluit be
 nedictionē et elongabit̄ ab eo. s̄ tu d̄s hanc oblationē dignis facē
 b̄ndictionē p̄ q̄ nos in celestib̄ b̄ndicas. Judas delet̄ ē de libro ui
 uentū et cū nullis nō scribat̄. s̄ tu d̄s hanc oblationē facē dignis
 ad s̄c̄ptā. p̄ q̄ nos electos ad s̄bas. Judas laq̄o se susp̄dit et ep̄atū
 ei alē accepit. s̄ tu d̄s hanc oblationē dignis facē ratā. p̄ q̄ ratū

Signat̄ q̄ fuit s̄ Oblatā
 et calicē.

sit nre salutis pmissu. Judas exit ad pnat. rōd ei scā ē in pōm.
 s; tu d's hanc oblationē facē dignis rōnabile pō rōnabile fiat nre
 salutis obsequi. Judas reddidit mala p bonis. s; odū p dilectioē
 recbuit. s; tu d's hanc oblationē dignis facē acceptabile. pō nos
 reddas acceptos. vel idō sacerdos facit tres cruces. annunt sup
 oblata r calicē qd xpc tā annunt egit cō panē r uinū. accepit.
 bñdix. r dedit. Post modū unā cōe facit spāht sup oblata. qd dicit.
 Commedite h; ē corp' meū. Altam facit sup calicē qd dicit. libite h;
 ē calix nris r sanguis. r scdm hunc sensū recte sub ueritatē. Q' p die
 q' patet. vel pōt q' iudas uendit xpm ad crucifigēdū sacerdoti
 bz scribis r phariseis. Idō sacerdos ad notandū annunt tres ep
 tores. facit tres cōes. annunt sup oblata r calicem cū dicit. Bñdic
 tā. ascriptā. rata. ad notandū uō dūctate uenditorē r uenditū facit dual
 cruces dūctate sup oblata r calicē. cū dicit. ut fiat corp' r sanguis. Petunt
 g' ut d's hanc oblationē faciat bñdictā. ascriptā. rata. r ut eam d'ecret
 ad pter r firmet. inuacionabilem hostiam r acceptabile sacrificiū. ut
 ua uob. r ad uitam salutē. panis fiat corp'. r uinū sanguis dilectiss
 di r dūi nri ihu x. v' orant' ut d's hanc oblationē facē dignetur
 ascriptā. r talē q' dememoria sua nō possit obliuione deleri. r rata. r ra
 lem que debūplacito suo nulla possit mutatione conuelli. ratio
 nabile dū eā s' talē possunt q' diuine rationi. ueniat. Refert it
 rationabile. r rationale. q' rationabile d' q' de ratione pcedit. rati
 onale d' q' utitur ratione. v' ita. Quā oblationē tu d's digneris
 facē bñdictā in omibz. hoc ē cūctio. itam hostiam q' ē q'modis bñ
 dicta. ascripta. rata. rationalis r acceptabilis. Benedicta dicit
 hostia salutaris. i. ab omni causa maledictionis immunis. tam ori
 ginali. quā actuali. tā cūctuali q' ueniali. sicut elizabeth inquit
 ad uignē mariā. benedict' fruct' ueris tui. Ascripta dicit. i. figurit
 r scripturis ueribz designata. tā in agno paschali. q' in manna ce
 lesti tā in ysac immolando. quā in abel immolato. Quā ut inquit
 cohes. hic ē agnus qui occisus ē ab origine mundi. Rata dicit
 quasi nō m'istoria. sic uel q' cessit. ubi noua successit. s; q' pma
 net metūi scdm ordinē melchisedech. Rationalis dicit. quasi

nō peccual' sicut erat legalis que sanguine thaurorū & hircorū nō potat a peccato mundare q̄ sanguine xpo sc̄as emundat ab opibz mortuis. de ceptabil' d̄r q̄ nō illa deq̄ dicit p̄pha. Sactificū & oblationē nolūisti. Et sic dñs ait. non accipiam de domo tua vitulos neqz g. r. h. S; illā de qua dicit psalmista Tibi sacrificabo hostiā laudis. vñ dñs ait. Sactificū laudis honorificabit. Sōdm̄ hanc expositionē recte s̄uūgit. ut fiat corp' & sanguis dilectissimi filij tui dñi dei nr̄i ih̄u xpi. de sacm̄to eucha-

stie nec ad s̄m̄ta s̄m̄ta uticem r̄stie p̄ncipia. iij. accedētes cū ad ip̄m cordium sactificū penet̄nt. quicqz conam̄i exp̄m̄e uix ulli' apparet eē monūta. Deficit lingua. s̄mo disparet sup̄a tū ingenuū. opp̄m̄it intellect'. Quis n. nouit ordinē celi. & p̄met in tione eius intra. S; pulsent' ad hostiū si forte clauis apue dignet'. ut ac cōmodet nob. in panes amic' qui mane nob erunt in hoc iuuuo necessarii. fides enī petit & accipit. Sp̄s q̄rit & inuenit. Caritas pulsat & rapit. Petit & accipit uitā. q̄rit & inuenit uiam. pulsat & rapit uitā. Is enī ē uia & uita q̄ p̄ die q̄ patet accepit panē. de figuris

Figura eucharistie
q̄ collat' d̄uotē testam̄
to.

vinta decima die p̄mi m̄sis eucharistie q̄ p̄cellunt in ueteri que tūc extitit. vi. s̄r passus ē dñs & p̄cedente nocte testam̄to. iudez. xiiii. luna p̄mi m̄sis ad uesp̄am ut legis figuris implever post t̄p̄icū. pasca corpus & sanguis sui sactificū instituit. ecce t̄didit frequētandū. Sic enī fuerat p̄figuratū in exodo. Decima die m̄sis p̄mi collat' unq̄sqz agnū p̄familias & domos suas. & s̄uabit eū usqz ad q̄rtū diem m̄sis hui' immolabitqz eū uniuersa multitudo filioz isrl' ad uesp̄am. & s̄ument de sanguine ac p̄nent sup̄ utiqz postē & sup̄ luminari' domoz inq̄bz edent illū & comedent carnes nocte illa assas igni. & azimos panes cū lactucis aḡstibz. Et p̄ pauca. s̄t enī phase. i. m̄situs dñi. Transitū istū cohēs eug. determinat di cens. Ante diem festū pasche sciens ih̄c q̄ uenit ei hora ut t̄sē ar ex h̄ mūdo ad patē. cū d̄dex̄is suos q̄ in mūdo erant. ifine dilex̄ eos. Et t̄tā cena compleuit ea q̄ h̄uic p̄figurata. Egypt' enī mū dus. extirinator dyabol'. agnus xpc. sanguis agni passio xpi. dñi. aiaz corpa. dñi. cogitationū corda. Hec sanguine tingunt. p̄ passi onis fidem. Illa sanguine tingunt. p̄ passionis p̄mutacionē. figuram

cruas int' & fons opouētes s̄ adūcarias p̄tates. Deuoc̄ carnes agni comedi
 nē cū uisācūto uim corp' x̄ sūcipiunt. Et azimos panes. i. sincera opa cum
 lactuās agstibz. i. amaritudine puē. Sic aut' manna fuit dātū hebr̄is. p̄
 tūstū maris rub' iam sibi hīs egyptiis. sic eucharistia dat' x̄anis p̄ ablu
 tōne baptisimū iam delectis peccatis ut p̄ baptisimū mundemū. amalo. p̄ eu
 charistiam p̄m illū p̄ incolatū uite p̄sentis. sp̄atam paradisi p̄ducit. unde
 recte uariatū appellat' q̄ reficiens inuua deducit ad patriam. Hanc q̄ iman
 na p̄cessit. in eucharistia s̄sumat'. Nam quā h̄let q̄s p̄tē. accipiat to
 tā papit eucharistiam. sic euenit de manna. q̄ neq̄ qui plus collegemat. i.
 plus habuit. nec qui mult' reparauit. repit inuū. Hanc q̄ figurabat
 panis ille celestis. deū sapiēs p̄testat'. Panē de celo dedisti sine p̄tate
 sine latore om̄e delectam̄tū in se manentē. h̄ntē om̄is capus suau
 tate. Quod de se x̄p̄t q̄ exponens. ego sū inquit panis uiuū. qui de celo
 descendi. Iq̄s manducauit ex pane uiuet in eternū. x̄pm̄is q̄ ego dabo
 caro mea ē p̄m̄idi uita. Hinc q̄ ap̄ls ait. solo uos ignorare fr̄es. q̄
 panes n̄r̄ eandē spiritale escam manducauit. x̄m̄is eundē potū sp̄i
 tale biberunt bibeant. aut' de spiritali consequētes eos. petra. pet' i. erat x̄.
 cepit aut' panē. Hunc facticiū ritū. Quē facticiū corpus & sanguis
 melchisedech p̄m̄ legu' celebrasse ostēns. cōmūitū sit i. sp̄e panis &
 panis & uinū erat enī factos altissimi. vñ d̄d inquit ad x̄pm̄. Tuos sac' uini
 dos metūū s̄dm̄ ordinē mel. Facticiū q̄ euglicū. p̄cessit legale nō
 sibi dignitate. s̄ & tēpe sic. ap̄ls plen' auduit in eplā ad hebreos.
 Ido uō panē & panē uinū in facticiū corpus & sanguis sū x̄p̄c̄ illu
 it' q̄ sic p̄c̄tis cibis & potibz. corpari panis cor hoīs cōformat. Hec
 ficat cor hoīs. ita sanguis cor x̄p̄i p̄c̄tis cibis & potibz. sp̄alibz. m̄t
 orē hoīem reficiunt & sagmant. vñ poculū cui m̄ebuanis q̄ p̄clarū
 ē. In hīs enī duobz. plena ē q̄ d̄dit & p̄fecta refectō. sic x̄p̄c̄ respat'.
 Caro mea uē ē cibz. & sanguis meus uē pot'. Panis aut' defuncto
 cō debet unūq̄. de uite. q̄ x̄ semetipm̄. p̄parauit fr̄um̄to. cū ait
 Nisi gnū fr̄um̄ti cadens in terra mortuū fuerit. q̄m̄ solum manet.
 vñ se p̄parat cū dicit. ego sum uitis uera. Porro nec uicē uicē n̄
 gnū fr̄um̄ti. s̄ offerri. nisi ul' exp̄ssimū uinū ul' redactū in panem.
 q̄ x̄p̄c̄ & panē se dicit. & fr̄um̄to se p̄parat. Quia uō ē accepit panem

facticiū corpus
 & sanguis facticiū
 rit' i. sp̄e panis &
 uini.

et calicem in seais ac uenabiles manus suas. et factos exemplo xpi panem et ca-
licem immans accipiens. utriusque parte crucis signaculo benedicit. cum tamen factos
plures simul benedicit oblatas. unam panibus oblatam accipit immans. nam
et unum corpus xpi omnis hominis. dicitur. Panis autem non fermentat. sed azymus
in sacrificium dei offertur tamen ratione facti. tamen et ratione mystici. Sic enim legitur preceptum in
exodo. Primo mensis xiiii. die mensis ad uespam comedetis azyma usque ad di-
em. xx. primam eiusdem mensis ad uespam. septem diebus fermentum non inuenietur
in domibus uestris. Qui comedit fermentum. peribit anima eius ad cetum istius. tam de
aduenis quam de indigenis. manentis habitaculis uestris edetis azyma. Cum
ergo xiiii. die primis mensis ad uespam cenauit cum discipulis suis. agnum pas-
chalem comedit. et utriusque ritus legali cum azymis panibus. et lactucis agribus
constat quod ea hora non fermentum inueniebatur in domibus hebreorum. et ita pa-
nem azymum in corpore sui absque dubio consecravit. fermentum et corruptionem signat
apostolo teste qui dicit. modicum fermentum totam massam corrumpit. ut ergo
nichil corruptum sine corrumpens et totum sincerum atque sincerans in hoc
esse sacramento monstrat non fermentum sed azymum consecravit. Nam secundum
apostolum pascha uestrum immolat et xpc. itaque epulem non in sacramento
malicie et nequicie sed maximis sinceritatis uirtutis. Greca tamen in suo p-
tinares errore de fermento asserunt. asserentes in pasche lune xiiii.
extitisse. in qua uerus agnus est immolatus. ut impleret septuaginta. quod xiiii. lu-
na primis mensis paschalem agnum uellet immolari. Dominus ergo ea die se-
passurum pronostens. in procedente uespera necessitate ductus anticipauit
comedere pascha. et ipse tunc licet potest comedere fermentum et xpi corpus
domini de fermento asserunt. Nam iohannes euangelista testatur. quod in diem
festum pasche ihc cum apostolis cenauit nocte. Dicit et iudeos in pasche
non intrasse prouinum ut non straminarent. sed comederent pascha. Sab-
batum quoque post crucem magnum diem sabbati notat. quod dici non solet nisi
cum sabbato festum conuenit. Et lucas ait. Quod mulieres in pasche
parauerunt unguenta quod eis in die festo facere non licet. Matheus quoque
describit quod princeps sacerdotum et seniores populi disposuerunt xpm
occidere. sed non in die festo ne forte tumultus fieret in populo. Porro que
dam sunt eorum asserzioni non obstant. si tamen fuerint intellecta. Pascha
namque dei dies. sollempnitas. agni et hora. Dies ut ibi. factis quod post bu-

diu pascha fiet. Dies aut festus paschalis erat xv. luna. scdm illud.
 Et in quintadecima sollempnitate celebrabitis altitio dno. na qrtade
 cina no erat sollempnitas nisi ad uespam. Ante diem festu hunc.
 dno pascha cu aplis celebrant. Nam ut inquit matheus. pma die az
 moy accessit ad ihm discipuli dicentes. Vlti uis pareni tibi pascha.
 Et uespere sco discubunt cu. xii. aplis. sicut aut pmiu die azmoy
 determinat dicens. Quado pascha immolabant. Et lucas. In qua nocte
 erat occidi pascha. Constat qd xpc ea die fecit cu aplis pascha qua
 necessario fiebat ex lege scilicet qrtadecima luna pmi mensis adue
 spam. Hoc i mandatum. potit iuenire qd tabulam compoti par
 rit dicitur. Diem magnu sabbati notabant in tribz ebdomadibz qcuqz
 vii. diez no attinget. Nam omis erant sollempnes. si no ad. sicut
 pmi iudant. q ad edendu azima. vii. diebz oportebat eos mundos
 exire. vii. quolibet. vii. diez no potant mtre pmiu ne. itami
 narent. si comedent pascha. i. pascha. ul. noie pasche pstant
 azima designari. Quod aut mulieres die festo parasse dicunt un
 guentiu no ob est. quia no erant sublitia. si sub gra. veritamen
 lucas ait. Quia sabbu siluerit scdm mandatu. si i mandatu erat in
 lege q iudicibz azmoy pma. i. vii. nil opus facent. exceptis hys q
 pntebant aduestendum. Preterea nemo etiam tunc uolentibz e
 mere uendidit. aromata. Na i uariu testat q cu tntissz sabbu.
 mulieres emerent aromata ut uementes ungent ihm. ut q
 nil dubitatis remaneat. lucas reducatu ad marcu ut intelligat
 q mulieres reuertes parauit scdm lucu aromata i unguen
 ta. non tunc. si scdm marcu aut sabbu p tntissz. Qd si longe an
 palant. q frequet audierant dnm in pximo morituru. Nonne
 maria magdalena iam parasse uidetur. xp inspiratione p occupasse
 ministerium unctionis. teste uitate que dixit. mittens hec ungue
 tu h meoqz meu ad sepeliendu me fecit. Et tunc. Sumite illam ut
 in diem sepulture mee seruet illud. q unguentiu qd pus fecerat
 i incepit. postu. illimauit. Porro dispositio sabbu i dispositioni di
 ualere no potuit. qui disposuerat ut ius agnus iudicibz immolare
 tur paschalibz. et sic typicus agnus qrtadecima luna pmi mensis

audens comedebat in nocte ita uer' agnus eade hora discipuli comedere
rent. Veru' si uerū eēt qd' greci de luna credunt. credendum ē tū ma
ritū legis in hoc sicut & in alijs dnm observare. que nō uenit legē solue
re sed adimplere natus de muliere scs sub lege ut eos qui sub lege erant
redimeret. ne forte marian. accusandi qre de legis transgressionē uideris
insidiantib; p̄buis; ut eum qd' transgredere ex mandato legis occide
rent. Non potuiss; letē feruētū cū traditor affuiss;. s; qm rurs'
opponunt. qz cū uitas uenit. figura cessauit & euauit umbra cū
lunē effulsit. Cum g' ad uerū pascha puenitū ē q' p̄cesserant in ty
po cessauit sōm illud. Nouis supuenientib; uet' pietatis. Et ap̄ls
ait. uet' transierunt ecce noua facta sunt omnia. Et itō sicut xpc uerū
pascha sine lactucis agrestib; conficit. sic & rabib; panib; & azimis
ne uetem ritū in nouo sacrificio retinet. ac p̄ hoc nos uideatze do
cet. Nam utriq; parit' erat in lege p̄ceptū. Edent inquit carnes noc
te illa assas igni & azimos panes cū lactucis agrestib;. Sciendū g' q'
nō om̄s antiq; legis consuetudines abiectae ecclā. s; qsdā p̄ uida cōside
ratione retinuit. Vñ sponsa dicit ad sponsū in canticis canticorū.
Omnia poma noua & uetera suauit tibi dilecte mi. Ad huc faciē plene
asidat ne pascha celebret in defectu. Adhuc asiat oleū unctionis &
thuris suauitatis incendit. Adhuc soluit decimas & primicias. Ad huc
h̄t candelabrū thucnas. uestes & uasa. pontifices & leuitas. Nā si ip̄
repudiandū ē acinū qz lex statuit in leuitico ut offerret panes
fermentatos cū hostia gr̄az que offerit' p̄ pacificas. Itē in pentecostē
offerretis panē primiciaz de duab; decimis simile fermentate. Nō sō
lum enī de constitutis legalib; uerū & descriptis gentiliū libūteral'
sumit ecclā. siquit meos p̄e dictū ul' fōm agnoscat & tūq; mulieris
captiue reserat ungues. pilosq; sup̄ fluos. ut ab aliena falcitate
mundata. thalamū uirtutis digna sit inire. Legales g' cōsuetu
dines nō penitus sunt abolite neq; tr̄is supuenientib; sunt de
structe. s; in dūm mel' sunt constitute & mutate. Nam cū deus
cōmmissionē mutauit nō p̄dux' strū. & p̄pucū s; p̄didit melius. &
baptismū. qz circūcisio naturalis ē & p̄pucium nich' ē ut dicit a
p̄ls. s; fides que p̄ dilectionē opatur. At azanū & fermentū penitus

sunt apposita sicut immediata terra. Ad q̄ decebat ut d̄s r̄q̄ s̄ īr̄
 abiceret azimū & assumeret fermentatū q̄ m̄l̄ bonū p̄poneret & azimū
 q̄ bonū maḡ bono maḡ p̄ferret. nec illud ualere putandū ē q̄ dicit ad
 fermentatū de offie q̄ f̄m̄tū utauit suore s̄c̄ s̄i significat quo supue
 niente corp̄ xp̄i de uirginis carne ceptū ē sicut anḡls illi p̄dixat. H̄p̄
 s̄c̄ supuenies uite & it̄ .i. o. t̄. Iobq̄ q̄ ualset̄ exte l. u. f. di trahentes
 fortassis hanc significationē fermti ex illa parabola euaḡlica. Simile ē
 reguū celoꝝ fermti q̄ acceptū mulier abscondit in fame satis cribz
 donec fermentatū ē totū. Na & fermtū manifeste significat tumore
 uteri uirginis & uinculū unionis. Porro multo religiosius illud in
 sinuat q̄ sc̄dm̄ ap̄lm̄ xp̄i de massa peccate corp̄ sine peccato suscepit
 azimū ut uir xp̄m̄ & p̄lm̄ in malicie ul' nequicie m̄t̄ sic nich. sicut
 m̄t̄ fermtū & q̄ in azimo nich ueteris masse ul' alie corruptionis
 inuenit. Nam p̄ fermtū xp̄i & p̄ aqua p̄ls̄ designat̄ sc̄dm̄ illud.
 sicut granū fermti cadens in terra mortuū fuit xp̄m̄ s̄m̄. si aut̄ in
 f. mul. f. aff̄. Et illud. Beati qui seminatis sup aquas. aqua sine
 frum̄to mixta frum̄to designat̄ p̄lm̄ sine p̄d̄ & cōiunctū. Quāquā
 & illud ualeat designare q̄ azimū panis depura massa sine fermti
 officiu. ita corp̄ xp̄i de illibata uirgine s̄i p̄d̄ ceptū ē. Sc̄dm̄ id so
 lian latinis sufficet s̄ ḡros q̄ constantinopolitanā int̄e ul' ec̄c̄am
 multarū hereseon corruptio fermentauit unde nō s̄b̄i hereticos.
 uerum & hereticos p̄ducant. Romanā aut̄ ec̄c̄am sup̄ ap̄lice
 fide p̄m̄ stabili soliditate fundatā nulla p̄s̄us heretice p̄uita
 tis p̄cella p̄uituit cōq̄stare. si illa integra temp̄ fide seruauit.
 q̄ ab ip̄s̄ accepit ap̄ls̄ qui p̄sentiat̄ eam sac̄s̄ instituere doct̄us.
 ec̄c̄lastica ritus regulā docuerūt ab ip̄s̄ q̄ beatis ap̄ls̄ petro
 & paulo quos uiuos h̄nt̄ & defunctos custodit. hunc sac̄ficij ritū
 accepit quē acter̄ inuolabili cultu seruauit. Greci q̄ post d̄ni
 tunicam inconfutilem diuiserunt ut petre diuisionis scandalū
 m̄t̄ponerent sac̄ficij ritū temere mutauē. Quos leo noui p̄ epl̄am
 ad impatore constantinopolitanū directā sup̄ uariis cōfutat̄ hesi
 ty. qui latinos in cetera azimatos uocabant cū ip̄i uerū fermta
 rū m̄t̄p̄entur. Patena d̄i ap̄tendo & con latū & amplū siḡ.

Sup hanc patenam i sup latitudine caritatis sacrificium iusticie debet
 offerri ut holocaustum anime pingue fiat. Hanc latitudine cordis
 habebant apli cu petrus dicebat et si oportuerit me amou t no te
 negabo. Similit' roms discipuli dixunt ip q dñs intulit dicens.
 Ipe quide prompt' e caro aut infirma. H' latitudo cordis au fugit
 ab eis elatuit. cu omis discipuli relicto eo fugerunt. elatuerunt. Et
 to pt suscepta oblatam sacerdos abscondit sub corporali patenam.
 ul' ab altari remotam sub dyaconi recto dyaconum continet inuolu-
 tam. p qd discipuloy fuga ul' latibulu designat. qui unicum sacrificiu
 offerunt relicto xpo fugerunt elatuerunt sicut ipe eis pdixat. Omis
 uos scandalu pacienim in me in ista nocte. Pauciam pastore i discip-
 gent' oues gregis. Postqua aut surrexero pcedam uos in galileam.
 et id' sacerdos dñice resurrectionis annuntians euogiu restituit
 patenam. q' cu sero die illa una ba salloy i fores eent claus' v-
 erant discipuli congregati p metu iudeoy. uenit ihc stans i medio
 dicens eis. Pax uobis resurrexens oues que trepidantes au fugant.
 leuatis oculis in celum. *De tribz q' forme sacrosu iudic' eadem*
 celum. Eia quedā hic commemorant' in canone que nullus
 euaglistay describit. uidelicet eleuatis oculis in celum. Eru testamta.
 multū fidi. Quis q' tante psumptionis extitit i audacie ut hec de
 corde suo temptauit in ipone. Hanc formā istam itoz ab ipō xpo
 acceperunt apli. i ab ipis accepit ecclia. Multa quippe tam de iudis q'
 defis dñicas in miserunt euagliste que tū apli subpleuerunt.
 ut e illud qd apls dicit in epla ad corinthios. uisum e plus qm
 quingentis fribus simul. Dem uisum est iacolo. No uelle me oim
 tanqm aboituo. uisus e rñ uā i mit euaglistas quedā omittun-
 tur ab uno. que subpleunt' ab alio. unde cu res euagliste memo-
 rent. hoc est corp' meum. solus adiecit. q' p uobis tracet. Et cu
 matheus et mar' dicant p multis. lucas dicat p uobis. H' et
 matheus addit in remissione peccoy. ea tñ que addit' in canone. ut
 sunt ex alijs locis euagly comparari. Iohēs enī lazari suscitacionē
 describens. testat' qd ihc eleuatis oculis in celum dixit.
 Pat' grās ago tibi. qm audisti me. Idem alibi dicit. Hec locut'

Iste q' forme sacrosu
 uident' uerba

ē ihc ⁊ subleuatis oculis in celū dixit. Pat̄ clarifica filiū tuū. Si tunc
 oculos ad celum eleuauit ad patrē cū animā lazari reuocabat ad cor.
 quā magis credendū ē qd̄ tunc oculos in celum ad patrē leuauerit.
 cū panē ⁊ uinū in corp̄ ⁊ sanguinē sp̄m dūcebat. vbiq; tū hoc ad
 mān̄ instructionē agebat ut ⁊ nos oculos cordis nō deprimamus
 in terrā. s; eleuatis in celum. si q; orant̄ uolum̄ impet̄e. Gratiās
 agens. Hinc quoq; colligitur unde sacrificiū laudis dicit̄ q; xpc
 grās agens illud instituit. Grās autē agebat nō p̄ se s; p̄ nob̄. ⁊ p̄
 reparationē hominū sic fut̄. Quando xpc confect̄ bñdixit. illi ad plati
 onē istoz ūbz hoc ē cor̄ meū. hic sanguis m̄s. sacerdos. officiat credibi
 le iudicat̄ q; ⁊ xpc eadem ūba dicendo. fecit. Porro quidā dixerunt.
 q; xpc fecit cū bñdixit. hītam. struētes h̄ ordine. accepit panem
 bñdixit. Sub audiendū ē dicens. hoc ē cor̄ meū. s; tunc fregit ⁊
 dedit ⁊ ait. Accipite ⁊ comedite ⁊ ita ait. h̄ cor̄ meū. Prius q; p̄
 lit illa ūba. ut eis uim conficiendi tribueret. De n̄ p̄tulit eadem ū
 ba. ut ap̄los formam conficiendi doceret. Alii uō dixerunt q; ⁊ sacra
 mētū fecit ⁊ formā instituit p̄ bñdictionē cū dixit. hoc ē cor̄ meū.
 intelligentes illam bñdictionē fuisse ul̄ aliqd̄ signū q; sup̄ panē i
 p̄t̄ ul̄ aliquod ūbum qd̄ sup̄ panē exp̄t̄. Quib; uidet̄ illud ob
 scure q; p̄us fregit q; dixit. hoc ē cor̄ meū. ⁊ sic etiam ē credibile
 q; p̄us dedit qm̄ fecit. Hanc diā pot̄ qd̄ xpc diuina fecit ⁊ p̄ea
 formam exp̄t̄ qua posterī benedicerent. H̄c nāq; p̄ se uirtute p̄a
 bñdixit. nos autē ex illa uirtute quā indidit ūbis. *De uirtute corp̄is ⁊*
Cum enī sacerdos illa xpi ūba. *panis uini.*
 pronuntiat h̄ ē cor̄ meū. hic est sanguis m̄s. panis ⁊ uinū in
 carnem ⁊ sanguinē dūct̄ illa ūbi uirtute qua ūbū carū factū est
 ⁊ h̄ in n̄. Quā dicit̄ ⁊ sc̄a s̄. mandant̄ ⁊ creata sunt. qua feminā muta
 uit in statum sal̄ ⁊ uirgam moysi in colubrū conuertit. qua fontes
 mutauit in sanguinē ⁊ aquam dūct̄ in uinū. Nam si ūbū helye po
 tuit ignem de celo ponē. ūbū xpi nō pot̄it panē in carnē mutare.
 Quis h̄ audeat opinari de illo cū nullū ūbū ē impossibile. p̄ quem
 omnia facta sunt. ⁊ sine quo factū ē nich̄. certe manus ē creare q; nō ē.
 qm̄ mutare qd̄ ē. ac longe manus qd̄ nō ē de nichilo p̄ creare. quam

Sicut corpus ⁊
 sanguis ꝑa s; p̄
 panis ⁊ uini.

quod est in aliud transmutare. Illud autem nemo qui dubitet et si aliquis du-
bitabit. Absit omnino. Incomparabilis ^{magis} est quod deus ita factus est homo. quod non desinit
esse deus. quia quod panis ita fit caro. quod non desinit esse panis. Illud per incarna-
tionem semel factum est. illud per consecrationem iugiter fit. Si dixerit aliquis.
Certus sum omnino quod ualet. at non sum certus aliquo modo quod uelit. Ad u-
tatem quod quod Christus panem cum accepisset. benedixit et dixit. Hoc est corpus meum.
Veritas enim hoc dixit. et non uerum est omnino quod dixit. Quod
quod panis fuerat cum accepit. corpus suum erat cum dedit. Panis itaque mu-
tatus erat in corpus ipsius et similiter uinum in sanguinem. Non enim
ut hereticus sapit. sed decipit. ita debet intelligi. quod dominus ait. Hoc est corpus
meum. et hoc significat corpus meum sicut et dicit apostolus. Petrus erat Christus. et Petrus
significat Christum. hoc enim potius dixit de agno paschali quam de aramo
pane. Nam agnus paschalis absque dubio figurabat corpus dominum.
Et panis aramus corpus sincerum. Sicut autem Iohannes baptista. qui dixit.
Ecce agnus dei. per aduictum determinauit. qui tollit peccata mundi.
sic et Christus quod dixerat. hoc corpus meum. per aduictum determinauit. quod
pro uobis dedit. Sicut quod corpus Christi uacat debebat. ita uel demon-
strabat. non in figura que iam cessauit. sed in uirtute que iam aduene-
rat. Sane perigarentur iudei ad inuicem dicentes. quomodo potest nobis
carnem suam dare ad manducandum. Dicit illis Iesus. Amen dico uo-
bis nisi manducaueritis carnem filii hominis et biberitis eius sanguinem
non habebitis uitam in uobis. Qui manducat carnem meam et bibit
habet uitam eternam. Iddem dicit aliam aliam. ut in uirtute. ut non figuratiue.
sed uel intelligat quod dicit. Nisi manducaueritis carnem. et biberitis. non
habebitis uitam in uobis. Et ad maiorem ueritatis explicationem adun-
xit. Caro mea uel est caro. et sanguis meus uel est uerus. Ego uero quod
uita eterna desido. carnem et ueritatem commendo. et sanguinem eius ue-
raciter bibo. Illam itaque carnem quod dicitur de ligno et illam sanguinem
quem sudor in auge. Ego credo corde et ore fateor. quod ipsum dominum.
in me ipsum in hoc sacramento manduco sicut auctoritate qua
dicit. qui manducat me uiuet pro me. non enim cum manducatur
per partes diuiditur. sicut si lacerauerit. sicut caro que uendit in macello.
si ille sitis sumit. et uicem manducat. uiuit manducat. quod si ueritatem

oculis manducatis non moritur qd staret no mouetur xpc eni resurgens
 amotus iam mouetur mors illi ultra no dnabit. Sicut eni uidua super
 tena cotidie comedebat farinam de ydria & oleum de lectico. nec dumi
 nuebat. sic uniuersalis ecclia cotidie sumit & nungit sumit carne & sang
 ne ihu xpi. sicut dicitur spe sacramenti. Sicut qd corp' xpi cotidie mandu
 catu. & tu nec deficit nec decrescit. ita panis cotidie trahit in cor' xpi.
 sicut qm cor' nec p'ficit n' accrescit. Non eni de pane ul' uino materialit' fit
 caro ul' sanguis. sicut maria panis & uini mutatur in substantia carnis
 & sanguis. n' adicit aliquid corpi & tu trahit substantia in corp'. Qd
 erum au p'ces in pres sub tota forma totu corp' existat.

q' totu for' totu
 corp' existat.

an totu in totu. an totale trahat in totale nouit qui facit. Ego q
 residuu e igni comburo. Na crede uident. dicitur p'lemur. Sicut qren
 tis instet in p'bitas. ego salua fide cu concesserim. qd totale panis in
 totale corp' dicitur ita q nulla ps panis trahit in aliquo p'tem corpis.
 reor aut salua fidei maiestate qd ubi panis e. n' dicitur sub tota spe. to
 tum cor' existit. Sicut eni miraculose tam maguu corpus sicut tam
 pua forma concludit. ita miraculose totu cor' in singulis p'tibz conti
 netur. Qd in conuicio qm nungit p'ces species diuidit. sub singul
 p'tibz totus e xpc. tot' in magno. totus in p'uo. tot' in integro. tot' in frac
 to. Sicut tu qd dicitur aquibz da. quia qm diu species panis integra p'leuat.
 sicut tota specie totale corp' existit. ubi uo diuidit in singulis diuisionibz
 incipit ee totum. sicut in speculo diu e integrum. una cu in specientis
 apparet ymago. sicut eo fracto. tot apparet ymagines. quot snt in eo
 fracture. Porro cu ds illa uirtute libis. studerit ut ad platione eoz coe
 dniciu incipiat ee sub spe sacra n' illa liba pferantur in fractionem.
 diligenter attendat & ipi respondeant. unde corp' xpi q ante fractione
 no in singulis p'tibz erat totu. sicut sub totali spe totalit' existebat. p'
 fractione in singulas p'tes qdammodo secedit & incipit ee singillatim
 in singulis q integrit' erat in integro. Licet aut corp' dniciu sit i
 locale. querit' cu utru in factu sit locatu localit'. i. utru faciat loca
 lem distantiam. & an habeat sicut localem ubi dici debeat. q iacet
 aut sedet. aut stat. sicut talia multa sta p'sentia articulu possent inqri
 que melius e intacta relinquere. qm temere diffie. Nam bestia

diffinis

que tetigit montem lapidabat. Luc' in talib' ita ratione vultesse quam ra-
 tionem excedere. ne forte q' absit ossa regis idumee' redigant' in cinerem.
 Regit. Solet amultis inquiri s' a paucis **De fractione.**
 intelligi quod xpc' in mltis & quid sacerdos in altari frigit. fuerunt
 qui dicunt qd' sicut p' sectione uia panis remanet accidentia. sic uia
 panis substantia. q' sicut subiectu' no' pot' subsistere sine accidentibus.
 sic accidentia non possunt existere sine subiecto. qm' accidentis esse no' e'
 aliud qm' in esse. s' panis uinum substantias pmanetib' ad platione'
 illor' uitor' cor' & sanguis uacit' incipiunt esse uolles ita q' se esse accide-
 tib' utriusq' uel suscipit panis & caro. uinum & sanguis quoz altm' p-
 bat sensus reliquu' credit fides. h' dicunt qd' substantia panis fran-
 gitur & alterit'. inducentes ad hoc illud q' dicit ap'ls. Panis quem
 frangunt. Et lucas vna salbi. cu' ad frangendu' pane'. h' facile solunt
 questione' illam que querit' quid amure comedere cu' faciant' comodi-
 tur. Comedent enim scdm' illos qm' panis substantia sub qua corp'
 xpi' mox esse desinit. Porro qualem significandi modu' h't nom' accide-
 tis in philosophia facit tate talem existendi modu' h't accidentis in
 teologica ueritate. Na' sicut h' nom' album significat accidens in subiec-
 to. i. accidentia sed hoc nom' albedo significat accidens sine subiecto. i.
 existentia. sic ante sectione' accidens e' in subiecto qm' existit in alio. s'
 p' sectione' accidens e' sine subiecto. qm' existit p'se. Transit eni' substantia. s'
 remanet accidentia. nec di' accidens in uel p'cipu' s' accipiendu' e' in
 uel nois. sicut eni' in substantia corpus e' uel forma corpus no' uidet' sic
 ibi forma panis uidet' ibi s'ba panis no' e' nec alius e' ibi panis n'
 caro x' que noie panis alii designat' iux' qd' d'ns ait. Panis que'
 ego edo caro mea e' p'mundt uita. Et ap'ls. Quociens cuq' mandu-
 cabitis p'me huc. & calicem bibetis. morte' d'ni annuntiatibus donec ue-
 niat. no' eni' delect' q'rere natura' ingra' neq' consuetudine' miraculo.
 no' soluant' accidentales. itum & uales p'petates remanere uident'. ut
 panitas que faciendo fame' expellit. & uinitas q' faciendo sitim
 extinguit. Dicant' q' qd' forma panis frigit' s' corp' x' sumitur. &
 comedit' ea que notant corruptione' referentes ad forma' panis. ea u'
 q' notant acceptione' ad corp' xpi'. Bregari' quia suspectus habet'

de heresi. ne remaneret augustinus sibi herba. ad maiorem explicationem coram
 nicolao ipse multisque presbiteris confessus panem et uinum que in altari
 ponuntur. Post consecrationem non solum sacramentum sed etiam ipsum corpus et
 sanguinem christi esse et sensualem non solum sacramentum sed et in uirtute manibus
 sacerdotum frangi et trahi et fidelium ^{dentibus} atteri. Non autem corpus et uinum impletur di-
 uinitate. ut dicitur in lacerat. cum sit immortale et impassibile. In quo re-
 fiat fractio. ut ait beatus augustinus ostendit dicens. Quando christus man-
 ducatur. reficit non deficit nisi quia manducantur partes de illa faciente et quod
 in sacramento sic fit. Nam christus carnalem sensum discipulorum redarguit. qui
 putabant carnem eius sic aliam diuidentem per partes et morsibus lacerandam.
 dicitur autem forma panis non que sit sed que fuit. sicut dicebatur.
 Symon leprosus non quod talis existeret. sed quod talis existerat antequam
 a domino curaret. Si uero dicitur quod amure comeditur. cum sacramentum con-
 ducitur. ut quid accedat cum sacramentum crematur. respondendo dicitur quod sicut mi-
 raculose substantia panis. dicitur cum corpus dicitur incipit esse sub
 sacramento sic quodammodo miraculose reuertitur. cum ipsum ibi desinit esse. hic
 ostente miraculo. falso tunc arguuntur a coniugatis. sicut alibi falso
 dicitur a aduersariis. Est enim hic calor et sapor quantitas et qualitas. cum nihil
 attulerit sit coloratum aut sapidum. quantum et quale miraculum quippe
 uincit naturam. elegi detrahit dispensatio. Hanc in natura dei est trinitas
 personarum uidelicet pater et filius. In hypostasi filii est accidens in substantia
 a substantia inaccidente. *Quomodo dedit corpus in cena.*

ueri solet. quale christus corpus suum dedit in cena. mortale. animor-
 tale. passibile. et impassibile. ac ea que ad hanc pertinent questi-
 onem. ideo diuina sacramenta magis uenienda quam discutienda pro-
 fiteor. simplicitati fidei ratius sufficere si dicatur quod tale dedit quale uo-
 luit. Et rursum quale dedit ipse nouit. fuerunt tamen qui dicunt. quod
 sicut ideo ipse uacans erat qui dabat et qui dabatur. ita in eo quotquot
 dabatur erat passibilis et mortalis et impassibilis. Sicut uisibiliter
 gestabat et inuisibiliter gestabatur. inuisibiliter inquit quantum ad formam
 corporis. non quantum ad spiritum sacramentum. Nam in eo quod gestabat quod erat.
 hoc apparebat. In eo uero quod gestabatur quod erat. ipse non uidebatur
 quia forma panis et uini ualebat formam carnis et sanguinis.

Ne dedit cor-
 poris.

Hic est uerus ille dauid qui coram achis rege geth manibus suis ferebatur.
quoniam agitur immortalis datur incorruptibilis edebatur. Huius profecto non
cedunt posito quod per aliquod sacrificium per diuinitatem mortis et resurata fuisse. idem
corpus simul uacebat mortuum in sepulchro manebat uiuum sub facia
morte. In ana crucis patiebatur. et sub forma panis non ledebatur. Sed
quoniam incredibile uidebatur ut secundum eandem naturam simul esset im-
mortalis et mortalis quod tamen congruebat ei secundum eandem personam. fuit
erunt alii qui dixerunt quod christus mortalis utique fuit sed uoluntate non neces-
sitate. In eo quippe quod immunus ab omni culpa liber erat ab omni
pena ut nichil morti dederet pro eo quod peccati nichil haberet. Sustinuit tamen
sponte mortalitatem quod mortem sustinere uolebat quod si mortalitatem non
sustinuisset suscepisset omnino mortem non potuisset. Iudas accepit eu-
charistiam et dedit discipulis suis. Dubitari solet utrum charistiam an non.
Iudas cum aliis accepit eucharistiam. Lucas ostendit iudam
non fuisse cum aliis qui statim post calicem radiorum memorat
dicens. Hic calix noui testamenti meo sanguine qui pro uobis effun-
det. Ecce manus identis me mecum est immensa. Quotquot autem int-
fuerunt eucharistiam accepit marco attestante qui ait. Et bi-
berunt ex hoc omnes. iuxta quod christus ipse precepit testante mattheo qui
ait bibite ex hoc omnes. Et tunc iudas non int-fuisse probatur. Nam
secundum matheum statim dicit ihesus bibentibus calicem. Non bibam am-
m de hoc genuine uitis. usque iudicium illum cum illud bibam no-
uum in regno patris mei. Iudas ergo non aderat qui cum bibentibus in
regno futurus non erat. Bibentibus quoque nullum excipiens ait. Pro
uobis effundet. Sed aliorum multos excipit cum inquit. Pro multis
effundet in remissionem omnium peccatorum. Unde secundum iohannem christus cum
dicit illis apostolis. beati eritis si feceritis ea. statim excipit non de omnibus
dico. ego scio quos elegerim. Et iterum. vos mundi estis. sed non
omnes. Quid ergo nobis est in hoc casu tenendum. Illud forte sine
iudicio aliorum quod iohannes insinuat quod cum iudas accepisset buccel-
lam exiit continuo. Erat enim nox christus autem post alios cibos et
didit eucharistiam. Quod autem lucas post calicem memorat
editionem per recapitulationem potest intelligi quia sepe fit in sacra

Iudas accepit eu-
charistiam an no.

Scriptura ut quod dicit scilicet sicut matheus bi
 duo ante pascha contemorat alabastru unguenti qd scdm iohem ante
 sex dies pasche mulier effudit in domo symonis leprosi. Concesso tñ qd
 iudas accepit eucharistiam qd expostor pleriq concedunt. quædñ
 ē qua ratione medic salutaris medicina datur egrotis quam ei sciebat
 ē mortiferam. Sciebat enī qd qui manducat indigne iudiciū s man
 ducat. in ut suo doceret exemplo qd sacerdos nō debet illi cōmunionem
 negare cui crine si s sit notū nō tñ ē ecclie manifestū. ne forte nō
 sit conepor si pditor unde cauti reputur in canone. Non phibeat dis
 pensator pugnes die manducare s moveat exortorem
 timere. Si uia si nich ē q melius ualeat respondi. Porro cū unū malū
 sit reddi suspectū de cōpū qm cōmunitē cōmen. i de duobz malis cū altum
 urget unū sit eligendū. Cū dicitur sacerdos nō neget eucharistiam
 criminoso qntā unū malū uicinat. ut manus euitet. ut reddat suspectū
 ne manducet indigne. Sane cū nemo debeat unū mortale cōmunitē ne p
 xpus aliud mortale omittat. eligendū ē potius sacerdoti nō p dēre pecca
 torē quā ut ille nō peccet. si ille potius debet elige ut abstinēdo reddat
 suspectū. quā cōmunicando manducet indigne. Si uero querat utriū xp̄c
 ad bonū. ad malū eucharistiam uide tradidit. et quidē nō uidentur
 ad bonū dedisse. ne sua sit intentione fraudat. qui testante ip̄ha fecit
 unūca que uoluit. iudas enī nō ab omī s ad malū accepit sed nec
 ad malū dedisse uidentur. qd xp̄c nō ē auctor maloz. s ultor. In respondi
 uerissime pot qd si ip̄posito intentionē deuotet uel effectū cū dī. dedit ad
 malum. falsa est ip̄positio. Si aut cōsuetudine unūcat uel effectū. est uā.
 Quia uero xp̄c bucellam intinctam iude porrexit. cōstitutum est ab
 ecclia ut eucharistia non denur intincta. Cōstitutum ē nichilominus
 i pheresi extirpanda que dogmatizatū xp̄m sub neutra sp̄e totum
 existerē. s uicariū simul existē totum. Nec debet intelligi quod sub bu
 cella panis intincta. xp̄c eucharistiam dederit proditori. P bucellam i
 nunctam atq porrextam. suū deiq traditorē exp̄ssit. i fortassis p pa
 nis intinctionē illius significat fictionem. de quibz modis edendi
 capite i manducare. nō est intelligendū quod eucharistiam
 sūptam corp' de manu dñi sibi discipuli ministrarent. s qui con

In duobz modis dedit
 eucharistiam

secravit idem et innotuit. ac si diceret. Commendite comedite utique hunc
sacramenti amestione insinuans. Duplicit enim corp' xpi commendit. quia
duplicit intelligitur. idum qd' de ligno traxit. et in cruce pendit. et in
sticu qd' est ecclesia xpi spu uegetata. De uo corpe dñs ait. Hoc e corpus
meu qd' p uobis tradetur. De mistico dicit ap's. vnus panis et unum
corp' multi sunt. Verum corp' xpi commendit sacramentalit' et sub specie
panis aut' commenditur spualit' in fide sub spe panis in fide cordis.
De amestione sacramentali dñs ait. Accipite et comedite hoc e corpus
meum qd' p uobis tradetur. Et facite in meam commemorationem.
Hoc in tam boni qm' mali corp' xpi manducant. Et tunc comedunt
ad salutem mali uo comedunt ad iudicium. Nisi enim et mali corp' xpi
manducarent. non dixisset ap's. Qui manducat indigne iudicium
s' manducat. no' diuidens corp' dñi. Nam iudas cu' alijs eucha
ristiam edicitur accepisse. De spualit' amestione dñs ait. Nisi man
ducaueritis carnem filij hominis. et biberitis ei' sanguine no' habebitis
uitam in uobis. Hoc modo corpus xpi comedunt tibi tunc. vñ. Qui
manducat meam carnem. et bibit meu' sanguine in me manet. et ego i
eo. ut quod paras dentem et uentrem. si ede et manducasti. Qui man
ducatur. qui credit in xpm. comedit xpm. qm' in corpatur xpo p fidei
. i. m'bu' eius efficiat id' in uitate corp' eius. firmit' solidatur. Alibi
qd' manducatur. in corpatur. et qd' manducat in corp' ad. vtrūq' modit
eligendi. xpc' insinuat ubi dicit. Sp' est qui uiuificat. caro no' pro
dest quicquid. quia caro xpi nisi spualit' manducetur. non ad salute
h' ad iudicium manducatur. Quid fiat de corp' xpi qm' est con
fili' i' otallis adhuc cogitatio pulsat animu' querens quid
fiat de corp' xpi p qm' sumptu' fuit et comestum. Tales sūt
cogitationes mortalium ut uix quæst' uelint. in his maxime que
querenda non sunt. Audi ositum sapientis. Altiora te ne quæsieris.
et fortiora te ne scrutatus sis. h' que pcepit d's illa cogita semp.
in plurib' opibus eius ne sis curiosus. Inid' q' corp' in celo
queratur. ubi xpc' est in dextera d'i sedens. ad temp' tam' p'sentiam
exhibuit corpalem. ut ad spualit' p'sentiam mutaret. Cum sac
mentu' teneretur. commenditur et gustatur. xpc' corpali' ad est insu

q' fiat de corp' xpi
v' malit'

intactu & intacte. Quam diu corporalis sensus afficit corporalis sensus & presen-
 tia non auferitur. Postquam autem incipiendo sensus deficit corporalis. deinceps
 non est querenda corporalis presentia si spiritalis est retinenda. Differen-
 tiatione completa. xpc de ore dicit ad cor. Melius enim est ut procedat in
 mentem quam descendat inuentem. cibi est non carnis. si. mune. ve-
 nit ut comedatur non ut consumatur. ut gustetur non ut incorpetur.
 Ore comedatur. si stomacho non digerit. Reficit animu si non reficit in-
 secessum. Illud qd sane debet intelligi qd dñs ait. Omne qd in os intt.
 inuentu vadit. & in secessum emittit. cu constet illud dictum fuisse
 non de spiritali cibo si de corporali uidelicet carnali. Quod si forte secessus
 aut uomit. post solam eucharistie pceptione euenit ex accidentibz
 & humoribz generat. tunc interdum humores absqz aulibet cibi ma-
 tia. ul' effluat in secessum. ul' emittantur ad uomitum. Cum ergo
 post dispensationis officiu aliquid itato sentit. in hoc qd spes ad p-
 petarem sensu famulari. ut uitas similitudinis ubiqz fuerit.
 nam in quo similitudo deficeret in eo sacm̄tu non eet. si ibi se pro-
 deret. & fidi locum auferret. neqz tam crederet si uidetur. quod ita
 fieri non oportet. Itaqz qnta ad nos sicut corruptibilis cibi similitu-
 dine. si qnta ad se non committit in uolabilis corporis ueritatem.
 spes quidqz corporali maculat. si ueritas nuqm̄ corrupit. aut
 inquinatur. Si quido tale quid uideris uoli timere tibi. si esto sol-
 licitis tibi. Si uis querat utru xpc localiter descendat de celo uel
 ascendat in celum cu exhibet aut subicit presentia corpalem. an
 alit incipiat ul' desinat ee sub spe sacm̄ti. Respondeo non oportet nos
 in talibz nimis curiosos existere. ne plus qm̄ possunt presumamz.
 Salubre uisum dedit aplos. Noli plus sapere qm̄ ois. si sapere ad
 sobrietate. Ergo uestro quom̄ xpc accedit. & quom̄ recedit ignoro. No-
 uit ipse qui nichil ignorat. Quia fiat cu substantiano.

b. de est corp' meum. Si ad platione istoz uloz hoc e corpus
 meum. panis mutat in corp' & ad platione illoz uloz hic
 est sanguis meus. unu mutatur in sanguine. cum pus pferat
 tur ita uba qua illa. pruis qd panis mutat in corp' qd unu in
 sanguine. si quid qd corp' e sine sanguine. ul' sanguis e sine corp'.

qm̄ fiat r̄uio
 ita r̄uio

Propterea dicitur aliquibusdam. quod cum totum est dictum. totum est factum. nolentes uel
non ualentes ipsius conuersionis determinare momentum. alii uero dicunt.
quod licet ad plationem precedentium panis antea mutatur in corpus. et ad plati
onem sequentium uinum postea mutetur in sanguinem. nunquam tamen est corpus sine
sanguine uel sanguis est sine corpore. sicut neutrum est anima. Sed sub forma
panis existit sanguis in corpore. per mutationem panis in corpus. et con
tra. non quod panis in sanguinem uel uinum in corpus. sed quod neutrum
potest existere sine reliquo. Sed queritur quid demonstrauit Christus cum dixit.
hoc est corpus meum. non panem. quia de pane non uerum erat quod corpus eius ex
isteret. nec corpus quia non dum prouiderat illa uerba. de quorum platione pa
nem mutauit in corpus. Quid ergo. Similis obiectio fit analogis cum dicitur.
hoc est mortuum uinum. posito quod in platione subiecti sit uinum. et pro
latione predicata sit mortuum. Sed quantum distat oriens ab occasu. tamen re
fertur in miraculum et naturam. Ab huiusmodi questionis uinculo facile se
absoluit qui dicit. quod Christus tunc fecit cum benedixit. Iudaeus opponit
de sacerdote qui consecrat tunc. cum illa uerba pronuntiat. respondetur
quod nichil demonstrat. cum illis uerbis non utatur enuntiatuue sed recita
tione. Quae admodum cum ait. Ego sum uitis uera. Ite. Ego sum lux mundi.
et alia innumabilia. Sed rursus queritur quid demonstrat cum dicit.
manducate ex hoc omnes. Licet hoc in nullo uel. euangelistarum legatur de
corpore. sed tamen de sanguine. Bibite ex hoc omnes. cum enim panem fregisset.
si demonstrabat aliquid sanguinum. illud debeant omnes comedere. cum sin
gulis singula distribuere. Si dicitur demonstrat corpus non potest ex
illo. sed illud comedere. quod corpus non manducatur per partes. sed integrum
sive secundum regulam dicitur intelligi quia frequenter facta scriptura uidetur agi de
uno. cum agatur de diuisis. ut est illud. benedixit. fregit. dedit. Bene
dixit panem. fregit formam. dedit corpus. Et quod in dicitur. manducate ex
hoc omnes. pronomen ostendit integrum corpus. et propositio inuit formam
diuisam. nam sola forma per partes diuiditur. et totum corpus integrum ma
ducatur. Simili ratione potest intelligi quod subiicitur. hoc est corpus meum. illud quod
preterea sub hac forma. De forma uerborum. non est inueniendum
uenitur uerum additio uel subiectio. transpositio. uel mutatio. si forte
fiat in illa forma uerborum quoniam Christus expressit effectum consecrationis

De forma uerborum

impediat. Et si dicitur addendo hoc est corpus meum quod assumptum de ligno vel
 trahendo hoc est corpus aut disponendo hoc est corpus meum vel imponendo
 quod dicitur hic utique corpus meum. Siue mutando. hic est corpus ihesu. Hanc fecit
 ob hoc quod in veritate si ipse se in finitatis misant questionibus. Huius itaque
 primis quod quicquid magis subicitur animi quod edificent illud per se sciat.
 quod siuit peccat. qui quolibet horum quilibet acceptavit maxime si for
 mam intendat mutare vel heresim introducere quod forma verborum quam
 ipse expressit. per omnia debet illibata suari. quoniam secundum philosophum nota
 et verba transposita idem significat si utile per mutale incedit. *utrum pa*
nis cum panis transubstantietur in corpus christi aut transubstantietur in ipsum.
 utique rationali spiritu animatum videtur quod panis transubstantietur
 in hominem panem ratione transubstantiat in christum non in creaturam quod ipse
 deus secundum naturam humanam secundum quam tamen panis transubstantiatur in ipsum.
 Nam sicut ipse deus manducari quoniam in corpore eius commutat. Ego sum magis
 panis vivus qui de celo descendi et panis quem ego dabo caro mea est
 pro mundi vita. ipse ergo et seipsum et carnem suam nomine panis appellat. ut ostē
 dat ex hoc quod panis sicut in eum mutat in carnem ipsius ita vice mutatur in ipsum.
 Ego tamen sicut malus ita pariter et in hoc divina sacramenta magis venianda
 quam discutienda profiteor. Scriptum est enim. Non comedetis ex eo crudum
 quod nec coctum aqua et assum igni. Et secundum unam inferentiam non sequatur
 quod si panis transubstantiatur in corpus humanum id est panis transubstantietur
 in hominem quod homo si homo per se est corpus. *De modo transubstantiationis.*
 verum autem utrum ante consecrationem sit concedendum panis erit corpus
 christi post consecrationem id quod fuit panis est corpus christi. Quod inde vi
 detur quoniam qui sacerdos fit erit sacerdos et quod sacerdos est sacerdos. Similiter
 quod corpus fit erit corpus et quod corpus est corpus. Quis enim dixit quod hoc sit illud
 si nunquam hic erit illud. Tradit et Augustinus ante consecrationem esse panem et
 unum quod natura formavit post consecrationem verbum carnis et sanguinis quod benedic
 tio consecuit. Et Ambrosius in hec verba. Quod erat panis ante consecrationem
 iam est christi corpus post consecrationem. Nam si et panis nec erit corpus christi.
 nec aliud panis itaque nichil erit. et ita panis in maculat. ergo nec christi
 corpus fit nec aliud. Si vero dicatur quod panis erit corpus christi. statim infer
 tur ad fore corpus christi quod nec fuit natum nec passum si mortuum si sepul

ut panis transubstantietur in christum.

De modo transubstantiationis.

tū demonstratis quoque diuisis panibus oportebat concedi quod hoc aut
erant idem tūc sunt idē. hoc quod fiet illud. Sicut si hoc erit autem est
corpus ihu hincipiet esse corpus ihu. Si ergo aliter erit hincipiet esse corpus ihu quod est corpus
ihu quod est per se impossibile. prout si id quod fuit panis est corpus christi prout
corpus christi vel fuit panis vel est diuisa in unum talia possunt inferri.
que per se autem discordant. Et hinc talia quod sunt presentia articuli magis
ut hinc quoniam ualere possent inquiri non omnes quid dicitur quod ratione de
panis mutari vel conuerti seu transubstantiari in corpus christi quod corpus christi
se esse accidentibus loco panis incipit esse. Sic de agrammaticis quod a
mutari in e. cum absentia format per se. ago. egi. quod loco hinc lita a.
ponit hec lita e. Quia autem ex parte dicitur quod ipsa panis essentia uel
mutatur in corpus substantia si redigitur panis in nichilum. quod desinit
esse quod non fuit. hinc mutatur in aliud quoniam incipit esse quod non fuit. fit autem
ipsa conuersio non secundum unum sed secundum rationem quia nequaquam
essentia ea essentia in augmentum accedit ut per id quod accedit manus aliquid
fiat. sed id quod accedit fit unum cum illo ad quod accedit non corpus accipit
esse panis. hinc panis accipit esse corpus quod panis cessat in corpus non corpus
in panem. Cum ergo concluditur quoniam aliquid erit corpus christi quod nec fuit
natum nisi passum si relatio fiat ad predicatum est falsum. si uero fiat ad
iectum est uerum. Si uero non peruenit ergo corpus christi non fuit natum nisi passum
sicut non sequitur. aliquid est pater quod nec genuit nec spauit. ergo pater
nec genuit nisi spauit. Quod autem inferitur hoc et illud erunt idem hoc ergo
fiet illud. non peruenit. hinc ita recte inferretur. hoc ergo fiet illud. quod erit
illud. Sicut pater et filius sunt idem non tamen pater est filius. hinc quod est filius. hoc autem
hoc erit illud. nunquam tamen erit unquam. hoc est illud. quoniam hoc desinit esse hinc
incipiet esse illud. Sicut sanus erit egrum nunquam tamen erit unquam sanus
esse egrum. quod sanus desinit esse sanus incipiet egrum. Aliquid quod fuit
panis fit corpus christi non tamen corpus christi est quoniam id quod fuit panis est aliud.
quoniam id quod fuit panis est aliud omnino quoniam fuit. hinc corpus est idem
omnino quod fuit sic inquam quod fuit salus est paulus non tamen est
paulus inquam quod fuit saul. Quod enim secundum naturam contingit
in accidentibus. hoc secundum modum accidentis accidit in naturis. Est autem du-
plex iudicio substantialis uidelicet et formalis. nam sicut alii forma

concreta sine substantia sic in eadem substantia concreta sine forma non
 magis utraque cum utraque cum alia. Substantia uero quaeque, autem in id quod fit et non
 erat. ut uirga moysi in colubum. tunc forma dicitur cum substantia. quaeque dicitur
 in id quod erat et non fuit. ut panis in eucharistiam. tunc substantia dicitur
 sine forma. Sed desinamus scrutari scrutum quoniam per scripturam maiestatis
 operum agitur. accedit homo ad cor altissimi et exaltabit deus. Sic ineffabilis
 enim est illa unio quia panis fit caro. nec tamen ita panis dicens est in
 carnari. cum panis sit caro sicut uerbum de incarnatione. quod uerbum caro
 factum est quod carne. et superfluum non transiit in carnem. Sed panis desines
 esse quod erat. ita fit caro quod transiit in carnem non assumit carnem.

In illi in licet sub altissimo quod sumatur. Quia eucharistia sub duplici
 utriusque id est corporis et sanguinis utraque species offertur. quod dicitur.
 et neutrum superfluum. ut ostendat quod Christus humana natura tota assumptus
 sit ut totum redimet. Panis enim refertur ad carnem et uinum ad animam quod uinum
 sanguine operatur in quo sedes anime est unde legitur in leuitico. anima carnis
 in sanguine. Moyses quippe testatur quod caro pro corpore sanguis autem of-
 fertur pro anima. Quo circa panis et uinum in sacrificio offertur quod ualeat ad unio-
 nem anime et corporis. ne si sub altissimo tamen specie sumatur ad altissimum tamen putaretur
 perire salutem. Et quoniam sub specie panis et sanguinis sumatur in corpore et
 sub specie uini corpus sumatur cum sanguine. tamen si sanguis sub specie panis et
 corpus sub specie uini bibitur aut comeditur. quod sicut nec sanguis comeditur.
 si corpus bibitur. ita neutrum sub specie panis bibitur aut sub specie uini com-
 editur. quod si accessibile uideatur quod corpus bibendo uel sanguis come-
 dendo sumatur. Est ergo modus sumendi carnem et sanguinem quo neutrum man-
 duatur aut bibitur. utrum panis sit uinum uel uinum sit panis ualeat
 edere utrum panis sit uinum uel uinum sit panis consecrari.

non dico debeat. sed ualeat consecrari. Quia enim ad consecrationem illorum rituum.
 hic est sanguis uini uinum in sanguine si post consecrationem illorum et
 ante consecrationem illorum impedimentum accidat sacerdoti quoniam procedere ualeat.
 uideatur quod panis sit mutatus in carnem uinum in sanguinem non mutato.
 Quid iudicabitur in hoc articulo faciendum. an alii sacerdos totum repe-
 teret a principio et sic super panem uerbum dicitur an ab eo loco tamen in-
 piet. in quo sacerdos ille dimisit. et sic diuidit multum unitatis.

*eucharistia sub dupl
 a spe offertur.*

*ut panis sit uinum uel
 uinum sit panis ualeat
 consecrari.*

De hoc ita statutū legitur in concilio toletano. Censumū uenire ut
a sacerdotibus missam tēpe sacra missa consecrantur si egritudine accidit
aut libet euenire quo ceptū nequeat consecrationis explere missam.
sit libum epō ul' pbro alteri consecrationē exequi cepti officij. ut
pcedentibus libent' alij p' complemento succedant. Porro cū int' thelo
gos de tēpe consecrationis sit diuisa sententia quibus dicentibus q' cū totū ē
dicitur totū ē factū. alijs autē dicentibus q' panis mutatur ante in corp'.
& postea uinum mutatur in sanguinē pleriq' affirmant q' alius sa
cerdos consecrationē repetere dicitur atq' p'ficere ut dicit auctoritas. nō dicit
utrum q' nescit' ē factū. verū ne illa fiat ita ad ul' diuisio sac
ramenti nec aliq's scrupulus erroris ul' dubietatis remaneat. cōsiliū
& utilit' iudicat' ut illa talis oblatio studiosissime recondatur. & super
alia totū officij celebretur. Si uinum inueniri nō possit ul' aliquo
casu defuerit. q' ut uinum uacitate cogere ul' int'cedente sola panis
matia possit in eucharistia. Secū sic sub sola spē debet eucharisti
a referuari. Si uero sane qui dicunt q' cū uinū & elementū nō efficiat
sacramentū. nec forma uinū si matia rer' q's xp̄s exp'isit mutari pot
sue dimidiari. cū utriusq' sit de substantia sacramenti q' sicut uinum
sine pane sic panis sine uino. vñ siue aq' uino mutatur
in calicē. siue ordinem p'finito formet' in panē. sic neutrum p' se.
sic neutrum cū alio cōsubstantiat' in carnē. aut mutatur in sanguinē.
Nā si panis sine uino. ul' uinum sine pane dicitur in sanguinē aut in
sanguinē carnē. in his itaq' regionibus in quibus altitū inueniri nō
potest. licite possit altitū sine uino. Secū. sicut enim ignorācia quā
necessitas. ul' negligentia q' difficultas excusant. alij uero dicunt
q' cū xp̄s p'us dixerit panē in carnē. & postea uinum mutauit in
sanguinē. sicut euēgelice lectionis textus ostendit. & sine uino pa
nē & sine pane uinum consecrari cōtingit. Grauit' tū offendit qui negli
gent' aut ignorant' altitū sine uino p'mittit. grauit' qui scienter
aut sponte maxime si formam intendat mutare aut heresim intro
ducere. Quid q' faciendū ē sacerdoti si post consecrationē uinum compar' p'
tulerit. dicunt quidā q' uinum apponere debet. & sup' illud solum consec
rationē repetere. alij dicunt q' apposito uino panē consecrari sicut in die

pasceue diuinitate sicq; sume sacrificiū. Ego sep̄ indubius qd̄ pot̄ ē iudico p̄ferendum. De diuitis sacerdotibus sup̄ eandē oblatā celebrantibus.

Vni aut̄ mediū unū pontifici multi sacerdotes cōcelebrent si forte nō om̄s simul cōsecratoria liba p̄mūrent q̄rit̄ an ille solus cōsecrat qui p̄m̄ p̄mūnat. Quid q̄ ceteri faciunt. an itant sacrificiū. pot̄ it̄ conge qd̄ ille nō cōsecrat qui celebrat p̄ncipalit̄. ille cōsecrat qui sc̄dario celebrabit. & sic p̄mo celebrantis intentio defraudabit. Jāne dicit̄ pot̄ p̄babilit̄ responderi qd̄ siue p̄us siue p̄stus p̄ferunt sacerdotes. ref̄ri d̄ eorū intentio ad instans p̄lationis ep̄i cui p̄ncipalit̄ celebranti cōcelebrant & tūc om̄s simul cōsecrant & cōsecrunt. q̄m̄q̄m̄ nō nulli cōsecrānt qd̄ qui p̄us p̄mūnat. ille cōsecrat n̄ aliorū defraudatur intentio. quia factū ē qd̄ intendunt. Nō sicut̄ aut̄ p̄bri cardinales romanū cōstitare pontifici & cū eo parit̄ celebrare. siq; summatū est sacrificiū. de manu ei' cōmunionē accipiunt. significantes ap̄los qui cū d̄no parit̄ disc̄p̄ntes. lactā de manu eius eueh. m̄ltā accipiunt. & in eo qd̄ ip̄i celebrant cōndūt ap̄los tūc ad d̄no ritū huius sacrificij didicisse. **De hora institutionis.**

ostq̄m̄ cenatū ē luna xiiii. p̄m̄ m̄sis ad uesp̄am xpc̄ sc̄dm̄ legē typicū pascha celebrant̄ cū disc̄p̄lis suis anteq̄ pater̄ ut ueti pasche finē imponens. nouum pasche statuerūt sacrificiū. accipiens enī panē b̄ndixit ac fregit. deditq; disc̄p̄lis suis dicens. accipite & comedite. hoc ē corpus meum qd̄ p̄ uos d̄detur. Siml' qui p̄ uos. & calicem postq̄m̄ cenauit dicens. bibite ex h̄ om̄s. hic ē sanguis m̄s noui testam̄ti. qui p̄ uos & p̄ multos effundet̄ in remissionē om̄iū p̄ccōrū. Hoc facite in mea cōmemorationē. Hanc q̄ institutionē formati celebrant̄ uigētē p̄missiū q̄ semel offēbatur imp̄c̄tū. nā uitas uenit. figura cessauit & signū ē oblatum de medio cū iam nō erat res aliqua que figura significaretur. h̄ que p̄sens p̄cipit̄. mansit tū figura. donec fuit in ueritate completū. qd̄ in similitudine p̄ferebat exhibiti. ob id & corp' & sanguinē suū xpc̄ post cenā dedit ap̄lis. ut h̄ sacrificiū uelut ultimū testatoris mandatū. siue testationis actus memorie cōmendarer. unde nouissimū condens heredib; testam̄ti. vos

3 ho 2171111111

inquit estis qui pmanistis meam inestationibus, ego dispono uobis.
sicut patet in regnum. ut edatis et bibatis suprisam meam in regno.
meo. Patet qd ai pmiu accepit apli eucharistiam no eos accepisse
ieiunos. no id m e calupniandū ecclie qd ieiunans semp accipit.
Placuerit eni spm scd ut inhonore tanta sacra p us in os xani
dnici cor mter. sicut ubiq mos iste suatur. no eni qd post cibos
dns dedit. id pssit ul cenam debet illud accipe que admodu illi faci
ebant quos arguit apls dicens. Couenientibz uobis in unu. ia no
e dniam cenam manducare. vñ quibz eni. cenā suam manducare
psimut ad manducandū. tati quidē estur. ali aut ebrū e saluator
q p dicitis excaulis. post cenā edidit eucharistia. quo aut ordine
deinceps sumetur dispondū aplis suant. *De corp' ipi dñi simul e*
ipm accipiens thunc calicem pclarū. sicut mēs in pluribz locis
80148 methononice pous p dexto. nā idē e un' tunc tunc thic
et alibi sacrificat ab omibz. Totus e in celo et totus e in altari. Similiter
et sedet ad dextram patris. et manet ibi qd sacrifici puaris qd libum di
uxta sacrifici uitate totū simul in diuisis locis existit. et no mutatis
qd libum hois uix uocis natura totū simul e in auribz diuerso. Qd
qris natura in xpi corpe ai pē natura sic xpe nat' de uirgine. Sic qd e
in diuisis locis e un' sicut in singulis p'ibz totus. Qd aut uinum i
mocalice consecrat patet ex eo qd xpe subiunxit nō bibi de hoc genu
mine uitis. Quare sanguis xpi noui testamentum dicitur.
ic e sanguis noui et etu testamti. vetus testamti qd hircor
tutuloz fuit sanguine dedicati pmittebat homini depa
lia noui aut qd xpe suo sanguine. confirmat pmittit etna no
testamti illud fuit uet' et mltu uili. Hoc aut noui et etu. p inde
pbat etu. i. p'etū vñ noui asserit. et uilamū. Nouillamū eni
hois testamti ut mobile p'etiat. qd testus morte firmat uixt
qd docet apls. Testamti inquit in mortuis confirmatū e. alioq
no dū ualet dū uiuit qui testat' e. p'oro testamti no sibi scptu
ra. s. et pmissio uixt qd dicit apls. Idō noui testamti mediator.
ut repmissionē accipiant qua uocati sūt. etne h'edictatis. Et scdm
hic modū dī. hic e sanguis noui et etu testamti. id est confirmatō

cor' ipi dñi simul
impl'ibz locis.

que sanguis de nouo
testamti dicit.

noue et ne pmissioris. sicut dñs ipse pmittit. Qui manducat carne
 meam et bibit sanguine meum hñ vitam etnam. vñ si pñmū testamētū ut
 inquit apłs sine sanguine dedicatiōe lectio uniusd legis mandato mo
 yses accipiens sanguine huroz et vituloz ipm qđ librū et omēz ipm at
 pñt dicens. Hic ē sanguis testamētū qđ mādauit ad uos dñs. Ecce qñ
 pñe moyses ūba pñdicat. quibz xpē usus ē in cena. vñ aqua cū uino
 i conuictū qđ sacmētū ē sanguis immo vñ ē in sanguine qñm.
 vñ pñt. nā aq̄ multe pñt multa et ob hoc aqua misceat uino. ut pñs
 adunet xpō nā et delate xpī sanguis et aqua. Sicut vñ ubi pñt de
 ratione existit et quom̄ sepatur a uino cū fiat in unū mixta. pñt
 nō solū sanguine biber sacdos in hoc sacmēto si pñt sectione aqua pura p
 mansit. post unā qđ si pñtione uñ eodē die communicare nō debet. ac si
 puram aquā biberit. nā sacdos eodē die uñ nō faciat quoniam pñ
 nā assupserit. an forte sicut uinū mutatur in sacmētū receptionis.
 sic et aqua trāsit in sacmētū ablutionis que delate xpī parit effluere
 non. Quis audeat diffine. Nam et illd inquit utri xpē resurgens
 amovius sanguine illū resupserit que effudit in cruce. Sicut capillus
 de capite in dñō nō pñt. qñto magis sanguis ille nō pñt qui de uitate
 nature. Quid qđ de cruce trāsitione pñtū ul' umbilici passione di
 cere an in resurrectione xpī similit' ad uitate huāne substantie. Cre
 dunt rñ in latere uentri conuicti licet aqua bydā dicat qđ pñtūm ē
 fuit in uñ delatum ab anglo karolo magno qui trāsulit illud
 et posuit aquis granū. si post karolum magnū posita ē in ecclia
 saluatoris apud carolū melius ē tñ totū cō conuictē qñ aliud
 temē diffine. Illud aut' o homo nefas ē opprimari qđ quidā dicit
 pñt pñtūm uidelicet aquā in flegna conuicta. nā delate xpī nō
 aquā si humore aquatū et flegna mentium exulle nō attendētes qđ
 delate xpī duo pñtūa eodē sacmēta fluxerunt. uidelicet sacmētū re
 demptionis in sanguine et sacmētū regenerationis in aqua. nō enī bap
 tizant in flegmate. si in aqua uita suam englū. nisi quis renatus
 fuerit ex aqua et spū nō mēdit in regnū celoz. Quibz dā ub nō ab
 surde uidetur qđ aqua cū uino trāsit in sanguine. ea uidelicet idne
 qđ aqua pñt amixtionē trāsit in unū. et unū pñt sectionē trāsit in

et aqua cū uino
 sanguine qñm.

sanguine. Quis enim ambigat aquam unum rursus. cum multo unum mo-
dicum infunditur aque. Alioquin tot unum sibi per gutta aque mutatur.
ut quiddam fiat ex illis confusum quod nec sit aqua nisi unum. Sic ergo tota
fontis vel fluminis aqua pro modica unum substantiam. scilicet stillam. et
confusionis speciem mutaret. si panis ille posset in eucharistiam conse-
crari. qui factus est de frumento cui forte mixtum fuerit unum granum ordei vel
avenae. Quid autem si plus ponatur aque quam unum erit unum sacra-
mentum. Propter quidem ut tantum ibi unum ponatur quod aqua mixtum
sapore unum retineat. licet autem diligenti studio unum optimum sit quod
vendit ut in sacrificium offeratur unum unum tamen unum non maculatum
mudiciam sacramenti. Et circa siue unum novum quod dicitur mustum. siue ad-
dum quod appellatur acetum offeratur in sacrificium. sacramentum consistat et divi-
num consecratur. De vino post consecrationem admixtum
S. summo post talis consecrationem aliud unum mutatur in calicem.
illud quidem nec transit in sanguinem nisi sanguis commiscetur. sed
accidentibus prout unum commixtum corporis quod ibi eis latet. undique cir-
cumfunditur non maculans confusum. Ita tamen accidentia ve-
lud adpositum videntur afficere quod tamen commiscetur. quod si aqua pura fuerit
apposita unum sapore infundit. contingit ergo accidentia permutare
subiectum sicut subiectum contingit accidentia permutare. Credit quippe
natura miraculo. virtus siquidem consuetudine operatur. Quidam autem
voluerunt asserere quod sicut aqua pura per aque benedictae virtutem
efficitur benedicta. sic unum per sacramentum virtutem efficitur consecratum et transit
in sanguinem. Quia assertioni minime ratio suffragatur. Vtrum vi-
nerit autem an unum sit quoniam si aqua addatur in sanguinem
generat. si forte permiscetur aqua. Sicut enim est quod non potest
calix domini esse aqua sola neque unum solum. si utrumque miscetur. Et cupit
autem. Calix domini non aqua sola. aut unum solum. sicut si corpus domini per
esse farina sola. nisi utrumque fuerit adiunctum. et panis unus compa-
ge solidatus. Hoc quidam constantiter affirmat. dicens quod sicut ad
sine unum consecrari non potest. sic unum sine aqua transubstantiari
non valet. quod de latere christi simul utrumque manavit. Alii vero conce-
dunt. quod si quisquam non intendens heresim inducere oblivione

Vinum per electionem
mixtum.

Vinum sine aqua
consecratur.

ul' ignorantia p'mittat aqm' ille quide' uehementer e' compiens' i' g'uit.
 non tñ irritū sit sacm'tū. Qd' g' p'dc'm e' unū solum non posse off'ri de
 terminari debet q' recipit exceptionē h'c m'. Non potit in solum of
 fr' nisi fiat simplicit' ul' ignorant'. vel nō potest. i' nō debet q' non
 d' posse fieri qd' deure nō sit. Nam i' g'cor eccl'ia. dicit' aq' nō appo
 nē sacm'to. aut em' cipan'. Siquis de antecedentibz n'ris ul' igno
 rant' ul' simplicit' nō obstauit qd' nos dñs facē exemplo i' magi
 st'ro docuit. pot' simplicitati eius indulgentia i' uenia dñi cōcedi.
 nobis uō nō pot' ignosca qui nūc ad dño instructi sum'. ut calicem
 dñi cū uino mixtū. scdm qd' dñs obtulit off'am'. Hinc g' colli
 gatur qd' unū aqua mixtū xp̄c' incena discipulis edidit. utru' fer
 uerit' utru' qui fermētati sacrificat' n'ratū r' substantietur.
 conficiat' sacm'tū. p'sertim si negligēt' aut ignorant' hoc
 faciat. Sup'ius em' sufficient' ostensū ē qd' xp̄c' animū ascēdit. cū
 sacm'tū instituit. S; adhuc multi de fermētato sacrificant' quibz r' g'p
 uē catholicis eccl'ia romana communicat. s; h' quorū melius sol
 uenda differtur. ut alias comperet' soluantur. Qre sub alia sp̄e su
 ribz excausis sacm'tū corpis i' sanguis uatur corp' xp̄i.
 sub xp̄c' sub alia sp̄e sūtidū. instituit scilicet ad augēdum
 meritū. ad fouendū sensum. ad uitandū ridiculū. ad augēdum
 m'itū. qm' aliud ibi cernitur. i' aliud eē creditur. ut fides h'eat. locū
 au' humana iō nō p'let expūctū. Ad fouendū sensum. ne ab
 horeret' aut' qd' cerneret' oculis. q' nō cōsueuim' cernē crudam
 comedē. ul' sanguinē humanū potare. ad uitandū ridiculū.
 ne insultaret' paganus. cū d' ageret' ianus. ita uitas adhe
 sit. ut ridiculū desit. ad hoc g' xp̄c' sub sp̄e p'ncipalis edulū. hec
 sim'ida p'posuit ut sensus foueretur inimo. i' fides edificare
 tur in altō. fouer' em' sens' inimo dum soluta p'cipit. edifi
 catur aut' fides in altō. dum in eo qd' uidet' quale sit illud q'
 nō uidet' agnoscat. Ponit' aut' sp̄s panis i' uini quati' co
 ceantur in sumptione corpis i' sanguinis xp̄i eē p'fectam
 resurrectionem. Plena quippe resurrectio. ab; i' potus est.
 Cibi aut' i' potus panis i' uini est. p'ncipalis substantia.

ut fermētati
r' substantiet'

q're sub alia sp̄e
sumat' cor' x.

locū

9

istū fidei ex his alijs q̄. **De sacm̄tu altaris e uitas & figura.**
sc̄pture ubi quidā munitū erroris ducē putauit dicētes.
in sacm̄to altaris uitate corpus & sanguis xp̄i nō ē s̄ ymaginē tū et
sp̄m & figuram. pro q̄ sc̄ptura memorat aliquociens id q̄ in altari
suscipitur eē sacm̄tu multūm & exemplū. Qui p̄fecto laq̄um erro
ris incurrunt. q̄ n̄ sacm̄ta di uident suscipiunt n̄ auctes sc̄ptē
intelligunt cōuenient. nescientes sc̄pturas neq̄ uitate. Quid em̄.
nūquid id sacm̄tu altaris uitas nō ē q̄ figura ē. Ergo n̄ moys &
uitas ē. q̄ figura ē. nā in morte & resurrectionē & figuram & yma
ginē & similitudinē eē. ap̄tis manifeste declarat dicens. xp̄c mor
tuus ē p̄ delictis nr̄is. & resurrex̄ p̄ iustificationē nr̄am. Et pet̄
ap̄tis xp̄c passus ē p̄ nobis. uobis relinquens exemplum. ut seq̄
mini uestigia eius. q̄ moys xp̄i exemplū fuit ut p̄ced̄ moruam̄.
& resurrectio eius exemplū fuit ut uitate uiuam̄. Nūquid ideo
uitas nō fuit. Ergo & nē mortuus nō ē & nē nō resurrex̄. si moys
eius ul̄ resurrectio uā nō fuit. absit. nā ip̄ha de ip̄o p̄dixit. Vere
languores nr̄os ip̄e tulit & delicta nr̄a ip̄e portauit. Altaris q̄ sacra
m̄tu est uitas & figura. **De sacramento sacramentu**

8. sacm̄to sacm̄ti.

ra quippe sūt in hoc sacramento dēta. uidelicet forma uisibi
lis. uitas corpus. & uitas spiritalis. Formam panis & uiti. ve
ritas carnis & sanguis. uitas uinitatis & caritatis. p̄mū oculo cōt̄.
dō sc̄dm̄ inspicitur. t̄cum in corde p̄cipitur. p̄mū est sacm̄tu & nō
res. Idem ē sacm̄tu & res. Tertū ē res & nō sacm̄tu. s̄ p̄mū est
sacm̄tu gemine uer. t̄cū ē res gemine sacm̄tu. Idem aut̄ ē unū
sacm̄tu & res altius. Nam forma panis utiq̄ & carnē significat. i.
uam & uinitatem. s̄ ueram carnē & uinitatē & significat. multā uo
significat & nō t̄net. Sicut em̄ unus panis ex multis ḡnis cōfi
atur. & unū uinū ex diuisis aquis confluit. sic corp̄ xp̄i ex multis
m̄bus componit̄. & uitas eccl̄iastica ex diuisis p̄sonis consistit. in
p̄destinatis. uocatis. iustificatis. & gl̄ificatis. nā quos p̄destinauit.
hos & uocauit. & quos uocauit. hos & iustificauit. p̄ q̄ dicit ap̄tis.
Unus panis & unū corpus multi sum̄. In cuī rei corp̄. sc̄d̄ ē archa
dn̄i deliquis sechum. que sūt in put̄bilis. & albe spine similia. Unū

aut inquantū liquet aut tūbet similitudinē sanguis respicitur. Inquantū
calet aut redoleat p̄p̄tate caritatis ostendit. nā unū & sanguē opatio & ex
ciat caritatē q̄ cor bilentis exhilarat & dilatat. Patet q̄ qd̄ suba corpus
& sanguis x̄ ē sac̄m̄tū n̄es s̄ alius sac̄m̄tū n̄es & alius rei ē sac̄m̄tū.
& t̄n̄etur a p̄mo. uidelicet a forma uisibile & ē sac̄m̄tū r̄c̄y. q̄ sig
ficat & efficit r̄c̄m̄tū. & unūtatē eccl̄iasticam. Illud q̄ s̄me debet intelli
gi qd̄ d̄ns ait. Paupes semp̄ hēbitis uobiscū. me aut̄ nō semp̄ hēbi
tis ne uideatur etiam ēē d̄r̄uū illi qui alibi dicit. Ecce ego uobiscum
sum om̄ibz diebz usq̄ ad cōsumationē sc̄l̄i. x̄p̄m̄ enī & semp̄ habent̄
nobiscū sup̄ diuini sp̄s sac̄m̄tū & nō semp̄ hēnt̄ nobiscū in p̄a for
ma p̄sonarie. Dicitur q̄ multum fidei. qm̄ ibi aliud c̄ntur & aliud
ibi c̄ditur. Verūc̄ enī sp̄s panis & uini r̄d̄itur uitas & uita
& uitas. Qd̄ aut̄ hoc dicit multum fidei. Alibi dicit sp̄s & uita. Spiritus
ē multum sc̄dm̄ illud. uita occidit sp̄s aut̄ uiuificat. fides ē uita
sc̄dm̄ illud. iustus aut̄ n̄s. ex fide uiuit. Hinc q̄ d̄ns ait. uita que
locutus sum uobis. sp̄s & uita sunt. sp̄s panis exac̄m̄s uisibilis
erum cū c̄lectio p̄ficiat sac̄m̄tū & uita c̄lectio n̄e r̄c̄m̄tū
nō sit in altari panis aut uini quis panis ē corpus aut qd̄
uini ē sanguis sac̄m̄tū. Si dicit qd̄ panis qui fuit uel uini qd̄ exi
tit. p̄fecto nec ille corpus. nec illud sanguis sac̄m̄tū. q̄ panis c̄stuit
in corpus & uini in sanguē. Sub dicitur qd̄ sp̄s que remansit illa
quidē nec c̄stuit exac̄m̄s. nec confluit exac̄m̄s. qm̄ ex hys nō pue
nit accidens sed substantia. Quam q̄ similitudinē assignabunt̄ inter
sac̄m̄tū rei & rem sac̄m̄tū. Nam si sac̄m̄tū nō h̄nt similitudinē rei.
quarū sunt sac̄m̄tū p̄p̄e sac̄m̄tū nō dicerent̄. sicut sac̄m̄tū bap̄tis
mi. qd̄ ē ablutio carnis extior similitudinē h̄t significat qd̄ ē ablutio
m̄tis intior. Sane sac̄m̄tū illud in eo gerit similitudinē corpus
in quo panis similitudinē respicitur. sp̄s q̄ panis sac̄m̄tū ē corpus.
nō solum uita rei significante uerum & r̄one conc̄te. qm̄ mal
ed querit̄ utriū sp̄s panis & uitas corpus & uita sunt sac̄m̄tū.
unū sit sac̄m̄tū. an diuisa sunt sac̄m̄tū. sp̄s ē enī p̄ficiant
in uobis qd̄ d̄ne tua sac̄m̄tū q̄ c̄ntet. Si alibi legit̄. p̄a ut hoc tu
corpus & sanguis sac̄m̄tū nō sit nob̄ reus ad p̄m̄ p̄t̄a cū eandem

sp̄s panis exac̄m̄s uisibilis
erum cū c̄lectio p̄ficiat sac̄m̄tū

ut & aliter dicitur
sunt sac̄m̄tū

rem sacram significent. uidentur qd idem sit sacramtu h cu diuisa sint signa
 uidet qd diuisa sint sacramta. Sunt sane qui dicunt. qd forma panis &
 forma uini sut unu sacramtu no sp sacrificium h sp unu contentu. spēs
 aut panis & uitas corpus sunt unu sacramtu no sp unu contentu h sp
 unu significatu. hū debent concedere qd si diuise res. sp idem signifi
 catu idem sut sacramta sic eadem res sp diuisa significata diuisa sut
 sacramta. Quibz obicitur. Qd si spēs panis & uitas corpus idē sunt
 sacramtu. cu spēs panis sacramtu sit corpus. qd uitas corpus idem
 est sacramtum. & ita sacramtu ē su. no puenit qd spēs panis est qd
 dam sacramtu. qd ē uitas corpus. & e qda q n ē illa. qm ē duo sac
 ramenta diuisa. alij uo dicunt. qd siue diuisa sint significata siue diu
 isa significancia. semp diuisa sunt sacramta. Quos oportet concedere qd in
 altari sunt adnum. uis. sacramta. uidelicet spēs panis. & spēs uini. ue
 ritas carnis & uitas sanguis. ptea cu panis & uini diuisa sint acci
 dentia ut sapor & odor. pondus & color. quicitas & figura. uidentur
 qd singla pte. sint uaria sacramta. Na qua ratione pot' unu qm a
 dicendu ē sacramtu. h cui rei sacramtu ē odor aut sapor potest no
 in ordine responderi. qd omnia simul acceptans. unu eucharistie
 sacramtu. eo qd nullu pte solum significet h omnia simul acceptans.
 panis spem representant q corpus & uinet & significat. *De diuisione*
 5 *ignoz* alia sunt naturalia & alia positiua. naturalia ignozum
 sunt q scdm natura significat. quoz qdam sunt. q p antecedēs
 significat sequens. ut rubore uespino significat serenitas matutina.
 alia sut que p sequēs significant antecedens. ut fumo ul cinē signifi
 catur ignis. Positiua sunt illa que scdm impositionē significant. quoz
 alia sunt signa rei sacre. ut serpens enei erect' uheremo. alia sunt
 rei no sacre. ut arc' triumphalis. erectus iherosolimo. Signoz rei sacre.
 alia sunt sacra ut baptisim'. alia no sac' ut agni' paschalis. Sacra
 sunt signa noui testamti. no sacra ueteris. Quibus em utqz sunt
 signa rei sacre. i. rem sacram significancia. no tū utqz sunt iustificancia.
 Licet no nulli dixerint. sacramta legalia iustificasse. hec em ē diffe
 rentia. int' legalia & euaglica sacramta. qd illa significabant. & no iustifi
 cabat. hec aut significat & iustificat. vbi qmz large quqz stricte

In altari sunt adnum. uis. sacramta.
 uidelicet spēs panis. & spēs uini. ue
 ritas carnis & uitas sanguis.
 ptea cu panis & uini diuisa sint acci
 dentia ut sapor & odor. pondus & color.
 quicitas & figura. uidentur
 qd singla pte. sint uaria sacramta.
 Na qua ratione pot' unu qm a
 dicendu ē sacramtu.
 h cui rei sacramtu ē odor aut sapor
 potest no in ordine responderi.
 qd omnia simul acceptans.
 unu eucharistie sacramtu.
 eo qd nullu pte solum significet
 h omnia simul acceptans.
 panis spem representant q corpus
 & uinet & significat.

sacm̄tū accipit. *Large.* scdm̄ qd̄ om̄e signū rei sacre ^{sunt} sacm̄tū siue non
 sacm̄tū d̄ sacm̄tū. vnde signa legalia sacm̄ta dicitur *stride.* scdm̄ qd̄ solim̄
 signū d̄ sacm̄tū. Sacm̄tū aut̄ actiue d̄ & passiue. quasi sacm̄tū signans
 ul' sacm̄tū signatū. Nā nosc̄ sacm̄tū quōq; signū rei. quōq; res signū ua
 rie nūcupant. Scdm̄ qd̄ sacm̄tū accipitur p̄ signū rei sacm̄tū d̄ a
 sacro & signū q̄ sacm̄tū signū. Scdm̄ qd̄ sacm̄tū accipit p̄ rei signū. sacm̄tū
 d̄ a sacro & secreto. quasi sacm̄tū secretū. Ip̄es ḡ panis d̄ sacm̄tū
 actiue. & sacm̄tū signans. vntas aut̄ ecclie d̄ sacm̄tū passiue. & sa
 cū sacm̄tū. Corp̄ uō dicitur usq; in d̄ sacm̄tū. & sacm̄tū signans & sacm̄tū
 signatū. Sacm̄tū uō consistit in vob; In vob; factis. & libis. scdm̄ p̄petuē
 similitudinē & m̄ptationē. Leo nāq; scdm̄ p̄petuē significat dyabolū.
 vñ adit̄r̄ ut dyabolus. tanq̄m̄ leo rugiens cūit q̄rens quē deuo
 ret. Seminare scdm̄ similitudinē significat p̄dicare. vñ erit qui se
 minat seminare sem̄ suū. & aliud cecidit in terram bonā aliud supra
 petram. & aliud in spinas. Emmanuel scdm̄ m̄ptationē significat
 xp̄m̄. vñ uocabit̄ nom̄ ei' emmanuel q̄ m̄ptat̄ nobiscū deus. Res.
 ut aqua baptismi. sc̄m̄ ut signaculū crucis. vñ ut inuocatio t̄nta
 tis. Singula repunt̄ in hoc excellentissimo sacm̄to. Res. i. corpus
 & sanguis. sc̄m̄. i. esus & potus. vñ. hoc ē corp̄ meū. h̄ ē sanguis m̄s.

9 in p̄multis *anḡs* & duob; modis intelligit̄ effusio in remissionē
 effundit̄. in remissionē p̄cor̄. p̄ solis p̄d̄ct̄m̄atis effusio
 est quācum ad efficiētiā. si p̄c̄m̄tis & hoib; ē effusio quācum ad suf
 ficiētiā. Effusio quippe sanguis iusti p̄ in iustis. tam fuit diues ad
 p̄c̄m̄tū. ut si in iustis creder̄ in redēptōrē nullū om̄io dyaboli uicula
 retineret. P̄c̄m̄tū duob; modis remittit̄. quo ad meritū culpe & quo
 ad debitū pene. Meritū pene culpe remittit̄ p̄ sanguis fidem qua iu
 stificam̄ a culpa. Debitū pene remittit̄ p̄ sanguis p̄c̄m̄tū quo redēpti
 sum; a pena. Om̄s enī quasi oues errauim̄. in vob; in uiam suam
 declinauit. & dñs p̄ me. in o. n. vultus ē ip̄ iniquitates n̄as.
 at̄tus ē ip̄ scelera n̄a. disciplina pacis n̄e sup̄ eum. & in ore ei'
 sanati sum;. vñ lampuores n̄os ip̄e abstulit̄. Quia ḡ iustus iuste
 punitus ē i iusti iuste sunt libati. allūpsit enī n̄se penam pro
 om̄ib; ut daret p̄ se gl̄am iustis. Sap̄ia d̄ q̄ se p̄ inuisibilia manu

Signū de duob; modis
 effusio in remissionē
 p̄cor̄.

festat. uolens euident ostendit quod ipsa cibus est anima carne assumptam pro fuit
medullam. ut per cibum humanitatis. uniret ad gustum diuinitatis de
quo dicit psalmista. Gustate et uidete quoniam suauis est dominus. Totum ergo se
christus exhibet pro nobis in cibum ut diuinitate nos reficiat que corporali
ore comedimus. ut ita de uisibilibus ad uisibilia. de temporalibus ad eterna. de
terrenis ad celestia. de humanis ad diuina nos transferat. Ego sum inquit
panis uiuus qui de celo descendit. Ecce cibus diuinitatis. et panis qui
ego dedit. caro mea est. Ecce cibus humanitatis. Panis ergo angelorum sanctus est
cibus hominum secundum illud prophetam. Panem angelorum manducauit homo.
quatinus qui secundum animam cibum diuinitatis accipit. et secundum carnem
cibum humanitatis sumit. Quia sicut anima rationalis et caro uel est homo
ita deus et homo uel est christus. Et quia per gustum homo mortem incurrit. Per gustum
quoque uitam acquirit. quatinus ut unde mors oriebatur. in uita resur-
geret. Deum est quippe de illo. Quacumque die comeditis mortem moue-
ris. Dicit autem ille. Siquis manducauit ex hoc pane uiuet in eternum.
Cibus ille mortalis. pendit in ligno scientie boni et mali. cibus iste ui-
talis pendit in ligno uite. quod est in medio paradysi. Illud fuit
lignum in obedientie ad quod homo manus extendit. ut fieret sicut deus.
iuxta quod serpens illi promiserat. Eritis sicut dii scientes bonum et
malum. Illud est lignum obedientie in quo deus manus extendit. ut sanctus
est homo. iuxta quod dicit apostolus. Exinaniuit se formam suam accipiens.
in similitudinem hominum factus et habitum inuenit ut homo. factus obediens
usque ad mortem. mortem autem crucis. ut ergo suam aduersum nos caritatem
ostenderet. et uiam erga se caritatem accenderet. qui dedit se pro nobis in
sacram. ipse tribuit se nobis in cibum. ut per ipsum redimeret nos amore. per
cibum aleret nos ad uitam. uel. Qui manducat me uiuet propter me. Ad
amplius unquam potuit pro nobis efficere. propter se dedit pro nobis in mortem.
et cibum se tribuit nobis ad uitam suam. ut mortem matrem suam morte
pinneret. et uiam uitam suam uita nutret. Panis iste si digne comeditur.
impinguat. et calix iste si digne bibatur inebriat. non uel est cor. non uel est
sed mente. uel. potum tuum inebrians quoniam per clarum est. per hanc ergo
sacramentum uitam uniuersis uirtutes augentur et omnium gratiarum fructus
exuberant. Is enim in hoc sacramento sumit totus et integer. qui est fons

et origo totius salutis et gratie. Per crucis mysterium eripuit nos a potestate
 peccati. Per eucharistie sacramentum liberat nos a voluntate peccandi. Nam
 eucharistia si digne sumatur. a malo liberat. et confirmat in bono. uenia
 lia delet et cauet mortalia. Unde cum promittitur in ordine dicitur panem
 nostrum epiphoniam. et super substantialem. da nobis hodie. statim aduini
 gnum. et admittite nobis debita nostra. et ne nos inducas in temptationem.
 si libera nos a malo. Quia per panem istum celestem libantur a malis presentibus
 et futuris. Dedit ergo nobis hoc sacramentum salutis ut per nos
 cotidie peccamus et ipse iam mortui non potest per hoc sacramentum quod in memo
 riam mortis eius accipimus remissionem peccatorum cotidie consequamur.
 Non solum enim lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. quoniam sanguinem
 suum fudit pro nobis in cruce patibulo. Vnum et cotidie saluat nos
 a peccatis nostris in sanguine suo. quoniam nos sanguinem eius accipimus in calicis
 poculo. Ascensus ergo christi ad patrem promissit apostolis eorum sequacibus
 uobiscum ero cunctis diebus usque ad consummationem seculi. uoluit remanere
 cum illis. non solum per inhabitantem gratiam. nec tamen per diuinam essentiam.
 uerum et per corpoream presentiam. et idem sacramentum istud instituit. in quo
 presentis est ipse nobiscum sub alia quidem forma. sed in ipsa tamen substantia.
 Congruum enim erat. ut deus qui hominem quem plasmauit. fecit ad y
 maginem suam. in hominem quem assumpsit ymaginem et similitudinem suam.
 expressus in signum. Disposuit ergo celestis altitudo consilii. ut sicut
 tres sunt persone in unitate dei. pater. uerbum. et spiritus sanctus. ita tres essent
 persone in unitate subiectionis. scilicet diuinitas corporis et anime. Cum ergo christus
 secundum naturam diuinam tribus modis in rebus existat. in omnibus
 presentiam. in solis uisus per gratiam. in homine scripto per unionem uo
 luit ut idem ipse secundum naturam humanam. tribus modis in rebus existet.
 scilicet localiter in celo. personam in uisio. sacramentaliter in altari. Sicut
 enim secundum diuinitatem totus essentialiter est in omnibus rebus. ita secundum
 humanitatem totus sacramentaliter est in omnibus locis huius sacramenti uirtute
 possibile fit. ut qui de terra sunt in celum ascendant. Aut enim ipse sal
 uator. Nemo ascendit in celum. nisi qui descendit de celo filius
 hominis qui est in celo. Unus et idem est filius dei qui de celo descen
 dit. et filius hominis qui ascendit in celum. christus ihesus. cum tanquam suo capite

cuncta membra corporis annectunt. omnes qui fidem huius sacramenti seruant
 in unitate spiritus in vinculo pacis et sic unum corpus una persona. unum christus ca-
 put cum suis membris in celum ascendit. dicitque gratulabundus gloria
 deo representans ecclesiam. hoc nunc os ex ossibus meis et caro de carne mea. et
 ostendens se cum illa in unam conuenisse personam. erunt inquit duo in
 carne una. Hoc autem ut inquit apostolus magnus sacramentum est unum et in ecclesia.
 Quod ecclesia simul efficit et signat. secundum quod dominus ait. Qui manducat meam
 carnem et bibit meum sanguinem. et ego in meo. Pro id quod suscepit christus de uirgine. et ac-
 cepit qui de suo. tam insolubili nexu coniunguntur. ut quod est unum cum patre per
 ineffabilem unitatem fiat unum uobiscum per ammirabilem unionem. ac per hoc
 quod unum mediante cum patre unum efficiunt. Pater inquit sua eos in
 nomine tuo quos dedisti mihi. ut sint unum sicut et nos. Non phis autem
 rogo tamen si et peis qui credituri sunt per uerbum illorum. ut utique in nobis
 unum sint. mundus credat quia tu me misisti. Rogat unitas per unionem.
 Et ego claritatem quam dedisti mihi dedi eis. ut sint unum sicut et nos unum
 sumus. Ego in eis et tu in me ut sint estimati in unum et cognoscant mundus
 quod tu me misisti. Rogat unitas per unionem. Unum cum patre unum est
 in natura. homo cum uero unum est cum persona. membra sunt unum cum capi-
 te. primum in iusticia. primum autem in gloria. quam qui adhuc deo. unum spiritus est cum eo.
 Ut enim in iusticia unum sit. cognoscant mundus quod tu me misisti. Ut autem
 in gloria unum sit. uolo ut ubi ego sum et illi sint mecum. ut uideant clari-
 tatem meam quam dedisti mihi. quod dilexisti me ad mundi constitutionem.
 Mei memoria. Quod sacramentum altaris est memoria mortis christi.
 facietis. In hoc sacramento nobis cotidie mortis et memoria renona-
 tur. sicut apostolus determinat dicens. Quocienscumque manducaueritis pa-
 nem hunc et calicem bibetis. mortem domini annuntiabitis donec ueniat.
 Propter quod quod dicebat apostolus apostolis. Hoc facite in meam memoracionem.
 Hanc ultimum suam memoriam nobis dominus reliquit. quemadmodum
 si quis per egre proficiens aliquod pigri ei quem diligit derelinquit.
 ut quociens illud aspexerit. ipse debeat amicitias memorari.
 quod is si perfecte dilexit. absque magno fletu ut desiderio nequit
 illud aspiciere. Ideoque saluator hoc instituit sacramentum. ut quod uenerat
 eius hora qua de mundo transiret ad patrem. quod uerum erat quod

Placitum altaris
 omnino mortis et

dicebat ap[osto]l[us]. quo ego uado uos n[on] potestis uenire. n[on] et petro dice
 n[on] d[omi]ne quo uadis. respondit. quo ego uado modo sequi me n[on] potes.
 et petentē illud h[er]editatē conscribens. uisibilem sui memoriam con
 mendaret. Hoc inquit facite in meam m[em]oratiōe[m]. Non enī solam
 scripturam m[em]oraret. adh[uc] sufficere iudicabat qui letargiū uenerat
 ego tū sanare. apponit n[am]q[ue] capiti infirmo. illud q[uo]d euglio tam op
 timis unguentis flagrat antidotum. ubi q[uo]d erat in principio ap[osto]l[us] d[omi]n[us].
 P[ro] quod omnia scia sunt. q[uo]d q[ui] caro scia ē et habitauit in nobis. scia illud
 quidē ruminare. melela salubris ē sup[er] mel et fauū dulcis faucib[us]
 anime diligenti. s[ed] tamē cib[us] paucor[um] ē. et solus mentis pabulian
 ē. quo tunc aīa plenissime saciabit. cū u[er]bum xp[ist]i in eterna felici
 tate gustabit. et ille qui corp[us] et animā assumpsit ut aīam saciaret et
 corpus. pignora sua p[ro]uida caritatis arte composuit quib[us] letargi
 cam mentem egroti renouaret. cotidie siue salutis m[em]oratiōem
 p[ro]celleret et edentiam plentem que ubi antiquū et etnū p[ro]cipuū
 quasi solidum cibum ruminare n[on] potat. hoc dulcissimo confectū
 liquamine in panis et uini sacra[m]ento consueuit facere sordillare. Et sup[er]
 et quocens aīq[ue] fecit n[on] eucharistie n[on] ē inuidu[m] ferenda.
 In p[ro]ceptione corp[us] et sanguinis xp[ist]i magna nobis ē adhi
 benda discretio. Cauendū est enī ne si nimis differat mortis picu
 lum maneat d[omi]no p[ro]testante. n[on] manducatis carne[m] filij hoīs et
 bibitis eius sanguine[m]. n[on] h[ab]ebitis uitam in uobis. In uo quis in
 digne suscipiat. iudiciū dampnatiōis incurrat. ap[osto]lo attestante. Q[ui]
 manducat et bibit indigne. iudiciū sibi manducat et bibit. Idēq[ue] uocē
 uocem eiusdē ap[osto]li. p[ro]pter seip[s]m homo. sic de pane illo edat. et de calice
 bibat. Ingens itaq[ue] nobis indicatur tene uiuendi necessitas. ne
 corpus d[omi]ni uel indigne sumendo sumant iudiciū. uel sumie cessando
 nichilomin[us] m[em]oriam piculum. Necessario quippe sumend[us] ē agnus.
 ut auastante angelo p[ro]grediamur. nec exire possim[us] ex egypto. nisi ce
 lebando pasche. paschalem agnum edamus. Dixit ergo quispiā
 cōmunicādū cotidie debere. dixit alius cotidie m[un]icādū n[on] ē.
 faciat iniquos q[uo]d pie edidit faciendū. Non enī litigant adinuicē.
 nec alter alteri se p[ro]posuit. Zacheus et ille centurio. cū alter eor[um] gaudet

q[uo]d sup[er] eucharistia
 n[on] ē in modis ferenda.

in domo sua xpm suscepit. et alter dixerit. dñe nō sum dignus ut intres in
tectum meum. Audi quid sicq hoc sentiat augustus. Cotidie inquit eu
charistiam accipe ne claudo nec umq. omibz tñ dñicis diebus omi.
si aut mens in affectu peccandi ē magis dico eucharistie pceptione
iudicari. qm purificari. Et licet quis peccato mordeat. si tñ peccandi de
certo non hēat uoluntatē et satisficiat lacrimis et orationibz. secus acc
dat. si hoc de illo dico quē mortalia peccata nō grauat. Cautum ē in
canone. qd si nō frequentius saltem ter in anno omīs munificent.
qui nolunt ecclesiasticis carere liminibz. in pascha. pentecoste. et natalia.
nde et memores. **Psalm. v. d signis que sunt in oblatā et calicē**
Quia dñs ipse pcepit p. at ut hec in sui memoriam facerēt.
Idcirco tā sibi memoranda pponit ecclā scilicet tam beatā passio
nē nō et ab inferis resurrectionē. si et in celos gloriā ascensionem.
quoz pmiū idē passio uulnat caritatē. scdm. et resurrectio corobo
rat fidem. tñ. ascensio letificat spē. Quid enī in nobis magis ca
ritatē accendit. qm qd p̄o filio suo nō peccat d̄s. si p̄ nob omibus
dedit illū. xpc fcs ē p̄ nobis olediens usq. ad mortē. mortē a d̄is.
Quid magis in nob fidē. firmat. qm qd xpc resurrex̄ amicus p̄
mucie dormientū. qm et p̄ hominē mors et p̄ hominē resurrectio.
mortuoz. Sicut enī madam omīs moriunt. ita in xpo omīs uiuifi
cabit. Quid magis in nobis amplificat spem. qm qd xpc ascendēs
in altam captiua dixit captiuitatē. ut ubi ē ip̄e illi sit et māt̄ ip̄ius.
Quia uō dicit ecclā memoriē se dñice passionis. statim actiorem
spem ip̄ius passionis. memorat. recolens in v. crucibz. v. pla
gis. Deū p̄ pres ordinē dñice passionis psequit. sicut subsequēt
expositio declarabit. Ab ip̄e hinc q̄ usq. dñi corpale desup calicē re
moueat. dñi passio memorat. nā ubi dicit sacerdos. hostiam pu
ram. hostiam scām. hostiam immaculatā. panē scām uite etne.
et calicem salutis p̄ etne. quinarū crucis signaculū imp̄mit sup
oblatam et calicem significans illa uiuētis p̄e firmam in q̄bz
residet immaculata columba fructuose nidificans. cū p̄ p̄cā q̄bz
crucis signacula. q̄bz dilecti sui plagas. uidelicet duas in mani
bz et totidem in pedibz. et unam lateris. fida tenet et cōplatur

Psalm. v. d signis que sunt
sup oblatā et calicē.

Psalm. v. d signis que sunt
sup oblatā et calicē.

vi
5

memoria. Tres autem cruces unum facit sacerdos super oblata et calicem.
 quoniam utriusque uerbis utriusque pariter intelligitur. sicut enim in canonicis signaculo
 panis separatur a calice. non cum separatim nominatur in canone. verum erecta per
 cruces. id est super panem. trisusum uero usque super calicem debet preteriri. quoniam
 erecta per cruces corpus christi suscipitur. brachia trisusum ducuntur. *De*
significatione utriusque eucharistiae signa
 in silentio. Cum enim plene ipse secretio sit celebratus. non autem
 maria panis et uinum trisusum in substantiam carnis et sanguinis. quoniam super
 eucharistiam et plenissime coniecta. ad benedictionis signum imprimuntur.
 aut aliud secretionis uerbum profertur. uno talia quaedam subiunguntur in ca
 uone que uidentur inuicem quod nodum sit trisubstantiatio consummata.
 Ergo super questione hac uellem doceri potest quoniam docere magis se referre
 quam proferre. Verum quod nichil amantibus deum super hac re potui reperire.
 dicam salua fide quod sentio sine prouidicio sententiae melioris. In cano
 ne siquidem aliud uerba significant et aliud signa preterunt. Verba namque
 principaliter spectant ad eucharistiam. secretum uero principaliter
 pertinet ad historiam recolendam. sicut uerba utrum ad adorandum panem et
 uinum in corpore et sanguine ihesu christi. Signus utrum ad recolendum ea que
 hebdomada ante pascha gesta sunt circa christum. scilicet quod quatuor ad ordi
 nem eucharistiae. secretum quod capitulum illud. Quod die quoniam patet. in fine
 canonis subici debuit. quoniam meo secretio ostendat. Sed quoniam in
 dicitur ordine historie recolende. quia quod sunt gestum in medio re
 coleret in fine. prouidit canonis ordinator. ut ordine seruaret histo
 rie. quasi quaedam necessitate compulsius. capitulum illud. Quod die
 quoniam patetur. quasi cor canonis in medio collocauit. ut que secum
 intelliguntur. preterea secundum illam figuram. quia sepe fit. ut que narra
 tione succedunt intellectu. preterant. uel potius ut tam littere quam
 historie suus ordo seruetur. dicitur quod signa pertinet ad euchar
 istiam consecrandam. *De uoluntate subdamentum. ut non*
 os tuu suu. uidelicet sacerdotes. sed et plebs tua scilicet
 bonis. sicut etiam quod plebs agit uoto. sacerdotes pagunt
 ministerio. et offerunt preterare maiestati tue. et pretereris dare. sicut
 si iusta fingebunt sicut sol in regno patris eorum. quanto clari?

De p. secretionē sup eucharistia signa

apostolus 1 Cor. 10.

maiestas diuina p̄fulget. de cuius domo. i. de fructibus segetū quantum
ad panem qui est consecratus in carne ac datus. i. de fructibus arborū quā
tū ad uinum quod est consecratum in sanguine. De his in unum uili offerunt.
hostiam puram hostiam sanctam hostiam immaculatam. id est eucharis-
tiam immunitē ab omni culpa originali ueniali et mortalī uel p̄nā
quantū ad cogitationē. sanctam quātū ad locutionē. immaculatā quātū
ad operationē. quia peccatū nō facio. nec uenit̄ dolus in ore eī.
hoc ē panis sancti. i. sacrificiū daturē uitē et̄ne. quātū ad stolam
carnis. et calicem salutis p̄ perue. quātū ad stolam anime. s̄m
illud. Ego sum panis uiuus qui de celo descendi. si quis man-
ducauerit ex hoc pane uiuet uet̄num. Sup̄ que. ip̄sio nobis ac
sereno uultu. i. respectu placabili dignis respicere. sum̄quid uul-
tus eius inuictur aliquādo. s̄ tunc d̄s uultū suū sup̄ nos illu-
minauit. et serenat. cū miām suam sup̄ nos exhibet. et declarat.
s̄cōm illud p̄scripsit. Illuminet uultū suū sup̄ nos. et in uirtute
s̄cōm. i. accepta h̄e. s̄cōm. i. uirtute. q̄ p̄cellimus. et ad celum
dignatus es munia abel. ad uibum istud sicuti sicuti in
nuit. nō expruit quantitatē. s̄ multo quippe acceptius est hoc de-
ficiū. quā quod obtulit abel. quod obtulit abraham. quod obtulit mel-
chisedech. ualeat eū amplius res quā umbra uitas quā figura.
Ip̄am q̄ similitudinē magis quā quantitatē debent attendere. Similes
q̄ offēnsi s̄m. abel secrete quidē offēnses recte. diuidentes. Quod
quia cayn nō egit peccauit. sua namq̄ recte cui debeat obtulit.
deo scilicet sed seip̄m sibi retinens. et t̄n s̄m. d̄o aufēns male
diuulit. abel autē acceptū d̄o in corde obtulit holocaustum.
quia nō se sibi retinuit. s̄ d̄o totū se subdidit. et impendit. Et d̄o
respexit d̄s ad abel. et ad munia eius. ad cayn autē et munia eius
nō respexit. p̄ut respexit ad abel. et postea respexit ad munia. q̄
non offēns placuit am̄nibus. s̄ munia placuerunt ab offēnsi.
Similit̄ abraham eḡgia fide totum se p̄ut offēbat altissimo. et p̄-
tea cum sua duceret offēnda. placidas ei hominas offēbat. Quod
ut nos scientes imitāri. paros ab illo d̄s exigit affect̄. Tolle
inquit filium tuum unigenitum quem diligis ysaac et offer

et figurat non facit
et p̄cellit in uirtute

et figurat non facit
et p̄cellit in uirtute

et figurat non facit
et p̄cellit in uirtute

eum inholocaustū signū unum montū quē dixō tibi. Statimq; p̄mptū
 et obedientē inuenit. imo nos ostendit melchisedech nisi se p̄us accep-
 tum dō sacrificium obtulisset. fumoꝝ aras nūmme p̄iudisset. quārum
 uirtutū multā panis et uini p̄m̄ obtulit sacrificium. erat enī sacer-
 dos altissimi. nos q̄ assistentes ad offēdū si recte diuidimus p̄i
 ip̄os in sacrificium offāmus. Arietiam p̄tūam. feritatem taurinā.
 hircinamq; libihem iugulantes iuxta qđ in psalmo cantauimus.
 Holocausta medullata offā tibi cū incenso et arietib; offā tibi
 boues cum hircis. ac dem̄ sicut in uirgine abel sicut sacrificiū abrahe sic
 hostiam melchisedech uotā nā dñs acceptabit. Verū nō solū in of-
 fenti; s; in ip̄is oblationib; liceat nobis similitudinē intueri. Nā
 illa uerā sacrificia nouū hoc sacrificium figurabant. Nam scđm apoca-
 lypsim ioh̄is. xp̄s ē qui occisus est. ab origine mūdi. Quid p̄sacrifici-
 um abrahe dilectum et unicū filiū offēntis nisi passio dñi designat.
 De quo dicit apl̄s. xp̄o filio suo nō peperit d̄s. s; p̄ nob̄ om̄ib; d̄didit
 illum. Sic est inquit filius dilect̄ n̄s in quo in placu. Oblatio uō
 melchisedech. tam ip̄e nouū sacrificium p̄signauit. ut tm̄ p̄d̄m sit.
 Tu es sacerdos in eternū scđm ordinē melchisedech. cū scđm apl̄m as-
 simularis ē p̄ om̄ia s̄cl̄ di manens sacerdos in perpetuū. Abel d̄ puer.
 nō tam a puericia quam a puritate. scđm illō. Ecce puer n̄s quē
 elegi. posui sup̄ eum sp̄m meū. Abraham d̄ patriarcha nō tam is-
 raheliticę plebis qm̄ ppl̄i x̄ani illi p̄ carnem. huius p̄fident. scđm
 illud. Non ultra uocabit̄ nom̄ tuū abram. s; appellabis abraham.
 quia p̄m̄ multarū gentiū am̄tati te. melchisedech. ut p̄tatis
 ē rex iusticie. dñi rex salem. i. pacis. p̄ illud qđ legit̄. Ouetur in die-
 bus eius iusticia. et habundantia pacis donec extollat̄ luna. In
 sacrificiū immaculatā hostiam. Hoc addidit in canone leo papa.

triplices te rogam. De signis q̄ uis. sūt sup̄ oblatā et calicem.

Inno dicto. post cenam erit ih̄c in monte oliueti. trans-
 ierunt cedron. Et p̄gillus pusillū. p̄didit in faciem. orans et di-
 cens. Pater si fieri potest. t̄ster calicem hunc a me. s; et sc̄o et
 sc̄o abūt. et orauit eundē s̄monē dicens. Et sc̄s in agonā. pli-
 xius orabat. et sc̄s ē sudor eius sicut gutte sanguinis decurrēt

3 signis q̄ uis. sūt sup̄
 oblatā et calicem.

in tiam. Tunc uenit ad discipulos suos dicens. Surgite eam ecce a
ppinquat qui me tradet. Traditor autem dedit eis signum dicens. Qui
cum osculatur sub. ipse est tenete eum et ducite eum. Et confestim acce
dens osculatur eum. Hic ergo quia prestat orans et dicens. Pater si fi
pot tunc sit ame calix. sacerdos inclinans orat et dicit. Supplices te roga
mus. pro osculum altaris representans osculum peditoris. Quia uero fides in
agonia plura orabat dicens simone eundem. sacerdos facit tres res.
primam et secundam disticte super oblata et calicem dicendo. factus sum filius tui
corpus et sanguinem tuum. signando se ipsum in faciem cum dicit. Omnia benedic
tione celesti et gratia repleamur. forte pro sudore corporis cruce imprensus.
super corpus et sanguinem pro guttas sanguinis item imprensus super sanguinem.
et quia pro dicit in faciem orans. imprensus est in facie. vel pro pro dicit
res quas facit sacerdos super corpus et sanguinem designat uincula et flagella.
uincula quibus ligatus est corpus. et flagella quibus. alius est sanguis. Nam
de uinculis legitur. ministri iudeorum comprehendunt Iesum. ligauerunt et
uincientes duxerunt et tradiderunt pilato. De flagellis legitur. Apphen
dit pilatus Iesum et flagellauit. Cuius uulnere sanati sumus. Pro tiam uero dicit
quia sacerdos et facit in facie. recollit illud quod exspuebant in faciem
eius et dicebant. Prophetiza uobis Christus quis est qui te percussit. In
te hec proferri in sublimi altare tui. Tante sunt profunditatis
hanc uerba. ut intellectus humanus uix ea sufficiat penetrare. Nam et beatus
gregorius tanti sacramenti interpretis quodam loco. de illis tanquam ineffa
biliter loquens. Quis inquit fidelium hanc dubium proferat in ipsa immola
tione hora. ad sacerdotis uocem celos aperiri. nullo in multo angelorum cho
rus ad eum. sumis una sociari. throna celestibus ungi. unum quid ex
uisibilibus et inuisibilibus fieri. Et alibi dicit. uno eodemque tempe
re et momento. in celum rapitur multo angelorum. ostendendum corpus christi. et
ante oculos sacerdotis in altari uidetur. Saluo tamen occulto. celestis ora
culi sacramento. possunt hec uerba licet simplicius tamen securus sic intel
ligi. Iube hec proferri. uota fidelium uidelicet supplicationes et pro
ces pro maiori sancti angeli tui. hoc est promissum angelorum secundum aliud quod
ait angelus ad thobiam. Quando orabas cum lacrimis. Ego ob
tuli orationem tuam domino. In sublimi altare tui. hoc est in aspectu

diuine maiestatis tue. Prou sicut bñ angustinus determinat. nō dī an
 gls orationes nrās offerre dō quasi tunc pmo nouit dō quid ue
 lim. qd dō omīa uoluit. ante qm̄ fiant. s; q; necesse h̄t rationalis tāta
 tempales curas ad eternitatē referre siue petendo qd erga se fiat.
 siue silentio quid faciat ut qd dō uolente implendū eē cognouit.
 hoc nobis ut euidēt ul' letas latent reponet. Sic i euidēt aparet.
 qd angli semp in sacficio p̄sentes. Asistunt multiplex altare legitur
 in scripturis. Supius in fuis in fuis. extius. Qdlibet aut ē duplex. Nā
 altare supius ē dī tūtas de quo legitur. nō ascendes ad altare meum
 p̄ḡdus. Et altare supius. triumphans ecclia de qua dī imponunt s;
 altare tū in fuis. Altare in fuis ē ecclia militans de qua legitur.
 Et altare lapideū fedoris mī. nō edificabis illud de sectis lapidibus.
 Et altare in fuis. menti templi de qua dī. Constituite diem sollemp
 nē in condensis usq; ad cornu altaris. Altare in fuis ē cor mūdū.
 de quo p̄cipitur. Ignis in altari meo semp ardebit. Et altare in fuis.
 fides incarnationis de qua uolent. Altare dētra facies in altare exte
 rius. E ara crucis. hoc ē altare holocausti. sup qd emabat sacrificium
 uesp̄tū. Et altare extius. eccliam sacra de quib; sc̄p̄tū ē. Alta
 ria tua dñe uirtutū. Que uō sūt illa que petit in sublimē altare p
 fenti determinat subdens. ut qd ex hoc altari sacro s̄m̄ corpus sup
 altari. *Memor dñe* *magis in memoriam dñe* *seruit*
 m̄lūm. Quat p̄ia mat ecclia non solū p̄uis s; p̄ defunctis. res sac
 oblationis inaccessione emendat certissime dēns. qd singuis ille p
 coctus qui p̄ multis effusus ē in remissionē p̄d̄z n̄ solū ad salute
 uiuentū uerū ad absolutionē ualeat defūctoz. qui cū signo fidei
 p̄cedunt ad dñm. nō qd ibi sit fides aut spes ubi ē spes. Nam
 fides euacuabit caritas uō nūq; exidet. s; signū fidei. p̄ caractere
 xianitatis accipit. quo fideles s; infidelib; dūcunt. sedm̄ illud. audi
 uū numerū signatorū. ext. nū. milia signati. ex omī t̄bu filioz isrl.
 Et dormiunt in d̄p̄uo pacis. sedm̄ illud. in pace in d̄p̄m̄ dormiam
 & requiescam. frequēt. n̄ separa sac. defunctos dormientes appellat.
 p̄ eo qd sicut dormientes euigilant. ita defuncti resurgent. ip̄ qd dicit
 ap̄ls. Nolo uos ignorare de dormientib; ut ^{non} *confitemini* sicut & ceti

Sanctissimi, 1618

Significatio
3 functione

qui spem nō hnt. Et dñs inquit in euagelio. Lazarus amicus nŕ dicitur.
Ips dñe & omnib; in xpo quiescentib;. In hoc loco factos quorū malue-
rit defūctorū debet agere memoriam specialem. Locum refrigerij in
quo nō ē arbor penarū. Lucis in quo nō ē obscuritas tenebrarū. Et pa-
cis in quo nō ē affectus pugnarū. Nam dñs abstinet omē lacrimā ab
oculis sctōz. & delectabunt in multitudine pacis. complacēbūt dñō
in lumine iuuentū. *De dñō in multitudine pacis.*
obis quoq; p̄dub;. Nā si dicit qd p̄m nō hnt nos qd se
ducant. & uitas inobis nō ē. licet enī omī tēp̄ nos delectam̄
extorēte recognoscē p̄dres. p̄cipue tñ cū p̄missione p̄dōz sacro
sctō mysticum celebrat demultitudine miserationū tuarū dñe dele-
mitatē meā. vna tā ē dī mīa nō aliud quidē qm̄ ip̄e misericors. &
multa sunt effēs qui miserantes dicit. vñ. Semimiser miserationū
tuarū dñe. Porro cū ip̄e dñs sit omnia in omnib;. & salus & p̄mū & glā
singulorū. sufficientq; p̄mū om̄m meritōz. Salus inquit ipsi ego
sū dicit dñs. Quid ē qd dī. p̄tem aliquā. & societate dōnare dignis.
tāqm̄ nō om̄s sint eundē dñarū accepturi. Nā licet unū & idē
sit p̄mū singulorū. uidelicet ip̄e dñs. in cuius cognōe salus et̄na consistit.
scdm̄ illud qd ip̄e dicit in euagelio. Hec ē autē uita et̄na ut cognos-
cant te uū dñm & quē misisti ih̄m xp̄m. cū scdm̄ m̄tōz differentiam.
alijs plus. alijs min̄. diuina uisione fruunt. Nā stella differat a stella
in claritate. ip̄ qd ip̄e dñs ait. In dño patris mei mansiones multe
sunt. sicut unū ē sol. aut luce p̄cipant unūq; alij plus. alij minus
scdm̄ differentia inuentū. Cū iohanne stephano. mathia. barna-
ba. In hac memoracione sctōz ex magna p̄te sup̄pleat qui de p̄mis
eius sctis de eē uidebant in p̄ma. h; que iohēs repetit. & stephanū soci-
atus iohannū. p̄mū mathie. ac barnabe. Nā iohēs in p̄ma cō-
memoracione disponit. & cū alijs numerat. ip̄ dignitate aptat. In hac
autē memoracione repetit. & cū stephano sociat. ip̄ p̄uilegiū celebra-
tus. uirgines enī sunt. & sequūt agnū quocūq; ierit. & p̄tea ceteris
p̄mittūt. uirginitas enī ioh̄is inde maxie d̄medat. qd xp̄e i de
matre uirginē discipulo unūq; d̄mendauit. Et illa hora accepit
eam in sua. stephanū uō uirginitas. marie d̄mendat. ex eo qd de

8. Sa. amoniam

8. Sa.

putatus e ab aplis admissiū uidiuaz r u hoc q feminus e iposit. testimo
 niū meruit sincerissime castitatis. Possit aut nō euigilia s; baptista r iō
 hēs intelligi n pūitēt cū tuis scīs aplis ac martirib; vñ cognoscat qd
 apli tm ac mēs subnoent quāuis iohēs baptista merita possit inter
 mēs munari. Non estimator mīci s; uenie q̄s languor admittit q̄ nō
 scdm exigentiā mītoꝝ retbuīs s; mīū puniendo ul' maḡ remuneran
 do q̄ quis meruit. vñ. Dñe nō scdm potā mā facias nob; talibi mē
 suam bonā r confertam r sup effluentē dabit uisimam uim. **Exp**
 er que hec omia semp bona creas. sicut subsequenti.

apostolus ad romanos

Na omia p ipm scā sūt. r sū ipō scā ē nichil. Et uidit aīta que
 fecerat. reiant ualde bona. Creas. condendo naturā. Scificas. consecrao
 matia. uiuificas r iustificas r bndias accumulando
 grām. Et aut simplex demonstratio p̄mūis. s; sicut tēp' ubi confu
 sum. Nam plens confusum. plentis nō tenet ulim. Hec enī omia
 idē panē r utmū r aqm̄. sēp bona p̄mordialia p̄cis. r scificas scdm eas
 scēntales. uiuificas. ut r̄ntent mēnē r sanguē r bndias. ut r̄sent
 unitatē r caritatē p̄ ipm. tanq̄ p̄mediatore. Cum i. tanq̄m cū equali.
 In ipō tanq̄m in cōsubstāiali. In p̄e quippe notat. uictas in fīho eq̄litas.
 in spū scō munitas. Auctas in parte. p̄ p̄ncipiū. Eq̄litas in fīho p̄p̄
 mediū. cōmunitas in spū scō p̄ cōsorcium. **De lignis v. loco sunt si**

3 lignis v. loco sunt si
si obl. r̄s r̄c̄s

exta feria crucifigens ē dñs. Hora t̄cia lignus oblatā r calicem
 iudeoz qd̄ narrat evarcus. Hora sexta qd̄ narrat iohēs. manib;
 gentiliū. r t̄ta horam nouam inclinato capite tradidit sp̄m. Ad reco
 lend' q̄ crucifixionē que hora t̄cia scā est lignus iudeoz ter clamanti
 um crucifige crucifige eū. r rursū tolle crucifige eū. Sacerdos tres r̄es
 sup oblatam r calicē facit cū dicit. Sanctificas. uiuificas. bndias.
 ad recolendam crucifixionē que post nūuallū t̄m horaz scā ē ma
 nibus gentiliū. milites crucifixerunt ih̄m. Sacerdos it̄m facit tres
 cū hostia sup calicē dicendo. p̄ ipm. et cum ipō. et in ipō. postmod
 aut ad signandam diuisionē carnis r aiē dñi morientis facit duas
 cruces in ore calicis. cū dicit t̄ dō p̄tri omnipotenti munitate sp̄
 scā. Cum enī in xpō tres sūt unite substantie uidelicet diuinitas.
 corp' r aiā. due t̄m. corp' r anima fuerunt in morte diuise. Na diu

uitas aneura e sepa. ptea non tby s duabz tby mors dñi designatur.
Sacerdos g sup mensam altaris manus extendit. qd xpc sup aram cccis ma
nus expandit. scdm illud ppheticū. Expandi manū meas ad pplm nō cre
dente ih. Subtilius tñ. atq. p fundius hec possunt significare. Tres q̄ppe
cces significant tres cruciat. quos xpc in cce sustinuit. uidelicet passio
nē. p passionē. & compassionē. passionē in corpore. p passionē in mente.
compassionē in corde. De passione corporis ait dñs p ppham. Quos om̄s
qui trāsitis p uiam attendite & uidete si ē dolor sicut dolor n̄s. foderunt
enī manus meas & pedes meos diminuerunt om̄ia ossa mea. De pas
sione m̄tis. dñs inquit. ap̄tis. Tristis ē. nā mea usq. ad mortē. Cepit
ihc tederē & pauere cepit contristari inestus eē. Ex compassionē cor
dis p cccis orauit ad patrem. Pat̄ inquit. ignosse illis. qd nesci
unt quid faciunt. si enī cognouissent. nūqm̄ dñm glorie cccis
scent. Idō uō sacerdos facit has cces cū hostia sup calicem. qd xpc su
stinuit huiusmodi cruciatu in corpore sup patibulū. p calicē enī pas
sio designatur. scdm illud qd ip̄e dñs ait. Pat̄ si fieri pot. trāsseat. ame
calix iste. Due cces q̄s facit sacerdos in late calicis. designant duo sa
crām̄ta. que de late dñi fluxerunt. uidelicet aqua regnatoris & sanguis re
demptōis. iuxta testimoniu ioh̄is dicentis. Unus militū lancea.
latus eius aperuit. & continuo exiit sanguis & aqua. Corpale desup
calicem remouet. quia uelū replicallū ē. a sumo usq. deorsū. hmo
qd de illo scriptū fuit. clausū aperit. Sicut d̄ de quibzda. Et erat ubi
istud absconditū ab eis ubi consummatū ē. ul̄ & reuelatū. flati h̄g
num missū in marath. aquas dulcorauit amaras. Tunc accedit
diacon̄ et exaltatū parump sacrificiū de altari tam ip̄e qm̄ sacer
dos deponit. quia uenit ioseph ab arimachia. uenit & nichodem̄
& impetrauit ap̄ pilato corpus ih̄u. qd deponentes sepelierunt. Et
qd ille aduoluit saxū magnū ad ostium monumenti. diacon̄ sup
os calicis corpale reponit. quia in pace sc̄s ē locus eius. diacon̄
mensam osculat̄ altaris. Et quia sc̄s ē p̄ncipat̄ sup humerū
eius. diacon̄ armū pontificis osculat̄. ut in utroq. significet xp̄m
qui uulit p̄ mortē. & uulit post mortē. iuxta qd ip̄e p̄dixit ipsal
mo. In pace in ip̄ qm̄. ob dormiam & requiescam. Et alibi. O mors

ero mors. tua morsus tuus ero inferne. xpc p morte triumphavit de
 morte. Nam qd fcs e obediens uisq ad mortē mortē autē crucis. id dō
 dō illū exaltavit. Hoc ipm significavit. qd xpc sibi dēum sup humerū
 baolavit. De nūo signoz qd sunt sup oblatam & calicem.
 sacrificiū itaq; septē uicib; signat in canone. Prima uice ter. v
 dicit hec uia. hec mīnem. hec scā sacrificia illibata p̄ etiam
 traditionē que scā e adō. a iuda. a iudeo. Secūda uice quinquēs. ubi dī.
 Quā oblationē tu dō dignis face bndictam. ascrip̄tā. etiam. ut fiat
 corp̄ & sanḡs. venditi & emptoz uidelicet sacerdotū scribarū & phariseoz.
 Tertia uice bis. ubi dī. accipiens panē. benedixit ac fregit. Similit̄
 ihunc p̄clay calicem tibi grās agens benedixit. p̄ benedictōne pat̄s
 qui transubstantiat in sanguinē. Quarta uice quinquēs. ubi dicit.
 hostiam puram hostiam scām. hostiam unimaculatā. panem sanctū
 uite et̄ne & calicem salutis p̄terus. p̄ q̄nq; dñi plagas. duas manū.
 totidēq; pedū & unā lat̄is. Quinta uice bis. ubi dī. Jacto scām filii tui
 corpus & sanḡne p̄ uincula quib; ligatū ē corp̄ & flagella quib; alli
 sus ē sanḡis. Sexta uice ter. ubi dī. scificas. uiuificas. benedicas. p̄
 crucifixionē que scā ē hora t̄ra linguis iudeoz ter clamantū cruci
 fige eū. Septima uice quinquēs. ubi dī. p̄ ipm et cū ipō et in ipō. ē
 tibi deo patri omnipotenti in unitate sp̄s scī. Ter sup calicem. p̄ tres
 cruciatūs. quos xpc sustinuit. passionis. p̄ passionis. & compassiois.
 et bis lat̄e calicis. p̄ aquā et sanḡne que delatē xp̄i fluxerunt. Inter
 septē uices sacrificiū signat̄ duab; uicib; bis & duab; uicib; ter. et
 duab; uicib; quinquēs. Septima uice bis & ter. que iuncta sunt &
 quinquēs. quinq; hoc ē xxv. Qui numerus p̄duct̄ temp̄ mē
 ipm reducat. si ducatur in infinitum. Quanta uidet enī multiplicetur
 eucharistie sacrificiū temp̄ idē ē sacrificiū. In hoc ē sacrificiū. v. sensus i
 corp̄is excentur. uisus c̄a colorem. audit̄ c̄a fractionē. gustus
 c̄a sapore. odorat̄ c̄a odore. tact̄ c̄a sumptionē. Si tñ caro p̄cedat
 in ipm. ip̄ sp̄s ē uiuificat. caro nō p̄dest ut quinq; sens̄ anime sp̄ri
 tales exultent. uis̄ intelligētē. audit̄ obediētē. odorat̄ discere
 nom̄s. gust̄ delectationis. tactus opis. De quib; rept̄ in eod̄.
 Dicit̄ quinq; talenta. f̄ dicit̄ in. ecce abā quinq; supliciat̄ sum.

De uice h̄ḡoz q̄ fuit
sup oblatā & calicē.

15. d. p̄ d̄

Si & binari & ternarius bene agruit sacramento binari ip̄ carne & sanguinem.
 ternari ip̄ panē & uinū & aquam. binari ip̄ duplicē modū edendi. scilicet
 sacramentalē & spūalem. Sacramentalē sub sp̄e panis & spūalem in fide cordis.
 Ternarius ip̄ tā que sunt in hoc sacramento discretā uidelicet forma
 uisibilis uitas corporis & uitas spūalis. forma panis & uini. uitas car
 nis et sanguinis. uirtus unitatis & caritatis. ut ita ternari p̄ binari
 um & fides trinitatis p̄ dilectionis di & proximi op̄e. De uocis ex
 pressionē autē crucis impressio. p̄sione p̄pectoris. conuisione dicit
 iuum & uocis expressio. que gesta sunt iuxta crucē ubi nob̄ q̄
 insinuant. sū aduictū ē ut sacerdos paulū exp̄ illa uoce p̄cussio pectore
 silentiū intrinsecat cū dicit. nob̄ quoq; peccatorib; famul' tuus. re
 p̄sentans actionē & confessionē latius in illo dñice passionis articulo
 inuicem alium edicentis. nos digna sc̄is recipim'. hic uō nich
 mali gessit. Et dixit ad ih̄m. Dñe merito mei dū uenis in regnum
 tuū ip̄ qd̄ dixit illi ih̄s. Am̄ dico t̄. hodie mecum eris in paradyso. ut
 p̄ exaltationē uocis & p̄cussionē pectoris exprimit illud qd̄ ceteri
 rō et qui cū eo erant uisib; hys que fiebant. tanquam ualde di
 centes. Vē fili' di erat iste. Et om̄is turba que simul aderant ad
 spectaculū istud p̄cipientes pectora reuerebant. Quia uō ih̄s cla
 mans uoce magna edidit sp̄m. leuat sacerdos uocē dicendo. P̄ oīa
 sc̄la sc̄lorū. Et q̄ mulieres lamēbantur flentes dñm. chor' quasi la
 mētando respondet. Am̄. resp̄sentans fideles qui c̄to corde lugebāt
 uelud quondā abel mundi fratris furore. parentes eius lamēta
 bantur. Ih̄s q̄ uoce magna clamat. Pater in manu' tuas
 commendo sp̄m meū. Et sacerdos eleuata uoce p̄nūtiat. p̄at' noster.

De uocis expressionē & p̄cussionē
 crucis. in lib. 1. de iob. 8.

De dñice oratione

Et oratio multis extausis ceteris de dñica oratione.
 orōnib; antecellit. auctē doctoris. breuitate sermonis. suffici
 entia petitionū. et fecūditate multior. auctē doctoris quia fuit
 ip̄ius saluatoris ore plara os enī dñi locutū ē breuitate ser
 monis q̄ facile discitur & p̄fertur. Cū inq̄t oratis nolite multū
 loq̄ sic ethiopia faciūt. Iusticia petitionū. quā uelutq; uite
 cūnet necessaria. plene enī p̄missionē h̄t uite que nūc ē et
 et̄ne. fecūditate multior. qm̄ in uita cūnet sac̄ta. p̄ t̄m̄

70
bunt enim plurimi et multiplex erit scientia. Fiat autem dominus quod uelint sed
uult nos orare uocaliter. per excitanda uocatione deuotione. quod facit status
cause bone. hoc facit. pronuntio deuotioni. unde ad ipsum ore meo clama
ui et exultauit sub lingua mea. per aliorum instructione. ut contra corruam
trahat. qui audit dicat ueni. luceat lux uera coram hominibus. per lingue of
ficio ut qui lingua peccant. satisfaciunt in lingua. unde sicut exhibuistis
membra uera sicut iniquitati ad iniquitatem. ita exhibeatis ea sicut iusti
cie in sanctificatione. pro rei petente commemoratione. quod facilius ob
tinetur quod instantius postulatur. unde petite et accipietis. pulsate et ap
paret uobis. per impetrate rei custodia. quod non sepius requiritur diligentius
custodiam. unde tene quod habes. ne alius accipiat coronam tuam. Orat
autem pro bonis adipiscendis. et malis uitandis. per bonis temporalibus.
spiritualibus et eternis. adueniat requiem tuam. De spiritualibus. fiat uo
luntas tua sicut in celo. uirtus. De temporalibus. panem uerum quotidianum
da nobis hodie. eterna petuntur in ipso. spiritualia petuntur in merito.
temporalia petuntur in subiecto. De malis presentibus. dimitte nobis de
bita nostra. De presentibus. libera nos a malo. De futuris. ne nos indu
cas in temptationem. Preterita sunt delenda. presentia sunt uincenda.
futura peruenienda. Septem sunt petitiones orationis diuine. per cap
tatione beniuolentiae. Quarum tres prime spectant ad uitam eternam.
tres ultime ad uiam salutis eterne. Media uero pertinent ad utramque.
sahcet uiam uitam. Porro tres prime succedunt ordine temporis. sed
precedunt ordine dignitatis. Tres ultime succedunt ordine dignita
tis. sed precedunt ordine temporis. Dominus autem in oratione secutus est
ordine dignitatis. qui est artificialis. ut de maioribus ad minora des
cenderet. Doctores in expositione secutus ordine temporis qui est
naturalis. ut de minoribus. et temporalibus ascendunt ad eterna. fit autem
hec adaptatio. vii. petitionum. vii. donorum. vii. uirtutum. vii. beatitu
dinum. Contra vii. uicia capitalia. Nam dona petitionibus uirtutes
donis. et uirtutes uirtutibus obtinentur. Septem dona sunt
ista. Sapientia. intellectus. consilium. fortitudo. scientia. pietas. timor.
De quibus ait propheta. Requiescet super eum spiritus sapientie et intellectus.
spiritus consilii et fortitudinis. spiritus scientie et pietatis et replebit eum

De eternis

Spe timoris dñi. Septem uirtutes sunt hec paupras q̄. mansue-
 luctus. esurries iusticie miã mundicia cordis pax. Septem beatitu-
 dines sunt iste. Regnũ celoz. possessio tene. consolatio. iusticia. miã. consecutio. iustio dñi. et fñatio dñi. De quibz dñs conuincim aut
 Beati paupes spũ qm̄ ip̄oz est regnũ celoz. Beati iustes qm̄ ip̄i
 possidebunt tñam. Beati qui lugent qm̄ ip̄i consolabunt. Beati q̄
 esurunt iusticiã qm̄ ip̄i saturabunt. Beati misericordes qm̄ ip̄i
 misericordiam consequent. Beati mundo corde qm̄ ip̄i dñm uidebũt.
 Beati pacifici qm̄ filij dñi uocabunt. Hec sunt uicia pñcipalia. In
 anis glã. inuidia. accidia. auaricia. gula. luxuria. que significa-
 ta sunt in vi. p̄lis. qui tñam israheliticã pñmissam tenebant. uide-
 licet. etheus. egergeteus. amorreus. chananeus. uer. zeus. eueneus.
 et eubuteus. Homo ḡ e egrotus. et dñs medicus. uicia sunt languo-
 res et petitiones sunt plactus. Dona sunt antidota. uirtutes. Sa-
 nitates. Beatitudines sunt felicitates et gaudia. *Capitulum. lxxvii.*
 Pater noster. Deus et gñat̄ et sp̄at̄ et singularit̄. *Capitulum. lxxviii.*
 dicit̄ pater noster. Genalit̄ omniũ p̄tione. sp̄at̄ uictoz per
 adoptione. Singularit̄ et p̄generatione. p̄tione ut ibi. flecto ge-
 nua mea ad dñm p̄m omnipotentẽ. a quo omnis p̄tinitas in
 celo et ultra nominat̄. p̄ adoptionem. ut ibi. Si uos cum fueris ma-
 li uostis bona data dare filijs uistis. quicunq̄ pater noster de celo da-
 bit sp̄m bonũ petentibz se. p̄ generationem ut ibi. Nemo nouit
 filiũ nisi pater. neqz p̄m quis nouit nisi filius. Et cui uolu-
 erit filius reuelare. p̄ hoc aut̄ qd̄ dicit. pater noster qui es in celis. ce-
 rat̄ ad uobz. supbia. ne dicant̄ pater noster reputantes. p̄m qd̄
 est commune. ab indignatione ne reddant̄ indigni tanto p̄e.
 qui consistit in celis. Deus ḡ solus xpi pater et p̄natiã. cui soli
 competit dicere pater noster. sicetum aut̄ e p̄ gñam. quibz competit
 dicere pater noster. Ille dicit pater noster. si possibile e. transfer calicem
 hunc a me. Ipsi dicunt pater noster qui es in celis sanctificet nō-
 me nũc. Ip̄e met dicit. uado ad p̄m meum et p̄m ur̄m.
 meũ p̄ natiã. ur̄m p̄ gñam. Dicit̄ uos etiam ad duo. scilicet
 ad seruandam gñam ad optionis cum ait. pater. et ratione facti

Capitulum beatitudinis

75

713
tatis tū aut noster. Benivolentia eū captavit actus. a psona cogitoris.
petitoris & ascendis. Cogitor eū ē dō petitor ē homo. ascendit ē angē.
a psona cogitoris tū ad pat' petitoris tū aut in ascendis. tū aut. qui
es in cel. i. in angē ut in fās. de quib; hētur. Cū enarrant glām dei. in
spēs nobis tōm ut fās nos faciat. ut in celis. i. in fāto maiestatis diuī
ne. p qd datur fiducia obtinendi bonū occidit. qd oculus non vidit nec
auris audiuit. nec in cor hoīs ascendit. Dat q' fiduciam impetandi. vñ
nō dī. Dñe tu cū fūtur in amore. sed pater tu fūtur amore. q' dicitur
Quia p' es vis qui celis es. potes. ergo liba nos amalo. p'na petico
libari amalo. Donū timor. uirt' paup'as spē. veritudo. regnū celoz. viciū
manus glā. Triplex ē malum a quo petimus libari. Inuirtū additum.
i. in fāto. p'na cōt' hōi. Jodm cōt' hōi. tū fūctum. p'na ē origi
nale. sedm ē actuale. tū ē penale. Inuirtū aut uirtū p' hōi. et
timorē mali. Nam ut inquit septima. Timor dñi peccatū expellit.
Porro timor ē tplex quo cessant amalo. Inuis inuis. & filialis.
Timorē seruili cessant amalo formidie pene. filiali timorē cessant
amalo. amo iusticie Inuirtū timorē cessant amalo p'na formidie
pene. p'na amore iusticie. Inuis timor ē inapientū. Inuis
p'na p'na. Filialis p'na. Quasi. Da nob spm timoris. &
paup'atē spē ut p'na timoris. uirt' mala. p'na p'na. ab
dicam' r' hōi. q' tona. quatu' exclusis uicis & contemptis t' hōi.
hēam' etna. scilicet regnū celoz. qd lucifer & p'na parentes p'na
nati glām amiserunt. ad qd nos retrahunt. timor. spēs & paup'as.
spē. Duo uō sunt bona. que p'na p'na. uidelicet uirt'
p'na et extiora. Inuirtū. de illis corde nō p'na. extiora. cor illis nō
apponendo. sedm illud. Diuice si affluant nolite cor apponere. Illis
q' comp' illis. ne p'na. et illis cōt' hōi. ne diffuant. regnū
celoz. assequam' sedm illud. Beati paupes spū. qm p'na ē regnū
celoz. qd demones et homines p'na glām amiserunt. illi dī
similitudine. illi dī scientiam maniter. appetendo. Lucif' enī dī
ascendam in celū & ponam sedem meam ad aquilonē & ex silis
altissimo. p'na aut p'na. dictū ē. Fris sicut dī. scientes
bonū & malum. & nos inducas in temptationē. Sed petico

non induca in temptatione. Domi pietas. uirtus. mansuetudo. be-
nitas. possessio. et. uicium. ita. Temptat. ds. temptat. homo. temptat.
dyabolus. Ds. temptat. ut. plet. homo. ut. temptat. ut. scit. dyabolus.
temptat. ut. decipiat. uel. fallat. De. ptra. temptatione. legit. Temp-
tauit. ds. abraham. De. scda. temptatione. nos. obsecro. dieb. decem.
De. sca. cur. sathanas. temptauit. cor. tuum. Pono. duob. modis.
modis. temptari. In. ius. et. extus. In. ius. p. delectatione. extus.
p. subiectione. Unde. uicior. temptatio. parum. efficit. et. extior. temp-
tatio. multu. p. fiat. si. no. consentiat. s. resistatur. Scriptu. e. enim.
Temptatio. nos. no. apprehendat. nisi. humana. Rursus. Beatus. q.
fussit. temptatione. qm. cum. pbat. fuit. accipiet. coronam. uite. Eum.
q. consentit. temptationi. inducitur. in. temptatione. sicut. piscis.
ante. capturam. in. reche. ducit. cu. aut. inductus. fuit. capitur. et. tenet.
Tunc. implet. qd. iacob. ap. ait. Quis. quisq. temptat. a. concupis-
centia. sua. abstract. et. illert. De. concupiscentia. cu. concepit. parit.
peccatu. peccatu. uo. cu. consummat. fuit. gerit. morte. Pono. cu. idem.
ap. dicat. q. ds. e. temptator. malor. quod. e. qd. petri. ne. nos. in-
ducas. in. temptatione. s. sciendum. qd. ds. quoda. m. temptat. et. qda.
m. no. temptat. Temptat. ut. plet. scdm. illud. p. ba. me. dne. et. tempta-
me. Non. temptat. ut. fallat. scdm. illd. Ds. nemine. temptat. Petri.
q. ne. nos. ds. in. temptatione. inducat. et. ne. p. mittat. induca. sicut. di-
citur. Quia. no. e. malu. in. uitate. qd. dns. no. faciat. et. qd. fieri. no. p. nit.
Scriptu. e. enim. fidelis. e. ds. qui. non. patitur. nos. temptari. sup. id.
qd. potest. Quasi. dicat. Da. uobis. spm. pietatis. et. mansuetudis.
ut. p. spm. pietatis. unquam. temptatione. excedo. nos. ad. pietate.
et. p. mansuetudine. sp. unquam. uiam. non. reddendo. malu. p. malo.
ut. ita. possidem. etiam. uiuentiu. qua. p. spm. pietatis. et. mansuetu-
dine. optinebim. nam. pietas. p. missione. h. uite. que. nuc. e. et. fine.
Et. beati. uices. qm. ipi. possidebunt. etiam. v. psalmista. mansueti.
aut. possidebunt. etiam. et. delectabuntur. in. multitudie. pacis. De-
mitte. nobis. debita. nra. petio. donu. scientia. uirt. luctus. Ben-
nitas. consolatio. uicium. inuidia. debita. dicit. peccata. que. nos. de-
bitores. p. ue. constituunt. No. enim. hoc. agitur. de. debitis. pecuniar.

h' debitis offensar. Tria uo sunt debita que petri' nob' dimittit. uidelz
 peccatu' iudeu' in proximi' & patri' in nos. vñ peccatum' cu' patri' nris
 fuisse e' i' f. peccatum' cu' patri' nris in dñm. in iuste egam' in proximi' in
 quitate fecim' in nos ip's. Quia peccatum' in dñm. ideo petim' ut ip'e di
 mittat. Quia peccatum' in nos. ideo petim' ut dimittat nob' debita
 nra. Quia peccatum' in proximi' ideo petim' ut dimittat nob' debita
 nra. In dñm. debitoribz n. hoc pacto & ea condicione nob' debita
 nostra dimittuntur. sicut & nos debitoribz dimittim'. Alioquin i'
 dimissa reuocem' in debitu' s'dm illis. Huc neq' omne' debitu' dimisi
 tibi. qm' rogasti me. none' q' oportuit ut misereri consiliu' tuu' sicut ego
 tuu' misisti sim. Et uat' dñs ei' edidit eu' totu' q'z. quo adu'st' red
 det uniu'su' debitu'. Sic & p'r nris celestis faciet uob'. si nō dimiseritis
 uniu'sq' fr'i suo' de cordibz nris. ut q' dñs euiden' ostendet. qd' nlls
 totus orōnis e' fruct' n' debitoribz debita dimittant' n' sine. ad iunat
 ad omnia. Si dimiseritis pecc' eoz. dimittet uobis p'r celestis debita
 nra. Si aut' nō dimiseritis hoibz. n' p'r ur' celestis dimittet uobis
 peccata nra. Huius q' qui debitoribz nō dimittit. hec oratio nō uidet'
 p' dē. quoniam uidet' ob eē. sicut qui sic pete' sibi dimitti. sicut ip'e
 huius debitoribz dimittat. p'fecto si nō dimittit ip'e debitoribz suis.
 uidetur pete' ut s' nō dimittat. Quid q'. Tenetur illi dimittē qui
 nec satisfactō uidet' nec ueniā postulare. Hanc distinguendū est.
 in p'fctū & in p'fctū. Is qui iam p'fectionis n' arripuit debet & non
 petenti ueniā ommodis indulgē. Qui uō nō nō dū p'fectionis
 uoti assumpsit. tenet' quidē rancore' cordis deponē. s' nō tenetur
 satisfactōnē debita' condonare. quāquā omis uniu'salit' teneant'
 dilige' inimicos nros. benefacē huius qui odunt nos. & orare pro
 p'sequētibz & calumpniantibz nos. Quia uō sunt culpe in quibus
 culpa e' relaxare uniu'salit' & si peccat' in nos teneant' dimittē peccat' in
 in dñm. & peccatū in proximi' debent' punire. Qui q' laborat odio ul'
 inuidia. grauantur magis hac oratione. qm' adiuuet'. n' forte iam
 p'positum habeat dimittendi. verumtū nō iustia quilibz h' inuoci'
 ecclie p'sona uidet' orare. unde nō dicit dimittē nra debita mea. sic
 ego. dimittit debitoribz meis. sed sic. Dimittite nobis de nra. s. in.

videtur. Quia volunt sic illud intelligi. Dimitte nobis sic debita nostra. ut et nos dimittamus debitoribus nostris. Quasi da nobis domum scientiam. et luctum virtutem. quatuor tam nostra quam aliena peccata cognoscant. et defleant. ut nobis debita nostra dimittas. Vita solatione huius aditus mundiciae que facit hominem de alieno limbo tabesce. Praesentia enim et luctum in praesenti enim remissione accipimus. et in futuro solatione habebimus. ut quod legitur a delicto modo munda me. quoniam iniquitate meam ego agnosco. Et beati qui lugent. quoniam ipsi consolabuntur. Luctus autem distinguit in irriguum superius quod caleph axe sine sine dedit in dorem. Inferius pro peccatis tam nostris quam alienis. unde quis infirmus. et ego non infirmus. Quis scandalizans. et ego non uxor. Superius pro incolatu uirtutis pro sentis et desiderio uirtutis celestis. unde superius dissolui et deo cum ipso. sed heu in quo incolatus meus prolongatus est. Quarta petio panem dari. domus fortitudo. uirtus. esuries iusticie. tractatio. caritas. uirtus. accidia. panem nostrum. Quingy panes sunt nobis necessarii. quatuor sunt. quingy impati. Corpalis. spiritualis. doctrinalis. et eternalis. Corpalis ad sustentationem. spiritualis ad uisionem. doctrinalis ad eruditionem. sacramentalis ad expiationem. eternalis ad fruitionem. De primo. Non in solo pane uiuimus. De secundo. Amice accomoda mihi tres panes. De tertio. uenite comedite panem meum. De quarto. Qui panem domini manducat reus erit corporis domini. De quinto. Ego sum panis uiuus qui de celo descendi. Et cum fuerit homo liber a malo. cum temptationes uicerit. cum fuerit dimissa peccata. necessarius est ei spiritus fortitudinis. ne primum expectando deficiat. et ideo dicitur panem nostrum da uobis. Quasi da nobis spiritum fortitudinis. qui multipliciter sane uolunt animam ne deficiamus in praesenti esurientes uirtutem pro qua expellentes accidia plena uirtutis salutari in futuro secundum illud. Beati qui esuriunt. et sitiant. quoniam ipse sanctus matheus dicit. Panem nostrum super substantialem. quod duobus modis potest intelligi. uel ut una sit dictio. uel ut due sint distractiones. Quasi da nobis panem super substantialem. id est qui est panis super substantialis. id est super omnes substantias qui panis nostrum est in altari. uel ita. Da nobis panem nostrum. id est christum. quoniam ipse est cibum fidelium. hoc super panem. id est pro panem substantialem. id est necessarium ad sustentationem. Quasi da nobis utriusque panem mentis et corporis. Lucas dicit.

Panem nostrum cot. qd tam de corpali qua de spiritali pot intelligi. vide
 licet de marico. Grecus epimythou qd interpretat supstanciale. hebreus uo
 sogolla. qd interpretat egguu ul' peculiarit' dicit cotidianu. Grec. aut q
 mtpres gader. qd uidit eum dixit sogolla. qd sonat egguu dicit e
 pmythou. i. supstanciale. fiat uoluntas tua. Quinta peticio uoluntate
 dei fieri. donu. illu. mra. mra. beatitudo. mra. consecratio. mra. aua
 ricia. uoluntas. di duplicat intelligit. et bñplacitu di etuū. i. signū
 bñplaciti tēpa. le. Beneplacitū di semp implet. unde. uolun
 tati eius quis re. sicut. Et omia quecuq; uoluit fecit. Signa bñ
 placiti sunt qnq;. pceptio. phibitio. pmissio. consiliū. opatio.
 vñ. ay. ay. opa dō. exquisita in omis uoluntates eius. Hec nō
 semp implet. si ut im. plect' oratur. fiat uoluntas tua. i. ope com
 plect' qd papis. qd mris. qd suades. qd non sufficit uoluntas ubi ab
 est facultas. sicut in celo. i. uerna. i. sicut in angelis. ita et in hominib;. vñ
 sicut in pfectis. ita et in cornis. vñ sicut i. xpō. ita et in ecclesia. vñ sicut
 in mra. ita parit. i. mra. ut caro nō cupiscat ad r' sus spm. scdm illud.
 Cor meū. i. caro mea exultabit in dñm uiuū. Quasi. Da nobis spm con
 sili. ut faciam' uoluntate tuam. maxie mram. que punit auaricia. quam
 mus mram consequant' scdm illud. Beati misericordes. qm ipi mram
 consequentur. Sicut enī auaricia consistit in acquirendo. uermedo. ita mra
 consistit in dando. i. dimitendo. Hui' peticio. i. alia. duay impletio.
 inchoatur mra. consumat' in p'at'. ubi nichil uelle potuit. nisi qd dñi
 uelle sciam'. Eum diligem'. dñm. ex tota anima. ex tota uita. ex toto corde.
 Ex toto. i. intellectu. diligem'. filium. toto sine errore. Ex mte. i. ex memo
 ria. diligem'. patre. tota sine obliuione. Examina. i. uoluntate. diligem'.
 spm scm. tota sine contretate. parte potentia. filii sapientia. spm scm
 benignitate. Sexta peticio. ad uenit' regni. donu. intellect'. uirtus. inu
 dicia cordis. beatitudo. uisio di. uirtu. gila. ad ueniat regnū tuū. Reg
 nū di. di. et militans ecclesia. qd regit. et triumphans ecclesia. qd regnat.
 Item regnū di. di. ex p'ā fidi. i. glia. p'etier. Rur' dñs regnū di. di. et in
 tellect'. scriptane. Hocis parte. de regno militantis eccle. regitur. ve
 nient. et recumbent. cum abraham. ysaac. et iacob in regno celoz. De
 regno fidei. dicit scriptura. Regnū di. mē uos ē. De regno p'etier. dō

ait. p. apne reg. q. uob p. e. ab o. De reg. scpture legit. auferetur a uobis reg.
di. et dabitur genti facienti f. eius. De regno patre repit. fulgebunt iusti
sicut sol. in regno patris eor. s. et ipse xpc. d. regni di. scdm illud. Stundi
gno dei eicio de pfecto puenit in nos. regni di. adueniat q. regni tu
um. regni ad regni. militans ad triumphas. ul. regni tuu adueniat. i.
ad uidentu te ueniat. ut regni fidei ad regni transeat. speret. qm hec e
uita etna. ut cognoscant te. sicut uerit dnm. et que in uita thm xpm. d.
da uobis spm intellect. quo in uita ipse intelli. gan. te in pntia
regne p fidei. ut in futuro uideam. te regnat. in nobis p pntem
qd e. cont. gdam. de qua dicit ipha. Quia ui. nu. et ebueras aufe
cor. Tunc cognoscen. sicut cognoscim. uiden. tes no p pntem in
enigmat. s. facie ad facie cu uidelini dnm. deoz msson. Septima te
tio scificatio. donu. sapia. uirtus. pax. beatitudo. filatio dei. uicium.
luxuria. Sanctificet uonm tuum. nom patris q. tuor. modis scificat
in filijs. duobz. in uia. et d. nobz. in pata. In uia p. effio. entia. p. pte
nerantia. In pata p. consumatione. r. ostensione. In uia namq. nome
patris scificatur in filijs. qm scificatiois effia. opatur in illis. ul. qm
scificatio qua accepunt in uoie patris p. uerit in illis. In pata uero
nom patris scificat in filijs. q. sancti. r. confirmat. in eis. ut nuquam
possint a filiationis gra. separi. Hinc em. quasi nobile manet nome
patris in filijs. Nam et uidas qm. q. sunt filius. qm. no. sunt. p. qm
possibilitate mouendi dicit ap. d. Castigo corp. meu. a. in seruitutem
redigo. ne f. cu. a. p. xpc. rep. effia. car. Ibiq. nom patris scificatur in
filijs. q. tales ibi sunt filii. in quibz. pater s. ap. reat. Tunc erunt ma
nifesti qui nunc sunt occulti. scdm illud. Nos in uentati uitam illoz. est
mabant. in uiam. et sine illoz. sine honore. Ecce quom. computati s.
me filios dei. r. me s. s. s. illoz. e. Quasi. da uobis spm. sapie. p. ut
di. a. sapie. i. iocunditate. mentem. ut gustemus. qm. suauis. e. d. s. ge
nerant. in nobis. pacem. r. in uoie. moru. quiete. ut tunc. no. concipit
ut aditus spm. q. no. e. pax. assibz. affa. cie. p. ut ita. scificet. nome
nu. i. p. in filijs. quatu. in pntia. difficile. in futuro. nequaquam
a filiationis. gra. seprenur. qd. e. manifesto. cont. luxuria. qua. qui. la
torat. no. iocunditat. in deo. pacem. mentis. non. ht. filius. di. no. e. sed

uiuendo assimilatur. qz quasi unum in suo stote computretur. Verum
 duplex ordo uocand' e' in oratione dnica. un' in descendendo qz concordat cu'
 donis. z alt' in ascendendo quo conuenit cu' uirtutibz. Dona namqz de su'
 m'is ad ima descendunt. vnde. Requiescet sup eum sps sapie z intellect'.
 Virtutes autē de m'is ad summa descendunt. vñ. Beati paupes spū. qm' ipō
 ē regnū celoz. Beati mites z. Non siquidē multis mal' d'ndat'. pmo
 petit ut libetur amalo qz uo temptatio ē uita hoīs sup t'ram. libat' amalo.
 petit ut intemperatiōē nō inducat'. Et quia dum in hac uita consistit
 semp in quocūqz pad. nam si dixerim' qz peccatū nō hēim' nos ipōs sedu'
 am' et uitas in nob nō ē. itō petit ut debita dimittant'. Cū aut' fuit li'
 bat' amalo cū uicerit temptationes. cū debita fiant dimissa. qz p se ta'
 re non potest ne diu expectando deficiat. petit ut panis cotidian' sibi
 doneatur. Deinde cū fuit libatus amalo z roboratus in torus. petit ut
 fiat uoluntas dei sicut in celo z in t'ra. Que qm' in hac uita pfecte fieri
 nō potest. mox petit ut regnū dei adueniat. non p' se scificet in filiis.
 ut nūqm' de celo possint ascensionis grā separari. amē. Hebreus unū
 ex his tribz ponit in fine. dñi. Gela. Zalem. que sonant uē semp pacē.
 Beat' gregor' orationē dnica post canonē sup hostiā censuit recitari.

uod hic sequit' secrete silentiū. quietē inuit. **De silentio p' orōne**

dnice sepulture mediante sabbo qd dñs in sepulc' dnice
 quieuit. vnde luca testante. mulieres que parauit unguenta. sabbo
 quidē siluerunt scdm mandatu'. s; qz scdm carnē in sepulcro quieuit.
 scdm animā descendit ad inferos. ut fortior supueniens. forte spoliaret
 armatum. Tunc quocūqz momordit infernū. ut educeret unctos suos
 de lacu iniquo nō erat aqua. libans eos. amalis p'itis p'sentibz z futuris.
 et dms eis pacē ppetuam p qua sunt semp apud libi. et ap' turbatione
 securi. Hec oīo embolism' d' et ē expositio nouissime p'icacionis oia
 tionis dominice. **De resurrexione patene p'icada. vi.**

ost passionis tristitiā ad resurrectionis gaudiū puenit. scdm
 illd qd legit'. ad uespum demorabit' fletus z in leticia. Sub dia
 conis siquidē z diaconus representant patenā quā sacerdos accipies
 osculas. et cum signū crucis sibi facit in fronte. s; h. tam numero
 quā obsequio. scas illas mulieres significant. de quibz narrat evō.

d silentio p' oratione
 dnice.

d resurrexione patene
 p'icada. vi.

magdalenus. qd uespe sabbi que lucebat in pma sabbi. uenit maria magda-
 lena & alia una. in se presentantes patenam. i. cor patens latitudine carita-
 tis in obsequiu sepulture iuxta qd legitur. qd mulieres emerunt. arma-
 ta ut uenientes ungerent ihm. & ualde mane una sal. admo. or. ia sole.
 & dicebant ad inuicem. Quis reuoluet nob lapide ab ostio monumti.
 Hanc qd patenam. i. cor ampliu latitudine caritatis sacerdos accipit. & x.
 acceptat. Quia uo crucifixus ardenti desiderio querebat iuxta quod
 inquit angelus mulieribz. Scio qd ihm queritis crucifixu. idco cruce
 signu patena signat in facie sacerdotis. Statimq sacerdos osculat patenam
 ostendens qd xpc uisitam impleuit desidiu mulieru. Nox eni oc-
 currit illis dicens. Auete. Que patientes tenuerunt pedes eius & adora-
 uerunt. Hanc dubiu quomodo pedes eius fuerunt osculate. **De fractione hostie.**
 Hinc sacerdos frangit hostiam in tres pres. & duabz ex calice refer-
 uatis. cu alia signu cruce ter efficit sup calice. de cui ore diaconus
 remouat corpale. Et alia uoce dicendo. pax dni sit semp uobiscu. p. tri-
 lam hostie mittit in calicem. Sacerdos qd frangit hostiam. ut in fractio-
 ne panis dnm cognoscant sicut illi duo discipuli cognouit quibz qd
 die resurrectionis ihc apparuit eunibz in emaus. Commixtio panis
 & uini designat unione carnis & ane que in resurrectione x demum se
 iuncte. Na ut pdictu e panis ad carne. uinu refertur ad anim. & id-
 ter signu cruce pduatur cu hostia sup calice. qd unit' carnis aiaz
 crucifixi reducat ad carne no delinquens anim eius in fno. et ne caro
 eius uideat corruptione uix qd qe dicit in psalmo. Ego dormiui & sop-
 ratus sum & exsurrexi. qm d. sine. Vt id tres cruce sunt cu hostia fr-
 os calice. qd tres mulieres querebant crucifixu ad hostiu monumti.
 unde. Qui queritis uiuentem cu mortuis. Os qd calice. in hoc
 significat hostiu monumti de quo diaconus remouet corpale. designat
 qd angelus dni remouit lapide ab ostio monumti. Illud aut sine
 debet intelligi qd dicit sacerdos cu mittit eucharistia in calicem.
 fiat inquit commixtio corporis & sanguinis dni. Qd utiqz referendu e
 ad spes panis & uini. quibz tactis tenet corp' & sanguis. Quid sig-
 uo aut significent in facie pres illi qd sunt de sacrificio.
 pres ille. Sgi pp. determinat dicens. Tri forme e corp' xpi. p.

De fractione hostie

Significat pres ille qd sunt de sacrificio.

oblatio in calice missa corp' xpi quam resurrexit monstrat. Pars co-
 mesta ambulans adhuc sup tham. Pars in altari usq; ad fine rema-
 nens corpus iacens in sepulcro. q' usq; in fine scilicet corpa scilicet in sepul-
 cris erunt. Potest etiam intelligi hoc mysticu. Est eni corp' xpi uniuersal.
 ecclia scilicet caput cu membris. ut dicit ap'ls. vñ panis unum
 corp' multi sum' . Et inueniunt' in isto corp'e quasi tres p'ncipale ex-
 quibz totum corpus consistit vna ps e' xpm uidelicet xpc qui caput
 e' et pars corp'is. alia ps sunt illi quoz corpa requiescunt in tumulis
 tunc regnant cu xpo. et sunt q' simul hee due partes caput uidelicet
 thui ps corp'is alia. Sicut scriptu e' ubiq; fuit corp' illic conuocabu-
 an' et quide. Propterea in altari due p'tes seorsum extra calicem refer-
 uant' quasi ex passione que p calicem signat' . xpc eni resurgens a
 mortuis iam mouit mors illi ut uo donabit. et qui cu xpo sunt scilicet
 esurient neq; sicut amplius neq; cadet sup illos sol neq; ullus est.
 Tercia ps in calicem ponit' significans eos qui adhuc in passione
 consistant. donec ab hac uita migrantes ad caput suu' t'nsceant. ubi
 nec moriant' amplius nec ullaten' mala patientur. *de agno dei.*

de agno dei

On solu aut' p signa sed et p uerba resurrectionis gaudiu' intima-
 tur. Factos aut' alta uoce p'ulans. Pax dnu' sit semp uob'
 cum in sinuat qd' die illa una saltor' uenit ihc et stetit in medio dis-
 cipuloz suoz et dixit eis. Pax uobis. Quia uo ihc statim ut saluauit
 ap'los dedit eis potestate remittendi peccata. Quoz inquit remi-
 seritis peccata remittant' eis. et quoz retinueritis retenta sunt. id
 est hoc clamat ad xpm et postulat. Agnus di qui toll' p'ca m' m'u.
 Lauit eni nos ap'cis nris in sanguine suo. Agni' grece dicitur ab agno q'
 e' p'u. latine ab agnoscendo. qm in magno g'ge solo balatu matre
 agnoscit xpc aut' in uoce u' m' ara crucis. xpre'm agnouit et matre.
 patre obedi'a. matre cura. sicut p'us obtulit se p nobis et ob hoc
 in altari in immolatione. ter di agnus di quasi agne qui agno-
 uisti p'rem misere nob'. agne qui agnouisti matre misere nob'.
 agne pie qui redemisti mundu' dona nob' pa. Porro scdm antiqui
 consuetudine scilicet cantoz quida' adhuc in pluribz eccl'is nulla-
 ten' uariant s; tribz uicibz unidmit' cantant misere nobis.

ip̄ nra quā p̄cōr̄ que petimus nō is dūm̄tū cogitāōis. locutiōis r̄ ac
tōis. Cogitāōis in corde. locutiōis r̄ p̄re. actiōis in ope. v̄l̄ p̄ tres ordiēs
fidelium in ecclia qui sūt. dāme. ioe. r̄ iob. quos ezechiel uidit in
uisione saluandos. r̄ scdm̄ p̄nabiam ewanglicā. duo sūt in lecto. duo
magro. r̄ duo in mola. quoz iōis assumerit. r̄ alter relinquet. post
modū aut̄ multis aq̄uariis adificatibz. r̄ erroibz ecclie ingruentibz.
cepit ad dñm̄ in tribulatione lamare. dā nobis pa. Et ut clamor eius
facilius audiret̄. in ip̄a dicit immolatus hora clamaudū. Hec tū
narratas nō dīspat a consuetudine ueris testam̄ti. cū scd̄ repetit̄.
pace dñe pace ip̄o tuo. r̄ ita uariat̄. Ne des hēditatē tuam in ob
p̄bitum. Dicamus q̄ miserere nobis quantū ad nām. utē in. n. q̄ntū
carnem. dona nob̄ pacē scdm̄ utrumqz. ut hēam̄ pacem sp̄ualem.
r̄ pacem corpis tempalem. Iḡuis ip̄. constituit ut uir̄ communican
dum agnus dei adery cauerit̄. **De osculo pacis.**

De osculo pacis

ostquam dñs saluauit ap̄los uir̄ dicit eis. Pax uob̄. Ostendēs
qđ nō solum debem̄ hēre pacem more uerum r̄ debem̄ hēre pa
cem in p̄ctore. ne sim̄ de illis qui locunt̄ pacem cū p̄mo suo. in. a.
m̄. eoz. Itē qđ cū hoc dixit. in fessant̄ r̄ ait. Accipite sp̄m̄ sc̄m̄. ad qđ
utiqz designandū. sc̄d̄ p̄ter osculū oris ministro. qui uelent̄ in
clinans p̄ct̄ osculat̄ ip̄ius. r̄ p̄ arētā extendit. ut p̄ pacis ostendit os
culum. caritas extendatur quā p̄ p̄ arētā sup̄ dixam̄ designari. Quā
uō caritas dī diffusa ē in cordibz. n. p̄ sc̄. qui dā. ē n. id̄ pacis osculū
p̄ uniuersos fideles diffundit̄ in ecclia. sicut r̄ ap̄ls ammonet. Salutate
uos in uicem in osculo sc̄o. In p̄mutua quidē ecclia singulis diebus
qui celebrationi nullaz interant̄ amunicare solebant. s̄. extēse
te fidelium multitudine fōditur institutū. ut tñ diebus amunica
rent dñitas. Post modum aut̄ quia nec hoc digie potuit obseruari.
ita sc̄uta ē institutio. ut ē. saltem in anno quilibet x̄m̄ accipiet
eucharistiam. hoc in uento remedio. ut singul̄ diebz. osculū pacis
daret̄ p̄ uniuersos unitatis. Quia uō p̄ immolationē hostie salutaris.
dum illis p̄ctis reconciliamur altissimo. recte pacis osculū tunc acci
pitur. cū immolationis mystium celebrat̄. Innocentius qui pacis
osculū dari debuit aliam cām designat. pacem in quod assimilant̄ cō

lecta missa rudo necessario par sacerdotibus et ipsi pacis consecutione
danda indicatur. p qua constat et ipse ad omnia que ministris sacerdotum
agunt atq; in ecclesia celebrantur pousse consensu. ac finita ee pacis co
suetudinis signaculo demonstrant. De duobus osculis dicitur in missa
scilicet in sacra scriptura significat unionem caritatis pacem
et reverentiam. De osculo unionis sponsa dicit in cantibus. Oscu
locut me osculo oris sui. De osculo caritatis videtur ad filium suum.
ad me accede fili mi. dicitur osculum. De osculo pacis dicitur. ipsi in
epistola. Salutate vos invicem in osculo sed. De osculo reverentie.
dicitur inquit ad symonem. Osculum mi no dedisti. h aut ex quo ut tu n
testantur osculari pedes meos. ad significandum q tres uniones in
xpo. sacerdos ter osculatur altare. videlicet unionem divinitatis ad
uam. ut unionem qua unitus e xpc scdm humana natura. Jac
ecclesia e fidelis anima. ad significandum triplicem pacem tempalem.
spiritalem et eternalem. Episcopus sollempniter celebrans ter osculatur mi
nistrum semel scd diaconum. tero sacerdotem ad notandum quod dicitur
testamentorum concordiam episcopus duobus utrobq; calicem osculatur qz utra conti
netur in medio rote. et duo cherubim sese recipiunt istis uultibus
in sacrificiorum. ad notandum caritatem sacerdos osculatur patenam que
designat cor patens latitudine caritatis. vii. florum cor in in. unde
erat in nobis. dum loqueret nobis in uia. In signum reverentie subdia
conus et diaconus pedes et manus summi pontificis osculantur.
pedem subdiaconus osculatur post lectam epistolam. et diaconus
ante legendum euanglium. si autem subdiaconus osculatur offens
ampullam cum aqua calicemq; cum uino et diaconus offens pate
na cum hostia et thuribulum cum incenso. utiq; uo de manu pontificis
accipiens eucharistiam. Illud quoq; uacare no creditur amittio qd
summi pontifex. vii. modis osculum. ad os. ad pectus. et humerum.
ad manus ad brachia. ad pedes ad genua. expressum in istum sed abas
exprimendum. Qd episcopus dicitur in missa. et dicitur eucharistiam
vnde episcopus ministrat cum ministris insinuans ad xpc post resur
rectionem cum discipulis manducavit. nam conuictens p
cepit eis ne ab iherosolymis discederent. Qd episcopus una parte accipies

8 dicitur osculum q
dicitur missa.

et dicitur in missa
et dicitur in missa

et dicitur in missa
et dicitur in missa

reliquas ministris impendit. illud insinuat quod lucas evangelista con-
memorat quod ihesus accipiens panem manducavit coram apostolis. similes
que reliquias dedit illis. Et quoniam eodem evangelista testante ihesus acce-
pit panem ac fregit et porcebat illis quorum cor ardens erat in eis. Ad
hoc pontifex in regiam eucharistie hostiam accipiens super patenam
frangit impres et eas ministris porcebat comedendas. De ablutione
autem est scriptum eucharistie sacrificium. panis in quo eucha mentis est
abluit et perfundit. nequid in caute remaneat ex oratu dnum ne.
simi sacramenti. non quod quicquam immundum ex contactu sacramenti con-
tinerit. sicut siam potius indignitate amemoret. quise indigne
tantis. dicitur su in urles simi. indignum quod exultans ut ma-
nus que corpus incorruptibile tractant. corp' corruptibile. con-
tinerentur contingant. Ablutionis aqua. detet uilicium mundum et
honeste diffundi. ut altitudo sacramenti reuerentius honoret. Trina
uero ablutio sacerdotis que fit in principio in medio in fine designat
mundationem cogitationis. locutionis. actionis. vel purgationem
peccati originalis. criminalis. uenialis. Sive quod agitur per ignorantiam
negligentiam. et indolentiam ad quorum mundationem offertur sacrificia
una salutare. Hec tamen ablutio potest referri ad ablutionem baptismi. cui
formam ipse post resurrectionem instituit. Cunctes inquit baptiza-
te omnes gentes in nomine patris et filii. Qui credidit et baptizatus fuit
saluus erit. ut romanus pontifex ab illa in testimonio more fiat.
tunc tamen in perceptione corporis et sanguinis nulla possit fallacia
sub orni. sed multum ueritas euidet appareat summus pon-
tifex non statim picalam hostie dimittit in calicem. sed eam per cruce
crucis signaculum in patenam reponit. et post osculum pacis ad sedem as-
cendens ibique consistens unctis cunctis maioris oblate suscipit.
de patena quam ei sub diacono replentur panemque dentibus diuidens
unam picalam sumit et aliam mittit in calicem quem tenet co-
ram ipso diacono de quo et sanguine sumit. ut haurit cum calamo. de-
inde picalam unam cum osculo tradit diacono. Aliamque sub dy-
acono sine osculo. quem ad altare ministris et calicem. diaconus of-
culatur et tunc sub diacono picalam dimittit in calicem sumit

De ablutione ministris

De ablutione ministris
et de ablutione ministris

ut romanus pontifex ab illa
in testimonio more fiat.

cum sanguine. Huius rei causam nec alegoricam nec historicam nunquam
audui aut in autentico scripto potui reperire. Idcirco melius reticendam esse
sua quam temere asserendam. Et licet non omnium que inducta sunt ratio
reddi possit reor tamen quod in his profunda latent sacramenta. Romanus enim
pontifex ideo non immunit ubi frangit sed ad altare frangit. Et ad se
idem immunit quia Christus membris coram duobus discipulis fregit. Et
in Jerusalem coram x. discipulis manducavit. In membris fregisse legitur.
sed commedisse non legitur. In Jerusalem non legitur fregisse sed legitur com
medisse. Simul respiciant pontifici oblatam et calicem. Quod discipuli
obtulere Christo parte piscis assi. et fauam mellis. Pars piscis assi cor
domini crucifixi qui fuit in ara crucis assatus. Fauis mellis sanguis
Christi super mel et fauam dulcis. factibus anime diligentis. ad notandum
ut distinctione inter sacros ordines et non sacros. Diaconi qui super
ori sunt ordinis cum percipiunt eucharistiam osculum suscipiunt ab
episcopo. acoli qui sunt inferioris ordinis non nec suscipiunt. Sub
diaconi autem quia caret huius modi quoddam inter non sacros.
nunc autem inter sacros ordines reputantur in percipiunt corpus non
suscipiunt osculum a pontifice. sed in percipiunt sanguinis suscipiunt
osculum a diacono. ut qui non facti sunt minus. et qui facti sunt
amplius honorent. Quamuis et in hoc misterio possit ratio assignari.

antiphona que post communionem de apostoli communionem.

conuenitur. apostolorum gaudium de Christi resurrectione signifi
cat. secundum illud quod legitur quia gauisi sunt discipuli uiso domino. et
per gaudio mirabantur. Quod autem recipiendo cantatur. insinuat
quod discipuli resurrectionis gaudium sibi mutuo mirabantur.
Unde discipuli duo cum uenissent a castello ubi cognouerunt dominum
in fractione panis. ad undecim congregatos et eos qui cum ipso
erant dicentes. quia si uiderit dominus uos et apparuit symoni.
et tibi narrabant que gesta erant in uia. et quomodo cognouerunt
eum in fractione panis. Hec est dies quam fecit dominus. exil. xl. iei.

Et acta communionis misterio. de oratione nouissima.

pontifex cum ministris ad altare procedit. et altare descen
dens eleuatis manibus ultimam orationem exsequitur. benedicti

de apostoli communionem

de oratione nouissima

onem illā significans quam xpc̄ ascensus in celum legitur de
dasse discipulis. Nam ut lucas memorat. eduxit eos foras iherusa-
liam & eleuatis manib; suis benedixit eos & factū ē cum benedixisset
illis recessit ab eis & ferebatur in celum. unde post salutationem
nouissimam quam sacerdos facit ad pplm̄. dicitur alta uoce p̄mu-
tiat. he missa ē representans illō qd̄ dicitur ad ap̄los. Hic ē ih̄c̄
qui assumptus est a uob; in celum. sic ueniet quē admodum
uidistis eum euntem in celum. chorus aut̄ qui dō grās respon-
det. gratulando imitatur ap̄los. qui adorantes regressi sunt in
iherusalem. cum gaudio magno et erant semp̄ in templo laudan-
tes & benedicentes dñm̄. hoc respicit qd̄ in dieb; p̄festis dicitur be-
nedicam; dñm̄. dō grās. statimq; p̄mul' & p̄salim' illi dicim'. Bñ
dicite & laudate dñm̄ eius in sc̄is. Notandū uō qd̄ xpc̄ post pas-
sionē suam & resurrexerit. bis legitur saluasse discipulos dicens.
Pax uobis. in signū duplicis pacis. uidelicet temporis & eternitatis.
que sc̄dm̄ p̄ph̄am. ē pax sup̄ pacem. de qua dñs inquit. ap̄tis. pa-
cem relinquo uobis. pacē meam do uobis. Hanc duplicem pa-
cem. p̄ duplex osculum designat. cū p̄us osculatur ministrum.
et posterius osculatur altare. unde dicitur. missa.

illa dicitur et ministrorum et ministrum. i. officium qd̄ offer-
tur. Officiū uō diuiditur in missam catechuminum. et
missa fidelium. Missa catechuminum ē ab initio usq; post offer-
torium. & dicitur missa ab emittendo. qz̄ tempore quo sacerdos incipit
eucharistiam consecrare catechumini foras de ecclia emittunt.
Plecto siquidē euangelio diaconus clamare solebat. Siquis ca-
thechumini adest exeat. Catechumini sacris mysteriis int̄ esse
non debent. que non nisi baptizatis fidelib; committunt. sicut de q̄
lydam qui catechuminum in nondum renatorū t̄p̄um gerebat
scriptū est. Ip̄e autē ih̄c̄ non credebatur se illis. Missa fidelium ē ab
offeritorio usq; post communionē. & dicitur missa admittendo.
quia tunc ad p̄sa quisquis fidelis dimittit. Constituta ē enim
maurelianensi concilio. ut ad celebrandas missas iudei nomine
conueniret. p̄ls non ante discedat quam missa sollempnitas

missa dicitur

cu

compleatur. Totum aut officium dicitur missa quia rissimilito eo
 qd ipsi fidelis p ministerium sacerdotis qui fingitur vice mediat
 ris int dm r homines. pces r supplicationes r uota rissimicat altissi
 mo. hpm uo sacrificium. hostia missa uocatur. qz rissimila pmi nob
 apie ut eet nobis. Postea patris anob. ut mcedat p nob ad ipm. p
 miu nobis apie p incarnatione. postea pat anob p oblationem.
 Hec eni sola sufficiens r idonea nullio seu legato adsoluendas
 me dm r homine immuicias r offensas. Cum q dyaconi ait. Ite
 missa e. Ite e ac si dicer. Redite ad ipa. qz oblata e hostia saluatoris.

Ratione finita. Quam sacerdos ponat hunc humerum osculatur
 sacerdos qui assistit epd mensam altaris. r armu dextru ponti
 ficis osculatur. ostendens hē illū eē pontificē cui solum legis figuram
 dexter armus separationis debetur hostiis salutarib r pacificis. Sa
 ne p humerum exprimit pncipatus scdm illud pphetiam. Et scs e
 pncipat sup humer eius. pncipatus uo saluatoris expisit uox
 ewangelica. i. ewangelica. pphetica r legalis. angls enim inquit ad
 unguē. Dabit illi dñs sedem dauid p. ei r. md. ubi e r. ei non
 e si. ppha dicit in psalmo. Sedes tua ds in scin sel. u. d. n. r. tu. p
 da uixit te ds ds. r. oleo. l. p. t. Moyses inquit in lege. Letamini
 celi simul cu eo r. a. d. e. omis a. d. ad quos designandos. tres hume
 rum pontificis insignum regnationis osculatur. pncipū nrpm
 capio. dyaconi in medio sacerdos in fine. ubi bndictione nouissima.

ultima bndictio quam facit epē sup ipm in illone spē scī r
 significat. quem de celo misit in aplos nre qz pē eis pmisit.
 accipietis inquit uirtutē supuenientis nuos spē s. hec bndictio
 oris et signū oris exprimit. quā illa missio p dnu acri r signam
 ignis in domit. iuxta qd legitur. fact e repente de celo sonus tam
 qui aduenientis spē uehementis et apparuerūt illis disparte lingue
 tanqm ignis. licet aut spē scs specialit missus fuit in aplos quia
 tū indiuidi sunt opa fuitatis. idē bndictionē istam facit epē in oie
 fuitatis auctoritate psalmiste dicentis. Benedicat nos ds ds nr
 be n. ds. Benedictionis formam legis exprimit auctoritas dno
 dicente p moysen. In uocabis nomē meū sup filios isrl r e d bndicā.

pe sacerdotis
 of humerum osculatur

ultima nouissima

p. ubi

¶ Eius cum expositione istam audierit et **libellus conclusio** in
mer hoc officium sufficienter expositum ne forte cum opus hu
manum extiterit diuinum extenuet sacramentum. In hoc enim sacrificio
ita tanta sunt inuoluta mistria ut nisi punctione eorum sufficiat expli
cane. Quis enim nouit ordinem celi et ponet rationem eius uicta. Ila et p
scrutator maiestatis opprimet. Ego quippe non pualens huiusmodi
oculis solem in uota conspice tantum mistria sanctitatem quae inuicinate
inuisibilis sicut uideri nec penetrans ad interiora ceruiculi si p foribus ab
sicens inuestibulo seca diligenter ut potui non sufficienter ut uoluit.
¶ Praeterea cum ex officio tot causarum sum impediret incursumus tot
negotiorum rebus irretit ut mistria breue tempore spaciū nec ad medita
dum oculi quiescere nancisci quere. Et quidem minor in singulis di
uisus ad singula uix potui meditata dictare nec dum meditando
conuicere. Quo de non solum benignum imploro lectorem uerum et **libellus**
desidero correctorem. hanc solum apud homines mercedem expectans
ut apud misericordissimum iudicem p meis precibus deuotas orati
ones infundat qui p se cognoscat qua cordis intentione trac
tatum istum exegerim et si non multis saltem aliquibus aut et
in soli uel in modico p futurum. Quia uo camoueri in ille pcca
latum expositum ne quid addidum uel subtrahum seu transpositum uideat.
ut legentibus ipse expositionis lenior pateat intellectus totum con
tinue censui sub scribendum. **Explicit expositio inuenio. De vi.**
¶ **Ex sunt cogitationes** in quibus sanctus hominum.
scilicet uultus hominum. De domino cogitare semper et delectari.
et in nullo desistere de passione christi quomodo p nobis suum
pccatum sanguinem fudit ut nos redimeret. De hora et ministerio meo
ut sumus pccati de die iudicii quomodo rationem reddam. De actibus nostris
in die qua dominus frangat creaturam quam a principio creauit et celum et terram
de inferno ut timeamus terribile pccare deum. Veritas eorum non mo
rietur. Ignis eorum non extinguetur. Unus est conscientia que
mordebit eos. et secundum meritum mala sua habebunt. De uita eterna
ubi gaudium perheme p seuerat. **His septem cogitationi**
bus uicinat anima nostra inimicum dyabolum.

Tribus modis suscitatur homo. Iohes aplos. Et prout qd n remittuntur
tribus modis suscitatur ho. De infidelitate ad fide. De peccato ad pe
nitentia. In omnino die corporali ad resurrectionem.

Tria sunt que no remittuntur hominibus neqz in hoc seculo neqz in futuro.

Blasphemia in dnm. Despectio de ma di. et qd dicit resurrectione.

Tribus causis potest emundari. p. ada. p. euam. p. lignum de quo gustavit. Tribus
enim redimuntur. p. xpm. p. scdm maria. et p. sanctam crucem.

Tria latuerunt dyabolum. videlicet peccus uirginis. diuinitas hois.
passio redemptoris. Et duo sunt uicia que huano geni dnanit. ma
xime unum spc. aliud carnis. Flatio carnis erigit. luxa crne corrumpit.

Vi mentis sane mores puer excole mane. Prima hora. et puicia.

Tristi caestens conuertere nunc adolescens. Hora tertia. et adolescencia.

Florens hac hora. uita uirtute colora. Sexta hora. iuuentus.

Moribus absqz uicia nona mundare se hora. Nona hora. senectus.

Mente dnm recta. cole ut in tua senecta. Hora. xi. decepta etas.

Impiger exora. saluarit qualibet hora.

Illa dabitur iudicia ante scilicet illud sub quo epi et
 clerici de laicis pro populo expellentur. cccccccccccc
Libros diuinez opum captiuo nono feci
 de p'ris. Cum peccata hec in p'lis se iucem
 conuincunt. s. hodieum hominadum. sedomi
 ricum p'cin. tunc constitued legul dei ouu
 ditur. t'cta q' iudua cocuacetur. i p'napes
 nobiles r'ouites p' osiles atq' p' minores su
 os coloa expellentur. i' ce autare i' iucitarem fuga
 buntur. nobilitas quos generis eoz ad nichilum de
 duccur. i' eodiuic in pau' p'atam redigentur. Ista q'
 omnia tunc sicut cum antiquis serpenti uarietatem
 mozum i' uarietatem uestimenzoz i' p'lor' sibilabre q'
 ipi sinitur uirtu' habiaendo. i' b'atrah' ento am i' p'ie
 deit op'is temp' se nouabunt. i' uariabunt.

Nonabilis uirtu' semp i' p'lo diligencie mag' fo
 p'enump' solastico i' mag' fo uirtu' eimonal' s'q'
 heph' i' mag' fo si' oueno de' p'oz i' e'bach' siquid p'
 p'ozic' oio. s'ca uirtu' h'ologardis fundat' i' mag' fo
 monasterio s'ca Ruberti quod sicut i' apud p'guia. q'
 re s'at'ic' quatu' merru' fuit apud deum i' homin'oz
 caritatem uiam latere si ardo s' h' f'aslan' i' g'nozaret
 legite librum uite eius. legite ouitas epl'as magna
 tam r'et'as cam r'ansimulas. r'rum uel'z apl'oz.
 Eugeni. Anastasi. r' adon' i' i' cozad' quos regis. s' r'
 derici u' p' r'ozoz. Dact' archie' s'hol' s' i' m' i' n' e. r' d' r' e' p'
 cozoz. al' b'atum. p' r'ozoz. i' tunc i' uirtu' d'ie p'ozoz.
Omnis iusticia eim d'ic' i' r'oz p' r'ozoz regum r' f'ac'it' p'
 ap' i' m' ammuata e' cam. h'ec beata lib'oz quos cam
 iubente tunc cogente s'ap' s'it' s' quib'z quedam ual' r'
 uirtu' i' r'emp'ozib' n'ro n'ca r' p' l'eu' r' r'atu' e' r' d' i' s' u'
 cur' r'emp'ozib' us' ant' p' m' r' e' i' p' o' au' r' p' o' p' h'aur' r'
 quia om' lib'oz i' p'ius pauca h'ec possunt ul' leg' e' a
 q' d' e' futu' r' ep'ib' r' e' t' ann' r' p' m' r' i' r' i' s' lib'oz s'us. lib'oz
 s'ca uirtu' s'ca. Lib'oz d'ioz opum. Lib'oz epl'az p' h'aur' r'
 hunc unum lib'um m' r' m' m' am p' r' e' m' coll'eg' i' p' u' m' e'
 linc p'oz i' i' qu' m' q' r' p' a' ord' m' au' r' Que quinq' q' d' q'
 diligenc' leg' r' s' u' d' i' o' s' e' d' i' s' t' i' n' g' u' e' u' o' l' u' i' t' r' p' l' e' n' t' e' m'
 s'ac' r' i' u' m' e' c' e' r' o' m' n' i' a' s' u' r' u' a' p' i' u' l' i' r' a' d' u' e' n' t' i' a' m' a' y'
 q' i' s' q' u' o' d' a' m' s' p' e' c' i' o' s' p' u' i' d' e' b' r' i' t' u' n' s' i' p' l' a' c' e' r' u' o' b' u' o' c' e' r'
 s' p' e' c' i' a' m' f' u' t' u' r' o' z' r' e' m' p' u' m' s' u' i' p' e' n' t' i' a' n' o' n' s' e' h' y' l' o' g' a' d'
 i' o' s' h' e' d' e' q' u' i' n' q' r' e' m' p' i' b' z. q' i' e' o' r' e' q' u' i' n' q' z' p' h' a' r' t' e'
 r' o' z' i' b' z. p' e' n' t' a' e' i' u' m' s' o' n' a' r' q' u' i' n' q' z' a' o' n' o' l' u' e' r' o' t' i' p' u' s'.

Sicut autem uos q' om' qui hanc p'ham legunt sunt
 ut audiat q' omni p'bie q' n' e' d' u' i' n' t' i' s' p' u' r' i' t' a' t' i'
 m' a' n' o' z' f' i' r' e' e' a' d' h' i' b' e' n' d' a' q' u' a' m' q' u' i' b' z' l' i' b' i' s' i' g' n' u' s' q' u' i'
 t' u' m' e' i' l' q' i' m' a' g' n' u' s' r' e' s' t' a' n' t' e' a' p' l' o' p' e' c' c' a' q' u' i' a' m' m' a' g'
 n' u' m' m' i' r' a' c' l' i' m' q' m' i' r' a' n' s' i' g' u' r' a' t' o' m' i' n' i' o' f' o' r' t' e' i' s' c' a'
 epl' a' s' u' a' i' n' t' r' o' d' u' r' i' t' i' s' a' p' i' n' s' i' n' u' a' n' d' a' m' i' a' p' b' a' n' d' a' m'
 d' u' i' u' i' t' a' t' e' m' d' o' m' i' n' i' i' b' u' d' i' c' e' n' s' i' b' a' n' u' o' c' e' m' n' o' s' d' e'
 c' e' l' o' a' l' t' a' r' a' m' a' d' u' i' u' i' u' i' u' s' c' a' m' q' u' i' u' i' s' c' a' m' i' p' o' i' m' o' d' e'
 s' c' o' q' u' a' s' i' h' o' c' p' u' m' e' r' o' p' a' c' e' p' h' i' e' s' t' a' r' u' m' s' u' b' u' i' u' u' y'
 d' i' c' e' n' s' o' s' h' e' i' u' i' e' s' f' i' r' m' i' t' o' r' e' m' p' h' i' a' m' s' e' r' m' o' n' e' m'
 a' u' b' e' n' e' f' a' c' t' u' s' i' n' t' e' n' d' e' n' t' e' s' s' u' m' e' r' e' u' o' g' o' u' o' s' p' e' c'
 a' r' i' t' a' t' e' m' q' u' a' m' e' d' i' l' i' g' e' n' t' i' u' r' h' u' i' c' d' i' l' i' g' e' n' t' e' r'
 e' r' a' m' i' n' e' r' i' t' i' s' q' c' o' r' i' g' e' n' d' a' s' u' n' t' c' o' n' g' a' r' i' s' r' a' c' e' n' d' a' r' a'
 d' i' c' e' n' t' e' q' u' e' m' e' l' i' u' s' o' r' d' i' n' a' n' d' a' o' r' d' i' n' e' t' i' c' a' n' t' e' q' u' a' m' i' n'
 m' a' n' u' s' i' n' t' e' o' r' u' m' u' e' m' e' n' t' e' p' u' b' l' i' c' e' t' u' r' i' n' a' p' r' o' l' o'
Et autem ipse n'ro temp'z d'ic' s'ign'ific'at' i' lib'z qui uo
 d'ic'it' p' r' e' n' o' n' e' n' t' i' s' f' r' u' i' o' l' a' q' u' e' d' a' m' c' a' r' i' t' e' s' p' e' c' i' a' l' i'
 u' o' p' r' e' i' s' p' i' r' i' t' u' m' h' e' s' u' o' c' o' r' t' e' p' p' h' a' r' u' n' t' f' u' t' u' r' o' r' e' p'
 a' u' s' a' f' i' r' m' a' n' t' i' b' z' e' i' u' i' p' r' i' m' o' n' a' s' a' t' u' r' i' n' i' u' m'
 a' u' s' i' a' m' o' c' e' p' t' u' m' n' i' l' l' i' c' u' o' d' i' c' e' n' t' i' b' z' c' u' n' d' e' m' i' a' r'
 c' e' n' a' r' i' u' m' a' y' d' u' u' f' a' t' e' o' z' q' u' a' m' p' l' u' r' e' s' h' u' s' a' u' r' i' s' c' u'
 p' r' o' c' i' n' s' i' a' t' e' m' u' m' e' n' i' q' u' i' d' a' m' a' l' t' a' s' n' o' m' i' n' e' i' n'
 i' h' e' s' h' o' m' i' o' r' e' l' i' g' i' o' s' u' e' i' n' d' i' u' i' n' a' p' a' g' i' n' a' s' a' t' e' c' e' n'
 d' i' u' i' t' e' c' e' a' l' a' b' r' i' e' p' r' a' b' z' u' e' m' e' r' i' n' d' a' n' s' t' r' o' n' o' d' u' a'
 b' e' c' c' o' n' a' d' i' s' i' c' o' a' m' p' l' u' s' t' e' m' p' o' r' a' t' u' s' i' n' q' i' f' a' m' i' l' i' a'
 i' s' u' o' s' e' c' r' e' t' u' s' r' e' c' u' l' t' u' r' a' m' i' p' s' i' u' m' i' a' m' i' p' r' i' o' n' a' s' c' e' n'
 r' u' m' C' u' n' q' z' s' e' l' l' i' c' i' t' e' p' e' c' c' a' t' e' r' h' a' q' u' o' p' r' e' p' u' l' s' e' t'
 s' o' l' i' t' a' r' i' e' i' n' q' u' o' m' a' g' n' i' n' o' s' i' p' r' i' b' z' n' i' s' c' u' i' d' a' z'
 c' a' r' d' i' n' a' l' i' s' d' e' a' p' u' r' e' s' i' g' n' a' t' z' m' a' n' i' f' e' s' t' o' p' r' o' b' a' u' r' o'

Cardinal' au' i' r' e' t' a' m' q' u' a' m' a' m' i' c' o' p' a' r' o' r' i' a' l' i' h' e' a' d' i' n' t' e'
 m' a' u' r' u' l' l' e' s' e' c' m' u' l' t' o' p' o' s' t' a' l' i' u' s' q' u' i' d' a' m' r' e' l' i' g' i' o' s'
 i' s' a' m' i' t' u' l' t' u' s' m' e' r' a' l' u' s' a' u' d' i' e' n' t' i' b' z' q' u' i' a' m' n' a' r' u' s' e' t'
 c' o' u' l' t' a' n' t' e' r' a' s' s' i' r' m' a' b' a' r' r' e' t' i' f' i' c' a' n' s' p' i' s' m' d' e' i' g' u' m' a' u'
 d' a' m' i' n' c' l' u' s' e' r' e' u' l' a' t' u' m' I' g' i' t' u' r' a' d' f' i' c' i' l' i' t' a' t' e' r' o' u' m' c' e' n'
 t' e' h' i' s' p' e' n' t' o' p' h' a' r' s' i' b' l' i' m' h' u' i' c' c' o' p' u' l' a' u' m' m' a' r' i' e' a' u'
 u' i' p' a' r' i' p' a' r' o' r' a' d' e' m' r' e' m' e' n' d' a' c' e' m' d' e' r' i' r' d' a' u' s' t' r' a' l' u' r'
 e' u' m' d' e' p' h' i' q' u' i' a' u' i' p' h' a' m' b' e' a' t' e' u' r' g' i' n' i' s' g' u' i' s' i' m'
 s' e' u' s' m' a' r' i' s' r' a' d' f' u' s' i' o' n' i' l' a' q' u' e' u' s' i' t' i' n' e' i' t' u' s' p' m' i' t' p' i' s' h'
 o' m' n' e' m' d' e' r' u' m' r' o' z' d' e' m' e' c' c' l' e' s' i' a' m' e' r' e' n' t' e' t' u' r' n' a' i' r' e'
 p' a' r' t' a' r' e' l' o' c' i' s' r' e' l' o' c' i' s' s' u' s' e' p' l' l' a' n' e' u' r' n' d' i' d' e' m' e' q' a'
 a' d' m' i' a' m' a' r' t' o' r' e' s' a' q' u' e' d' u' o' c' o' d' i' s' s' u' t' e' a' n' t' r' e' u' o' c' a' r' e' s' c' i'
 e' n' d' u' m' a' u' e' q' i' b' p' l' e' n' t' i' a' n' o' q' u' i' e' o' r' c' r' a' b' i' c' a' r'
 n' a' d' e' p' u' d' e' c' e' p' m' o' d' e' u' o' l' u' i' t' s' u' n' t' a' m' m' o' c' i' x' x' i' i' n' u' c' i' l'
 e' i' n' m' p' i' t' e' t' u' l' f' u' r' c' a' n' n' u' l' o' r' c' s' c' i' e' n' d' u' m' i' q' n' q'
 r' u' i' o' z' r' a' o' p' l' e' m' f' u' e' r' i' t' d' e' q' u' i' b' z' i' n' l' i' b' e' l' l' o' p' h' a' r' t' u' r'
 q' u' i' n' t' u' m' p' o' q' e' a' n' n' u' p' i' n' o' p' o' r' t' e' r' e' e' u' e' n' i' r' e' p' r' e' c' e' r' e'
 s' a' e' n' d' u' m' e' q' l' i' b' z' s' e' h' y' l' o' g' a' r' d' i' s' r' e' c' e' p' t' a' r' e' a' n' o' n' i' x' t' i'
 s' u' n' t' a' p' p' e' u' g' e' n' i' o' i' d' a' l' i' o' r' e' l' l' e' n' t' i' p' l' e' n' t' i' b' z' m' u' l' t' i' s'
 e' p' i' s' t' a' m' f' r' a' n' c' o' z' q' u' a' m' t' h' e' u' t' o' m' a' z' e' s' c' o' s' c' o' s' b' h' a' n' d' o' a' b'
 b' a' r' e' d' a' r' e' u' a' l' l' i' n' b' a' u' l' l' i' b' e' l' l' o' o' m' n' i' a' n' o' p' o' s' s' i' t' q' u' e' i' l'
 b' a' u' c' u' l' d' e' f' u' t' u' r' i' s' s' c' r' i' p' t' a' s' u' n' t' h' e' c' a' q' u' e' h' u' i' c' o' p' e' r' i'
 i' n' t' i' r' e' m' p' i' c' o' n' g' r' u' e' r' e' p' u' r' a' u' i' n' o' q' u' e' d' e' i' n' s' p' i' r' i' t' u' r'

Hoc enim uerbum non sic dicit scriptura in manu
 d'ni sicut ipi hanc r'gla' in d'ca s'cl'oz am'ez. De co'p'
 s'ca h'ologardis obscur' i' u' r' a' t' u' s' s' i' l' o' l' o' q' u' i' t' u' r' c' o' c'
 s' p' r' o' c' o' q' u' o' d' o' b' s' c' u' r' e' i' n' u' s' t' r' a' t' o' s' t' i' l' o' l' o' q' u' i' t' u' r' n' o' n'
 i' n' t' e' l' l' i' g' e' n' t' e' s' q' u' i' b' e' a' r' g' u' m' e' n' t' u' m' u' e' r' e' p' h' i' e' o' m' n' e' s' e' i' t'
 p' h' e' o' b' s' c' u' r' e' l' o' q' u' i' q' u' a' n' i' i' n' s' i' h' i' s' t' o' r' i' a' s' i' l' l' u' s' i' p' s' a' l' i' m' o'
 d' e' n' e' b' r' o' s' a' a' q' u' a' i' n' u' i' d' i' b' z' a' e' n' s' i' o' b' s' c' u' r' a' s' c' i' a' m' p' h' i' s'
 Q' u' o' d' a' u' t' e' m' i' n' u' s' t' r' a' t' o' s' t' i' l' o' l' o' q' u' i' t' u' r' i' b' q' u' o' z' a' r' g' u' m'
 t' u' m' e' u' e' r' i' d' i' g' i' t' a' p' e' r' i' s' s' e' s' e' r' e' a' p' l' o' p' e' r' o' q' u' i' s' s' c' a'
 epl' a' s' u' a' d' i' c' e' t' s' p' m' u' m' i' n' t' e' l' l' i' g' e' n' t' e' s' q' u' o' d' o' m' n' i' s' p'
 p' h' i' a' p' a' i' n' t' e' r' p' r' e' t' a' d' e' n' o' s' i' t' n' o' n' q' u' o' l' u' n' t' a' t' e' h' u' m' a' n' a'
 a' l' l' a' r' e' e' p' h' i' a' a' l' i' q' u' i' s' s' e' p' u' s' e' i' n' s' p' i' r' i' t' u' l' o' c' u' m' s' u' n' t' d' e' i'
 h' o' m' i' n' e' s' q' u' o' s' l' o' s' a' t' a' e' r' p' o' s' u' n' t' A' r' e' d' i' c' e' p' h' i' c' o' s' e' r' m' o'
 i' n' n' a' m' a' d' e' o' e' q' u' o' p' o' s' s' i' t' p' h' i' a' p' h' q' u' o' d' p' h' i' a' n' i' t' a' l' i' b' i' u'
 b' i' l' r' e' a' l' i' m' o' d' o' l' o' c' u' d' i' c' e' s' e' p' t' a' q' u' a' l' i' u' u' n' t' u' r' h' o' m' i' n' e' s'
 i' l' l' o' c' u' d' e' s' i' a' i' g' u' a' l' i' s' c' l' a' r' e' s' e' p' a' r' e' s' i' n' t' o' p' o' n' t' e' r' u' e' r' e'
 n' e' l' o' c' u' t' o' p' h' a' l' i' c' s' u' a' m' u' l' a' u' d' i' e' n' t' i' u' u' o' l' u' n' t' a' t' e' m'
 s' p' e' s' a' q' u' i' l' o' q' u' i' t' u' r' i' l' l' u' s' s' u' s' p' i' r' i' t' u' s' s' e' h' y' l' o' g' a' r' d' i' s'
 d' e' q' u' i' n' q' z' f' u' t' u' r' i' s' i' p' r' i' b' z' q' u' i' s' e' p' e' r' i' u' n' t' a' n' n' o' d' i' i' o' r' c'
 s' e' c' u' n' d' u' m' q' u' o' d' i' p' s' i' d' i' c' e' t' u' t' q' u' o' d' a' m' l' o' q' u' i' t' a' c' e' m' i'
 q' u' o' d' e' o' r' d' i' n' a' t' i' o' n' e' p' l' a' u' s' a' r' d' e' c' u' s' i' n' t' i' a' q' i' r' e' p' a' r' t' e'
 i' n' s' p' i' r' i' t' u' a' l' i' b' o' s' t' r' a' t' a' r' e' e' a' n' t' e' r' e' p' r' e' s' e' n' t' e' m' a' r' e' e' r' e'

Quia ad aquilonem r'ed'it quinq' bestie stabant ibi q'
 una erat ur' canis igneus s'c' n' ardens. Una u' l' o'
 fulu' coloz' alia u' r' equus pallidus. alia u' r' uig'et' p'
 reus. alia u' r' lupus griseus s'c' ad occidente' m' r'ed'it.
 a' u' d' i' u' u' q' u' o' c' e' m' d' e' c' e' l' o' d' i' c' e' n' t' e' m' i' h'.

Omnis uirtus que in terra sunt ad finem suum
 r'ed'ant ita ut mundus inde factum uirtum su'
 arum potius ad eum suum uirtu' erum p'uit r'ed'
 lam' i' n' t' e' r' i' b' z' o' p' s' t' u' e' i' n' t' e' r' u' r' i' s' p' o' n' s' a' s' i' l' i' u' m' e' i' u'
 t' a' m' a' p' u' n' i' c' i' o' s' i' l' i' u' p' r' o' d' i' c' i' t' q' u' a' m' a' b' i' p' o' p' d' r' o' z' e'
 i' h' i' l' u' s' h' u' s' m' i' l' i' u' m' s' a' n' g' u' a' t' a' n' e' q' u' a' q' u' a' m' a' r' e' r' e' u' r'
 q' u' a' n' u' i' s' a' b' e' i' t' m' u' l' t' u' m' i' n' p' u' g' n' e' t' u' r' a' m' i' p' a' i' h'
 n' e' s' e' l' o' z' r' o' b' u' s' t' i' o' z' i' n' a' l' i' d' i' o' z' e' r' u' r' g' e' n' t' p' u' l' c' h' e' r' o' z'
 c' l' a' r' i' o' z' r' e' d' d' a' t' u' r' q' u' e' n' u' s' h' i' m' o' d' o' a' d' a' m' p' l' e' x' a' s' d' i' s' t'
 i' n' s' u' a' u' r' d' u' l' c' i' u' s' p' r' o' c' e' d' a' t' q' u' a' d' h' u' i' u' s' t' o' p' e' r' u' s'
 m' u' l' t' i' c' e' d' e' s' i' g' n' a' t' u' r' u' i' d' e' e' i' u' s' a' d' a' q' u' i' l' o' n' e' m' i' c' e' c' e' i'
 q' u' i' n' q' z' b' e' s' t' i' e' s' t' a' n' t' e' q' u' e' s' u' n' t' i' c' a' r' n' a' l' i' z' d' e' s' i' d' e' r' u' s'
 q' u' i' b' z' i' n' a' c' l' a' p' e' r' i' n' o' d' e' e' s' t' q' u' i' n' q' z' f' o' r' t' i' s' s' i' m' a' c' u' r' i'
 t' e' m' p' a' l' u' m' r' e' g' n' o' z' f' o' r' t' i' t' e' r' i' n' s' e' b' a' d' h' a' n' t' e' s' d' e' o' m' e'
Omnis uirtus que in terra sunt ad finem suum
 r'ed'ant ita ut mundus inde factum uirtum su'
 arum potius ad eum suum uirtu' erum p'uit r'ed'
 lam' i' n' t' e' r' i' b' z' o' p' s' t' u' e' i' n' t' e' r' u' r' i' s' p' o' n' s' a' s' i' l' i' u' m' e' i' u'
 t' a' m' a' p' u' n' i' c' i' o' s' i' l' i' u' p' r' o' d' i' c' i' t' q' u' a' m' a' b' i' p' o' p' d' r' o' z' e'
 i' h' i' l' u' s' h' u' s' m' i' l' i' u' m' s' a' n' g' u' a' t' a' n' e' q' u' a' q' u' a' m' a' r' e' r' e' u' r'
 q' u' a' n' u' i' s' a' b' e' i' t' m' u' l' t' u' m' i' n' p' u' g' n' e' t' u' r' a' m' i' p' a' i' h'
 n' e' s' e' l' o' z' r' o' b' u' s' t' i' o' z' i' n' a' l' i' d' i' o' z' e' r' u' r' g' e' n' t' p' u' l' c' h' e' r' o' z'
 c' l' a' r' i' o' z' r' e' d' d' a' t' u' r' q' u' e' n' u' s' h' i' m' o' d' o' a' d' a' m' p' l' e' x' a' s' d' i' s' t'
 i' n' s' u' a' u' r' d' u' l' c' i' u' s' p' r' o' c' e' d' a' t' q' u' a' d' h' u' i' u' s' t' o' p' e' r' u' s'
 m' u' l' t' i' c' e' d' e' s' i' g' n' a' t' u' r' u' i' d' e' e' i' u' s' a' d' a' q' u' i' l' o' n' e' m' i' c' e' c' e' i'
 q' u' i' n' q' z' b' e' s' t' i' e' s' t' a' n' t' e' q' u' e' s' u' n' t' i' c' a' r' n' a' l' i' z' d' e' s' i' d' e' r' u' s'
 q' u' i' b' z' i' n' a' c' l' a' p' e' r' i' n' o' d' e' e' s' t' q' u' i' n' q' z' f' o' r' t' i' s' s' i' m' a' c' u' r' i'
 t' e' m' p' a' l' u' m' r' e' g' n' o' z' f' o' r' t' i' t' e' r' i' n' s' e' b' a' d' h' a' n' t' e' s' d' e' o' m' e'

vñ rgentes alienigenas si eor induite sunt. sloba
 ut uniu dactium offereimus indiet. s illud nos pos
 luit manus tritare n primu uniu i cum diadema
 re cepti sui nos coronate. s omnia nos exaltant
 atqz occupat carnul nre omnibz modis s plu
 imus r imma uti sup nos grassantur quemad sou
 bz p uatratozibz imia eoz dicitur sup. Et nulleca
 minoroz quam miazoz uerulqz p drum tra ordi
 nabunt r tra que illi nca sunt h qd disponere ut
 nec iustu aut uestru defectum habeant r asclari bz
 huiusmodi obzria de mery s sustineat. h au tam
 s spualiqz i seclari plo qm mpa boz dia mcepiantur
 de m uelud merta in plenum opul p dngunt. r tanq
 quemad scera exro to pfiacntur. s qdul hom q
 post seclari s libabuntur r alium modu qua mo
 sint disponerent. m. s. ut quisqz odo r trectudine
 sua asistat r ubi ad honoz libereat hie r famli
 ad de bnam feruitatem subicois sue redeant. r se
 Et am nter h uelud i libro sauas cu mo tempo
 ostendit dura r arudela blla r more di abieco
 m hrocaus erugent r plim homi socti qne atez
 r plime qumozes p de r uozes r uent. s qz ei ur se
 ritudie sua seiam unat m o hie r ut leo reliquas
 bestias supat r r arudela qozdam homum qui
 eozm aliqz idiebz ill p dnuu udm m diebz ill con
 sumet qm s arudela r p naz purgatoz uiqua
 rum iniquicie suis tunc accet sic r apncipio mu
 di sup fec. hie s m r uim m. ve.

O b m qz hōies p dōe as hōidibz puzca fuerunt re
 dūm p fūoz p hōz mērent atqz uultuam tōi
 as cōstis as hōidibz que eoz placere sunt p mōz
 dei apphērent ut plima bona sup addent. h tōm
 m diebz pacis quam belli r auqz laboz facient
 r tunc uultuam recte pōna nōm m qd q i seclū uel
 regē r uicta oab m qz dūccur aut studū sū ut
 mterdu q s uerudiez pue sōdaluatiz sū o i ungeret
 vñ uer illa abiaer q pōi diez uelud oab mā emē
 hōi bz i quibzdam o s tūoz oab cōstia mandata ob
 seruātibz i quibzdam uō illa oio relin qntibz. s
 o m m qz nam qz qd qui uerul salomon ē hōi sū
 uelud uultuam cum omnibz ornāmentis. r cū cū
 o m m qz cōstia r oab m ab r uer o m m qz
 m ipis palam appārent que oab m h mō obse
 rauerit i illa uer al qz uō nō pō sū. vñ idoz illi
 destruōdū sū r uim dierum tē m s tūbz r o sōlō
 r o m m qz cōstia r quemad nōya lex uetoz legem
 imūta ut r qz r o m m qz cōstia r uelud hōies ab hōz
 r o uer o m m qz. s am p uaricātozoz uultuam i r hō obz
 bz o m m qz erunt qz m h que relūto q uigro ad ule
 rium facit qz o m m qz p r o m m qz p uaricātoz qz adul
 rium p r o m m qz. r d i as hōidē r uer s p o m m qz sū sū
 nebz q ad fela q a uro suo relūta o sōlōe illuz aut
 s r o m m qz nōue r q m m qz oab m qz uultuam i r o m m qz
 tunc ad uerent. ut hōies mte q m m qz dūccoz
 q m nec calia puz audierint h ag nō uer. r q p r
 an diem uidiqz ipis dāta sic licet i p m m qz ad uerū
 filij qz p r o m m qz p r o m m qz o m m qz all s r uerū r u
 diaz p m m qz gaudere nec ualentes s o m m qz uultuam
 i r o m m qz hōie fide ab o i p o m m qz deo querentes i u d i s
 r gaudemabz r u sū iam ad e d d i c e n t i b z que uēisse
 mōz negant. Par. n. illa que ad uerent i r o m m qz
 n i s f i l i j d e i p a s s e r u t i l l d i e b z p l e n t p f i a c t q m
 f o r e s q u i i m a g n a p h a n i m e s u r g e n t i t a i u r q
 o m m e g m e n u l t u a m i n f i l i j s i n f i l i j s h o m m t u m
 f l o z e h r u e l u d p h a m s e r u u m e i u o l u n t a t e m e
 a h e p o m m qz. i u d i e i l l a e s g m e n d i m i m a g n i f i c e n
 c i a i g l a r u l t u s t r e s u b l i m i s r e r u l t u s h u i q
 c a l u a f u e r u n t d e i s r. h u u i l s i m e r e l l e t u s h o e

modo accipiendus e. In die hac cum angeli pacem
 hominibus dātam capient fuit filius meus de uig
 natus ab eis ang h s magnificatus a pā sōzibz qz
 qui cum pia deuocōe querebant glificatus. Et
 fructus terre cui par reddita erat seu aer luauit
 r m i s t r a b a t i l l u p h a b u n d i s g a u d u i l l q u i d e
 p r e r u g e p u l o e m a l o z l i b q z e r u n t. In filijs iacob
 qui nūta rōlo i b z u i d o u i d o p u c o r e b a n t u r. S e r
 c u m l u z u e f i d i c o r d a s i g e l u m i l l u s t r a b i t f i l i u s
 m s i p i s h o n o r i f i c a b i q m i l l u t e m e c r u s e g r e d e n t
 a t q z m a g n i f i c a b u n t n e u a d m e i g l a r e d u s s e o f f r e
 b u n t u r. Q u a p u p i s f r u c t u s b o n o z o p u m s i b i
 m a b i e u a l t a c i o q u o z e u a u g e b u n t q z r e d r a b o l i c a
 p o t u n t e r e p r i d e p r t a r e q z m s l i b a n i c e r t i l i o z
 r o p u r a b u n t. F l o z i d i c a t a u u i n c e s a l b a o d i q d e
 f l o z e u i r g e q a r d i p e s t i t q u e p s p u m a m s e r p e n t i s
 f i c a l u r q m f i s i l i e m s i r u e e p a u l u s e r a r u o
 q z o q u i u i d e z m u m b r a m o z t i s g r a u a n f i l e r u n t
 u b i t o b a p h i e a u d i e n t e z e a c i l u d f l o z e a b i c e r u n t
 que r o t a t r a a g n o u i t e u l a r u e e r p u r u n t. U t e o
 i s e u o z o c a c e r u n t. r h i c t a m i u e r e r i q i n o y o r e s t o
 e r a r u e r u n t. q m u e r u l c e s t a m e l s i c h y e m e l e s t q
 o m m e u i r d i t a t e r a s e a b s c o n d i t. f l o u m u d q i
 e s t q z q u e g r a m m a r f l o z e z p d u a t. Q u a p r i p e l a
 m e a r b z s e d i c e b a t. S i u i r u l i g n o h e c f a c i u n t m
 a r i d o q u i s f i e r. C u i u l s i m e i n s e c t u s h o c m o d o a c c
 p i e n d u s e. I s e u i r u e l i g n u m f u o q u a o m m e u i r o z
 e n t e m u i r t u t u m p e u l t. S e s t a b m e r e d u l e a b i c e t a
 A n t r o p o a u t e m a s i d u m l i g n u m e q m o m e z u i r d i c a
 r e m u i r t u t a c a c u l e a n s e a q u e i r e c t a m d i e m u i d i a s
 a r i d a f a c t. vñ i a d m e m d e d u c c u r. V i r t e q z
 l i g n u i l l i d i c o f u e r u n t i q u i b z h o i e z r e s p e c t u r e p a
 r o i s o m m i i h a b e b a n t b o z r i q u i b z n l l i n b o n u f u
 t u r u d i e r o u i s i m m e p i s m e r e b a n t. A r i d u u d
 l i g n u m e d i c e r i s t o q u o p a u l u s q u e a m u a l m e l l o
 q u i r u r. A n t e f i l i j p o r o i o a p e b e r e r o m m i c o l o z s r
 u e m o z c e l u m r e r u m a m o y a b i t. C e l u m q u i p e r t r a
 i f u r u y u d o m o u e b u n t q u e a d i u r d i l i g n o p h i g
 t u m e c u m r o t a f i r m a m a q u e p l i m a s i g n a i s e h e
 i l l o o c c u p b e n t e s p l e n t o z l u e z s u b t r a e n t s i c i m
 p o z o z u b p h a n u o s t e n d i t u r. In diebz h i q u o z r a g z
 s u p e r s i l a u s i m e n u b e l c i s u a u s i m o a e r e r e r a
 r a n g e n t i l l a m q z u i r d i t a t e f r u c t u o s i t a t e e s s u a d
 r e f i c i e n t q z h o i e z a d o m m e m u l t i a r e p a b u n t
 q z a d m o d u m i p f a c o q z f e i c e r e b i l i t a t e z f r u c t u o s i t a t e
 t e r r e d e f e a t q m e l e m e n t a p e c c a n t i s h o m m u i o l a r a
 i o m m i b z o f f i c i s s u e r e s t i t u t a t e f u e r i t. P r i n a p o
 q u o z a m r e l i q u o p l o u i r t u a m d e o o m m a b u n t r
 o m m a a r m a q u e a d n o c e m h o m m r e s p i c i u n t r h i g
 e a t r a n s g r e d i c u r f e r u p o n e a d i t u r a t q z r e s e r u
 l o c u m a b i c e t u r. E t u t n u b e l u i s t a i s t u a e p l u u y
 a m a d f r u c t u m u i s t i g e r m i n e e m u r g e n t. s i c i s e
 s e d r o z e m r o z e m g r e s i e c i p h i c a s a p i a. U t a t e e i
 p l i m f u n d e t i t a i t u l l e t e a p p a r e a t q i a l t u m m o
 d u m b o n e a u l a c o i s m u t a r i s s i c. V e r u l n a m q z
 l e x u i n b z a s p u r t a l u r t e f u i t q m i l l a r o t a p q z a m
 r a m f i g u r e u r u e l u g i h y e m e o m m i s f r u l e t. s i m
 a b s c o n d i t o z n e q u a p c e r n u n t q z n o d u m f o z t u s
 e n e e a d l e x c i t a t e m h e b a t q z f i l i j s d e i n o d u m
 i c a r n a t u l a p p a r u e r u t. s i u o u e m e n t e i l l a r o t a
 i s p u r t a l e l i g n i f i c a c i o n e m u t a r a f r u c t u s e r n e u i
 r e i p a p a e e u a n g l i j o s t e n d i t q u e a d i e s t a s f l o z e z
 i f r u c t u s p d u a t. In diebz t e i l l u e a m e s t a e p u r t a l
 r e m d e i e r q z t u n c i u e r t u r e o s i s t e n t o m m i a. S a
 c e r d o z e s. s. i m o n a c h i u i n g m e l q u o q z r o a n t e r e z
 r e l i q u e o r d i e z i n e r t a t e s u a s t a b u n t u i l t e i b e
 n e u i u e n t e z o m m q z s u b l i m i t a t e m i s t f l u u e n t d i
 u a g z a b i c e n t o. q m s i c p r o m p t e m n u b i l r a e r i s
 n o c i a u i l t a z f r u c t u u t u n c p d u c c u r i t a r g e r i n
 s p u r t a l e z u r e p g r a m d i t u n t e p a l a b i t u r. A p p e n
 c a q u i p e u r p f i c i a m e r u n c a p t a e r t i s a p i a i o c u m
 d a r o b a s t a r o s f i a c e l o z i h u s u e l u r i s p e c u l o s e i

est. Vos qui dei estis & qui sub eius creditis cura et
eode ne in cordibus vestris illo corde quacumque in
spiritali. I. disceptate in vobis sed uide. in p'sp'ca
uel uos ad uos ueniat sint directi q' i' asse dicit ille
quo conditorum amatoz abscondita cordiu denudat
Canece & ne quis uobis p' illudoria i' p'ntia i' q'ca
scia uos i' dicit ulla occidit in sed uide qm n' ue
nelit' q'p' istud quo ecclesia sub limitis dicit
p'abitur i' quo ueni fides q' i' scabitur q' d' i' scellio
i' n' l' i' g' r' u' r' que fit i' m' p' celari filij cuius mater
fundata existens nescit a quo accepit i' m' i' f' e' s' t'
fuit ille qui h' d' p' e' r' q' p' i' c' u' m' s' u' m' i' o' r' e' p' r' e' s' e' n' t'
i' m' f' u' n' d' u' r' u' n' i' s' t' i' p' m' u' s' p' a' n' t' o' r' e' s' e' c' o' n' t' r' a' p' a' r' t' e' s'
cata p' r' a' n' d' o' a' c' r' e' c' o' l' l' i' g' e' n' d' o' i' s' t' i' u' s' c' r' u' d' e' l' l' i' c'
p' d' i' c' i' o' q' m' o' u' s' i' n' p' d' i' c' e' m' a' n' e' b' i' t' e' i' q' u' e' d' e' o' s'
r' u' a' r' a' s' i' n' g' h' o' i' e' s' t' o' c' e' n' s' q' i' s' e' d' u' c' t' o' r' h' u' m' a' n' u' m'
g' e' n' e' r' i' s' t' r' a' i' s' t' a' m' a' b' i' t' q' u' e' m' a' d' f' i' u' e' r' e' i' p' e' p' r' i' m' u' s'
i' o' c' e' p' t' e' r' . Q' u' a' p' l' a' d' u' b' i' t' u' r' o' m' n' i' b' u' s' d' i' m' c' o' l' l' e' c' t' i' b' u' s'
r' e' f' e' r' e' r' e' s' e' s' t' o' m' n' i' e' a' r' a' u' u' m' d' e' u' m' s' e' n' o' i' a' n' g' i' u' i'
q' i' d' e' c' o' l' a' r' u' r' p' a' p' i' e' n' s' s' i' c' e' d' a' t' i' o' q' i' a' s' s' e' d' i' c' e' s' d' i' c' i'
i' q' u' o' u' i' d' e' a' b' i' t' e' r' b' e' n' e' r' i' t' a' t' i' m' m' u' n' d' u' s' f' i' n' e'
a' c' c' i' p' i' e' t' . s' e' r' u' i' n' q' u' i' d' e' m' p' a' u' l' u' s' i' s' t' u' s' i' p' s' e' s'
d' i' c' i' t' . s' a' m' m' u' l' t' u' m' i' a' m' o' p' a' t' u' r' u' i' q' u' a' t' e' m' . v' n' i'
u' r' q' u' i' r' e' g' e' r' e' n' i' l' e' t' e' n' e' a' t' s' o' n' e' c' m' e' d' i' o' f' i' a' t' . h' i' s' e'
t' e' n' a' e' i' s' t' e' l' l' e' t' u' s' h' i' m' o' d' o' a' c' c' i' p' i' e' n' d' u' s' . Q' u' i' d' a' m' s' u' g' g' e'
s' i' o' i' a' n' g' i' u' i' h' e' r' e' t' i' c' o' r' q' u' a' n' i' s' e' s' t' a' t' u' r' i' q' u' i' b' u' s' p' e' r'
s' u' s' t' o' r' i' q' u' i' d' e' a' s' i' a' o' m' n' i' t' e' r' u' e' n' i' a' t' e' u' e' f' i' d' i'
o' p' m' e' r' e' u' o' l' e' n' s' . u' d' r' e' a' i' m' p' r' e' n' o' d' e' a' c' h' o' n' o' c' o' n' a'
m' i' n' e' s' t' u' d' u' s' h' i' s' t' i' d' i' h' o' i' e' t' i' n' f' i' r' u' r' q' u' i' f' i' d' e' m' a' p' l' i'
c' a' m' i' s' e' a' n' t' h' o' l' i' c' i' t' e' m' t' e' n' u' i' c' f' i' r' m' a' s' t' a' b' i' l' i' t' a' t' e' r' e'
n' e' a' t' i' l' l' a' m' i' o' a' u' l' a' m' d' o' n' e' c' t' e' m' e' d' i' o' i' l' l' o' q' i' t' e' r' e' a' u'
r' e' f' e' r' e' n' s' i' u' e' t' f' i' a' t' q' m' c' u' r' a' t' p' a' t' r' i' s' p' d' i' c' i' o' s' f' i' c' e' s'
a' f' o' r' t' i' t' u' d' i' e' s' u' a' d' e' l' m' a' n' s' n' a' m' i' c' u' r' a' d' a' t' e' b' u' l' i' t' a' t'
s' a' m' q' u' i' c' e' c' u' s' t' o' r' i' a' t' e' o' s' s' u' b' l' i' m' i' t' a' t' e' m' i' s' t' e' d' i' c' e' t'
i' t' a' l' i' q' u' i' d' m' a' g' n' i' t' e' n' e' r' e' q' i' u' i' l' l' a' m' c' e' l' e' s' t' e' r' e' g' u' m'
i' m' a' b' i' t' . Q' u' i' u' e' r' o' f' i' d' e' n' o' h' e' m' e' l' t' e' n' z' q' m' i' p' d' i' c' i' o'
i' b' e' r' . i' s' i' e' i' h' d' i' m' e' d' i' o' p' o' t' a' r' i' o' d' e' c' e' u' i' t' . q' i' a' q' m'
h' o' m' o' f' o' r' t' i' t' u' s' f' u' i' s' s' e' t' d' e' c' e' r' a' t' . i' p' o' s' t' e' r' i' o' r' a' m' h' o' c' o' r' p' o' r' a'
s' i' f' i' m' e' t' u' r' d' e' u' s' i' n' u' i' t' a' t' e' s' i' a' p' o' u' i' t' . x' x' x' .

Alterius est hostis que fortitudo diuinitatis
lacum pietatis ab his quem ad ducem mentis ag
plianbu dedit qui i' u' i' t' a' t' e' s' t' r' u' e' r' e' u' o' l' u' i' t' a' i'
o' s' u' s' t' i' u' s' i' u' e' r' e' s' i' t' i' m' l' l' i' n' s' i' d' i' s' i' s' e' m' h' a' r' q' i' p' e'
i' p' m' e' n' t' e' s' u' b' s' i' l' e' s' a' m' e' n' t' a' e' x' n' e' b' o' s' e' a' t' . q' m' h' o'
m' i' n' e' m' p' u' i' l' l' i' s' t' a' u' i' s' t' . p' a' l' u' m' h' o' i' e' m' . s' i' a' n' t' e' x' t' e' m'
e' s' t' i' m' a' t' . s' e' p' o' s' s' e' p' r' i' c' e' q' o' l' i' m' i' n' e' p' a' r' a' m' a' d' u' s' i' u' s'
d' e' u' m' i' c' e' p' t' . p' u' g' n' a' t' e' . i' d' i' a' b' o' l' o' q' u' i' p' e' a' n' t' e' r' i' o' r' i' b'
i' s' t' u' s' a' m' o' s' f' u' i' t' q' p' d' e' m' e' a' d' a' d' u' l' a' m' d' e' n' a' a' p' p'
u' e' r' e' o' m' n' i' a' q' u' e' o' s' t' a' n' t' i' a' i' n' o' u' a' l' e' g' e' o' s' t' r' u' e' r' e'
d' e' s' t' r' u' e' r' e' t' . i' a' n' s' i' t' a' n' e' e' p' a' a' s' t' i' m' a' b' i' t' . D' i'
c' i' t' e' i' q' u' i' p' r' o' n' i' s' i' t' i' c' a' u' c' a' r' n' e' m' c' a' l' e' s' t' i' c' a' t' f' i' a' u'
n' e' c' h' i' h' o' m' o' a' b' i' g' n' e' c' a' l' e' s' t' e' r' a' s' s' i' m' a' s' . s' q' o' i' a'
c' a' l' i' s' t' a' t' i' o' p' a' p' t' a' p' i' g' n' o' r' a' n' c' i' a' f' a' a' s' i' n' t' . q' m' a' i' h' d' a'
e' a' s' i' d' u' s' a' l' t' e' r' f' r' i' g' i' d' u' s' s' i' t' a' l' o' z' e' i' s' t' i' g' o' z' e' o' p' e' r' a'
e' o' s' f' u' a' c' e' m' r' e' m' p' t' a' t' . e' t' i' t' e' m' a' d' f' i' c' e' l' e' s' d' i' c' e' r' . v' n' i'
l' e' x' o' m' n' i' a' e' i' m' o' d' n' a' t' u' r' e' o' s' t' r' u' e' r' e' . s' q' h' o' c' a' s' i'
d' u' i' u' s' n' o' d' e' b' e' a' t' i' c' u' l' s' p' i' r' i' t' u' s' i' n' e' i' g' n' i' s' . e' . q' u' i' c' o' r' u'
c' o' r' p' o' s' h' o' i' s' i' n' e' g' u' d' i' t' . e' t' q' u' o' i' t' e' n' a' t' u' r' a' s' u' a' m'
f' r' i' g' i' d' u' s' e' e' p' o' s' s' i' t' . s' i' q' u' a' i' t' e' h' o' b' m' i' t' e' r' e' q' n' c' a' r'
n' e' m' a' l' i' a' c' a' l' e' s' t' i' f' i' c' e' r' e' . h' o' e' i' l' l' e' q' u' e' m' m' a' g' r' i' m' i'
i' t' i' m' e' d' i' a' r' i' e' l' e' g' e' m' q' u' e' s' u' p' r' a' m' o' d' u' n' a' t' u' r' e' e' s' t'
u' o' l' u' i' t' q' i' s' i' c' u' i' u' e' r' e' u' o' s' u' i' s' t' e' . e' g' o' a' u' t' d' i' c' o' u' o' s'
i' h' u' s' d' u' o' b' u' s' m' o' d' i' s' u' i' t' e' h' a' l' o' z' u' s' i' f' r' i' g' o' z' u' s' e' s' t' o' r' e' a' r'
q' a' r' q' u' o' s' u' i' u' e' s' f' o' u' e' r' e' i' p' d' e' m' h' o' i' e' m' f' u' i' s' t' a' p' e' p' t' a'
u' o' b' r' e' d' i' s' e' . o' s' i' d' e' r' e' q' m' q' u' a' m' u' i' l' i' b' e' r' e' t' n' e' h' o' i' e' s'
s' e' m' u' t' u' o' f' o' u' e' r' e' n' t' . i' p' e' a' m' n' a' t' u' r' a' s' u' a' c' a' r' n' a' l' i' t' a' t'
c' o' l' u' e' r' u' n' t' . v' i' u' e' r' e' e' n' e' i' u' s' t' a' d' o' c' t' r' i' n' a' s' e' d' u' c' a' m' i'
m' q' m' i' m' e' e' q' u' i' d' f' a' c' e' p' o' s' s' i' t' u' l' n' o' . p' o' m' a' g' n' i'
u' i' r' e' c' t' i' o' p' o' s' s' i' d' e' s' u' o' b' n' o' p' o' s' s' i' u' r' q' u' i' u' o' l' u' i' t' u' o' s'
e' e' s' i' e' s' p' m' q' u' i' i' c' a' r' n' e' c' o' o' p' e' r' n' o' e' . i' q' u' i' n' o' p' a' r' a' t' u' r' a' m'
u' a' r' i' c' a' d' u' o' h' o' i' m' s' i' c' e' r' e' a' t' a' n' o' s' i' q' u' i' p' i' g' n' e' i' s' t' i' d' e' r'
i' f' o' r' t' i' t' u' r' . q' u' i' a' s' i' f' i' l' i' s' s' i' c' n' e' a' r' e' a' r' e' n' t' u' r' p' o' s' s' i' b' i' l' i' t' a' t' e'

opandus h'ent. Vn' tuos quid sitis scitote. Nam
ille qui uos p'mum uocauit uos recepit i' illo uoc
ad uoc. Ego au' uob' i' f'undo ut uosmet ipos q' d'
cans i' quid sitis scitote qm' a'ra uos uoc' i' o'ibus
sunt. Ille au' omnia opa sua alij assignans a se ip'o
nich loquebatur qm' ce se mel' p'ruit. h' ego a me
ip'o loquor q'q' p' ip'm oia uolunt. H' u' u' e' b' a' r' q' q'
s' i' b' i' s' t' e' i' s' t' e' l' i' x' f' i' l' i' u' s' p' d' i' c' i' s' h' o' i' e' s' s' e' d' e' u' e' r' e' t' o' c' e' n' s'
e' o' s' u' r' i' g' n' e' u' m' c' a' r' n' i' s' u' l' t' i' m' u' s' u' i' a' n' t' i' e' d' e' m' u' o'
l' u' n' t' a' t' e' m' c' a' r' n' i' s' s' u' e' p' h' a' a' n' t' e' c' u' i' t' a' m' u' e' c' u' s' q' u' a' z'
n' o' u' a' l' e' x' h' o' i' e' s' i' u' e' r' e' t' . i' t' a' . s' . n' e' c' a' l' i' s' t' i' a' e' m' o' d' u' s' u' i' t'
r' e' s' e' n' d' i' t' . e' t' h' m' o' d' o' l' u' a' s' e' r' p' u' l' l' u' i' u' s' i' a' d' e' r' a' b'
n' e' g' a' b' i' t' q' e' q' o' m' n' e' q' f' a' c' e' i' c' e' p' t' e' r' p' i' m' s' e' i' p' s' e' p'
f' a' c' i' e' r' e' p' u' n' t' i' o' s' e' a' d' a' n' e' i' o' s' s' u' i' t' f' i' u' e' r' e' e' t' i' m' a' b' i' t' u' r'
h' a' p' t' i' s' i' n' t' e' m' e' p' e' n' s' n' o' n' o' i' g' n' a' r' i' t' i' l' l' u' m' r' e' t' o' r' o' s' u' m'
a' b' i' a' c' e' q' u' e' a' d' i' p' e' h' a' p' t' i' m' a' b' i' e' r' u' e' t' . v' n' i' s' i' c' d' a' n'
d' i' a' n' d' o' t' i' n' i' s' i' p' s' i' s' i' b' i' s' u' b' g' a' r' e' p' u' n' t' e' r' u' r' i' t' u'
d' e' i' p' u' l' l' i' m' i' n' i' s' t' e' l' i' u' a' d' o' p' a' c' e' s' n' u' i' s' u' i' h' e' a' t' . x' x' i'
Perfectus quod homo recepit homo d' qm' oia pec
cata p'facit i' qua illa omnia mala suz ip'm
fundentur i' illas p' d' i' c' i' o' u' o' c' a' r' u' r' q' m' m' o' z' p' d' i' c' i' o'
i' d' i' a' b' i' t' u' r' q' e' q' u' i' u' r' p' e' c' c' a' t' i' s' e' p' u' e' r' i' t' e' i' n' e' f' a' n' d' i' s'
s' i' m' i' l' m' o' d' i' s' i' n' t' e' n' d' i' e' m' p' l' o' z' s' e' d' u' e' n' d' o' s' i' b' i' a' r'
e' u' i' b' e' r' . s' e' u' r' d' e' u' m' a' d' o' r' i' f' i' a' c' e' . u' e' l' u' d' i' o' h' o' i' e' s' u' b'
y' m' a' g' m' e' b' e' s' t' i' e' s' e' r' u' i' t' u' m' e' u' i' s' d' e' s' t' b' e' n' e' p' o' s' t' e' r' i' o' r'
n' e' m' u' e' r' i' t' a' t' i' s' d' i' c' i' t' . e' t' a' d' o' z' a' u' e' r' u' n' t' e' i' a' m' o' m' e' z'
q' u' i' h' i' s' t' o' r' i' a' s' e' r' u' i' n' q' u' o' z' n' o' i' a' n' o' h' u' i' t' i' c' e' p' e' n' i' s' i' b'
u' i' t' e' a' g' n' i' . s' u' n' t' s' i' m' e' m' e' l' l' i' a' u' s' e' t' f' i' a' u' i' s' e' h' i' n' d'
a' c' c' i' p' i' e' n' d' u' s' e' s' t' . p' m' a' x' i' m' e' m' e' n' t' e' a' d' o' z' a' b' u' m' b' e' t'
t' i' a' m' i' n' q' u' i' t' a' t' i' s' q' u' i' h' i' s' t' o' r' i' a' s' c' o' r' d' i' u' s' u' i' a' t' e' r' e' n' i' o'
r' e' b' i' s' f' r' i' g' e' n' t' q' u' o' z' n' o' s' u' n' t' e' r' a' r' a' s' i' g' n' a' s' e' l' e' c'
t' i' o' n' o' i' a' s' e' r' u' i' n' u' n' t' e' u' r' e' i' l' l' u' s' s' a' u' i' s' e' t' e' d' o' l' u' s' m'
u' e' n' t' i' o' n' o' e' . q' u' a' p' i' p' o' i' a' e' e' r' i' t' q' u' a' m' q' i' s' e' p' t' a'
h' u' i' p' o' m' h' o' i' e' i' p' m' c' o' l' e' n' s' a' d' o' z' a' b' i' t' i' q' u' i' s' c' r' i' p' t' u'
s' e' a' n' i' s' o' r' d' e' s' u' o' g' e' n' e' r' e' q' a' d' e' x' p' u' l' s' i' o' n' e' q' m' a' s' e' i' p' o'
e' u' o' l' u' i' t' . v' n' i' m' o' z' n' o' i' a' r' u' s' e' t' q' u' i' t' a' m' f' i' g' u' r' e' i'
q' u' a' n' i' s' t' a' m' o' z' a' l' i' c' i' t' a' s' i' u' e' n' t' u' r' . s' i' q' o' m' n' i' a' u' i' u' i' t'
a' t' . e' t' i' s' t' o' m' n' e' s' q' u' i' h' u' i' c' f' i' l' i' o' p' o' i' o' s' a' d' h' e' r' e'
b' u' n' t' o' p' a' i' l' l' u' s' f' a' c' i' e' r' e' s' i' b' i' o' u' i' t' e' a' g' r' i' u' i' s' e' r' i'
b' e' n' e' r' u' . q' m' a' g' n' i' s' t' e' u' e' l' u' m' d' e' i' e' p' o' u' i' u' b' i' s' i' a' t'
o' m' n' i' s' a' e' q' u' i' t' a' t' i' p' e' c' c' i' t' . d' i' a' b' o' l' u' s' a' l' i' s' i' u' e' r' e' r' i' t'
n' o' u' o' r' e' s' e' s' t' i' c' o' s' e' s' h' a' u' e' t' . s' i' n' u' g' e' r' i' t' q' u' i' d' p' h' a' a' l'
i' n' o' n' o' a' u' p' s' a' d' u' c' e' o' s' q' u' i' n' u' m' i' p' u' s' i' s' t' a' n' t' e'
s' u' n' t' q' u' i' a' l' o' g' e' m' d' e' i' q' n' o' d' i' u' i' s' t' i' a' e' e' s' t' i' q' u' i' u' e' b' e'
i' p' a' r' t' i' a' r' e' h' e' l' a' r' e' a' n' t' a' m' s' o' r' d' i' b' u' s' . b' a' a' l' p' m' u' l' t' i' u'
c' l' a' u' e' r' u' n' t' . s' i' u' l' l' o' s' q' u' i' p' o' s' t' e' a' i' n' o' u' o' t' e' s' t' a' m' e' n' t' o'
a' m' f' a' o' c' a' s' i' s' r' e' s' u' r' r' e' c' t' e' m' i' s' t' i' a' e' a' b' n' e' g' a' u' e' r' e' t'
q' i' p' o' s' t' r' a' d' i' a' e' r' a' m' i' e' u' a' n' g' e' l' i' c' u' m' e' s' t' i' s' t' r' u' c' t' u' s' r' a' m' o'
r' u' m' i' s' t' i' m' o' n' i' u' e' x' i' s' t' i' t' . q' p' r' o' l' a' b' a' a' l' i' s' a' d' u' c' e' r'
f' o' r' t' i' t' e' r' q' u' e' r' i' t' . e' t' e' n' d' e' m' e' t' a' b' i' s' t' i' o' h' a' n' c' i' p' r' o'
c' e' n' t' q' u' i' c' o' d' i' c' i' p' r' i' m' e' p' o' s' t' u' l' d' i' s' d' i' c' e' n' t' r' e' t' o' r'
i' l' l' o' z' p' e' i' o' z' p' o' z' e' e' r' i' t' q' u' i' d' e' u' m' i' s' a' r' a' c' i' e' s' u' a' i' i' n'
u' e' n' t' i' b' u' s' a' i' a' b' z' e' r' t' o' r' u' o' g' a' b' u' n' t' . o' u' i' n' e' t' a' l' i' s' i' s' t'
i' s' t' e' l' i' e' b' e' s' t' i' a' m' u' i' d' e' l' i' p' d' i' c' i' u' m' h' o' m' i' n' e' m' a' d' h' o'
i' n' b' u' r' t' . i' s' t' e' m' o' m' n' i' u' o' t' e' n' t' u' s' d' e' i' t' e' s' e' r' e' n' t' e' s' d' i' c' a' t'
q' m' e' l' i' c' i' s' o' b' s' t' i' t' . s' i' p' e' c' c' a' t' a' d' e' i' n' e' g' u' i' g' a' n' t' . e' t' s' i' c' i'
f' i' d' e' l' i' t' a' s' e' o' z' a' d' p' f' a' c' i' u' a' u' r' e' u' a' s' p' i' d' l' e' o' p' d' i' i' p' o' i' a' t'
c' a' r' b' e' n' a' m' o' u' i' l' l' e' a' p' a' r' e' n' t' d' e' s' c' e' n' d' i' t' q' a' n' t' e' p' m'
r' e' s' i' g' n' a' t' q' u' i' s' e' d' e' u' m' u' e' l' u' d' a' u' r' e' u' m' c' a' p' u' d' n' o' i' a' s'
p' d' y' a' b' o' h' a' s' a' r' e' r' e' t' . i' p' s' i' c' i' a' c' o' e' m' e' l' e' m' e' n' t' o' z' h' o' z'
r' i' d' a' p' o' r' t' e' n' t' a' i' m' a' r' i' a' s' g' m' p' e' s' t' a' t' o' z' f' a' a' c' e' r' q' z' o' s'
i' n' s' i' e' n' p' m' i' t' e' r' q' u' a' r' e' n' t' o' s' g' e' n' u' s' h' u' m' a' n' u' i' c' a' u'
i' l' l' i' o' g' n' o' s' c' a' t' . s' l' a' m' u' o' q' i' p' r' e' t' e' m' p' o' d' e' i' p' s' u' p' o' c' e' l'
s' i' o' e' m' s' e' m' o' z' . s' p' r' e' s' u' r' r' e' c' t' e' m' s' e' l' i' u' g' e' r' e' s' i' m' i' l' a' b' i'
i' q' u' a' m' d' a' m' s' e' p' a' r' a' u' i' s' t' o' f' r' o' r' a' b' z' s' e' q' u' i' t' u' l' s' e' s' c' r' i'
b' i' f' a' a' c' e' r' p' q' u' a' m' o' m' n' e' i' m' a' l' i' m' e' i' s' i' n' i' t' e' r' u' r' . s' a'
a' n' t' i' q' u' e' s' e' r' u' i' n' s' h' o' i' e' m' d' e' c' i' p' i' e' n' s' e' u' m' q' u' o' z' i' c' a' p'
e' t' s' u' a' p' o' s' t' m' o' d' h' i' s' h' i' b' i' t' e' i' n' c' e' n' t' e' r' a' r' q' z' p' e' i' n' d'
s' e' p' a' r' a' m' a' b' a' p' t' i' s' i' o' p' r' i' m' i' u' n' o' m' i' a' g' r' i' c' a' a' r'
t' e' m' e' o' s' i' s' t' u' n' d' i' u' r' a' b' i' l' l' o' d' e' s' c' e' n' d' e' r' e' n' c' a' u' a' n' t' .
i' u' o' s' i' p' m' q' a' d' m' o' d' u' p' i' a' m' i' s' p' m' o' m' n' e' r' u' o' c' e'
r' u' . s' a' n' c' a' u' s' a' r' p' u' r' a' m' l' u' a' s' e' r' i' s' e' d' i' u' h' u' i' t'

uniuersa terra post beatam. hoc est tale. Ego ama
 tor misteriorum dei uidi fallacem imaledictam
 in maribus innumerabilibus iniquitatibus omne
 scimoniam scilicet arce euntem multiplicibus uis
 eius sanguinem qui in artibus mendaciorum suorum sag
 nem suam in occasione se effundere. Ita mox se ali
 mulabit in scopore suo cadens h. fallaci um bza
 uelud paulus in moxent estimatur. Vn in enee
 fallacium uulnerum suorum quasi mortuus fuerit h
 mlar se quasi a scopore mortis reuulsit. Ita admi
 rabilem et terribilem stuporem omnino hodie qui
 in terra sunt in honore huius maledici capiet
 sic ipse magnitudine horriditatem glar excipi
 it cum eu armatum in bello ad usum se stare ui
 dere. Et ita ut uideat colupne electorum in moy ram
 decuriantibus illis quam de dno in signis atq
 horribilibus signis quod filius pdicis emittet
 magno stupore pauoris omolueri uidebuntur
 genarum angustie lamabile emittentes. De e
 noch theba quare ad id ipse referuntur. *cccccc*
Et duos reges meos quos ad id temp. iteato
 uoluntate mee referuau. enoch thebam uo
 ipi repungent ut errantes ad uiam ueritatis re
 ducant emittant quis foras in arce uirtutes fidelibus
 ostendent. quia cum uero testimonio eorum iore uer
 usq; sibi equali ostendunt fidem audientibus ad hi
 bebunt. Nam idcirco h. duo reges ueritatis raudi
 u p me referuntur ut modo ipse precedentis eorum
 sermone i cordibus electorum meorum restitatur. Isoli det
 quaremus erinde germen ecce mee magna humi
 litate subsistat. *ipse ad filios di quoz ndominia in*
libro ure sunt dicitur. Vbi illor ad fideles dei.
Tos reu i elem iglosa luce beatarum glar ure
 and re intelligite qui uob fiducialiter diue
 rimus. Sic maledictus ad yabolo missus e u
 animas que se pceptis illius subiaunt seruet
 murtar. los ei de h mundo reclusi erimus refer
 uari in secretis dei que h. oib; abscondita sunt. Ita
 q; sollicitudine rangustra h. dium h. sumus. Nam
 ad h referuntur sumus. *Ad uos missi ut eruzib; i*
trius pdicatis adicamus. Vtate ergo si uob aut i
corpali statura aut terape filij sumus. De uerit sig
mo illor quib; bla am ipi obiciuntur. ccccccc
Ommes qui agnosce rconfiteri deum uerit
 uolunt. hoc dno senes ueritatis reter uerit
 uultate dei pognatres sequuntur. In quum error em
 deserentes qui ipi magna p. onus iozam iplo
 fulgebunt. uos i placat q. iuratus am. alia lo
 ca ubi alq; filius pdicis. *nam uoluntam affr*
mauerit paudentes de seis multa signa i spu
sed facientes tra ut omnes ip qui ea uident. ina
riam dny p. adu ducantur. idcirco au h. magna
signa sup firmam petram solidata ill. dabuntur
quatenus illa sua thalra signa abiciantur. na
ut fulgur tendit i aburit. sic i filio pdicis p
uerit i uiguitate iniquitaa sua iplos i magis h.
rib; ut uelud igne fulgure oblitens. h. enoch q.
heliu; cum recta co. effina q. cu re conuertit oen
chorrem illius errentes dei culte fideles iesta
bilientes. Quos pmuisione dei o sumari mercedez
Et in pmuisione uoluntatis mee i aboz suoz
 ab illo rumpem o sumari mercedez co sequen
 la boz suoz i celestibus o sequuntur. Tunc tunc
 floret doct. me eoz adentes q. uoce ipoz i. oen
 i mundo cessauerunt bonum fructu in electis
 no ostendunt. ipse uerba i uibiem diabolice
 arcy otemptentib; i supne h. dicitio bene fir
 matis quemad salomon de bono i recto homie
 ostendit dicens. Verba salomonis de eode. ve. o
Omnis iusti pluma fornicato i fructibus ipis o
 curbas. hoc est tale. Aurum h. i aculu h. o s
 do i telatay no est speciale specim oculi dei i recto

hōne e in quo id ois fornicudinis mura cloz suoz
 q; i appetu pauentis gladi uide. Ser ip eden
 rib; feis uelud marescentib; fructib; supbi corde
 q; ipis uo lupentib; suis ruinas edificat. tristi
 ad illa erit q; idem supbum cor ipen hac n. cofiq
 que i supna saruntate floret. *ad oia mentib; oen*
exsupuosa arrogancia amru ipi erunt oie concu
uirtut putantur se penetrare celestia secreta. oen
Et q; uide q; idem monstruo silapud se es
 to fugate a loco suo dillolur q; ole pan. mlier
 mago in omnib; membris suis iure occidit.
 hoc est cum se filius pdicis exultens capud iquu
 rari mla arrogancia supbie uelud apulo enoze
 i hie sibi nequias tollit. maiorum errorem arri
 piens. i supra omz exaltari uolens. p. cum decept
 nel sine accepture sunt omnes oia iomnibus filius
 suoz tam maloz; quam p. ozib; i maximi timo
 rem iactantur exptans i lamam p. sup dno illius.
 Et uelud magna massa in igne heretoz ipi capi
 ri o iungitur. *vn illd. Sup quadam monte eleuad*
altitudinem celo; temptat. ascendere. q. marie
arces dyabolice i ghoiaz uulca i iudicia am af
ferentem exde filio i uitate; alitertoz ipi alq
supbie subm. iactant. et cum iactant p. sup oem
erigunt q; ipse i secreta celestia se putant penetr
re. Quoz mod; Nam cum oem uoluntatem dyabol
opluerit. ita quod uisio uisio di amplius tunc i uo
rem i uitate; i uideantur. sic hie si p. uirtut
oem h. orem i uiam o gregoz. i. h. uidentib; die
q; ad celo; ue uelit. Ser hie dyabolus uescit
filium dei ac redyprozem aiaz n. aca. ita iuste p. i
mus cum se i mox i uerit. in alium omniu maloz i uol
ute foras i uiam manu; dei uentur sup se igno
rat. Quoz p. filij dei manifesta uerit. filij pdicis
ad modum diaboli in eternam dampnationem p
Ecce uelud utiq; totum i re uelud uelud
 oem capud tanta fornicudine re p. uent q; i denec
 monz eodem cadit. *ip. ipm sumi i mox em eme*
rit qm potestas dei se manifestans. tunc filium p
diaoms tanta uirtute; uel i u. p. h. uent. quod i re
supbia illa qua se deum exptant. magno p. i uo
p. i uitate; hie erit i q. uitalen. i adum i uo
rem eterne dampnationis tra o sum. uel euomir
q; sic repentes filij mei i i uitate; sunt cum q; re
currit ad yabolo dicit. Vate sarhana. uile erent
tul fugit. sic i temptatib; illis qual oem filius
liquitate; ecce i h. i. in hoc zelo meo o sum. i uoem
adipier. Quoz infernalis feror i u. i u. i u. i u.
Tunc subiro ferent nebula ipm i u. i u. i u. i u.
 monrem eo cum ophendit in qua uerit. i u. i u. i u.
 idem capud tanta fornicudine uoludetur ut re p. uent
 alitertel ipi i maxinum terrore em i u. i u. i u.
 q; i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u.
 illud totum r. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u.
 roz tanta i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u.
 cio nec i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u.
 qm illi cadauer ipus sine uoce i u. i u. i u. i u. i u. i u.
 i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u.
 cent ipi nebula arca eundem monrem aliquan
 tulum diucius i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u.
 eleuadem arcum amplectens i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u.
 ur h. oies ab ipo seducti ferentem i u. i u. i u. i u. i u. i u.
 uertentes erroze sui declinent. i ad ueritatem re
 deant. Nam alitd iplo h. oem i u. i u. i u. i u. i u. i u.
 autur. q; h. uidentes maxinum terrore i u. i u. i u. i u. i u.
 tra ut lugubres uoces i h. oies querelas p. fe
 rant. i se aruiter errasse dicant. *ad filio pdicis*
p. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u.
Ecce pedes p. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u. i u.
 didi. apparent splentorem sup i u. i u. i u. i u. i u. i u.
 centres solis hoc e fornicudo fundamta i u. i u. i u. i u. i u.

super spiritalem populum esse debeatur quem ipse
 olim pte uiderat cum admirando dicebat. Quia
 huius qui umbes uolant quasi columbe ad fenestras
 eius suat. Iste enim qui de terra elata teo ipse sep
 an se unere in columbina simplicitate morum
 Topum ee debuerunt tunc prauu moribz i topi
 bz suis. Et uidi q gladius iude quedam loca spm
 malum hominum abscidebat quemad ierlm p
 passionem domini abscisa e. Ser ai i uidi q plimo
 timoratos pueros i simplices sacerdotet i ad uerfua
 re ista deus obseruauit uelut elre u dicebat. r i s
 die q reliquu i i s r. vii. milia uroz quoz genua
 si sunt i i uerua baal. Nunc autem iertingubil
 ignis sps sa ur ad me hozem ptem auertamim uol
 fundat. Ex epi stola beate hylregardis.

Heu tempus hoc nec frigidum nec calidum e
 set qualidum. post hoc tempus ueniet q i mag
 nis picul r i moze iusticia r i fozat iudie uroz uir
 los i i re p feres. de inde erroz erantcum erroz flabr
 sic quatuz ueni qui magnis picul famam suu estu
 dant. Per plares spuales signantur.

Refari autem planete in sigbz suis cum magno
 honore i i uerua ouisacoe sue usq ad tepul cul
 dam cyrami cucurrerunt qui consilium anti qui
 ferrentis ofculari cepit. tunc muliebre tempus
 fore primo casu simile uenit ita q omni iusticia
 sed i i firmitatem mulieris debilitata e. i hoc tali
 modo sup medicem suam reuertet. sed elephas
 cum magnis culpis iusticiam uocabit faciens
 ut aliud temp flugiat sic uale tpe p b r i n s i b e l
 lozum i i i i i e. Item ex epi stola hylregardis.

Sic meo audite r i uerba amuente luoz papice
 nulla prem ullus fuscacoe hntre i uol i o m i b z
 amalo obsequate. Nam sybilus dy aboli uelre
 r i s i b i l u s m u l t a z c e n t i p e t a r u m . h a d h u c i a l i q u o
 tur calca i i firmam uerba i i r o b u s t o r e z e i f i c e
 tur i o m a n i c u m c e r e r i z i o m a n i z a l e b u n t . u r q r
 dens ignis qui cadit i galli r r o n e z f i e r t . S e t o r
 no semp. i p r e a n s e m i s . s i m a r b z p r i b z a u r t i q
 bz reger i d u o z d i l u u i m i q u e r u d m i l s u s t i n e b t
 Et i r e s u n g e r m a g n u s e l u m c o l e n s . i n e q u i a l
 um nisi millenarius amarus illoz qui ipuau no
 hnt sic homines facigabunt. Locum au uim o h
 he mee deus no destruet ser eos qui inuauit i u g
 g h e n c a m e n d i c a n t a b e o s f u g a b i t a r q s e l n a r a
 r e r o z e z a b i g e t q u a d a m e n c e e i r e l a u d i e u m a b s e d e
 u o l e n t e z n o p u a l e b u n t q u o n i a s e n e l l a s e r a c o n i z c o s
 e r r i z a b i t . E r e p l a s e e h y l r e g a r d i s q d e u g e n i u
 i m e n t r e n e r e c e l e b r i t o r o s i l i u l i b e r o z e z i o n o z a n
 i m e n t r e n e r e c e l e b r i t o r o s i l i u l i b e r o z e z i o n o z a n

In supnis r i i b r i s s e l u c i p s i l a r e n s i a s c o n d i t o
 audientium cordum. para sapientiam hanc ad audi
 cum me suscipiam cum i fac illam ueritatem i i i c o
 suauis gustus i r a d i t e r a m o z u o l a e s o l u m d o n a
 b o l u m . i u n g e z i e r n u m c a u e n e s p u a z h m i s t e r i a d i
 qua sunt neta i i l l a n e c i t a r e q u e a b s c o n d i t e l a t e r
 i q u e n o n d u m a p e r t e a p a r e t .

Confiteora turbabitur p maguam iustitiam
 Ceratum quia quod destruit homo amat. i i o r a
 roma uelud ieremias iacens conturbens. ita q foz
 rudo pedum tuoz super quos attenuz stru i laugel
 cer qm filiam regis i u d e z i u s t i a m n a r e n t e a n o
 re. si quasi i e o z p o z e c o r m e d i z a n a z t e n q e a m a t e z
 p e l l i s u i i r i p a a t e f u g e u i t . s i n r e u o c u i t e a m . s i
 magu montes i i l l a m a d u i r o z u z e a d p b e b i l e
 decolium erigentes i m a g n u s i m a g n a z a r b o z e
 f u l c i n t e z i t a q n o r a i h o n o z e t u o u i d e l i c e t i d e o z e
 d e s p o n s a c o n s i o m n i n o d i s c i p a b e r i z q u i n a l i q u a z
 a l i a z h o r n a m e n t i h e a z u l s p d u m u e m a t m o z d u z
 s e z i r i s i o n i l m u l t a z i l a m a m e m u t e n c u m . C a u e g
 n e a d r a u m p a g a n o z r e o m i s e t u e l n e a d a z a u d i e r o
 illum qui uiuit i i i e r e r m i n a b i t u r . m u n d u m o

i i l a c i n a p o s t e r e r e i n t e r i s t i a d e i n t e r r o z e i t a
 q n o c u e n t h o m i n e s s e o c c i d i . i n h u s o m n i b z s u n t
 m e r d u m e p a t e m p a r e u l a n c i e o r t i c i o n u m a c f
 r e r d u m t e m p o z a g r i c i o n u m f u l g u r u m r e o n t e m
 d u l c i a r u m i n i q u e r t u m . E r e p l a h y l r e g a r d i s a d a

Hinc sunt epi q i m o b l i u i o n e d e i n a s s a n a t a s i
 i n c e r t i t u d i n e . h s a m a u o l a t i n m d a c i r u m p a
 p i n c i t u d i e m n a p u r a t e m q u a s i d e u m u d e a t p a p i
 i n n e s e u t c u m . V e r o h o m o q u i i r a t o i n t e r e m
 p a u a s u t . S e r q u i e d i c a t . n u l l u s h o m i n u u a l z p u o m i
 c u m g a r u l t a r i s s u e g l a d i u i l o g i s m e e d e u a g n a
 s u a e d u c e r e a n t e q u a m u e i a t e p s u o l u n t a r i s m e e
 i u l o c e . E u e r g o h o m o s u r g e r e l a r i f i c a t u u i a m m u l
 i m e t a q u i g l a n t e r q u e r a z n e m e u e n e s . i t e m

Enle uirho p fentis amu quie i i l l e s t i m u l t o e u l
 t e n t e s i m u s s e r a g e s i m u s e r u s d i n e e d e m h y l r e
 i n c a m e d i e d i s p i c i e a l o n g e u d i d u m b r a u z g a r d i s .
 s i o m s s u b a l e r e q l a n t e o u l o s d e i r i u d i s u b t r o
 n u m d e . i u d i q . r r u l l . s e n o z e z i o r t u r u s e d i z s e
 r e n t u r r e u m m a y q i o p e r t u s e d i z e m o u e b a n t
 r o u e r u m . o u e n i m u a n a z f u n d a c o z u r i s i o n o z i l l o
 r u m q u i i u s t i c i a m s u a m p u s t i c i z p o s s e u o l u n t
 i m o u e a m u s s p i n t i l l a z a d d e n t i s i u s t i a e i l l o z q
 d i c t s e p l u m r e g e r i i r e g u n t . a r q m o n e a m f u l l a z
 u a r i e t a z s q u a l i t a z m o z d e a u u r a z c o r d i z i l l o z
 a e s e m a r a s e l n a r i l . a n t i q u i s e l l e o r u g i t u o l a n z
 i m e d i o p o d a z c u r t i l l a z a r d e n t i s i u s t i c i e u o l a r e . s
 h m o n e r e . A d u o c e m u s a n t q u i l i q g e s t a a r e s e z
 c e n s u . t o m s c r e a t u r e d i u i n a r e s u n t . i i s p i a m
 g l a d i u m q u i t o z e l o q u i t i z a p u r . i u d e a m i q u o n
 n u m e r o b i l i b z e r i c i z s u n t r o z d e i . a r q o s i c e r e m
 e u b a m q u e a n t e p m u l t e a n t . i p u r a m e n t u i l l e z
 i p u r i t e m i l l a z q u i i n t h o s e d e r c o l l u m a n t i q u
 l e o m s u n c a m u s a e h i e n s e u m o r r i n g a m i n e a n
 t e m p a t e m p o z u m t o m u d u m t e m p o z a e a n q u a d z a
 g e n t a m e n t e z m a z p o s t m u l t e r e m i e s e r e r e l f u g i
 e m i t a t . s i a m . x x i i . a m u i q r u o z m e s e z a p u s t i z
 o p i b z h o m i n u l q u e a b o z e n i g r e b e s t i e e s t i a n t u r .
 q u a r u o z u e n t i p q u a r u o z a n g e l o z a n g e l o z i m a g
 n a m r u n a m m o r i s u n t c u m e a d o p a s u p e o z a l e n
 t e b a n t i t a q i o u e n t e u e c i l i t u d o s q u a l i t o z m o z
 e s t l a t a e i i o c c i d e n t e b l a s p h e m a o b h u o i l l o z e u o
 p f a m a m u r t u l i i p e u l o z r o l o z s a n c t i l i c f i c i u z
 e r u a a n d o a e d i u i s t r o s p u r t i c a o d i o s o z u i c i o z a r q
 i s e p t e r r o n e p h y l a r e t a u e s t i m e n t o z f r a t r u o s u
 s e r p e n t d i l a r a t a q u e e s t o m n i b z p d i c t e m a l i z p o s t
 e a f u g u e n t e r i b z o r a m i n a m s u n t . s e m . l e . a m u
 a r q . r r u l l . m e n t e z q a m q u i u l s e r p e n s e u p h i
 t e n u s u e s t i m e a z p l e r e l u d e e p r e . E r o l u a t l i b e r . i i
 i n c e p t . u j . p u r i l i u m n e o n e m m o d e h i r i c h z d i g n

Et duo gesta hominum illoz qerlibet dicitur
 Leonem iurulum r i f i g . s u n t . a l i u d q u o d a m g e
 n i l e h o m i n u m a d s e t r a b i n t q u o s i p i f o n u l o s u o
 c a n t q u o z p l i m i s e a d d e m i m o z i b z s u o u e n a t e r
 n o o u e r t u n t . q z o r r e t e m p o z u s q u a m r e c t i t u d i e
 d i l i g u n t t o p a m s u a m a u m s o n o r e m e r t a r i e a g f
 r e p l a r i s s u l s i c d i c e n t o z . Q u i i q u i d s u n t h u a z
 i q u i d s u m u s u o z . E r q m s i c a g t p f e u d o p h i e s i l e z
 s u n t . i q u a n o r e c t e d i u d i c a n t q u o m o d e u e p p o
 s u n o s t r i c t e r t e . V o z e r g o q u i d m r i m e r i z . a u d i t e
 s p m d n i a d u o z d i c e n t e m . h s u p d a m a l a a u o b a u f e r
 t e u o s m e z i p o z a n t e d i e m t r i b u l a c o n u i l l a z p u r
 g a t e c u m i i n t i a d e i u i s i n o s f u g a b u n t i r e c t u m
 h u m i l i t a t i s l o c u m i p a u p r a z u o s q u e r e n t . n e a
 m o d o m r a n t a l a r a t i d i e p m a n e a r i s q u a m a a t e n u
 s u s t i z . q u e a d i u e r e r e m l e g e m d e u s a o s u e r u d m e
 s u a i s p i r i t a l e m u r a m m u r a u t i u r u n a m q z p o z
 i s t r u d e m a d u l t e r z a p u r g a u t . h i c u o z m a c t i
 s u p r a d e z h o m n e s . s . a u l o z s o z d i n e u o z a r i p u l t a z
 n g r e q z p l i m a p z c o z n e e i d i e n e e i n o c t e o p a t u r . i
 q m n e e d e o n e e s e i o a d p f e c t u m s e r u i t r e o s a b i g n o
 r a n c i a i s t a e r a r e . u e l u d b o n i l p i g m e n t a r u s a r u

no s bea
 hardisue
 videt

67. a. xvi. euoluti sunt anni. xliij. quod hec uerba
 scripsit uidet. h. mulieris tempus non tam diu
 rabit quam diu huc usque p. sicut secundum h. ad h.
 duntaxat. xxxij. annis. quia. xliij. i. xxxij. lxxv
 u. faciunt. nisi forte gratia penitentiā hōmīnū pro
 reletur. Cum. n. cōmūnari eēt dīcō p. hām dīcō.
 Ad huc. x. dies i. nūmūe sub i. n. g. iam peni
 tentia eoz dūctus ē a fūmā e. u. e. sūe. i. u. e. m. e. t. r. o.
 placatus ē quia nō corda lapidea sēt cānca habebūt
 qui ad unam unius hominīs p. dīcōm ueram ce
 puram penitentiā egerunt. a quo i. n. i. q. u. a. m. a.
 lū. signum uideant. i. certe vñ scire poterūt n.
 uerū p. h. a. e. t. d. m. i. p. e. n. non erat de ill. magis
 i. f. a. m. o. s. i. p. h. i. s. u. i. d. e. l. i. c. e. t. e. l. y. a. t. h. e. l. y. s. e. y. s. a. h. a. i.
 i. e. i. t. e. r. e. n. t. i. a. i. n. c. o. t. o. l. i. b. r. o. r. e. g. u. m. i. p. a. t. a. l. p. o. m. e. d. n.
 nūlquam mencio fit de i. o. n. a. p. h. a. s. l. o. s. a. l. t. e. m. a. b.
 l. q. o. m. n. i. d. u. b. i. t. a. t. e. s. a. m. u. s. q. b. e. t. t. a. h. u. e. r. a. t. e. d.
 e. o. l. o. c. a. t. e. s. t. d. e. u. s. p. e. n. i. t. e. m. i. t. a. m. e. n. t. a. l. a. p. i. d. e. a. c. o. r.
 d. a. h. a. b. e. m. u. s. q. u. s. i. h. o. d. i. e. r. n. u. m. d. i. e. m. a. u. t. p. a. r. u. m.
 a. u. t. n. e. c. p. e. n. i. t. u. m. u. s. i. p. e. a. t. i. m. e. o. q. u. o. s. i. n. b. r. e. u. i. u. e.
 m. a. n. t. s. u. p. n. o. s. o. m. n. i. a. q. u. e. s. c. r. i. p. t. a. s. i. n. t. i. n. l. i. b. r. o. i. s. t. o.

Obiura q. m. e. t. h. i. c.
 Primo historia Caroli magni.
 Item historia Amici & Amelii ap. m.
 Item historia regis Ciri Apollonij.
 Item Innocentij sup. symbolū.
 Item idem sup. ar. s. s. m.
 Item p. p. h. a. s. t. e. h. i. l. d. e. g. a. r. d. i. s. d. e. 4. f. u. t. i. s. t. p. o. r. i. b. u. s.
 Item de libro e. a. d. d. i. m. o. r. t. o. p. i. d.
 Item Ep. t. a. e. a. d. d. e. a. d. & p. l. a. d. e. a. d. v. g. i. e.
 Item Ep. t. a. e. i. n. a. d. t. r. e. n. e. r. i. s. & p. l. a. n. o. t. a. n. d. a.
 de e. p. t. i. s. a. d. e. a. d. d. i. m. e. t. s. & a. b. i. a. i. e. t.

Quid lib. est 972 Basiliens. or. s. p. d. 28

Handwritten text in a cursive script, likely a library inventory or title page, located at the bottom left of the cover. The text is partially obscured by wear and tear.

Handwritten text in a cursive script, likely a library inventory or title page, located at the bottom right of the cover. The text is partially obscured by wear and tear.

Repari
Bas

Repariert: W.Bitze
Basel 1951

Victoria ...
...
...
...